ORFEU

GRIOT

LITERATURĂ ŞI ARTĂ ŞTIINŢIFICO-FANTASTICĂ

LE GUIN
BRADLEY
CONCURS
BD!

COORDONATELE FANTEZIEI EROICE

ORION se vrea de data aceasta un număr exclusiv Heroic-fantasy. **Ce desemnează acest termen — în traducere** fantezie eroică **— atît de puţin cunoscut cititorilor din ţara noastră ? Florin Manolescu, în cartea sa „Literatura SF", îl consideră „o variantă a** operei spaţiale **(space opera), cunoscută şi sub numele de** science fantasy **sau, mai recent,** sword and sorcery **(spadă şi vrăjitorie). Aflată la graniţa dintre fantastic şi SF, ea recuperează motivaţia magică, elementele de acţiune şi decor din literatura de tip** Apuleius (Măgarul de aur) **sau din ciclul celor** O mie şi una de nopţi, **manifestînd în acelaşi timp o pronunţată afinitate de spirit cu** basmele **din literatura orală." Nu pot fi de acord decît parţial cu definiţia lui F. Manolescu, căci fantezia eroică este mai degrabă locul de întîlnire al mitului cu imaginaţia, şi ca argument un exponent al formei vechi a genului —** Cîntecul nibelungilor **— nu poate fi considerat o operă spaţială !**

În schimb e foarte adevărat că de la mit la basm nu e decît un pas, iar despre conexiunile dintre cele două se referă în articolele lor Anamaria Borlan şi Marian Mirescu. Vorbim de basm deoarece fantezia eroică îşi are multe rădăcini în acest tip de literatură romantică şi a supravieţuit sub această formă mai multe veacuri, fie că era denumită chanson de geste, saga, epopee **sau** roman cavaleresc. **Mutaţia s-a produs odată cu lovitura de graţie dată romanelor cavalereşti de marele Cervantes cu al său „Don Quijote", cînd fantezia eroică a căzut în dizgraţie o bună bucată de timp. Apoi, spre finele anilor 1700, s-a creat moda utilizării supranaturalului în literatură. Direcţiile acestei Renaşteri au fost povestirea fantastică orientală, romanul gotic şi basmele pentru copii.**

Influenţa povestirilor orientale s-a resimţit asupra literaturii occidentale atunci cînd Antoine Galland a realizat prima traducere, în limba franceză a celor O mie şi una de nopţi.

Cît despre cărţile pentru copii, se poate spune că, practic, au fost inventate în sec. al XVII-lea de John Bunyan deşi, timp de mai multe zeci de ani, s-au constituit numai în plictisitoare poveşti moralizatoare, fiind necesar să apară genii ca Andersen şi fraţii Grimm ca să se transforme într-o literatură demnă de interes.

În sfîrşit, romanul gotic s-a ivit în Anglia cu „Castelul din Otranto" de Horace Walpone, publicat în 1764, carte inspirată din operele similare ce începuseră să apară în Germania.

De abia însă prin anii optzeci ai secolului trecut toate aceste elemente literare au început să se concretizeze în resurecţia fanteziei eroice. William Morris, artist, decorator, poet, reformator, editor şi scriitor englez, a dat la iveală opt romane pe care le putem clasifica sub această etichetă. Temele sale au loc într-o imaginară lume medievală din nordul Europei, în timpurile Imperiului roman. Luată în ansamblu, opera sa pare greoaie cititorului de azi, dar se remarcă prin spumosul limbaj voit arhaic, pe care au încercat să-l imite apoi mulţi cultivatori ai genului. După Morris registrul a fost continuat de alţi scriitori englezi precum Lord Dunsany sau Eric Rücker Eddison, iar mai tîrziu de către Edgar Rice Burroughs care este, înainte de toate, creatorul lui Tarzan, o impresionantă saga de 27 de romane începînd cu Tarzan of the Apes **(1914) şi terminînd cu** Tarzan and the Jungle Murders **(1940). Puţini însă cunosc faptul că Burroughs este şi unul din părinţii fanteziei eroice cu ciclurile de romane** Marte, Pellucidar **şi Venus. Eroii săi — John Carter, David Innes, împăratul Pellucidarului, şi Carson Napier, din ciclurile mai sus amintite — au influenţat o generaţie întreagă de scriitori precum M. Z. Bradley, L. Brackett sau M. Moorcock.**

Apariţia, în 1923, a revistei „Weird Tales" a însemnat un pas decesiv oferit fanteziei eroice, căci publicaţia primea în paginile sale, pe lîngă nume mari precum H. P. Lovecraft, şi autori de sword and sorcery. **Am numit pe Clark Ashton Smith, C. L. Moore, creatoarea fascinantei Jirel din Joiry — o tînără amazoană roşcată, rătăcită din Evul Mediu într-un fantastic univers paralel, şi remarcăm mai ales pe Robert Howard. Intrat în istoria genului, Howard e printre primii alături de Morris şi Dunsany, care a exploatat varianta dură a poveştilor cu zîne. A creat o suită de personaje nemuritoare : Conan, King Kull, Solomone Kane, Bran Mac Morn. Revista a dispărut în 1953, dar deja imprimase un important impuls reînnoirii genului. Alte publicaţii precum „Unknown Worlds" au contribuit la succesul fanteziei eroice.**

După cel de-al doilea război mondial, boom-ul **tehnologic a produs un** boom **similar în literatura fantastică, fantezia eroică pălind în faţa SF-ului năvalnic. Dar genul nu a fost uitat şi numeroşi autori de literatură SF abordează şi fantezia eroică, şi încă cu succes, cum o demonstrează operele lui Poul Anderson, Henry Kuttner, Fritz Leiber, Michael Moorcock, Jack Vance, Leigh Brackett, Lin Carter şi alţii. De ce ? Pentru că fantezia eroică e un** topos **fantastic pentru mulţi scriitori, ori cei mai vizaţi în această privinţă erau autorii de SF. Iar pe de altă parte — ne scrie Ioana Manea, o cititoare din Bucureşti —** „prima întîlnire a omului cu ficţiunea s-a produs şi se produce încă, cu fiecare generaţie, pe teritoriul fermecător al basmelor şi-al copilăriei. Ori, nu e SF-ul un admirabil exponent al basmului ?"

Leigh Brackett construieşte în Sword of Rhiannon **destinul lui Matt Carse într-o fascinantă luptă, epică şi poetică în egală măsură, contra vrăjitoriei unei lumi muribunde. J. P. Farmer, în** The Lavalite World **îşi imaginează o lume constituită într-o serie de platouri etajate pe care fiecare zeu şi-a creat universul propriu după bunul său plac. În decoruri pline de dragoni, licorne, monştri şi peisaje schimbătoare, pămînteanul Wolff trece dintr-o lume în alta pînă în ziua în care înţelege că de fapt nu e altul decît Seniorul Jadawin, alungat de pe planeta noastră. M. Moorcock încearcă în ciclul** Elric din Melnibone **panorama unei civilizaţii de 10 000 de ani, în timp ce, în ciclul** Runestaff, **Dorian Hawkmoon se luptă cu Imperiul întunecat într-o lume reîntoarsă la barbarie după o catastrofă atomică. În** The Ice Schooner, **pe Pămîntul acoperit de gheţuri, Seniorul Konrad Arflane ascultă vechile legende ale Mamei Gheaţă ce evocă încă acele mituri denumite : mare, copac, floare. J. R. R. Tolkien e un autor care scapă SF-ului în sensul rigid al cuvîntului. Se pare totuşi că el este părintele unui curent literar pe de-a-ntregul. Căci născoceşte un univers personal cu geografie proprie, istorie proprie, limbaj şi obiecceiuri proprii ş.a.m.d.** Bilbo Hobbitul **(apărut în româneşte la Ed. Ion Creangă, 1975) ca şi trilogia** Lords of the Rings **(Seniorii Inelelor) rămîn exemple aparte de fantezie eroică. Peter Beagle s-a făcut remarcat în S.U.A. cu o fantezie eroică împletind valenţe filozofico-poetice** The Last Unicorn **(Ultima licornă, Ed. Univers, 1977). În Franţa Daniel Walther este primul reprezentant al genului cu** Saga lui Swa **şi** Saga lui Synge **şi** Brennan, **în timp ce în Italia, alături de mai vechii Lino Aldani şi Daniela Piegai (remarcabil rămîne romanul lor** Nel segno della Luna Bianca) **apar tineri precum Grazia Lipos. În sfîrşit, în Spania se remarcă Domingo Santos şi Luis Virgil cu ciclul** Nomanor.

Care sînt caracteristicile acestui gen ? În primul rînd coordonatele spaţio-temporale, cît mai depărtate, într-un sens sau altul, de cele prezente. Fantezia eroică are drept cadru Pămîntul într-un adînc trecut sau viitor mitic, ori imaginar — într-un timp paralel, o planetă din Universul necunoscut, un loc care să-i izoleze pe cititor de prejudecăţile realului obiectiv spre a-l convinge de realitatea subiectivă creată de scriitor. Ca timp fantezia eroică foloseşte epocile preistorice, cele ale poemelor epice, ale semizeilor, ale călătoriilor lui Ulise sau un medievalism timpuriu.

Eroul este caracteristica esenţială a fanteziei eroice. Fie principal, fie secundar, toate personajele genului sînt fiinţe excepţionale ce au puteri ieşite din comun, sînt fie oameni călăuziţi numai de steaua dreptăţii, fie eroi negativi prin excelenţă. În fantezia eroică nu pot fi întîlniţi oameni obişnuiţi, ca în viaţa de zi cu zi. Dealtfel, într-un univers în care magia joacă rolul ştiinţei din lumea noastră, nu pot exista decît idoli, spiriduşi, pitici, lele, hobbiţi, gnomi, prinţese frumoase şi vrăjitori demonici, balauri şi cai înaripaţi şi, nu în ultimul rînd, feţi-frumoşi şi voinici, înzestraţi cu săbii nu mai puţin redutabile. Sabia e simbolul forţei şi purităţii, cel mai fidel aliat al eroului în depăşirea miilor de pericole înfruntate. Numele săbiilor sînt deja legendare : Excalibur, Tizona, Stormbringer, Balmung...

În aceste lumi problemele sînt simple, limitîndu-se la lupta clară dintre Bine, reprezentat de erou împreună cu prietenii săi, şi Rău, care în general e susţinut de vrăjitorie şi forţe obscure pentru triumful Întunericului şi Haosului. Sînt lumi, aşa cum spune L. Sprague De Camp, „unde totul poate exista... în afară de plictiseală". **Dar, lăsînd gluma la o parte, fantezia eroică oferă ocazia scriitorului de a revalorifica universul mitic. Expediţiile eroilor în căutarea comorilor sau a prinţeselor devin călătorii iniţiatice, acţiunile lor se transformă în morale şi fabule noi, poveştile se concentrează în alegoria eternei dorinţe a omului de a găsi un adevăr absolut care să-l salveze din provizoriu, din efemerul pe care-l străbate.**

În ultimul timp fantezia eroică a cunoscut un interes crescînd atît în S.U.A. cît şi în Europa. Se (re)tipăresc sute de volume, se editează antologii cu lucrări mai vechi şi mai noi. J. R. R. Tolkien a devenit numele unei festivităţi, anuale în Anglia, un fel de carnaval din Rio în care măştile uriaşe sînt chipurile eroilor săi — Bilbo Baggins, Gandalf, Dwalin, Balin, Dori, Nori, Ori, Oin, Gloin, Sifur, Bofur, Bombur, Thorin, Fili, Kili, Tombombadil... Dar J. R. R. Tolkien este şi titlul concursului anual de proză fantezie eroică din Italia. Povestea fără sfîrşit **— carte lui Michael Ende s-a vîndut în tiraj de jumătate de milion de exemplare numai în R.F.G. şi a fost tradusă în 19 limbi (în româneşte la Ed. Univers, 1987), dar a constituit şi baza filmului cu acelaşi nume realizat de Wolfgang Petersen, reputat regizor al cărui film** Das Boot (Barca) **a primit în 1981 premiul „D. W. Griffith", în timp ce cu** U-Boot 96 **a obţinut candidatura la Oscar. Exemplul nu e singular. Conan, binecunoscutul erou al lui R. Howard a devenit şi el subiectul unui film de succes interpretat de Arnold Schwarzenegger, iar benzile desenate** Masters of the Univers **de George Tuska şi Paul Kupperberg sînt punctul de pornire al serialului de desene animate** He-Man, **şi exemplele ar putea continua...**

La noi, deşi titulatura de fantezie eroică e cvasinecunoscută, genul există ca atare, posedă chiar o tradiţie considerabilă sub denumirea de basm. **Petre Ispirescu şi mai ales Mihai Eminescu, cu al său inegalabil** Făt-Frumos din lacrimă, **sînt cele mai elocvente exemple. Căci, spre deosebire de eposurile altor popoare, basmele noastre se circumscriu perfect noţiunii de fantezie eroică. În veacul XX genul capătă o dimensiune cultă, abordată tangenţial de V. Beneş** (Wilhelm Temerarul, duce de Brabant : Cetatea cu steaguri albe) **care îi accentuează dimensiunea fantastică şi culminînd cu „seniorul fantasticului modern" — Vladimir Colin — care în** Legendele ţării lui Vam **reinventează un întreg univers mitic pe chiar teritoriul ţării noastre.**

Reprezentanţi actuali ai genului : Andrei Brezianu, Monica Pillat, Rodica Bretin.

Viorel Pîrligras

ORION
Supliment la caietul program editat de
TEATRUL LIRIC CRAIOVA
Redactarea lucrării :
MIHAI DUŢESCU
DRAGOŞ VASILESCU
VIOREL PÎRLIGRAS
CRISTINA DILOIU
Prezentarea grafică :
VIOREL PÎRLIGRAS
Tehnoredactarea :
DRAGOŞ VASILESCU
LAURENŢIU PAVELIU
efectuată pe un calculator „Cobra" după un program original „Orion" conceput de
LIVIU CERCELARU
Fotografii :
MIHAIL RAOUL PĂRĂIANU
Îngrijirea lucrării :
LAURENŢIU PAVELIU

CONCURS de BENZI DESENATE

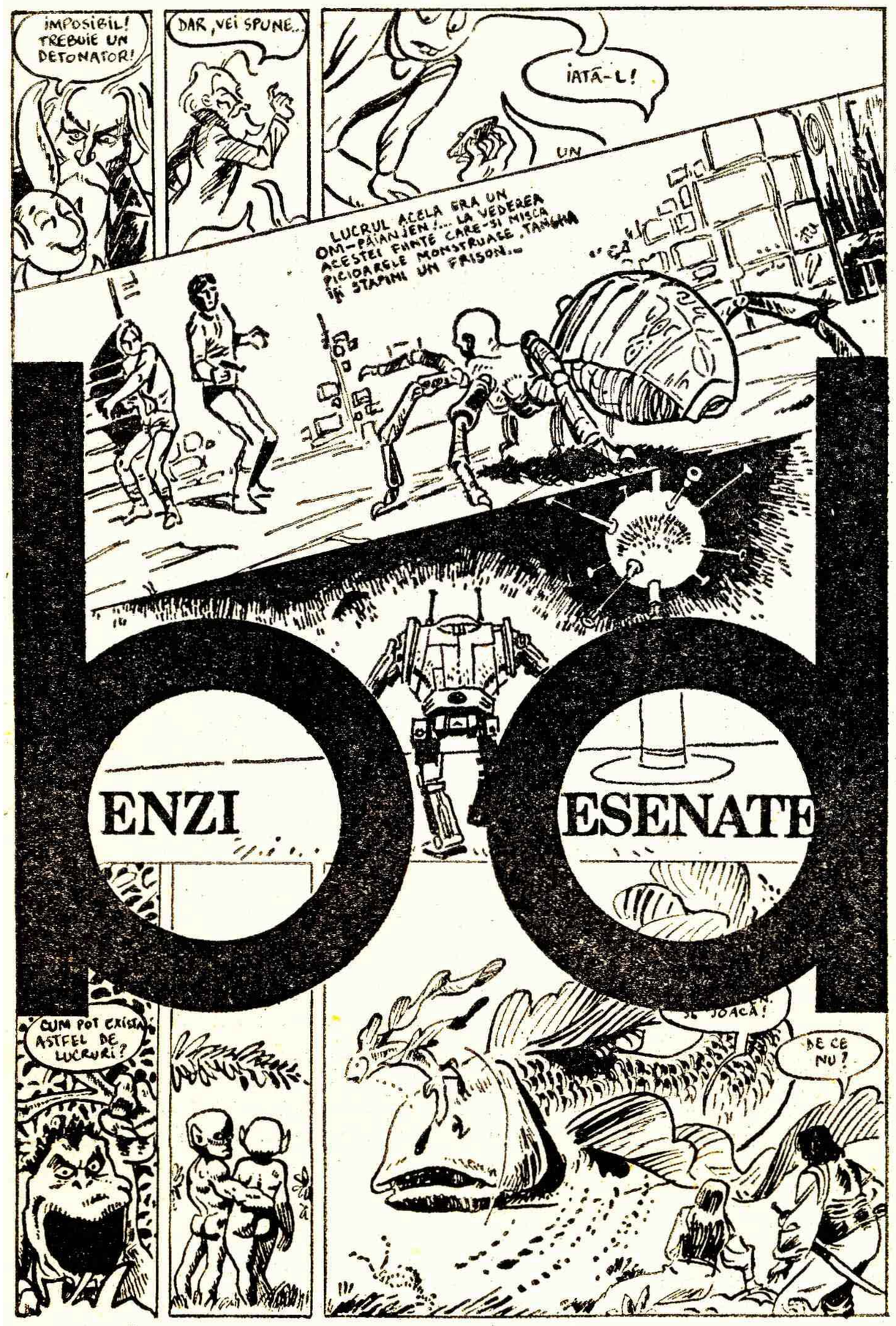

Argument

1970 va rămîne în istoria benzii desenate româneşti ca un an de cotitură : atunci s-a organizat, pentru prima oară la noi, un concurs de benzi desenate.

Iniţiat de revistele CUTEZĂTORII şi PIF GADGET, concursul avea ca temă „Aventurile colegului Minitehnicus" (Minitehnicus este un roboţel simpatic, cu puteri extraordinare, a cărui formă grafică a fost definitivată de desenatorul C. Arnal). Pentru cele 4 100 (!) planşe primite la redacţie, un juriu franco-român prezidat de însuşi C. Arnal a acordat 30 de premii şi menţiuni (Radu Marian — marele premiu, Traian Marinescu) şi 200 diplome de merit (Sorin Anghel, Viorel Pîrligras etc.).

În 1971 CUTEZĂTORII lansează un al doilea concurs BD, cu tema „Eroi contemporani", specificîndu-se că una din cele 4 secţiuni va fi de „Întîmplări ştiinţifico-fantastice". Rezultatele concursului : 21 de premii şi 23 de menţiuni (printre care şi lui Valentin Tănase şi Traian Marinescu).

În 1980 are loc al treilea concurs organizat de CUTEZĂTORII, „Inventica BD", pentru care Valentin Tănase a desenat un puşti cosmonaut, Inventicus. S-au acordat 6 premii (Radu Cătăniciu — premiul I, Kiraly Vilmos — premiul III) şi 20 de menţiuni. Premiul special al revistei START SPRE VIITOR a fost adjudecat de Viorel Pîrligras.

Dar nu numai CUTEZĂTORII a organizat concursuri de benzi desenate ci şi RACHETA CUTEZĂTORILOR. Astfel, în cadrul secţiunii BD a concursului POLICROM '71, o diplomă specială i-a fost acordată lui Marian Mirescu în timp ce, în 1973, la concursul cu tema „Minitehnicus are o idee !", premiul I a fost împărţit de Viorel Pîrligras şi Traian Marinescu.

Ce au ajuns astăzi toţi aceşti desenatori premiaţi ?

Radu Marian a semnat în paginile revistelor şi almanahurilor CUTEZĂTORII zeci de planşe şi stripuri cu aventurile super-potentului Minitehnicus precum şi o excelentă BDSF umoristică, Misterul Roboţilor *(1972). Valentin Tănase şi desenatorii craioveni Viorel Pîrligras şi Marian Mirescu au fost prezentaţi deja în primele numere ale revistei ORION. Traian Marinescu a publicat BDSF-uri în revista LUCEAFĂRUL COPIILOR (1982) —* Visul lui Einstein *s. Marcel Luca, în almanahul CUTEZĂTORII 1984 —* Bomba cu frig, *s. Magda Sorescu etc. La fel şi Kiraly Vilmos* (Misiunea Alfa, *în almanahul CUTEZĂTORII 1982), Radu Cătăniciu* (Comando, *s. Ioan Popa, în ANTICIPAŢIA 1985) sau Sorin Anghel* (Registrul lui Mircea, *după Isaac Asimov, în LUCEAFĂRUL COPIILOR — 1987).*

Iată de ce se poate considera că, practic, concursurile BD au lansat pe eşichierul benzii desenate româneşti (în general şi a BDSF-ului în special) o nouă generaţie de desenatori.

Dodo Niţă

REGULAMENT

- **Concursul este deschis tuturor creatorilor de benzi desenate**
- **Scenariile, originale sau inspirate după povestiri SF publicate, nu trebuie să depăşească 4 pagini**
- **Planşa sau planşele trebuie să fie executate în tuş negru şi pe hîrtie albă, care să se înscrie într-un format A4 (297×210 mm) sau A3 (297×420 mm)**
- **Benzile desenate vor fi trimise pînă la data de 30 noiembrie 1989, pe adresa : ORION c.p. 647, CRAIOVA 1100**
- **Juriul va analiza lucrările ţinînd cont de alegerea subiectului, decupajul şi punerea în pagină, modul de folosire a planurilor, realizarea personajelor, a decorurilor, crearea atmosferei şi conducerea acţiunii**
- Condiţie obligatorie : **concurenţii trebuie să realizeze şi o planşă după următorul fragment de scenariu :**

DESCRIEREA IMAGINII	TEXTUL
Caseta 1 : Sormi e deznădăjduit, Severnus ia o atitudine curajoasă.	Severus : Dar să nu ne pierdem speranţele. Îl vom căuta. Vom merge pînă... Dar întrebarea este : mergeţi cu mine ?
Caseta 2 : Crob îi împărtăşeşte (de nevoie) atitudinea.	Crob : Ce pot face altceva ?
Caseta 3 : Sormi pregăteşte funia.	Sormi : Funia asta ne va ajuta o bună parte din coborîre !
Caseta 4 : Atîrnat de funie, Sormi începe coborîrea peretelui stîncos. Severus şi Crob îl veghează.	Severus : Cu multă prudenţă, Sormi...
Caseta 5 : Cei trei coboară acum o porţiune abruptă, ţinîndu-se de mînă. Undeva jos, se vede prin ceaţă o pădure străbătută de un drum şerpuitor. Crob, care e ultimul în lanţ, alunecă spre hău. Piatra de care se agăţase, s-a desprins.	Crob : Heee...
Caseta 6 : Severus şi Sormi văd cum alunecă, pe lîngă ei, Crob. Severus îl ţine, în continuare, strîns de mînă.	Crob : CAAAD !
Caseta 7 : Severus s-a proptit în nişte pietre. Pe jumătate atîrnat în gol, îl ţine cu mare efort pe Crob, care spînzură de mîna lui Severus, deasupra hăului.	Severus : Curaj ! Te scot eu, Crobst... cum te cheamă. Crob : Crobstzbopfhirgln, dar spuneţi-mi Crob !
Caseta 8 : Acum, cei trei se odihnesc epuizaţi pe un mic platou orizontal. Pericolul a trecut.	Crob : Uf, ce spaimă am tras... Severus : Şi eu...

PERSONAJELE : ● Severus, **navigatorul, este un bărbat vînjos, cu nasul cîrn. Pe cap poartă o şapcă cu cozoroc şi apărători de urechi ; corpul este îmbrăcat într-o manta descheiată la nasturi şi cu gulerul ridicat la spate. În picioare are nişte cizme neobişnuit de voluminoase, ca cele ale cosmonauţilor.**

● Sormi, **un adolescent de 14—15 ani, blond, cu alură delicată. E îmbrăcat cu o haină fără mîneci şi fără revere, gen vestă, pulover pe gît şi pantaloni tip „blue-jeans».**

● Corb, **extraterestru, cu înfăţişare de cangur. Cam de aceeaşi înălţime cu Sormi, faţă de un cangur are în plus trompă şi urechi lungi, iepureşti, iar în minus, punga acestuia.**

● Cele mai reuşite benzi desenate vor fi publicate în ORION

● Redacţia nu înapoiază lucrările trimise pentru concurs

ERATĂ

În ORION 3 s-au strecurat cîteva omisiuni, pentru care redacţia îşi cere scuze. Pentru îndreptarea lor cititorul este rugat să ţină seama de următoarele :

■ *în articolul „Ancheta SF", în prima coloană, rîndul 39, în loc de „Nicolae Manolescu" se va citi „Florin Manolescu";*

■ *în articolul „Universal fundaţiei asimoviene", la pagina 31, se va adăuga următoarea completare:*

(1) I. Robot — *1950* (Eu, robotul, *Ed. Tineretului, 1967*)
The Rest of the Robots — *1964*
şi mai multe povestiri din volumele :
Tine Tomorows — *1959*
Nightfall and Other Stories — *1969*
The Bicentennial Man and Other Stories — *1976* (Omul bicentenar, *în antologia „Povestiri ciberrobotice", Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1986*)
(2) The Caves of Steel — *1954* (Cavernele de Oţel, *în ORION — nr. 1/1988, 2—3/1989*)
The Naked Sun — *1957* (Soarele gol, *Ed. Univers, 1975*)
The Robots of Dawn — *1983*
The Robots and Empire — *1985*
(3) The Stars, Like Dust... — 1951
The Currents of Space — *1952*
(4) Pebble in the Sky — *1951* (O piatră pe cer, *Ed. Univers, 1981*)
(5) Prelude to Foundation — *1988*
Foundation — *1951*)
(6) Foundation and Empire — *1952*
(7) Second Foundation — *1953*
(8) Foundation's Edge — *1982*
(9) Foundation and Earth — *1986*
(10) The End of Eternity — *1955* (Sfîrşitul Eternităţii, *în almanahul ANTICIPAŢIA 1988*)

Redacţia îşi cere, de asemenea, scuze pentru greşelile tipografice din lucrările publicate.

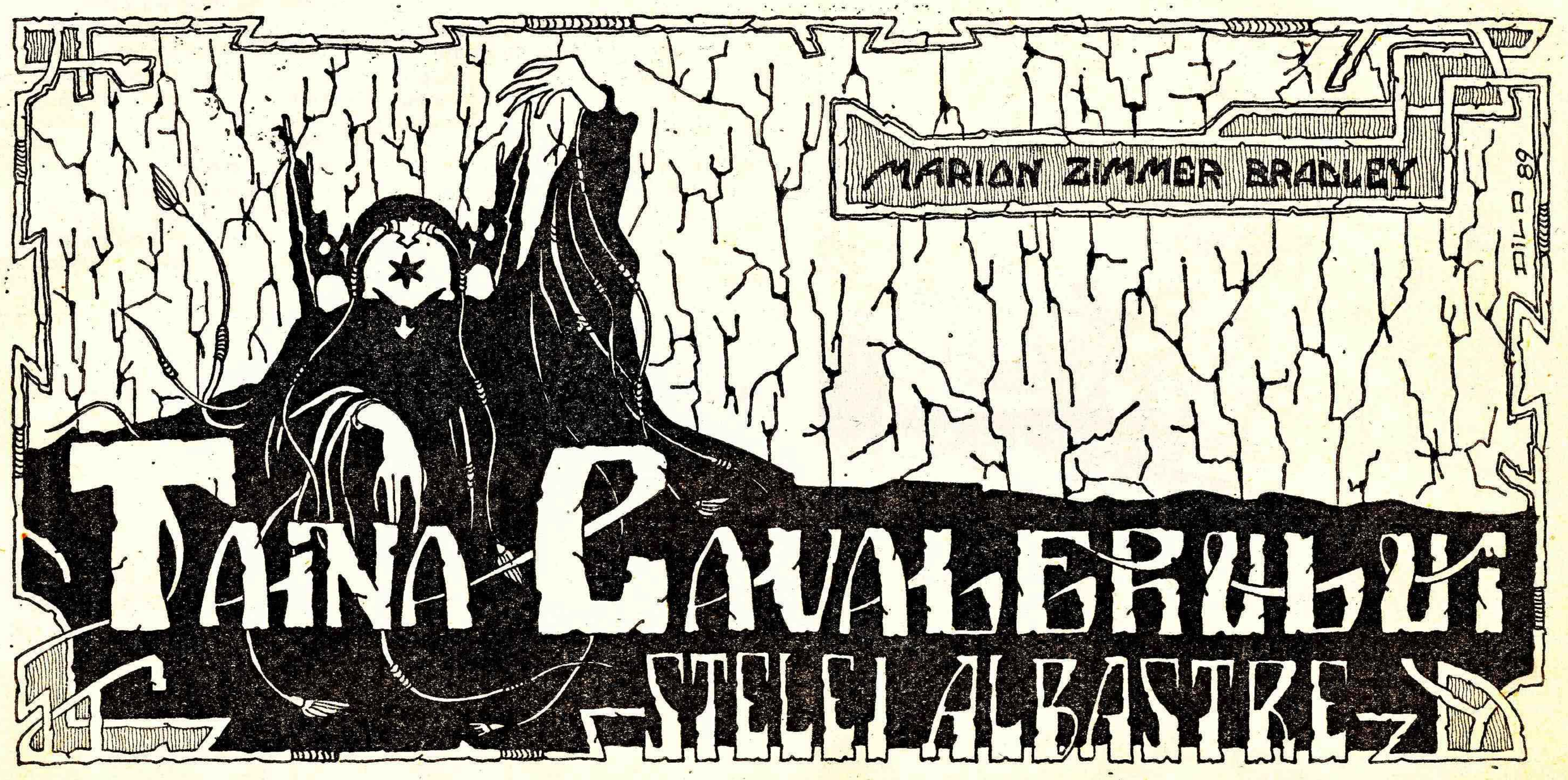

Peste **Orașul Deschis** a coborît noaptea.

Razele argintii ale lunii pline împrumută străzilor o splendoare iluzorie. Ruinele sînt turnuri vrăjite, piețele — insule tainice.

Magicianul Lythande pornește la drum în căutarea necunoscutului...

...Se reîntorsese de curînd — dacă se poate folosi un termen atît de prozaic pentru **aparițiile** unui vrăjitor. Însoțise o caravană prin Deșertul Cenușiu, pînă la Twand. Undeva, caravana fusese atacată de **șobolanii deșertului** — făpturi bipede, cu colți otrăviți, de oțel — care n-aveau habar că drumeții sînt apărați de scutul vrăjii, astfel că, se văzură deodată siliți să lupte împotriva unor schelete urlînde, cu ochi arzători, din mijlocul cărora un Magician cu o Stea Albastră între ochii scînteietori arunca flăcări de ghiață paralizante. „Guzganii" o luară la goană și nu conteniră pînă nu ajunseră la Aurvesh. Ce-au istorisit acolo despre Lythande, asta e o altă poveste...

În cele din urmă, conducătorul caravanei, temîndu-se mai mult de Lythande decît de tîlhari, îl răsplăti pe acesta și îl lăsă să plece.

Potrivit obiceiului său. Magacianul nici nu zîmbi, nici nu-și rosti nemulțumirea, dar, cîteva zile mai tîrziu, își exprimă către Myrtis, patroana **Casei Afroditei** din Strada Lampioanelor Roșii, că, deși vrăjitoria este o însușire utilă și plină de înalte desfătări estetice, (pentru cei care scriu despre ea !) nu prea-ți bagă fasole în oală !

„Neobișnuită observație", își zise Myrtis, punînd bine uncia de aur pe care i-o dăruise Magacianul. Da, era ciudat ca Lythande să vorbească despre fasole, cînd nimeni în afară de ea, nu-l văzuse mîncînd sau bînd ceva, de cînd Steaua Albastră îi împodobea fruntea. Tot astfel, nici o femeie din cartier nu se putea mîndri că Marele Vrăjitor îi plătise farmecele și nici nu reușea să-și închipuie cum se poartă în acea situație cînd toți bărbații sînt stăpîniți de chemarea trupului.

Se pare să numai Myrtis era în stare să răspundă întrebării. Așa gîndeau „fetele" ei, cînd Lythande — cum se întîmpla uneori — vizita **Casa Afroditei**, retrăgîndu-se vreme îndelungată cu stăpîna, chiar și o noapte întreagă. Se povestea că această **Casă a fost dăruită de Vrăjitor lui Myrtis după o aventură intrată de acum în legendă. Încă se mai vorbea de ea în bazar, Au fost amestecați un maestru al magiei negre, doi geambași de cai, un conducător de caravane și cîțiva bătăuși care se făleau că n-au cheltuit niciodată vreo para chioară cu femeile, încercînd chiar să-și rîdă de una ce-și cîștiga traiul muncind cinstit. De atunci, nu li se mai văzură mutrele, sau ce mai rămăsese din ele, în Orașul Deschis.**

Apoi, Myrtis se lăudase că de-acum, n-o să-i mai curgă sudoarea pentru pîinea zilnică și niciodată nu va mai trebui să bucure un bărbat, deoarece, privilegiul „matroanei" o scutește de a mai împărți patul cu cineva. În afară de asta, „fetele"-și ziceau că un magician cu înfățișarea lui Lythande poate avea cele mai frumoase femei, de la **Orașul Deschis** și pînă la munții de dincolo de **Ilsig** — nu numai curtezane, ci și prințese, doamne de la curte, sau chiar slujitoare ale templului. În tinerețea ei, Myrtis fusese desigur foarte frumoasă și nu ascundea că vrăjitori, prinți și călători vestiți îi răsplătiseră cu dărnicie favorurile. Încă mai era frumoasă (unii ziceau că nu Lythande îi plătește ei, ci, dimpotrivă, ea-i dă Magicianului bani mulți ca să-i apere nurii cu vrăji puternice, de colții timpului). Dar părul îi încărunțise și nu se mai ostenea să-l vopsească cu **henna** sau pulbere aurie adusă de la Tysis de peste mări.

Dar dacă nici Myrtis nu știe cum se comportă Magicianul în cea mai omenească împrejurare, înseamnă că nimeni din **Oraș** n-o știe.

Se mai zvonea că el ademenește diavolițe din Deșertul cenușiu și se desfrînează cu ele. Lythande nu era, însă, nici primul, nici ultimul dintre Magicieni despre care se spuneau asemenea lucruri nelegiuite.

În această noapte însă, nu căuta mîncare sau băutură, nici desfătările dragostei. Cu toate că era deseori oaspetele hanurilor, nimeni nu-l văzuse trecîndu-și peste buze un strop de bere, mied, sau apă de foc.

...Ținu marginea bazarului, ocoli vechea împrejmuire a palatului guvernatorului și rămase tot timpul în umbră, sfidînd hoții de buzunare și tîlharii. Mulțumită preferinței sale pentru întuneric, orașul vorbea că poate pieri, în văzduh și reveni de niciunde.

Longilin, nemaivăzut de slab, desirat chiar, Lythande întrecea cu mult în înălțime orice bărbat. Tatuajul albastru în chip de stea i se reliefa pe frunte între sprîncenele subțiri, înalt arcuite, în timp ce amplul veșmînt cu glugă părea contopit cu umbra. Părul îl avea lung, mătăsos și înspicat cu alb, iar fața rasă sau, poate spînă, — nimeni nu știa dacă asta trădează o toană de bărbat efeminat sau pe cineva **altfel** decît muritorii de rînd.

Strecurîndu-se repede și fără zgomot pe lîngă un perete umbrit, Lythande intră prin ușa deschisă deasupra căreia, ca talisman, era țintuită o sanda a lui Thurfis, zeul peregrinilor. Martorii au jurat după aceea că se ivise de nicăieri, protejat de magie sau invizibil datorită glugii fermecate.

În jurul unei vetre în care ardea focul, bărbați gălăgioși ciocneau pocale și țineau isonul unui cîntec de beție, zdrăngănit pe o lăută ponosită. Știa că instrumentul aparține birtașului și poate fi împrumutat, ceea ce făcuse acum un tînăr, îmbrăcat în resturile unui veșmînt de filfizon, ședea leneș picior peste picior, aproape tolănit pe banca de lemn. Cînd se stinse deochiatul cîntec de chef, începu o baladă de dragoste dintr-altă vreme, de pe alte meleaguri. Magicianul știa cîntecul, îl auzise prima oară în urmă cu mulți ani, într-un trecut zăvorît pe vecie; pe atunci se numea altfel și știa puține despre miracole. Abia după ce se sfîrși cîntecul ieși la lumină.

O rumoare scurtă se făcu auzită în han, deși cei de-aici erau obișnuiți cu aparițiile Magicianului, de sub părul negru și creț, tînărul îl privi cu ochi strălucitori. Spada de la șoldu-i părea deseori folosită ; la git purta o amuletă în chip de șarpe încolăcit.

„Cine sînteți de v-ați ivit parcă din văzduh ?" întrebă tînărul.

„Cineva care-ți prețuiește cîntatul din lăută". Aruncă o monedă pe tejghea." Ai vrea ceva de băut ?"

„Un trubadur nu refuză atunci cînd e poftit. Cîntatul usucă, gîtlejul." Cînd i se puse vinul dinainte, întrebă : „Nu voiți să bem împreună ?"

„Nimeni nu l-a văzut pe Lythande bînd sau mîncînd" mormăi careva.

„Hei, dar asta nu-i de fel prietenește !" — strigă tînărul menestrel. „E bine cînd doi oameni beau împreună. Eu nu cînt pentru bani și nici nu beau de unul singur !"

Umerii lui Lythande tresăriră și lumina Stelei Albastre dintre sprîncenele-i arcuite se înteți. Oaspeții hanului se traseră-napoi grijulii — cînd un Magician cu Stea Albastră se mînie, nu e bine să-i stai în cale. Trubadurul puse lăuta lîngă el, gata să înfrunte primejdia. Din încetineala mișcărilor sale căznite se vedea că sorbise cam multe pocale. Mîna nu-i apucă spada, ci strînse talismanul.

„Unul ca voi n-am mai întîlnit" zise tînărul cu blîndețe și Lythande simți o ușoară furnicătură, care-i trădează unui vrăjitor că sînt chemate forțe magice. Pricepu că amuleta e dintre cele care îl apără pe purtător numai după ce acesta rostește cîteva păreri adevărate despre agresorul sau dușmanul său.

„Foarte adevărat ! Și cît vei trăi muzicantule, n-o să mai întîlnești nicicînd unul ca mine !" răspunse Magicianul ușor înveselit.

Sub strălucirea amenințătoare a Stelei Albastre, trubadurul ghici bunăvoința vrăjitorului și luă mîna de pe amuletă." Nu vă doresc răul cum nici voi nu mi-l doriți. Adevărat, nu ? Atunci, atît mi-e de ajuns ! ... Dar nu sînteți singurul Magician cu Stea Albastră în frunte din oraș...

Mînia crîncenă ce izvorea din Steaua Albastră nu-l căuta pe menestrel. O știau amîndoi. Dintr-o dată, cei din jur își amintiră că au treburi grabnice altundeva. Trubadurul privi lavițele goale.

„Cred că va trebui să cînt în altă parte pentru cină..."

„N-am vrut să te jignesc refuzînd să bem împreună. Legămîntul unui Magician nu poate fi lepădat la fel de lesne ca o lăută. Poți primi în dar, ca oaspe, fără a-ți păta cinstea, o cină și de băut cît îți poftește inima ? Și-mi îngădui să-ți cer un hatîr ?

„Așa-i datina în țara mea. Cappen Varra vă mulțumește. Magicianule".

„Hangiule ! Mîncărurile cele mai alese pentru oaspetele meu ! Apoi de băut, cît poate în noaptea asta !"

„Pentru o ospeție atît de mărinimoasă, nici eu nu mă voi zgîrci să-ți fiu pe plac", îl asigură menestrelul luînd din bucatele aburinde.

Între timp, Lythande scoase din falduri le veșmintelor o punguță cu buruieni mirosind dulce, răsuci una din frunzele albăstru-cenușie, pe un capăt al căreia iscă scînteie apăsîndu-și inelul. Duse frunza răsucită la gură, trase, și un fum aromat se răspîndi în încăpere.

„În ce privește hatîrul, nu-ți va lua prea multă osteneală. Vreau doar să-mi povestești despre celălalt vrăjitor cu Stea Albastră. Nu cunosc altul din Ordinul meu la miazăzi de Azehur și aș vrea să știu fără greș dacă nu m-ai văzut pe mine sau duhul meu".

Cappen Varra supse măduva unui os.

„Nu erați voi, nici spiritul vostru. Cel pe care l-am văzut avea umerii mult mai lați, barbă neagră, iar la șold îi atîrnau două junghere încrucișate. De la mîna stîngă, am văzt bine, îi lipseau trei degete."

„Pe Ils cel cu o mie de ochi ! Corbbin-ciungul, aici în Orașul Deschis ! Unde l-ai zărit menestrelule ?"

„Trecea de-a curmezișul bazarului, dar nu l-am văzut cumpărînd ceva. Mai tîrziu, era pe strada Lampioanelor Roșii, de vorbă c-o femeie. Dar care-i hatîrul Magicianule ?"

„Mi l-ai făcut deja."

Vrăjitorul dădu hangiului argint. Atît de mult încît acesta-i ură să fie apărat de tunica lui Shalpas. Mai puse un ban de aur lîngă lăută...

Cînd menestrelul dădu să-i mulțumească, Lythande pierise...

Vîrînd talerul de aur în buzunar, trubadurul întrebă :

„Cum s-a făcut atît de repede nevăzut ? !"

„Asta o știe doar Shalpas cel iute" mormăi hangiul. Are mantia lui care-l face nevăzut, nu-i trebuie cea de culoarea nopții a lui Shalpas. A plătit pentru băutura dumitale, bunule domn, ce-ai mai dori ?"

Și Cappen Varra continuă să se îmbete. De altfel, lucrul cel mai înțelept cînd te amesteci fără voie în treburile personale ale unui vrăjitor...

Ajuns în stradă, Magicianul se opri să chibzuiască. Corbbin-cel-cu-jumătate-de-mînă nu-i era prieten, dar nici nu erau temeiuri să se afle în Oras din pricina lui Lythande, ori a răzbunării.

Dacă era vorba de o problemă a **Ordinului Stelei Albastre** în care Magicianul ar fi trebuit să-l sprijine pe Corbbin, sau Jumătate-de-mînă ar fi trimis să recheme toți cavalerii, atunci l-ar fi prevenit Steaua pe care o purta. Nu strica să se încredințeze...

Ajunse la vechile grajduri ale palatului guvernatorului. Era liniște și locul pentru vrajă. Magicianul își strînse mantia fermecată și se cufundă în t ă c e r e, tot mai adînc pînă cînd în universul nemărginit nu mai rămase decît lumina Stelei Albastre. Își aminti de prețul plătit pentru putere...

...Incandescența albastră se strînse, apoi se desfăcu în desene multicolore, pulsă si luci, pînă cînd Lythande ajunse în l u m i n ă. Acolo, În-Locul-Care-Nu-Este pe tronul Său-safir urias-ședea Stăpînul Stelei.

„Fiț salutat, **Shyriu născut din Stea !**". Această chemare de alint putea însemna multe : prieten, frate, soră, egal, pelerin. Sau făptură a luminii stelelor". Ce te aduce în noaptea aceasta, de la o asemenea depărtare, în Vatra Pelerinilor ?"

„Dorința iluminării, Făptură a luminii Stelare. Ați trimis pe cineva să mă găsească în Orasul Deschis ?"

„Nu, **Shyriu. În Templul Făturilor Luminii Stelelor totul este în cea mai bună rînduială. N-ai fost chemat. Încă n-a sosit ora...**"

Fiecare Cavaler al Stelei Albastre o știa — era unul din prețurile Puterii — cînd lumea va ajunge în pragul pierzaniei, cînd toate faptele și năzuințele oamenilor se vor nărui, ultimul loc așezat de Haos, de Entropie, va fi Templu Stelei Albastre. Atunci Stăpînul va chema Cavalerii din cele mai îndepărtate unghere ale lumii, în Locul-care-nu-este să lupte cu toată puterea împotriva dezastrului. Pînă în ziua aceea, sînt liberi să facă tot ceea ce le-ar putea spori Forța. Stăpînul Stelei repetă liniștitor : „Încă n-a venit ora Poți colinda lumea mai departe, cum îți place..."

Incandescența albastră pieri si Lythande rămase locului tremurînd. Deci Jumătate-de-mînă n-a venit să-l cheme pentru această ultimă datorie. Pentru Magician însă, haosul și sfîrșitul puteau sosi foarte ușor, dacă acest Corbbin va fi lăsat să-și înfăptuiască nestingherit răzbunarea. **„N-ar trebui să nutrească ură împotriva-mi. A fost o întrecere cinstită a puterilor poruncită de Maeștrii nostri.**

Dar prezența ciungului poate că n-are nici o legătură cu Lythande si venirea lui în Oras o fi avînd un temei cinstit, dacă într-adevăr e în stare de ceva cinstit...

Oricum, știindu-l în preajmă, se cerea să fie prevăzător !

La miazăzi de palatul Guvernatorului, pe strada Templului se afla un parculet. Peste zi se preumblau pe aleile pietruite preoți și predicatori lipsiți de credincioși și prinosuri ; noaptea se găseau acolo femei care se închinau doar zeităților pungii pline și pîntecului dezvelit. Din ambele pricini, grădina se numea „a Făgăduințelor Celeste". În Orașul Deschis, ca și aiurea, se știa prea bine că făgăduințele nu se țin întotdeauna.

Lui Lythande nu-i păsa de obicei nici de preoți, nici de femei, așa că nu trecea pe acolo. Parcul părea părăsit iar vîntul aprig ce se stîrnise se tînguia ca stafiile printre zidurile templelor de pe cealaltă parte a străzii.

Deodată, țipătul unei femei !

Din umbră. Magicianul văzu făptura firavă a unei fetișcane cu îmbrăcămintea sfîșiată. Desculță, cu urechea sîngerînd de unde-i fusese smuls cercelul. Se împotrivea strînsorii nemiloase a unui bărbat voinic, cu barba neagră. Primul lucru ce-l izbi pe Lythande fu mîna care trăgea de încheietura subțire, plăpîndă. Două degete lipseau în întregime, iar din al treilea, rămăsese doar un ciot. Apoi văzu Steaua Albastră dintre sprîncenele negre, stufoase și ochii gălbui de pisică ai lui Corbbin-Jumătate-de-mînă...

Lythande știuse de la început, din Templu Stelei, că Jumătate-de-mînă e un om primejdios și are faimă proastă datorită viciilor sale. „De ce oare, — se întreabă, — Maeștrii nu i-au cerut ca preț al Puterii să pună capăt desfrînării ?" Buzele lui Lythande se crispară într-un rîs amar. Dacă ar fi renunțat la excese, oricine i-ar fi aflat taina Puterii !

Puterile unui adept al Stelei Albastre se bizuiau pe o anumită taină. Într-o legendă străveche, se povestea despre un urias care, pentru a-și asigura nemurirea, își scosese inima din piept și o ținea ascunsă ; tot astfel, adepții Stelei Albastre își închideau într-un **secret** toată Puterea psihică. Cînd cineva le descoperea Taina întreaga forță a adeptului se întorcea asupra-i. Deci Taina lui Corbbin...

Dar Lythande nu se mai gîndea acum la asta !

Fata striga înfricoșată cînd Corbbin îi smuci dureros încheietura. Steaua Magicianului bărbos începu să ardă iar fata își apără ochii cu mîna slobodă. Atunci Lythande — cu toate că nu vroise să se amestece, — ieși din umbră și vocea-i limpede răsună :

„Pe Shipri, Maica Începuturilor, dă-i pace femeii !"

„Pe cei nouă sute nouă zeci și nouă de ochi ai lui Ils ! Lythande !" rosti Corbbin răsucindu-se brusc.

„Nu mai sînt destule femei pe strada Lampioanelor Roșii, de schingiuiești fete nevîrstnice încă, pe Aleea Templului ?"

Victima lui Corbbin avea brațe subțiri, picioare de copil încă, sînii cruzi sub zdreanța murdară... Jmătate-de-mînă rîse batjocoritor : „Întotdauna te-ai înduioșat Shyriu. Nici o femeie nu vine aici, dacă nu e de vînzare. Vrei tîrfa pentru tine ? Te-ai săturat de matroana ta grasă de la Casa Afroditei ?"

„Nu îndrăzni să vorbești despre ea, Shyriu."

„Atîta simțire pentru cinstea unei tîrfe ?"

„Dă drumul fetei, sau apără-te !".

Steaua lui Corbbin sfîrlea fulgere. Împinse brutal fetișcana la o parte. Vlăguită, ea căzu și rămase nemișcată.

„Va rămîne acolo pînă terminăm. Ți-ai închipuit oesemne că poate scăpa cu fuga în timp ce ne luptăm ? Dacă mă gîndesc bine, nu prea te-am văzut cu femei ! Poate nu ești în stare de ele și asta ți-e Taina ?

Lythande își păstra înfățișarea liniștită, dar orice s-ar întîmpla gîndul potrivnicului nu trebuia să ajungă la capăt.

„N-ai decît să-ți potolești simțurile pe stradă, ca animalele. Ciungule, eu n-o fac ! O lași să plece, sau mai degrabă ne luptăm ?"

„Poate ar trebui să ți-o dăruiesc. E de necrezut ca Lythande să se bată în stradă pentru o femeie ! Vezi Shyriu, că-ți cunosc bine obiceiurile ?

„Blestemul lui Vashankas !" gîndi Magicianul. **„Acum trebuie într-adevăr să mă lupt pentru fată "**

Spada lui Lythande lunecă din teacă și se îndreptă aproape de la sine spre Corbbin.

„Ha, crezi că eu, Corbbin, mă încaier pe stradă ca un lefegiu de rînd ?" Vîrful spadei lui Lythande se crăpă sub dogoarea Stelei Albastre și lama se preschimbă într-o năpîrcă irizantă, care-și răsuci capul învîrtindu-se, apoi, lunecînd în sus, încercă să ajungă mîna Magicianului înalt, cu colții ascuțiți din care picura veninul...

Steaua lui Lythande străluci. Arma se făcu iar de otel, dar, încolăcită ca un șarpe, nu-i mai era de nici un folos. Mînios, zvîrli spada stricată și trimise spre Corbbin o ploaie sufocătoare de foc. Ciungul se învălui în ceață și focul se stinse. Un vînt hain aruncă trombe de jeratic asupra lui Lythande, dar cum îi atingeau vesmîntul, piereau...

Deodată, o vijelie înspăimîntătoare cuprinse pomii, le răpi frunzele și-l îngenunche pe Corbbin.

Lythande se plictisise. Trebuia să termine repede !

„Deci undele psi cu putere medie..."

Nimeni dintre cei care priveau, minunîndu-se — de cîte ori într-o viață de om ai norocul să vezi doi Cavaleri ai Stelei Albastre înfruntîndu-se cu farmece pe străzile Orașului — n-a știut mai tîrziu cum s-a întîmplat. În orice caz, Corbbin se încovoie încet, foarte încet, ajunse în patru labe, se lungi și chipu-i se adînci tot mai tare în țărînă.

Lythande ridică fața, ce neîncrezătoare privea țintă la vrăjitorul spătos ce-și îngropase barba în colb...

„Ce ai... ?"

„Nimic, hai s-o ștergem de aici. Farmecul nu ține mult și cînd va pieri, Jumătate-de-mînă va fi tare mînios !" Fata văzînd barba lui Corbbin, ochii și Steaua terfelite și pline de praf, pricepu ușoara batjocură din vocea lui Lythande...

Se luă după vesmîntul fluturînd al Magicianului. Cînd parcul Făgăduințelor celeste rămase în urmă, Lythande se opri atît de brusc, încît fata aproape se izbi de el.

„Cum te numești micuțo ?"

„Numele meu este Bercy. Dar al vostru ?"

„Un Magician nu-și spune cu ușurință numele. Pe aici, lumea mă știe de Lythande." Privind în jos, Magicianul băgă de seamă, cu o înțepătură în inimă, că sub murdărie și zdrențe se ascundea o făptură deosebit de frumoasă și foarte tînără. „Poți să pleci, Bercy. De acum încolo te va lăsa în pace! L-am învins în luptă dreaptă".

Arucîndu-se la pieptul lui Lythande, rămase lipită de el. „Nu mă alunga !", îl rugă sorbindu-l din ochi, fermecată. Magicianul se încruntă. Firește, era de așteptat. Bercy credea — și cine din Orașul Deschis ar fi gîndit altminteri — că duelul avusese loc din pricina ei. Și era pe deplin hotărîtă să se dăruiască învingătorului. Lythande făcu o mișcare de respingere : „Nu.."

Ochii fetișcanei se îngustară, plini de compătimire : „Deci Corbbin n-a mințit. Taina voastră e că ați fost lipsit de ceea ce îl face pe bărbat să fie... bărbat ?" Dar mila din glasul ei nu putea ascunde o adîncă șegalnică. **„Ce bîrfă strașnică ! O adevărată trufanda pentru Strada Femeilor !"**

„Taci !" Lythande îi aruncă o privire poruncitoare. „Vino !"

Îl urmă pe magician în strada Lampioanelor Roșii. Cu pași hotărîți, Lythande trecu de **Casa Nimfelor** unde se spunea că te așteaptă plăceri neobișnuite, trecu de **Casa Bicelor**, ocolită de toți în afară de cei care poposeau numai aici și nu altundeva — și ajunse trecînd pe sub chipul **Zeiței Verzi**, adorată nu numai la Ranke dar și aici — la **Casa Afroditei**.

Bercy privi în juru-i cu ochii mari admirînd coloanele sălii de primire, strălucirea celor o sută de lampioane, femeile minunat învesmîntate, care așteptau tolănite pe pernele moi. Oh, toate erau îmbrăcate în haine scumpe, giuvaierurile de preț străluceau stins. — Myrtis își cunoștea meseria și știa cum să-și arate marfa. Lythande înțelese că în ochii lui Bercy se vedea pizma. Bănui că în bazar se dădea pentru cîțiva bănuți de aramă sau un codru de pîine... Dar, frumusețea-i rămăsese încă proaspătă și fermecătoare, ca a florilor de pe gunoaie... Chiar îmbrăcată în zdrențe și pe jumătate moartă de foame, tot îți mișca inima.

„Bercy, ai mîncat azi ?"

„Nu, Domnule."

Lythande îl chemă pe Jiro, eunucul urias, care, printre altele avea și datoria de a îndruma pe clienții bine văzuți spre odăile alese și de a-i alunga pe bețivi și nepoftiți. Se apropie pîntecos și despuiat — avea doar în jurul șalelor o legătură îngustă ar urechile îi ierau împodobite cu o duzină de cercei. Cîndva demult, de mult o iubită vînzătoare de inele și foarte îl folosea pentru a-și arăta marfa...

„Cum putem să-l slujim pe Magicianul Lythande ?"

Femeile de pe divane șoșoteau între ele uluite. Lythande le citi gîndurile : **„Nici una dintre noi n-a reușit să-l seducă pe Marele Vrăjitor, sau măcar să-l atragă luarea-aminte ! Și acum o găsește pe placul său pe această tîrfă mitică de pe stradă ?** Dar, femei fiind, puteau recunoaște, nu fără invidie, sub colb și pecete, frumusețea curată a fetișcanei.

„Doamna Myrtis se află acasă, Jiro ?"

„Doarme. Dar a poruncit să fie trezită dacă veți veni, oricît ar fi de tîrziu. Această... această făptură..." (hotărît lucru nimeni nu poate fi mai trufaș decît șeful eunucilor unei case distinse) .....este a voastră, sau un dar pentru stăpîna mea?"

„Și una și alta... Îngrijește-te de mîncare și un pat peste noapte pentru ea."

„Și de o baie Magicianule ? Cred că are pe ea gîngănii destule să umple toate așternuturile catului.."

„O baie bineînțeles", aprobă Lythande. „Și o băiță cu arome și uleiuri. Nu uita de-o rochie, fiindcă zdreanța asta..."

„Lăsați pe mine." Bercy îl privi speriată pe Magician, dar la semnul acestuia îl urmă supusă pe eunuc.

Abia plecaseră cei doi, cînd Myrtis apăru din spatele unei uși. O femeie cu trupul împlinit, care nu mai era tînără, dar avea frumsețea încremenită a unei vrăji. Pe chipu-i fără cusur, ochii îi străluceau plini de căldură. Zimbea.

„Scumpul meu, nu te așteptam. E a ta ?" Cu o mișcare a capului arătă spre ușa prin care Jiro o scosese pe înfricoșata Bercy. „Cînd o vei scăpa din ochi, o să-și ia lumea în cap."

„Aș vrea să fie așa. Dar mi-e teamă că n-o să am norocul ăsta."

„Poate ar trebui să-mi spui toată tărășenia" îl îndemnă Myrtis.

În camera cu divane noi, la adăpost de urechi indiscrete, Lythande îi istorisi scurta întîmplare.

„Dacă ai să rîzi acum Myrtis, atunci desfac vraja și toată lumea din oraș va face haz de zbîrciturile fetei tale !"

Myrtis îl cunoștea bine de prea multă vreme ca să ia în seamă amenințarea. „Deci fata pe care ai scăpat-o îl dorește pătimaș pe Lythande ?" Chicoti. „Parcă aș asculta o străveche baladă de dragoste..."

„Ce-aș putea să fac Myrtis ? Pe sînul lui Shipris, Maica Începuturilor, mă simt strașnic de încurcat !"

„Încrede-te în ea și spune-i de ce nu poți s-o iei în patul tău."

Lythande își încreți fruntea. „Tu-mi cunoști **Taina**, fiindcă nu aveam cum să ți-o ascund* doar mă știi înainte de-a deveni Magician, cînd încă nu purtam această Stea Albastră..."

„Înainte ca eu să ajung curtezană.." adeveri Myrtis.

„Dar dacă fata se va simți făcută de rîs prin dragostea ei pentru mine, atunci aceasta se va preface în ură. Și eu nu pot spune adevărul nimănui, fără să-i încredințez Viața și Puterea mea. Numai tu, ai încrederea mea, datorită trecutului nostru. De asemeni și Puterea mea, dacă vei avea nevoie de ea. Dar fetei nu-i pot spune adevărul !"

„Ea însă ți-e datoare fiindcă ai scăpat-o de Corbbin."

„O să mă gîndesc la ceva." „Adu-mi grabnic de mîncare și de băut mi-e tare foame și sete." Într-o cameră unde nimeni altul n-avea voie să intre, Magicianul mîncă și bău din ce-i puse însăși Myrtis dinainte.

„Niciodată n-aș fi putut jura, ca tine, să nu mai mănînc sub ochii unui bărbat."

„Dacă ai fi năzuit la puterea unui Magician, fără îndoială ți-ai fi ținut și tu jurămîntul. Rareori sînt ispitit să-l calc. Mi-e teamă c-aș putea s-o fac fără să-mi dau sema. În taverne nu beau, fiindcă niciodată nu se știe dacă printre tîrfe nu se află bărbați care simt nevoia să treacă drept femei îmbrăcîndu-se ca ele. Nu vreau să mănînc și să beau nici aici, printre fetele tale din aceeași pricină. Toată puterea mea se bizuie pe acest jurămînt și pe Taină."

„Atunci nu te pot ajuta, din păcate. Dar nu-i nevoie să-i spui adevărul. N-ai decît să-i zici că ai făcut un legămînt de virtute."

„Poate". Încruntat, Lythand termină de mîncat.

Mai tîrziu, fu adusă Bercy. Ochii ei străluceau. Fermecătoare, în vesmîntul străveziu, părul îi cădea în bucle întunecate în jurul chipului rozalb. Stăruiau arome de uleiuri și parfum...

„Fetele de aici au rochii atît de frumoase ! Una dintre ele mi-a spus că, dacă vor, pot să mănînce de două ori pe zi ! Credeți că sînt destul de chipeșă ca doamna Myrtis să mă primească ?"

„Asta-ți dorești ? Tu ești mai mult decît frumoasă !"

Fata răspunse îndrăzneață : „Mai degrabă vreau să fiu a ta, Magicianule". Se lipi de Lythande, îi cuprinse gîtul cu mîinile, și-și ridică fața spre el. Rareori Magicianul atingea ceva viu. Era un simțămînt neobișnuit să o ții în brațe fremătătoare și să-ți ascunzi uluiala.

„Bercy, fetițo, asta-i doar o toană trecătoare !"

„Nu," scînci ea, „eu te iubesc ! Te vreau doar pe tine !" Și atunci Magicianul simți iar furnicătura ce-i deslușea că se urzește o vrajă. Dar nu era împotriva lui — s-ar fi putut apăra ! Totuși undeva în încăpere... Aici, în Casa Afroditei? Lui Myrtis, Lythande o știa, puteai să-i încredințezi viața, taina și chiar Puterea Stelei — o dovedise de atîte ori. Dacă s-ar fi schimbat într-atît încît să ajungă la trădare, **aura** ei modificată ar fi dat-o de gol din prima clipă a revederii.

Nu mai rămînea decît copila care gemea : Vreau să mor, dacă nu mă iubești ! Vreau să mor ! Spune-mi că nu e adevărat, că nu poți iubi ! Oare să nu fie minciună că Magicenii sînt lipsiți de bărbăție și neînstare să...

„Bineînțeles că o minciună sfruntată" o întrerupse Magicianul sever. Ți-o jur că nu mi-am pierdut bărbăția." La aceste cuvinte nervii lui Lythande fremătară. Magicenii puteau spune neadevăruri și cei mai mulți o făceau. Chiar și Lythande, cînd nu rănea pe cineva. Dar legea Stelei Albastre, suna așa : **„Dacă i se pune o întrebare legată nemijlocit de taină, Cavalerul n-are voie să mintă direct".** Iar Bercy ajunsese, fără să știe, chiar în preajma întrebării hotărîtoare. Răspunsul ar fi însemnat dezvăluirea...

Undele psi trimise de Magician, care-și folosea acum toată puterea, **se învîrteji-ră în jurul substanței TIMPULUI dislocîndu-i** coordonatele și anulîndu-le. Fata rămase nemișcată, fără să știe că timpul ei încremenise, iar Lythande se îndepărtă îndeajuns ca să-i poată citi **aura.** Într-adevăr, în interiorul cîmpului alcătuit din țesătura vibrațiilor mentale, stăruia umbra unei Stele Albastre ! Interferase emisiunea lui Corbbin, care-i impunea fetei vrerea lui !

Corbbin ! Corbbin Jumătate-de-mînă îi subjugase voința, își făurise un plan și începuse să-l ducă la îndeplinire. Deci întîlnirea cu Corbbin și fata care avea nevoie de ajutor... Bercy era stăpînită de vraja lui și cu acest transfer de putere îl atacase pe Lythande !

Legea Stelei Albastre oprea uciderea unui Cavaler de către un altul fiindcă în Ultima Zi, toți trebuiau să lupte împotriva armiilor Entropei adunate sub flamura Haosului. Dar dacă, un Cavaler reușea să afle taina Puterii altuia, cel lipsit de Putere nu mai era de folos pentru Marea Bătălie și învingătorul avea dreptul să-i ia viața.

Ce era de făcut ? Să ucidă fata ? Dar moartea ei putea fi tălmăcită drept răspuns de Corbbin. Prin vraja transmisă, fata devenise irezistibilă. Corbbin va ști deci că taina lui Lythande se află aici undeva, și nu va osteni s-o descopere. Dacă vraja de dragoste nu prinde înseamnă că Lythande este eunuc, sau că-i plac tineri sau... Magicianul nu cuteză să gîndească mai departe, secretul nu era la adăpost decît atunci cînd nu se puneau întrebări. Din vibrațiile aurei sale Taina nu putea fi deslușită — dar o ultimă întrebare și sfîrșitul e aproape !

„Ar trebui s-o ucid, gîndi Lythande acum nu mai lupt doar pentru puterea mea magică ci și pentru taină și viața mea. Corbbin nu va irosi multă vreme după ce îmi voi pierde puterea și mă va omorî răzbunîndu-se pentru jumătatea de mînă pierdută."

Fata era însă prizonieră în volutele încremenite ale timpului. Cît de lesne putea fi ucisă... Deodată Lythande își aminti un basm vechi care însemna poate salvarea tainei...

Lumina pilpîi cînd Timpul reveni în încăpere. Bercy fără să-și dea seama de răstimpul pierdut, era încă atîrnată de Magician și scîncea. Lythande se hotărîse. Fata simți îmbrățișarea Magicianului și sărutul pe buzele supuse.

„Trebuie să mă iubești sau mor !" plînse Bercy. Lythande îi făgădui : „vei fi a mea." Vocea lui învăluitoare continuă : „Chiar și un Magician este vulnerabil în dragoste și eu trebuie să mă apăr ! Va fi pregătită pentru noi o încăpere retra-

Desen de Florin Mihai Diloiu

să si fără altă lumină în afară de cea pe care o voi isca eu însumi, prin puterea vrăjii. Va trebui să juri că n-o să încerci să mă atingi sau să mă vezi decît în această lumină. Bercy, juri pe Maica Începuturilor ? Dacă vei jura, te voi iubi cum n-a fost iubită vreo dată o femeie !"

„Ți-o jur !" șopti fata tremurînd. Mila cuprinse inima Magicianului fiindcă Bercy era atît de înrobită vrăjii stîrnite de Corbbin, încît ardea în flăcările mistuitoare pentru Lythande și nu-i păsa de nimic decît de această patimă.

„Dacă m-ar îndrăgi fără înrîurirea vrăjii aș iubi-o și eu... Aș vrea să-i pot încredința taina mea. Dar ea e unealta lui Corbbin. Dragostea ei pentru mine, s-a născut numai datorită lui, nu vine din inima ei — nu e adevărată..."

Deci tot ce urmează a se întîmpla de acum între ei, va fi doar o prefăcătorie. Merită să-l înșele pe Corbbin !

„Voi pregăti totul."

Lythande o găsi pe Myrtis și-i spuse ce era de trebuință. Femeia începu să rîdă, dar văzîndu-i chipul mohorît, se potoli. Îl cunoștea pe Magician din vremurile cînd Steaua încă nu-i însemna fruntea. O durea să vadă suferind astfel pe cineva iubit de ea. Spuse : „Voi pregăti totul. Pun și afion în vin, să-ți fie mai ușor s-o amăgești ?"

Vocea Magicianului era plină de amor : „De asta a avut grijă Corbbin cînd a silit-o, prin vrajă, să mă iubească."

„Altminteri, ți-ar fi fost pe plac ?" întrebă Myrtis, sovăind.

„Toți zeii din Oraul Deschis își rîd de mine ! O, de m-ar ajuta Maica Începuturilor ! Da, altminteri mi-ar fi fost pe plac ! De n-ar fi unealta lui Corbbin, aș iubi-o."

Cînd totul fu gata, Lythande păși în încăperea, întunecată. Lumina doar Steaua Albastră. Fata era culcată pe pat și întindea brațele pătimaș.

„Vino ! Vino la mine, iubitule !"

„Îndată". Lythande se așeză lîngă ea și-i mîngîie părul cu o gingășie care ar fi mirat-o și pe Myrtis. „Îți voi cînta o baladă de dragoste din țara mea îndepărtată."

Fericită, ea se întinse lenevos : „Tot ce faci tu e bine, iubitul meu, vrăjitorul meu !"

Pe Lythande îl cuprinse vidul disperării, Bercy era frumoasă și pe deplin robită de o patimă fierbinte. Se găsea într-un pat care fusese pregătit pentru ei amîndoi și totuși îi despărțeau lumi. Gîndul acesta aproape că nu se putea răbda.

Lythande cîntă cu viers dulce, mai amețitor decît orice vrajă.

„Miezul de noapte-i aproape și secera lunii
Șovăielnic supunîndu-se dimineții ce vine.

Și sînt încă singură...

Văzu lacrimi pe obrazul lui Bercy.

„Te voi iubi cu m n-a fost iubită vreodată o femeie".

Între fata de pe pat și făptura nemișcată a Magicianului, apăru — în timp ce vesmîntul îi cădea, greu pe podea — o umbră, **Dublul** lui Lythande, înalt și svelt, cu ochi strălucitori și cu o Stea între sprîncene, avea trupul alb și fără cicatrici. **era proiecția desăvîrșită a Magicianului.**

Se apropie de fata nemișcată și așteptă. Plin de dorință sufletul lui Bercy fu prins, țintuit și vrăjit. Lythande o lăsă să zărească o clipă mirajul, adevărata făptură din umbră nu se vedea. Apoi cînd ochii ei se închiseră de plăcerea atingerii, Magicianul îi trecu ușor cu vîrful degetelor peste pleoape.

„Vezi, — ce te las să vezi !

Auzi — ce te las să auzi !

Și simți — numai ce te las să simți, Bercy !"

Acum fata era cu totul robită de vraja umbrei. Nemișcat, aproape împietrit, Magicianul vedea cum buzele ei se prindeau în jurul golului și sărutau o gură închipuită. În ritmul bătăilor inimii, el știu ce atinge și mîngîie ea, cuprinsă de patimă, vrăjită de făptura iluzorie care-i dădea fericirea. La sfîrșit zăcu aproape epuizată de osteneala voluptății satisfăcute și Magicianul o privi chinuit cînd Bercy deschise iarăși ochii. Lythande se uită trist la ea.

Fata ridică ostenită brațele : „Într-adevăr dragoste, tu m-ai iubit cum n-a fost încă iubită vreo femeie."

Pentru prima și ultima oară Lythande se plecă peste ea și-și apăsă buzele pe ale ei într-un sărut infinit de tandru. „Dormi iubito..."

Și cînd Bercy se cufundă în somnul adînc, Magicianul plînse...

Cu mult înainte ca ea să se trezească, pregătit de drum, Lythande ședea în salonasul lui Myrtis.

„Vraja va mai dura. Ea se va grăbi să-l asigure pe Corbbin că Lythande este unic în dragoste, că bărbăția lui nu ostenește și că poate iubi o femeie pînă la epuizare." Vocea lui Lythande era plină de amărăciune.

„Și, cu mult înainte ca tu să revii în Orașul Deschis, ea va fi eliberată de puterea vrăjii și te va fi uitat avînd de-a face cu destui alți bărbați", adăugă Myrtis. „E mai bine și mai sigur."

„Așa-i." Glasul lui suna răgușit. „Ai grijă de ea, Myrtis. Fii bună cu ea".

„Ți-o jur, Vrăjitorule."

„Dacă m-ar fi iubit... Vocea lui Lythande fu sfîșiată de suspine.

Cutremurată de milă, Myrtis privea în lături, fără să găsească alinare pentru Magician.

„Dacă m-ar fi iubit așa cum sînt, fără vraja lui Corbbin. Dacă ar fi putut să mă iubească, fără ca eu să recurg la acest șiretlic. Dar mi-era teamă că nu pot sfărîma vraja lui Corbbin și n-aveam încredere că nu mă va trăda, mai ales dacă ar fi știut..."

Brațele durdulii ale lui Myrtis îl strînseră ușor.

„Îți pare rău ?"

Întrebarea putea fi tălmăcită în mai multe feluri. Însemna : Îți pare rău că n-ai ucis fata ? Sau chiar : „Regreți Jurămîntul și Taina pe care va trebui să le păstrezi pînă în Ultima zi ?" Lythande răspunde : „Să-mi pară rău ? De ce ? Într-o zi voi lupta împotriva Haosului împreună cu toți cei din Ordinul nostru, poate chiar alături de Corbbin dacă nu va fi omorît pînă atunci. Numai asta și tot mi-ar îndreptăți existența și Secretul. Acum însă trebuie să părăsesc Orașul Deschis și cine știe cînd mă va aduce întîmplarea înapoi ? Sărută-mă de rămas bun, sărută-mă..."

Myrtis se ridică în vîrful picioarelor și-și apăsă buzele pe cele ale Magicianului.

„La revedere, Lythande. Fie ca Ea să fie mereu cu tine și să te apere pînă la Sfîrșit. Rămîi cu bine, sora mea dragă".

Apoi, Lythande își puse centura de arme și părăsi nevăzut orașul tocmai cînd se iveau zorile.

Soarele care răsărea împuținâ strălucirea Stelei de pe fruntea ei...

Nu aruncă în urmă-i nici o privire...

Traducere și adaptare
GUSTAV WAHL

Marion Zimmer Bradley

S-a născut la 3.6.1930 în Albany, New York, într-o familie de feroviari... sau de fermieri, după unii biografi. Este sigur, însă, că la 18 ani a cîștigat concursul pentru cea mai bună povestire, organizat de revista Amazing Stories, **după care a început o viață zbuciumată : pînă să ajungă să trăiască din propriile ei creații și să fie un nume cunoscut, a fost spălătoreasă, chelneriță, cîntăreață de local și chiar țintă, la circ, pentru un aruncător de cuțite !**

În cele din urmă, se impune cu romanele ei SF pline de timpuri barbare, călătorii interplanetare, galaxii și lumi uitate...

Endless Voyage **(Călătorie nesfîrșită — 1975) și** Hunters of the Red Moon **(Vînătoare pe Luna Roșie — 1975) sînt SF-uri „clasice", pe tema contactelor și conflictelor extraterestre. Cele 12 volume din seria** Darkover **formează „saga" civilizației de pe planeta Darkover, aflată pe cea mai joasă treaptă a Imperiului Galactic, care e condus de Terra. Acest ciclu este considerat în S.U.A. ca rival al operelor lui J. R. R. Tolkien, U. Le Guin, E. R. Burroughs sau F. Herbert.**

Critica de specialitate consideră acest ciclu heroic-fantasy **drept „o viziune feminină a faptelor, black-ground fără carențe antropologice".**

ANAMARIA BORLAN
de la mit la basm, de la basm la sf

Moto :
„Lume ce gîndea în basme și vorbea în poezii".
Mihai Eminescu

„Tot ce este poetic trebuie să aibă înfățișare de basm".
Novalis

Dată fiind revelatoarea ei permanență, fantezia se constituie într-o dimensiune definitorie pentru întreaga evoluție a prozei românești și mondiale.

În pofida statutului lor de „bun comun" al fenomenologiei artistice, fantezia și fantasticul închid în ele un vădit coeficient de spiritualitate, refuzînd să fie interpretate și aplicate în practică doar ca o simplă formulă, ca un tipar. Punerea fanteziei și implicit a fantasticului în relație cu mitul și cu magicul atrage după sine un mod de înțelegere mai lesne a ceea ce se numește literatură de anticipație.

Chemarea mitului se exercită prin simbolul unei idei generale, fundamentale revelate a cunoașterii umane (George Călinescu, „Estetica basmului"). Mitul reprezintă un alt timp, primordial, cosmologic și pătrunde într-o epocă atemporală, dincolo de istorie, de date concrete ; mitul este o creație a omului (Lucian Blaga, „Trilogia culturii"). Mitul nu poate exista doar ca atare, în stare pură, realistă și imaginară ; face pereche cu noțiunea de magic. Magicul nu este un fapt permanent, el apare ca o proiectare a imaginarului fantastic în lumea misterului metafizic, își relevă funcția cognitivă în planul realului, al imaginarului, fiind un montaj consacrat mitului înțeles ca „însemn originar al impulsului uman de a se proiecta în realitatea povestirii (Mircea Eliade, „Funcția miturilor), a istorisirii, întotdeauna fabuloase și miraculoase, supranaturale, adică magice" (Novalis). Translația dintre aceste elemente creează o funcție fantastică a imaginarului, supusă însă analizei filozofice.

Funcția fantasticului este raportată la forța omului de a îmbunătăți lumea, care se manifestă prin creație, transformarea lucrurilor în cea a asimilării adevărului și a vieții.

Fantasticul are un mecanism deosebit corespunzător alternanței universale, ca o agresiune interzisă, amenințătoare, ce poate sfărîma stabilitatea lumii cu legile ei riguroase. Fantasticul corespunde unei etape în care a triumfat concepția științifică, recunoașterea unui determinism strict în înțelegerea cauzelor și a efectelor.

Miraculosul științific s-a succedat Fantasticului, la rîndul lui se substituie feeriei.

Feeria, ca și basmul și făcînd parte din el, se petrece într-o lume în care vraja „se exercită de la sine și magia este regulă" (Roger Callois, „Problemele visului"). Mitul, ca și feericul, înglobează alegoria și simbolul, acesta fiind o realitate trăită, care operează cu zei și eroi ; alegoria reprezintă o etapă secundară, interpretativă și operează cu abstracțiuni sau personaje din lumea demonică.

Deși creațiile poeților și prozatorilor romantici — Byron, Shelley, Goethe, Lermontov, resping alegoria ca nefiind o modalitate de expresie definitorie scrierilor lor, romanticul caută totuși o expresie figurativă pentru marile lui căutări și întrebări asupra existenței, folosindu-se tocmai de alegorie. Alegoria apare atunci cînd mitul își pierde forța de credință și se desacralizează — mituri desacralizate apar în operele lui Franz Kafka, Albert Camus, Samuel Beckett.

De la stilul baroc alegoria a împrumutat expresiile poetice contorsionate, antitezele, hiperbolele, paradoxurile, bizareriile, absurdul, apropiindu-se de basm prin numeroase situații neverosimile — „Ulciorul de aur" de E.T.A. Hoffmann.

Nu se poate delimita exact mitul de basm, deoarece aceleași narațiuni pot apărea ca mituri într-un caz și basm în altul. Miturile sînt povestiri în care se dă fie o interpretare a fenomenelor naturale — Pierre Benoit, „Atlantida", fie relatează evenimente pur umane, lipsite de cel mai mic supranatural — mitul așteptării, care apare în mod deosebit la S. Beckett, la Dino Buzzati, împletit cu mitul spațiului închis și cel al labirintului evocat de Jorge Luis Borges.

Conceptele mitologice de care vorbește M. Eliade — „Mitul este paradigma oricărui act omenesc semnificativ" (Aspecte ale mitului), sînt opinii fundamentale cu privire la orînduirea lumii și la rigorile ei, alcătuind povestirile legate de existența ființelor mitice, Zamolxis sau Vishnu și aceste concepte devin subiect de basm — mai ales în epopeele indice (Mahabharatha).

Basmele, ca și literatura de anticipație spre care tinde în numeroase locuri, operează aproape în exclusivitate cu întîmplări posibile în societatea umană, cu pasiuni, virtuți și vicii ale omului. Citeodată evenimentele relatate sînt destul de plauzibile (jocurile și experimentele cu delfinii) dar de cele mai multe ori sînt fantastice și nu-și pot avea originea în experiența omului, ci pot fi înțelese doar ca rezultat al imaginației și fabulației (sfîrșituri apocaliptice ale lumii, masive exoduri pe alte planete).

Alte forme mitice pot fi înțelese cu exagerări ale experienței trăite. De pildă, frumusețea trupului poate transcede limitele realului, de la zînele și ielele basmului folcloric la Xipehuzii lui Rosny Ainé, creaturi vegetale, minerale, marțienii frumoși și buni ai lui Ray Bradbury, în opoziție cu creaturile malefice, urîte, demonice, marțieni lui H.G. Wells. Deformările corpului furnizează o întreagă faună întruchipate ca simboluri ale primejdiei și ispitei spre rău. Corespondențele din literatura arabă — ginii, vrăjitorii apar în basmul SF transpuși în entități extraterestre dominante, hidoase. Primii roboți apar în „Iliada" lui Homer — în cîntul XVIII — apoi, mult mai tîrziu , în „R.U.R." al lui Karel Capek, ajungîndu-se în prezent la prelucrări aproape de perfecțiune, prin supunerea acestora legilor roboticii, inventate de Asimov. Cele mai multe dintre figurile și întîmplările fantastice există și în basmele populare, ca o răsfrîngere de experiențe și situații din societatea umană, ca un stimul psihologic pentru transformările imaginației în fantezie.

Transcrierea experienței artistice, a trăirii magic-simbolice, a fost închipuită încă de pe vremea omului primitiv prin numeroase mijloace de expresie. Omul cavernelor, necunoscător al limbajului scris, dar imitînd foarte bine prin atitudini și mișcări, lucruri, animale și lumea din jurul lui, după lungi evoluții, și-a transformat imitația în cîntec și limbaj. Cuvîntul nu semnifica numai obiectul, nu se mărginea doar să-l evoce ci se identifica cu el. Omul își anexa deci, prin cuvînt, lumea, aceasta avînd o funcție magică. Mărturia scrisă a gîndului uman urmează civilizației ce-și vădește prezența, la început prin corespondențe materiale — picturile rupestre — apoi prin opere scrise ce au rezistat măcinării timpului.

Orientarea în natură, situarea omului în Cosmos, printre stele, cunoscînd domnia Legilor Naturii, nu reprezentau doar o necesitate de ordin practic, putința de a munci, ci și o nevoie cosmologică de cunoaștere, apoi de construcții fanteziste asupra elementelor naturii, imaginația schimbînd încetul cu încetul fața lumii. Omul ajunge astfel la transfigurarea realului prin mit și simbol, unde Fantasticul este reprezentat prin elaborarea unui nou limbaj. De fapt, acest limbaj nou coincide cu formele prime ale gîndirii umane, după cum formula Goethe, „Das Wahre war schon langst gefunden — Adevărul a fost găsit de mult". Este cuprinderea lumii în unitatea ei globală, prin mijlocirea vorbirii metaforice. Jocul imaginației proiectează personajele spre tehnicizare, personajele demiurgice, mitice devenind cu timpul mutanți, clene, androizi, chiar computere cu trăiri asemănătoare omului.

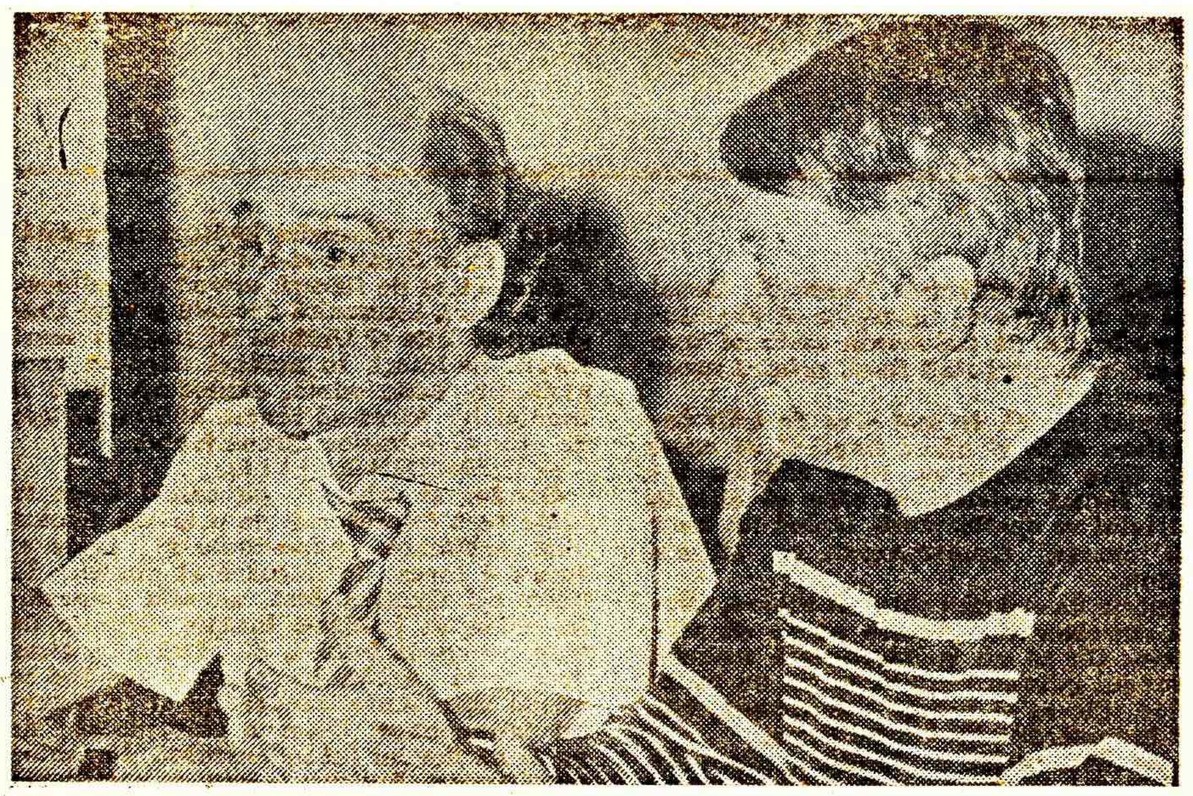

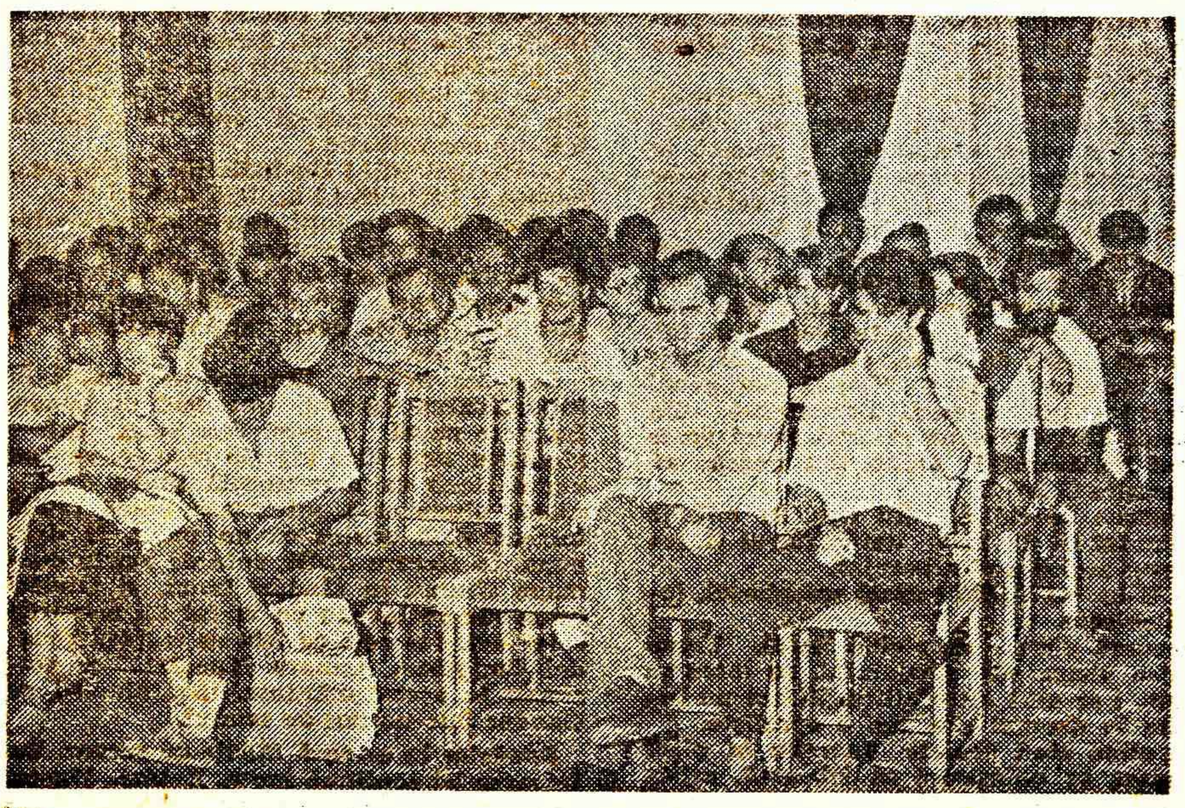

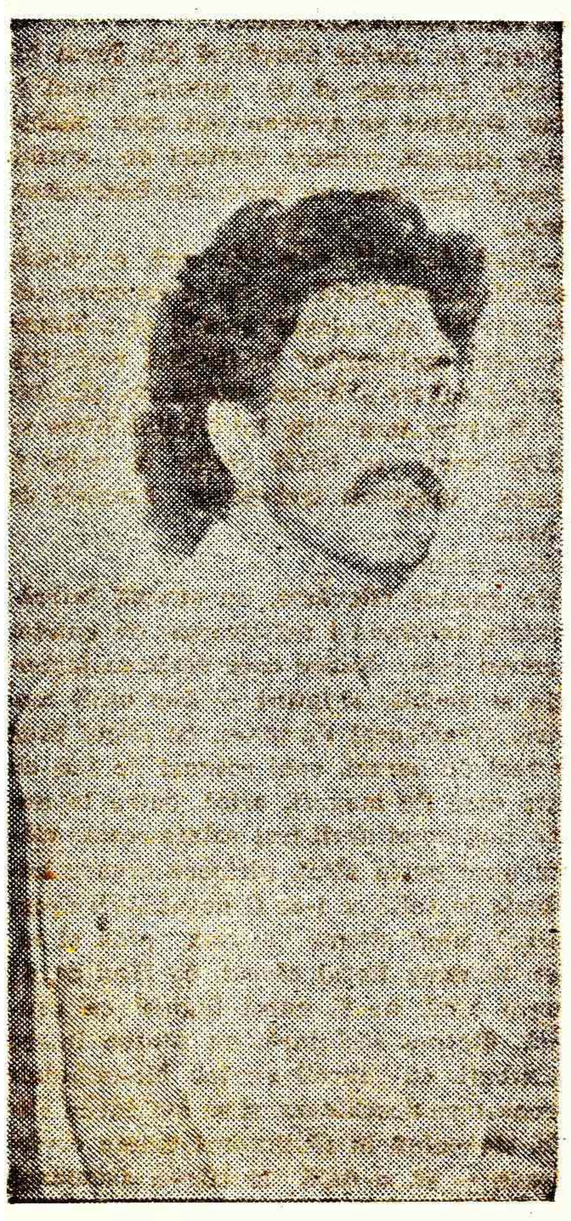

Ion Ilie Iosif şi Dan Ursuleanu
Cei 110 participanţi
Viorel Pîrligras şi Dragoş Vasilescu în dialog cu publicul
Marian Mirescu a împlinit 33 de ani
Un neobosit SF-ist: Alexandru Mironov
Foto : Mihail Raoul Pârăianu

Craiova — 12-13 august 1968

Zilele cenaclului „HENRY COANDĂ" —

1. O scurtă pagină de istorie

În urmă cu 20 de ani, cînd primul pămîntean punea piciorul pe lună, un grup de tineri entuziaşti înfiinţează la Craiova „Cenaclul S.F. Henry Coandă".

Se numeau Ion Ilie Iosif, Alexandru Mironov, Titus Filipaş, Ştefan Nicolici, Marius Ghergu. Se scrie, se citeşte se fac planuri de viitor. Planuri concretizate prin apariţia fanzinului OMICRON în anii 76, 77, 78, ultimul premiat la STRESSA, în Italia, şi a antologiilor „Întîmplări din veacul XXI", „Alte întîmplări din veacul XXI" şi ALPHA (editura — SCRISUL ROMÂNESC — 1974, 77, 1983.

Pe la sfîrşitul deceniului 7, Cenaclul îşi primeneşte rîndurile cu noi membri, (Marius Statescu, Victor Martin, Florin Mihai Diloiu, Anca Teodorescu), liceeni aduşi de Radu Honga (pe atunci Teodor Piţigoi), care a descoperit că la şedinţele acestui cenaclu se poate... fuma !

Al treilea val (Viorel Pîrligras, Mircea Liviu Goga, Mirela şi Liviu Paciugă, Aurel Cărăşel, Iulian Mirea) a „inundat" cenaclul în jurul anului 1980.

1982 — an de cotitură. Cenaclul H. Coandă se scindează, luînd fiinţă S.F. Victor Anestin , unde alături de Viorel Pîrligras, F. M. Diloiu, R. Honga, M. Stătescu apar nume noi ca Marian Mirescu, Valentin Iordache, Dodo Niţă, Mihai Cranta.

Ce s-a întîmplat după 82 ? În 1983 apare antologia ALPHA (Ed. Scrisul Românesc, apoi un lung şir de *„Omicron — satelit"* suplimente xerografiate ale fanzinului ce se remarcă atît prin diversitatea tematică, cît şi prin originalitatea ideilor promovate.

„Zilele H. Coandă" manifestare de prestigiu în arena SF-ului românesc, ajunsă iată, la a X-a ediţie, a strîns sub egida sa, anul acesta peste 100 de participanţi, invitaţi din 18 cenacluri din ţară şi a beneficiat de prezenţa unor invitaţi de marcă (dar, din păcate foarte puţini la această ediţie jubiliară) dintre care amintim pe : Conf. univ. dr. Ion Pătraşcu, — Universitatea din Craiova, Camelia şi Dan Ursuleanu — radio, Alexandru Mironov — radio, Constantina Paligora — Ed. Albatros.

2. Cum a fost

După cuvîntul de deschidere susţinut de Ionică Bădoi, prim secretar al Comitetului Judeţean U.T.C. Craiova, a avut loc o masă rotundă (transformată ad-hoc într-o conferinţă de presă) cu tema *„Mass-media şi literatura românească de anticipaţie,* la care Viorel Pîrligras şi subsemnatul au răspuns întrebărilor legate de statutul Orionului.

Au vorbit : Răzvan Haritonovici, Dan Merişca, Petcu Ovidiu, Ion Ilie Iosif, Al. Mironov, Faur Agachi, Dorin Davideanu, Dan Ursuleanu.

„Cum se plătesc colaborările la Orion ? De ce are atîta bandă desenată ? De ce n-are pagini de teatru SF ? Dar umor ? De ce n-are pagini pentru copii ? Organizează concursuri de literatură SF ? Ar trebui o pagină de eseistică. Una de critică. Două pentru opiniile unor autori. Telex SF". Am răspuns pe rînd întrebărilor, iar Dan Ursuleanu a concluzionat : **„O treabă evident foarte bună. Nu numai că s-a reuşit să se scoată revista, ci pentru că, efectiv, este o revistă căutată, de care se vorbeşte şi este aşteptată atît de sefişti cît şi de nesefişti. Am colindat cîteva oraşe şi am văzut pulsul în relaţie cu Orionul. De pildă aş putea spune că la Iaşi unde există un cenaclu puternic, revista se vinde mai puţin, am văzut în chioşcuri numerele 1, 2, 3. În alte oraşe am văzut doar numărul 3, în altele nici un număr (...) Revista oricum are un puls, se caută, şi oamenii ştiu că se dă SF bun acolo şi o cumpără. Ei nu-şi pun nici pe departe problemele pe care şi le pun „esteţii" SF-ului aici în cenaclu. Sigur că pe cititor îl deranjează erorile de tipar, dar nu ştie cum e în original romanul lui Asimov şi dacă e tradus bine sau prost, dar îl cucereşte acţiunea. Îşi mai aduce aminte şi de „Soarele gol" pe care l-a ascultat la radio de curînd, pune în relaţie cele două lucruri, caută şi aşteaptă numărul patru (...). De aceea zic eu, voi cei de la Orion trebuie să plecaţi mai puţin urechea la mărul ofeideea că ar mai trebui o pagină pentru rit de diavolii din fandom, care vin cu copii, o pagină de teatru, două de estetică, adică să faceţi pînă la urmă din Orion o mică revistuţă a intereselor mişcării. Nu, aşa trebuie să rămînă, cum este. Cenaclurile să trimită la concurenţă oferte ca voi să aveţi de unde alege. Fără concurs. Concursuri sînt destule. (...). Revista e bine să rămînă aşa. Dar cu preocuparea pentru şlefuirea asperităţilor, şi a aberaţiilor de paralaxă care mai apar. Nu se poate, nu există nici o revistă în lume care să nu publice şi lucruri mai slabe. (...) Oricum, e bine".**

Ţinem să subliniem că Orionul nu este exponentul cenaclurilor din ţară ci, reprezintă punctul de vedere craiovean asupra literaturii şi artei SF. În acelaşi timp, rămîne o publicaţie deschisă tuturor celor ce au ceva de spus în acest domeniu.

După masa rotundă... masă de prînz. Victor Martin avea să exclame mucalit : „Ce de mese dom'le !"

Vernisajul expoziţiei de artă plastică a fost deschis de graficianul Gabriel Bratu care în cuvîntul său a subliniat că, producţiile artei plastice cu caracter SF, devin din an în an mai interesante, iar de la ultima expoziţie (ce a avut loc cu ocazia Consfătuirii anuale a cenaclurilor de anticipaţie, Craiova '87) se remarcă un evident salt calitativ. Au expus : Petru Zmed, Timişoara — premiul I) Marina Nicolaev, (Bucureşti — Premiul II) Marius Ghergu, (Craiova — premiul III), Aurel Manole, Lucian Băbeanu, Marian Deaconu, Valentin Iordache, Cocuz Lucian, Marian Mirescu. Premiile au fost acordate de un juriu format din Eustaţiu Gregorian — preşedintele Filialei UAP Craiova, Gabriel Bratu, Ion Ilie Iosif, Ion Lascu, Marius Ghica.

Urmează o proiecţie de diapozitive realizate după lucrările lui Aurel Manole reunite sub titlul generic „Planeta Zetta". Coloana sonoră Jean Michel Jarre.

Al. Mironov anunţă că între 3 şi 9 septembrie se va desfăşura la Odessa (URSS) o reuniune internaţională SF. Doritorii se pot adresa în scris la adresa... str... tel...

Seara „tradiţionalele" video casete. *Indiana Jones & The Last Cruciade (Spielberg — 1989) şi 2010 A Space Odiseey* continuarea binecunoscutei 2001...

La mini-cenaclul de noapte s-a vizionat caseta făcută în tabăra de la Amara la sfîrşitul lunii iulie. Răzvan Haritonovici şi Dănuţ Ungureanu-Nicolaev au citit din producţiile lor literare, eveniment urmat de interesante dezbateri ce au prilejuit un viu schimb de opinii între Al. Mironov şi Cristian Tudor Popescu.

Duminică 13 august, bilanţul sesiunii şi al concursului de proză iniţiat de cenaclu. Profesorul Ion Pătraşcu expune criteriile de jurizare. Se împart premiile acordate de juriul constituit din Ion Pătraşcu, Al. Mironov, Cristea Marian.

Lucian Merişca (Reşiţa) premiul I.

Aurel Cărăşel (Cernavodă) premiul II.

Alina Popov (Cernavodă) premiul III.

Premiul revistei Ramuri : Lucian Merişca (Reşiţa).

Premiul Ed. Scrisul Românesc : Mihai Tiberiu (Tîrgovişte).

Premiul juriului : Adriana Macsut (Craiova).

Menţiune : Nicolae Constantinescu (Tîrgovişte).

(Pe monitorul TV instalat în sală au apărut numai numele participanţilor, fără titlurile prozelor, pe care sperăm că le vom afla totuşi...)

După înmînarea premiilor, plachetelor şi diplomelor de participare — masă festivă. Masă festivă unde sînt sărbătoriţi cei douăzeci de ani de existenţă ai Cenaclului Henry Coandă şi... într-un cerc mai mic, cei treizeci şi trei de ani împliniţi azi, 13, de colegul Marian Mirescu...

DRAGOŞ VASILESCU

Capitolul VII: Imparas Haitu
13.

Sus, la mii de harazi înălțime, micul cerc luminos al Gurii Arbatului, abia vizibil prin păienjenișul nenumăratelor poduri suspendate, începuse să pălească, semn că Ziua a Treisprezecea pînă la Tripla Conjuncție se îndrepta spre asfințit... cînd, din marea galerie înclinată ce se căsca sub Elishar, ieșiră în zbor patru perechi de farali.

Imediat în urma lor, apărură încă doi, într-ale căror gheare filfiia o sutană zdrențuită, după care prinseră să se scurgă alții și alții, farali-de-armie purtînd soldați îmbrăcați în uniforma albă cu negru a Vigilenței. Cu toții, descriind pe rînd o voltă largă prin aer, se aruncară în picaj spre granița inferioară a regatului.

Aripile negre, de piele întinsă între falange neînchipuit de lungi, despicau aerul vijiind ascuțit, neîntrerupt. Faralii planau aproape vertical, în spirale largi, amețitoare. De jur împrejur, luminile palide ale Kummei, ale cartierelor sărace din partea opusă a puțului și ale ciupercăriilor se roteau într-un urias carusel de stele roșiatice, asemenea bolții cerești într-o noapte cînd timpul a luat-o razna, nebun.

Nu peste mult, constelațiile rotitoare deveniră instabile. Stelele dansau, alergau încoace și încolo, pe nevăzute cărări întortocheate, printre ele se aprindeau altele, tot mai multe... Dinspre pereți răzbătea un tumult îndepărtat, mii de glasuri strigînd ordine și comenzi, sunet de arme, de punți și scări bătute de pași. Un pod prelung, suspendat pe frînghii, unind ca o coardă două cazărmi, trecu în sus pe lîngă ei ; apucară să zărească, într-o străfulgerare, un șir nesfîrșit de soldați străbătîndu-l, cu gavale și făclii. Așa cum alergau în cadența decalată a ostașilor arbați, menită protejării punților, păreau un chelt urias, unduitor, format din sute de făpturi cu două picioare.

Apoi cazărmile rămaseră la rîndul lor în urmă, undeva sus. În bezna groasă din jur nu se mai vedeau decît șiraguri de făclii coborînd unul după altul, în spirale largi cît tot Arbatul. Din adîncuri se înălța, tot mai puternic, un vuiet surd. Crescînd, se desfăcea încet în strigăte de luptă, zgomote metalice, răcnete și gemete și peste toate, repetat, egal, ca un pendul, urletul din mii de piepturi ce semănase dintotdeauna groaza în sufletele arbaților :

— Uuu-hallaii !... Uuu-hallaii ! !... Uuu-hallaii ! ! !...

Un cerc de foc, enorm, înconjura puțul. Ierburile uscate, îmbibate în tosc, ale luminii-de-război, ardeau într-un fluviu de trosnete, scurgîndu-și lumina spre pereții de luptă. Sub uriașa perdea de pilpîiri se puteau vedea mii de trupuri frămîntate în încleștarea bătăliei, în jurul unui tumult de aripi negre răspîndite pe toată întinderea golului din mijloc. În timp ce pe praguri, parapete, lange, punți, frînghii și lanțuri, pedestrimea apăra cu înverșunare pereții, cîteva corpuri de zbor țineau piept uhalailor cu farali.

— Așa de repede ? !... murmură, neauzit de nimeni, Haitu.

La moartea lui Tullis Trangurb, uhalaii nu ajunseseră atît de sus decît după șase zile de luptă continuă.

— N-au stat degeaba-n toți anii ăștia... observă la rîndul său, îngrijorat, Cvintius.

Glauv Ultz își mînă faralii spre un prag de piatră aflat lîngă cercul focului-de-război, unde se zăreau lucind uniforme de ofițeri superiori. O siluetă înaltă și robustă, înnegrită de fum din cap pînă-n picioare, se grăbi să-i iasă în întîmpinare.

— Ce cauți aici, Clav ? strigă Ultz, în timp ce coborau toți patru lîngă focul de ierburi aprins pe buza pragului.

— Regina a ordonat mobilizare generală ! răspunse cardalul Clav Uridani ștergîndu-și de fum chipul rotund, cu trăsături ca de copil și ochi albaștri. E groasă rău. (...)

Spadasinul Regal mai scurtă vreo cîțiva de capete, brațe și aripi, și deodată se pomeni în fața unui zid compact de cățărători iviți ca prin farmec de sub parapet.

Erau cei dintîi uhalai de-acel soi ajunși la avanpostul Corpului Regal Arbat. Printre atîtea făpturi monstruoase, nelumești, înfățișarea lor părea aproape liniștitoare, în pofida măștii din plăci cornoase, schimonosită într-o grimasă amenințătoare, ce le acoperea chipul. Dar și masca, și armura, și armele lor le erau cunoscute arbaților din alte lupte ; aceștia erau cei mai vechi, adevărații, supuși ai lui Uhalai Diem. Legendele spuneau că s-ar trage din arbați surghiuniți în adîncuri.

Lipsită de fanatismul sălbatic al zburătorilor și-al tîrîtorilor, animale doar pe jumătate gînditoare, adunate de prin cine știe ce măruntaie pierdute ale Gahvei, tînuta uhalailor se distingea printr-un calm aproape șerpesc, prin calcul și pîndă vicleană. Cîntăreau, din ochi ascunși îndărătul vizierelor cornoase, mișcările arbaților, iscodind momentul potrivit pentru atac. Coarnele coifurilor continuau să se legene, în vreme ce topoarele și ghioagele, contenindu-și treptat balansul, coborau încet spre pămînt. Și deodată...

Comandantul Corpului Regal nici nu apucă să-și dea bine seama ce se întîmplase. Stătea cu gavala și spada pregătite, așteptînd atacul uhalailor-cățărători. Iar în disfitul următor mîinile-i erau goale, și un buzdugan cu măciulia mare cît tot pieptul lui se prăvălea nimicitor asupră-i. Arbatul nu reuși decît să se aplece într-o parte, primind lovitura ghioagei în umăr, în timp ce de jos i se repezea în față tăișul arcuit al securii, căutîndu-i beregata. Și găsind-o. Grumăjerul unei armuri de rînd ar fi fost spintecat într-o clipă. Chiar și luptătorul Regal simți că i se taie respirația și căzu în genunchi, alunecînd de pe spătarul armurii pe care stătuse și ajungînd cu mănușile în flăcări. Instinctiv, se rostogoli înainte, evitînd în ultima clipă o nouă lovitură năprasnică a măciucii cu țepi. În urma sa, platoșa ostașului căzut se spulberă ca elitrele unui scarabos strivit sub talpă.

Rostogolindu-se, arbatul izbi în plin picioarele uhalaiului. Cățărătorul se clătină, și amîndoi dispărură peste marginea avanpostului.

Un țipăt de disperare se înălță în același timp din piepturile celorlalți ostași ai Corpului Regal de Luptă. Și, în vreme ce gavalele, spadele și prăștiile coborau, deznădăjduite, zecile de uhalai, zburători, tîrîtori și cățărători deopotrivă, cu un urlet sălbatic de triumf, se aruncară asupra arbaților, lovind și măcelărind. De jur împrejur, un cor de glasuri mai puternice ca oricînd făcea să vuiască pereții puțului. Strigăte de luptă, de groază și îmbărbătare laolaltă. De-abia dacă trecuseră două-trei sfite de cînd Glauv Ultz, Imparas Haitu, Eleuntar Svintius și Gandor sosiseră la locul luptei.

15.

Căzînd, comandantul Corpului Regal reuși să se agațe de un picior al uhalaiului. Instinctiv. Se prăbușeau amîndoi spre adîncurile puțului fără fund, printre pereții clocotitori.

Arbatul știa că nu mai avea de trăit decît cîteva sfite și părea împăcat cu acest gînd. Spre uimirea sa, însă, căderea încetini. Ridică privirea și văzu că elitrele uhalaiului se deschiseseră, făcînd loc unor aripi înguste, membranoase, ce filfîiau mărunt.

Departe de-a putea chiar să zboare, uhalaiul-scarabos își încetinea cît de cît prăbușirea. Cît să nu se zdrobească amîndoi de fundul puțului — dacă exista un astfel de loc. Cît să-și poarte dușmanul, viu, pînă în împărăția lui Uhalai Diem.

— Așadar, acesta e sfîrșitul... murmură încet, în mască, Spadasinul. Astfel se șterge Arbatul din cronica timpurilor...

— Uhalai... îi răspunse o șoaptă șuierată.

Scarabosul îl privea cu o grimasă de mulțumire împietrită pe plăcile feței. Tăișul securii, pe care o ținea coborîtă, atîrna lîngă coiful arbatului.

Cu o mișcare neașteptată, comandantul Corpului Regal înșfăcă securea, smulgînd-o din mîna uhalaiului. O aruncă în aer și o prinse de mînșon. Ținîndu-se doar cu o singură mînă de piciorul celuilalt, trase arma înapoi, gata de a lovi.

— Leșul meu i-l dăruiesc — mai mult nu ! strigă, și-și repezi brațul înainte. Lama securii se înfipse adînc între cele șase picioare crescute pe pieptul cățărătorului.

Cu un răget de furie, uhalaiul își răschiră membrele. Două mîini și șase clești apucară coada securii, smulgînd-o din platoșă. Sînge gros se revărsă șuvoi peste coiful luptătorului arbat. Era negru ca adîncurile Gahvei.

Securea se ridică din nou, în mîinile stăpînului ei de astă dată. Tăișul țintea panașul argintiu al arbatului.

— U-ha-lai DIEM ! răcni scarabosul, lovind cu sete.

Securea căzu, despicînd aerul. Trecu printre picioarele uhalaiului, se întoarse în sus, i se opri între elitre. Tăișul nu întîlnise în drumul său nici o opreliște.

În clipa cînd brațele învelite în plăci cornoase se opintiseră să izbească, arbatul dăduse drumul piciorului de care se ținea. Dintre două morți, o alesese pe cea de propria-i mînă.

16.

Clipa fusese nemăsurat de lungă.

Scurt și poate prea ușor trebuie că vă pare momentul de cumpănă în care luptătorul cu panașe argintii părăsise orice speranță, salvîndu-se de arma războinicului dușman pentru a cunoaște căderea de moarte în puțul nesfîrșit. Amintiți-vă, însă, că în asemenea momente timpul își iese din matcă, alungindu-se spre nemăsurate răgazuri ale cugetării. În vreme ce securea ucigătoare se ridica să-i dea ultima lovitură, gîndul spadasinului arbat pornea la rîndul său să se înalțe, înapoi spre patria pe care n-avea să o mai vadă, înapoi spre anii din urmă, cu toate frămîntările și bucuriile lor.

Optsprezece ani de istorie se scurseră în mai puțin de două disfite. Optsprezece ani sfîrșiți într-un gînd amar și deznădăjduit.

Securea ajunsese deasupra capului cu coarne rămuroase. Își cumpănea locul.

„Skipturile tale preziceau mîntuirea Arbatului prin bătălia asta, Glauv... Ai făgăduit triumful pentru totdeauna împotriva lui Uhalai Diem, prin ivirea unui luptător fără seamăn, purtînd însemnele Gandorului. Glauv... Unde e slavatorul ? Unde-i gandorul tău neînvins ? Ne-ai înfruntat pe toți în numele iluziilor tale deșarte, Glauv...

Brațele uhalaiului zvîcniră.

„Rămîi cu bine, Arbat..."

Mănușile arbatului se descleștară...

„Rămîi cu bine, Glauv... Glauv, Glauv... !..."

17.

...Atîta numai că, în loc să cadă, se pomeni... înălțîndu-se ! Zări într-o străfulgerare trupul uhalaiului prăbușindu-se prin fața sa, cu propria-i secure înfiptă în spate și toate cele zece membre bătînd cu disperare aerul.

După care reuși să vadă, în sfîrșit, cele două brațe puternice, îmbrăcate în brasarde cu luciri violete, ce-i cuprinseseră pieptul. Iar una din mîinile înmănușate strîngea mînșonul unei spade lungi, în formă de gandor.

Doi arbați purtați de farali zburau de-o parte și de alta. Unul era comandantul Corpul Ceremonial, tînărul cardal Clav Uridani, iar celălalt însuși Adîncul Maggûl Glauv Ultz. Strigau ceva, agitîndu-și mîinile înarmate cu spade și gavale. Glasurile, însă, le erau acoperite de tumultul bătăliei ce se încinsese iarăși, cu forțe sporite.

Iar Gandor, ținînd un braț petrecut peste cuirasa comandantului Corpului Regal de Luptă Arbat, iar în celălalt rotind cu viteză amețitoare spada Lupazar, își croia drum prin șuvoiul uhalailor-farali ce-l asediau din toate părțile, flancat de Glauv Ultz și Clav Uridani, care împărțeau la rîndul lor, cu dărnicie, lovituri de spadă și gavală în dreapta și-n stînga.

Cinci sfere de flăcări, urcînd din adîncurile puțului, încercuiră deodată grupul zburătorilor. Ultz și Uridani își smuciră scurt faralii în lături, în aceeași clipă în care globurile, toate odată, explodară. Pînă și tunetul lor părea să repete hidosul strigăt de atac al ostașilor întunericului.

— DIEMMMMM ! ! ! ! !...

Gandor și arbatul pe care-l ținea în brațe fură împresurați de o uriașă flacără albă, orbitoare, năpustindu-se peste ei spre-a-i îneca în dogoare și nimici. În mîna lui Gandor, însă, se afla Lupazar, iar mîna sa înălțase, înainte, departe de trup, cu spada întinsă. Și... Iată ! Ca atrasă de-o forță nebănuită, potopul de foc se adună spre limba gandorului și fu absorbit într-o clipă. Coloana skiptrunică de pe lamă deveni incandenscentă. În mîna lui Gandor, Lupazar părea o pustiitoare rază de foc.

Erau însă departe de-a fi scăpat de primejdie. Nici nu se stinse bine, suptă în skiptruna „LUPAZAR", uriașa flacără, și în locul ei se ivi un stol de sute de uhalai-farali. Erau peste tot, deasupra, dedesubt, de jur-împrejur, îndesați unii-ntr-alții, lovindu-se între ei cu aripile, clămpănind din fălci, fluturîndu-și spadele și urlînd într-un cor sălbatic :

— UU-hallaiii ! Uu-hallaiiii ! ! Uuuuu... haaaaa... Illaiiiiii ! ! !... DIEMMM ! ! !...

„Diem !", și cu toții, într-o singură mișcare, se prăvăliră asupra lui Gandor. Sute de spade, sute de vîrfuri ascuțite îndreptate toate spre cei doi, să-i ciuruiască, să-i facă bucăți doar străpungîndu-i cu mulțimea lor.

Lupazar zvîcni. Lupazar se aruncă în întîmpinarea valului compact de spade. Lupazar porni într-un cerc larg, într-o sferă, cu asemenea iuțeală încît nu se mai vedea decît ca o nesfîrșită limbă de foc căreia nimic nu-i putea ține piept, topită într-un glob aprins ce nu putea fi străpuns. În fiecare disfit, sute de spade dușmane zburau în țăndări lungi, și țăndări de spade se loveau cu vîrful de armurile celor doi. Iar cele ce izbeau cuirasa Uriadei Ondothar, Armura Maculată, se sfărîmau în aschii mărunte, învăluindu-l pe Gandor într-un nor de scîntei.

Spadelor le urmară fălcile de servar. Iar Lupazar își continuă lupta. Reteza. Mușca. Spinteca pîntece, despica țeste, înjumătățea zeci și zeci de uhalai. Mijlocul puțului devenise o volbură clocotitoare din care șiroia spre împărăția întunericului un potop nesfîrșit de capete, picioare, brațe și aripi și trupuri sfîrtecate. Valuri-valuri, alți uhalai-farali se scurgeau de peste tot ca atrași nebunește în locul unde nu-i aștepta decît pieirea.

Peste tot în jur, bătălia încetase. Pe întinderea pereților, zeci de mii de luptători, arbați și uhalai deopotrivă, coborîseră armele, privind uluiți cumplita încleștare din văzduh.

Torentul zburătorilor părea nesfîrșit. Ca și cum, în pîntecul Gahvei, s-ar fi aflat un creuzet gigantic, unde rămășițele celor hăcuiți erau retopite și turnate din nou în forme de uhalai-farali vomați înapoi spre colosalul abator de sub Arbat.

Curînd, un nou val de aripi prinse să se scurgă spre Gandor — farali ai armiei arbate, de astă dată. Clav Uridani reușise să adune forțele rămase și se grăbea să sară în ajutor.

Iar pe pereții de luptă, pedestrimea arbată, revenindu-și între timp din surpriză, ataca iarăși, cu puteri reînnoite, hoardele uhalailor. Știau de-acum cum să-i lovească pentru a-i face neputincioși și, îmbărbătați de apariția neașteptatului erou ce li se alăturase,, masacrau mii de tîrîtori și cățărători aproape fără să mai piardă nici un ostaș. Sorții bătăliei înclinau iarăși spre partea Arbatului.

Norul de uhalai zburători din jurul lui Gandor începuse să se spargă. Eroul și Clav Uridani se vedeau din nou, găsind chiar răgazul, printre lovituri de spadă, de-a-și face cîte un semn de încurajare. Cînd...

...Cînd deodată, din adîncuri, o văpaie imensă, neașteptată, se înălță cu mare tunet, făcînd să vuiască pereții și scăldînd armurile luptătorilor în lumină roșiatică. Gandor coborî privirea într-acolo, și... Iată ! Dinspre împărăția lui Uhalai Diem se înălța încet, cu bătăi grele de aripi și gheare lungi cît trei-patru lungimi de arbat...

Un gandor.

Un gandor adevărat, nu simplă îmbrăcăminte imitîndu-i înfățișarea, un gandor asemeni celor despre care vorbeau legendele și vechile skipturi — dar mult mai mare. Nemăsurat de mare, cu capul lung de zeci de harazi, ochi rotunzi de jar, cît niște case de langari, aripi, patru la număr, mai lungi decît trei palate regale clădite unul peste altul, picioare groase îmbrăcate în solzi ce i-ar fi putut sluji drept cuirasă, unul singur numai, pînă și lu Clav Uridani. Botul căscat, cu fălci ca d enorm adid, ar fi putut înghiți cu ușurință, dintr-o sorbitură, un pluton întreg de arbați, cu farali cu tot. Mandibulele cornoase se deschideau și se închideau ritmic, slobozind în răstimpuri urlete covîrșitoare — și, o dată la cîteva asemenea

rostogoliri de sunet, din gîtlejul cît marele tunel spre Ustra țîșneau coloane de flăcări lungi cît tot trupul fiarei, desfăcîndu-se în globuri arzătoare de zeci de ori mai mari decît cele dinainte. Numai că nu explodau — deocamdată. Una cîte una, se pierdeau în înălțimi, dincolo de cazărmi și ciupercării, de Kumma și Elishar, spre centrul Arbatului. Ultz se înfioră la gîndul celor ce-aveau să se întîmple în oraș. Smuci de lanțul faralilor săi și porni în zbor pe urmele sferelor de foc.

Se lăsase liniștea. Încetaseră și luptele, și urcușul năvălitorilor. Încremenite pe pereți, zeci de mii de chipuri, cu și fără ochi, se îndreptaseră asupra nemaivăzutului monstru. Uhalaii-farali părăsiseră cît ai clipi locul luptei aeriene. În mijlocul puțului nu mai rămăsese decît Gandor, Gandor, și arbatul pe care-l ținea în brațe.

Creatura continua să se apropie, cu bătăi lenese, plictisite aproape, din aripi. Mai slobozea din cînd în cînd cîte un muget, cîte un șuvoi de flăcări, tot mai slabe însă, mai rare. Urcă astfel pînă la vreo cincizeci de harazi sub cei doi luptători și se retrase spre un perete doldora de combatanți, arbați și uhalai amestecați, înlemniți. O viermuială disperată de trupuri se iscă la apropierea fiarei. Nepăsător, gandorul se prinse de stîncă, strivind sub enormele-i labe zeci de războinici, în timp ce alții, și mai mulți, zbătîndu-se înnebuniți să se îndepărteze, se desprindeau de precarele puncte de sprijin ale peretelui prăvălindu-se spre adîncuri într-o avalanșă învălmășită. Arătarea rămase pe loc, cu botul închis și ochii spre Gandor, clipind alene din pleoapele grele, întinse, lucind de grăsimea aurie.

În fața noului și neașteptatului aliat al arbaților, Uhalai Diem își trimisese, se vede, cel mai temut slujitor. Asediați și asediatori deopotrivă simțeau că sosise momentul hotărîtor pentru soarta bătăliei. Marea înfruntare. De la gandor la Gandor.

— Blestemul fiarei... șopti undeva, abia auzit, un soldat. Gandorul a ieșit să ne pedepsească necredința... Uite unde ne-a adus venetica...

— N-ajungeam noi aici sub ocîrmuirea Trangurbilor... murmură amar un altul.

Cu brațul sting petrecut încă peste pieptul comandantului Corpului Regal, Gandor cobora încet spre o mică văgăună scobită în perete. Sub el, acum îndeajuns de aproape pentru ca o nouă limbă de foc să-l poată ajunge, îl urmărea cu enormi ochi roșii gandorul.

Tălpile negre ale Uriadei Ondothar atinseră marginea grotei. Neîntîrziat, uriașele aripi brăzdate cu argintiu se strînseră înapoi în spaliere. Gandor își depuse ușor camaradul pe pragul de piatră și se întoarse din nou spre gandor, cumpănind în mînă spada ce-i purta chipul. Chipul său și al celui cu care avea să se înfrunte.

Era gata să se azvîrle în abis, cînd simți o mînă așezîndu-i-se încet, dar apăsat, pe umăr.

Capitolul VIII: GANDOR ȘI GANDOR

18.

Comandantul Corpului Regal de Luptă își scoase coiful.

19.

Nici un moment nu-i trecuse lui Gandor prin minte că aprigul luptător era, de fapt, o luptătoare.

Peste spalierele armurii se revărsase o cascadă de păr arămiu buclat, strîns în jurul capului cu o bandă de aur înfățișînd un șarpe cu două capete aflate la extremitățile trupului, asemenea glaffilor, și întîlnindu-se, față în față, pe frunte ; cele patru maxilare țineau între ele o piatră ovală și plată de azol, deasupra unui chip cu trăsături puternice, de o stranie lipsă de armonie. Obraji lați, cu pomeți proeminenți, nas lung și puțin cîrn, gură largă, cu buze groase și roșii, încadrată de două brazde adînci, asemănătoare celor de pe fața lui Glauv Ultz. Sora lui, oare ?... Străină, aproape, de această figură parcă cioplită în piatră, bărbia se rotunjea mică și ușor despicată. Străini, deasemenea, ochii : adînci, imenși, cufundați în umbra arcadelor masive, de unde își arunca licărul o lucire tristă și înțeleaptă. Gandor avea simțămîntul că, din lumina acelor două stele umezi, îl țintuiau privirile unei alte lumi.

Și știa cine era cea pe care o smulsese din îmbrățișarea morții.

— Scoate-ți coiful, Gandor, spune Regina.

Voce răgușită, aspră și hotărîtă.

...Într-adevăr, glasul nu se potrivea cîtuși de puțin cu raza adîncă a ochilor, dar făcea parte din tot ce se vedea în jur : trăsăturile dure, trupul în armură oricum formele acesteia erau bărbătești), puhoiul de luptători vii și morți, întreaga lume a nesfîrșitului horn semănat cu prăpăd și sînge.

Înaintea ochilor mari și adînci ai Reginei Shaana se dezvălui un chip pe care nimeni, nici chiar Glauv Ultz, în clipele ce urmaseră argogenezei, nu-l mai văzuse. Uimirea și spaima celui salvat în ultima clipă de pe masa de piatră dispăruseră fără urmă — iar frămîntările ce urmaseră, culminînd cu groaza ucigătoare de la sosirea pe locurile luptei, oricum nu avuseseră alt martor decît fața dinăuntru a măștii. Flăcările pereților-de-luptă își aruncau lumina peste o figură încrîncenată, amestecînd în trăsăturile-i dăltuite masiv hotărîre și amărăciune. Asta era piesa, ăsta rolul... O față cu ochi obosiți, de nepătruns.

Atinsă, doar, la vederea Shaanei, de o undă palidă, dar neîndoielnică, de lumină.

...Strălucind, un moment numai, și în ochii Reginei.

În clipa următoare, Shaana își ridică din nou coiful.

— Că vom învinge sau vom pieri, știu cum arată cel adus de Glaŭ să lupte alături de apărătorii Arbatului.

După care chipul Reginei Shaana se făcu nevăzut sub mască.

20.

Ochii șingerii ai fiarei îl priveau liniștiți, parcă gînditori. Ca și cum ar fi vrut să-l asigure că nu e nici o grabă, că mai poate petrece oricît timp vrea alături de Shaana, de vreme ce oricum îl aștepta sfîrșitul.

Gandor pipăia cu vîrful piciorului, nesigur, muchea stîncii. Șovăitor.

Gandor... „Gandor"... Uhalai Diem ?...

Monstrul nu îl înspăimînta. Cît timp trăise ? Trei zile ? Una singură ? Ce-avea de pierdut ? O datorie de viață și de moarte ? Dacă Arbatului îi sunase sfîrșitul, el oricum n-avea să-l mai vadă. Să mai fie.

...Era ?

Trei zile ? Nu. Murise, chiar dacă nu pe masa de piatră, murise în drum spre Ustra. De-a binelea. Argogeneza îl deșteptase la o nouă viață.

O zi ?

Nu.

O nouă viață, dar același. Același nevolnic buimăcit și speriat pescuit de vigilenți în fața lupanarului, același, reînviat de Glauv Ultz, același... pînă cînd nebănuitele aripi ale Uriadei Ondothar se deschiseseră. Atunci începuse viața lui. Avea vîrsta de aproape un it. Sau cîteva sfîte. Cît să fi durat lupta ?

Un nou-născut, străin de impostorul măcinat de frică, un nou-născut gînditor.

Și luptător.

Făcu un pas. Talpa armurii călcă pe aer.

Spalierele nu se clintiră.

Își pierduse Uriada Ondothar puterea de a zbura ? Se va prăbuși ca un oștean de rînd, spre botul căscat al fiarei ?

Apăsă. Piciorul coborî în gol cale de-o palmă. Aripile se încăpățînau să rămînă ascunse.

Să sară ?...

Și dacă nici atunci nu se vor deschide ?

De ce și-ar fi pierdut armura puterile miraculoase ? Numai pentru că o văzuse în sfîrșit la față pe Regină ? Vraja ascunsă pe care o simțise izvorînd din ochii ei... ?

Se aplecă și mai mult. Simți echilibrul rosogolindu-i-se prin trup spre cădere... și oprindu-se din nou. Stabil. Stătea înclinat deasupra peretelui.

Greșise îndoindu-se de Uriada Ondothar.

...O văzuse pe Shaana...

Gandorul...

„Și fiara pe care am văzut-o era asemenea pardosului picioarele ei erau ca ale ursului, iar gura ei ca gura leilor..." Gandor făcu încă un pas.

...„Pardos" ? „Urs"... „lei" ?... Gandorul avea picioare de servar gigantic, gură de adid... Pardos ?... Nu putea înțelege ce însemna acel cuvînt.

„Și unul din capetele fiarei era ca înjunghiat de moarte, dar rana cea de moarte fu vindecată și tot pămîntul, minunat, se uita după fiară."

Străvechile skipturi ? Skiptra ?... Citise el vreodată un skipt, vechi sau nou ? În cele trei zile de cînd...

Știa să citească ?

Privi limba de gandor a spadei Lupazar.

LUPAZAR.

Atita numai că, în jurul coloanei skiptrunice, se iviseră însemnări noi.

Știa să citească. „LUPAZAR". Și... Știa să citească, dar noile skiptrune erau cum nu se poate mai ciudate. O comentau pe Lupazar cu Uhalai Diem, dar un Uhalai Diem nedesăvîrșit — și multe numere. Și să calculeze știa — dar ce stranii numere ! Întrețesute printre comentarii și partea de Uhalai Diem, ca și cum ar fi vrut să însemne... să însemne... Înțelesul îi scăpa printre degete. Se opri în loc.

Zărea ceva... din sensul comentariilor. Întrevedea printre ele parte dintr-o mare taină legată de Uhalai Diem și de toți supușii lui. Numere, comentarii... țintind spre cheia existenței lui... spre calea de-a-l nimici pentru totdeauna pe Zeul Întunericului.

Dacă n-ar fi fost doar o parte... Dac-ar fi știuit să le descifreze... Porni din nou.

?...

Aha. Adîncit în gînduri și-n descifrarea misterioaselor skiptrune, se apropia de gandor. Mergea în josul peretelui, păsind ca pe o cîmpie întinsă. În jurul lui, lumea se răsturnase. Puțul era un uriaș tunel, plin de făpturi mărunte, mii și mii, pe pardoseală, pereți, tavan, stînd toate cu capetele în partea dinspre care mergea Gandor. ... ...Fostul „sus"...

Mai avea cam treizeci de pași pînă în fața fiarei. Se opri din nou.

Monstrul își strînsese aripile lîngă trup. Avea sub gheare trupuri strivite, arbați și uhalai șiroind de sînge spre capătul îndepărtat al tunelului. Îl cîntări pe Gandor din priviri, o clipă, și făcu un salt. Pe loc, ca pentru a se instala mai bine. Eliberate o clipă de apăsarea enormelor labe, cîteva lesuri își luară zborul spre... ei bine, nu, căzură în abis. Se rostogoleau prin aer, lovindu-se de ieșiturile peretelui, frîngîndu-se... Pentru ceilalți, susul și josul rămăseseră aceleași dinainte.

Numai pentru ei doi nu.

De-asta sărise gandorul, păstrîndu-și aripile strînse ? Ca să-i arate că și el putea răsuci forțele spațiului cum îi venea la socoteală ?

Se vede că da. În timp ce-și relua coborîrea, Gandor văzu gura fiarei lățindu-se într-un rînjet. Ca după o glumă bună. Nevinovată.

Gură de adid rînjind ? Mărunțele zburătoare aveau mandibule chitinoase, rigide. Puteau doar să se deschidă și să se închidă... Un fleac, să ți le deformezi în expresii, cînd însuși spațiul îți era supus.

Mai avea încă vreo zece metri... Mai avea încă vreo trei-patru harazi pînă la primul snop de gheare. Șase gheare, rășchirate, cu vîrfurile înfipte în stîncă. În noul sus, făptura gandorului, stătea aplecată asupra lui, privindu-l dintr-o înălțime nemăsurată.

Rînjetul se prefăcuse într-un fel de surîs. Surîs ? Pe chipul monstruos al unei făpturi a întunericului ?... Surîs.

— Vrei să știi ce urmează ? șopti gandorul, tainic. Avea un glas blînd ca fosnetul șarpelui prin iarbă. Și tot el răspunse :

— „Apoi s-au închinat fiarei, zicînd : Cine este asemenea fiarei și cine poate să se lupte cu ea !" Nu-i așa... Gandor ?

— De unde-s cuvintele astea ? întrebă Gandor, copleșit.

— Ții neapărat să știi, prietene ?... rîse ușurel monstrul. Hohote mărunte, reținute, jucînd într-un straniu amestec de dispreț și curtoazie.

— „Și i s-a dat ei gură să grăiască se meții și hule și i s-a dat putere..." se pomeni Gandor continuînd.

— Așa este, așa este... ! înclină din cap, elegant, gandorul. N-ai uitat. Oricît s-a străduit Glauv Ultz, nu ți le-a putut șterge din minte. Mai caută, mai caut cine știe...

Gandor simți un val de fiori reci străbătîndu-i spinarea. Arătarea glumea cu el ? Se juca ? Pîndea momentul să-l zdrobească ?

— Nu ca să caut răspunsuri m-a chemat Glauv, răspunse.

— Nu ca să cauți răspunsuri ? ! ?... se prefăcu nespus de mirat gandorul. Ce fel de făptură ești tu, care nu vrea să afle răspunsuri ? Sau poate nici nu ești făptură vie ? Ei ? Poate nu ești decît o mașină de luptă... O mașină de măcinat vieți... Nu ?

„La fel m-a numit și Glauv, pe drum încoace..." își aminti Gandor. „Mașină de luptă... Atunci de ce..."

În minte îi străfulgerase chipul Shaanei.

„Atunci de ce... cînd am văzut-o..."

Glasul blînd al gandorului îi frînse șirul gîndurilor.

— Te rog să mă ierți dacă te-am insultat — dar, spune și tu, ai demonstrat altceva pînă acum ? De cînd ai venit, nu faci decît să ucizi cu nemiluita, fără să te-ntrebi măcar de-a cui parte te afli. Regret, dar nu cred că poți impune cuiva cu asta... Cel puțin, nu nouă.

— Glauv Ultz mă respectă... se pomeni Gandor șoptind, ca un copil scuzîndu-se după o năzbîtie.

— Glauv Ultz !... aruncă disprețuitor gandorul. Un farseur care te-a adus aici pentru-a te transforma-ntr-un ucigaș.

— Mi-a dat un nume...

— Un nume de împrumut ! O viață trosită ! Te-a împopoțonat ca pe un bufon de festival, ți-a pus în mînă o sculă aducătoare de moarte și nici măcar n-a binevoit să-ți spună cine ești. Te-a manevrat, ăsta e cuvîntul, s-a folosit de tine ca de un obiect fără suflet și simțire, iar tu mai pretinzi că te respectă ! Să zicem că vei învinge. Admettons. Et puis ? Ce crezi că te poate aștepta, sub poruncile unei tîrfe ce nu îngăduie Crezul Gando-

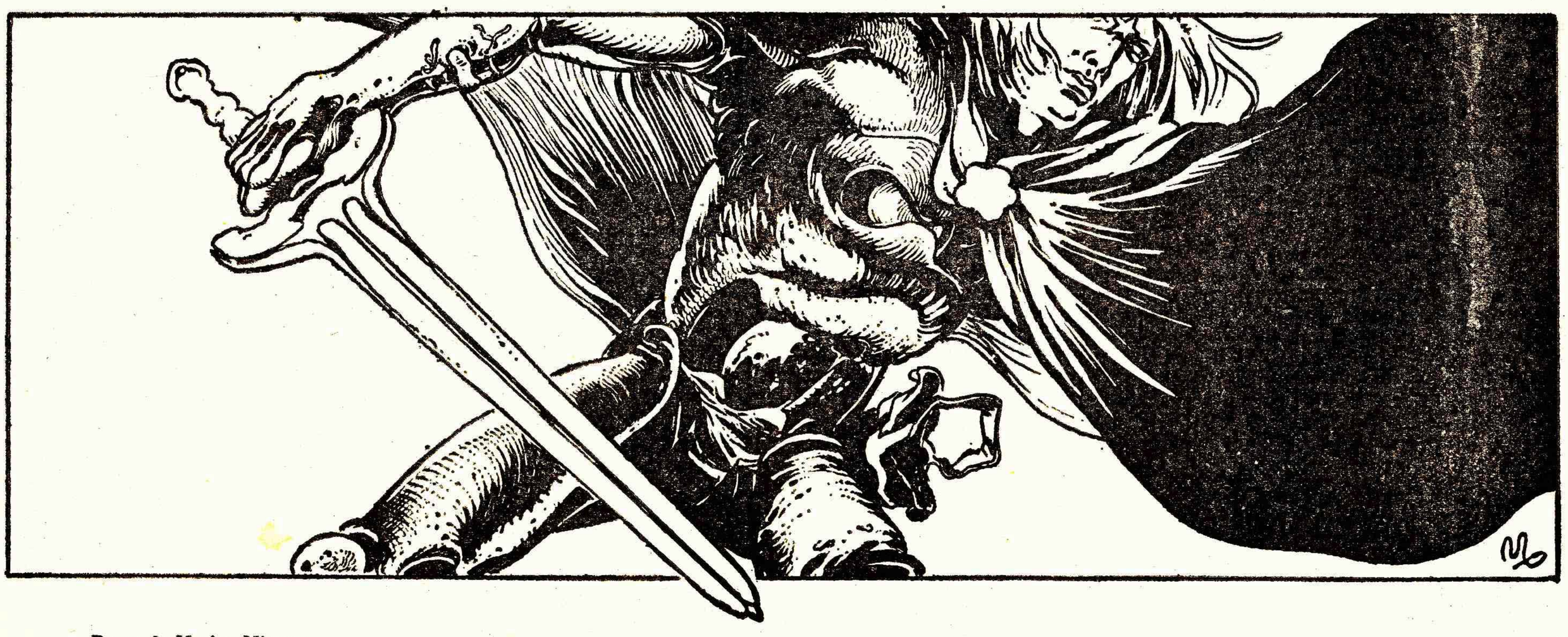

Desen de Marian Mirescu

rului ? Ai cărei lachei înarmați fac de petrecanie tuturor acelora pe care-i mai află că țin fetișuri gandorice ? Te-au folosit au scăpat cu bine... ce i-ar mai putea opri pe acești păgini înguști la minte să se descotorească de tine cu prima ocazie după război ? Sau poate nu știi cît de ingrată e soarta eroilor de ocazie, oricît de mari, cu cît mai mari — vrei și exemple ?

„Jeanne D'Arc... Nazarineanul... Nestor Mahno... 1937... 1951... — și multe alte ciudate nume, cuvinte și numere îi alergară lui Gandor prin minte. Nu apucă să-și mai pună întrebări. Gandorul continua :

— ...Altcineva cunoaște adevărata măsură a respectului ce ți se cuvine, altcineva păstrează rosturile tale pe Gahve, în Gahve, în măruntaiele lumii, acolo unde se deslușesc toate de ce-urile și scopurile ei. Ai greșit adresantul, prietene ! Avea dreptate Esturiago, cînd te-a socotit de-al nostru. Nu în Arbat erai așteptat, nu în canalul ăsta de scurgere a gunoaielor spre tărîmurile Jhevvei... UHALAI DIEM ! El este cel de-a cărui slujire e demnă făptura ta !

Tăcu. Uriașii ochi îl țintuiau pe Gandor cu privirea lor de jăratic.

Manevrat... Mințit ? Într-adevăr, Ultz refuzase să-i spună cine e și de unde l-a chemat. Îi salvase viața ? De ce ? Avea nevoie de viața lui. Ce urma să-i facă, odată sfîrșită lupta ? Ce soartă-l aștepta, după ce va fi învins fiara și hoardele lui Uhalai Diem ?

Iar fără el, să-i ajute în luptă, nici urmă n-ar mai fi rămas din arbați și regatul lor. Bătălia o dovedise fără putință de tăgadă ; a lui Uhalai Diem era puterea.

Înțelegea, în sfîrșit, de ce el și numai el era menit ca mîntuitor al Arbatului — sau călău. Își dădea seama și de ce drumul său trebuie să treacă peste masa de piatră.

Privi în jur, cuprins de îndoială. Mii de făpturi mărunte, nevolnice, înghesuite pe pereți. Ca niște insecte. Să piară el, sau să se alăturî fiarei — cît ar fi așteptat aceste gingănii ca să-și sfîșie în bucăți regina ce abolise cultul gandorului ? Un disfit ? Cel mult.

O singură certitudine — imensă, atotputernică ; în fața lui. Așteptîndu-l. Chip de fiară, dar liniștit și înțelept. Labe părînd adevărate efigii ale forței. Trup nemăsurat, prelungindu-se într-o coadă cu capătul pierdut în depărtări, spre împărăția zeului fără chip ce-și trimisese mesagerul.

Certitudine... Înaintea ochilor săi...

În urmă, însă, departe, mărunt, aproape nedeslușit în imensitatea peretelui... Un coif.

Un coif cu panaș argintiu.

Și alți ochi, nu cei rotunzi și roșii și lipsiți de expresie, de pe viziera Uriadei Ondothar, alți ochi, lăuntrici, îl ajutară pe Gandor să vadă îndărătul măștii albe un chip sfîșiat între teamă covîrșitoare și nețărmurită speranță...

„...Și amăgește pe cei ce locuiesc pe pămînt prin semnele ce i s'a dat să facă înaintea fiarei, zicînd celor ce locuesc pe pămînt să facă fiarei chip..."

Din Skiptra ?...

Shaana.

...Privirile unei alte lumi.

Gandor.

În fața lui, un alt gandor. Uriaș. Adevărat. Pîrjolind mii de arbați cu flăcările răsuflării sale. Strivindu-i sub tălpi. Asupra lui, însă, nu mai scuipase foc. Îl îngropase în vorbe. Vorbe, vorbe, vorbe...

Se temea să lupte ?

Multe minunății văzuse Gandor de cînd renăscuse în Ustra, dar o asemenea fiară, astfel alcătuită... Să aibă darul vorbirii ?

Vorbe. Ispite.

Glasul altcuiva cuvîntase prin gura sărmanului gandor. Fiara era un simplu mesager. Nu ea îl ispitea cu puterea.

„...Și nu au odihnă nici ziua, nici noaptea cei ce se închină fiarei și chipului ei și oricine care primește semnul numelui ei."

Iar Shaana răsturnase cultul gandorului.

21.

Vîrful spadei atingea piatra. A supunere ?

În clipa următoare, însă, Lupazar prinse să se înalțe. Pînă atinti fruntea fiarei, între ochii de foc. Pînă și un nevolnic creier de gandor îi putea pătrunde înțelesul.

O scînteiere roșie se aprinse în privirea monstrului. Pieptul înzăuat în solzi galbeni palpită, cuprins de un vuiet surd. Labele dinainte se desprinseră de suprafața stîncii. Înălțat pe picioarele dindărăt, gandorul ajungea pînă aproape de mijlocul puțului. Cele patru aripi se desfăcură, asemeni unor cupole fără seamăn.

Dar mai cumplit decît orice era ceea ce se întîmpla cu chipul gandorului. Asemeni unei alcătuiri de ceară, masca blîndă, rafinată și înțeleaptă a raționalului interlocutor intelectual prinse să se scurgă peste salba de solzi a beregății umflate, lăsînd în urmă căscătura tîmpă și hulpavă a fălcilor mecanice, împrejurul unei limbi fremătătoare, ochii redeveniră rotunzi, holbați, stinși în lucirea lor bestială, a poftei de-a sfîșia și nimici. Gîndul își luase nevăzut zborul din țeasta pe cît de uriașă, pe-atîta de strîmtă. Rămăsese...

...Mașina de luptă.

Gandorul tună. Nu urlet, nu răget de fiară sălbatică, ci bubuit de trăsnet i se rostogoli din pieptul umflat să crape, trăgînd după sine un torent nestăvilit de flăcări.

Lupazar îl întîmpină.

Așa cum se întîmplase și în lupta cu sferele de foc, limba prelungă a gondorului-spadă atrase spre ea flăcările sculpate de gandorul-fiară, sorbindu-le nesățioasă. Mai puternic prinse să strălucească lumina skiptrunelor de pe lamă.

Un nou val de foc se revărsă din botul gandorului ; Lupazar nu întîrzie să-l înghită.

Și tot așa, de șapte ori în șir. Spada devenise o limbă de foc alb, cu neputință de privit.

Uriașii ochi singerii clipiră orbiți. Aripile filfîiră neputincioase, ghearele răscoliră stînca, stîrnind avalanșe de bolovani colțuroși. Cu un ultim zbieret, ce zgudui din temelii puțul făcînd să se desprindă de pe pereți sute de privitori, gandorul sări asupra vrăjmașului său.

Prea bine o cunoștea de-acum Gandor pe Lupazar. N-avu nevoie decît să apese puțin mînerul, ușor să-l strîngă-n pumn, simțindu-l pe măsură și supus, pentru ca din tăiș să izbucnească o jerbă de flăcări, dreaptă, îngustă, neîntreruptă. Atinse pieptul gandorului, îl străbătu, iscînd nori de fum albăstriu, ieși printre aripi, precum vîrful unei gavale, tot mai lungă, nesfîrșită, pînă se izbi de perete... De tavanul tunelului în care se transformase puțul, pentru...

Pentru Gandor — atît. În clipa cînd raza orbitoare îl străpunse, susul și josul gandorului își recăpătară firescul. Mugind de moarte, bestia începu să azvîrle din labe, înnebunită, scurmînd cu ghearele în stîncă, pentru a-și regăsi sprijinul. Un picior dinainte trecu prin raza sculptată de Lupazar — și căzu, retezat, în abis. Celălalt o atinse, atît cît să fie mușcat pe jumătate ; rămase legănîndu-se fără viață, abia legat de trup printr-o fîșie de carne.

Gandor o ținea pe Lupazar neclintită, — iar gandorul, agitîndu-se în calea razei de foc, se ciopîrțea singur. Cele două picioare rămase nu-i mai ajungeau ca să se țină de perete. Se răsturnă pe spate, făcînd ca raza să-i taie o brazdă prelungă din piept spre pîntec, și l-ar fi despicat complet dacă nu-și revenea în ultima clipă, cu o bătaie uriașă a aripilor. Se desprinse de perete, pornind să urce în zbor spre dușmanul său. Gaura din trup se căsca lăsînd să se vadă, printre pereți de carne umedă, mulțimea luptătorilor înghesuiți în spate. Raza trecea prin mijlocul ei.

Fără să zăbovească, gandorul își apucă în dinți piciorul pe jumătate tăiat, îl smulse și-l petrecu înaintea razei. Zadarnică străduință de-a-și face din el pavăză : nimic nu putea tăia calea luminii lui Lupazar. Îl străbătu în mai puțin de-o clipă și se înfipse din nou în ce mai rămăsese din pieptul solzos. Fiara azvîrli în lături ciosvîrta rămasă, întinse gîtul înainte și se repezi asupra lui Gandor, cu fălcile-i căscate șiroind de sînge gros și negru.

Nici de această dată eroul nu avu nevoie să facă vreo mișcare. Coborîrea schimbă direcția încremenitei raze, Gandor o văzu urcînd... chipurile, spre cap, spintecîndu-i partea de sus a pieptului, gîtul... țeasta. Două uriașe hălci ale trupului despicat, acum unite doar la capătul dinapoi al spinării, se desfăcură în lături, bătaia aripilor deveni dezordonată, neputincioasă... Și ceea ce fusese fiara lui Uhalai Diem se prăbuși de-a-ndaratelea, rostogolindu-se în adîncuri.

Urmată, neîntîrziat, de o puzderie de trupuri mărunte. Uhalaii se dezlipeau de ziduri ca atinși de un abur înveninat. În cîteva clipe, de jur împrejur nu mai rămăseseră decît cîteva mii de arbați sfîrșiți de uimire și oboseala pe care abia acum aveau răgazul s-a simtă.

Apoi, departe, în întunericul adîncurilor, izbucni o stea de flăcări. Se desfăcu în șase brațe neputincioase, verzi-gălbui, pîlpîi... În timp ce se stingea într-o lucire molcomă, în jurul ei, prinseră să scînteieze steluțe. Scurte, împrăștiate, mii și mii. Ca jocurile de artificii ale festivalurilor Garaanei. Tăcute, însă. Mute. Trecu destul timp pînă să ajungă la urechile arbaților și sunetul căderii gandorului... sau... urletul de mînie al lui Uhalai Diem ?...

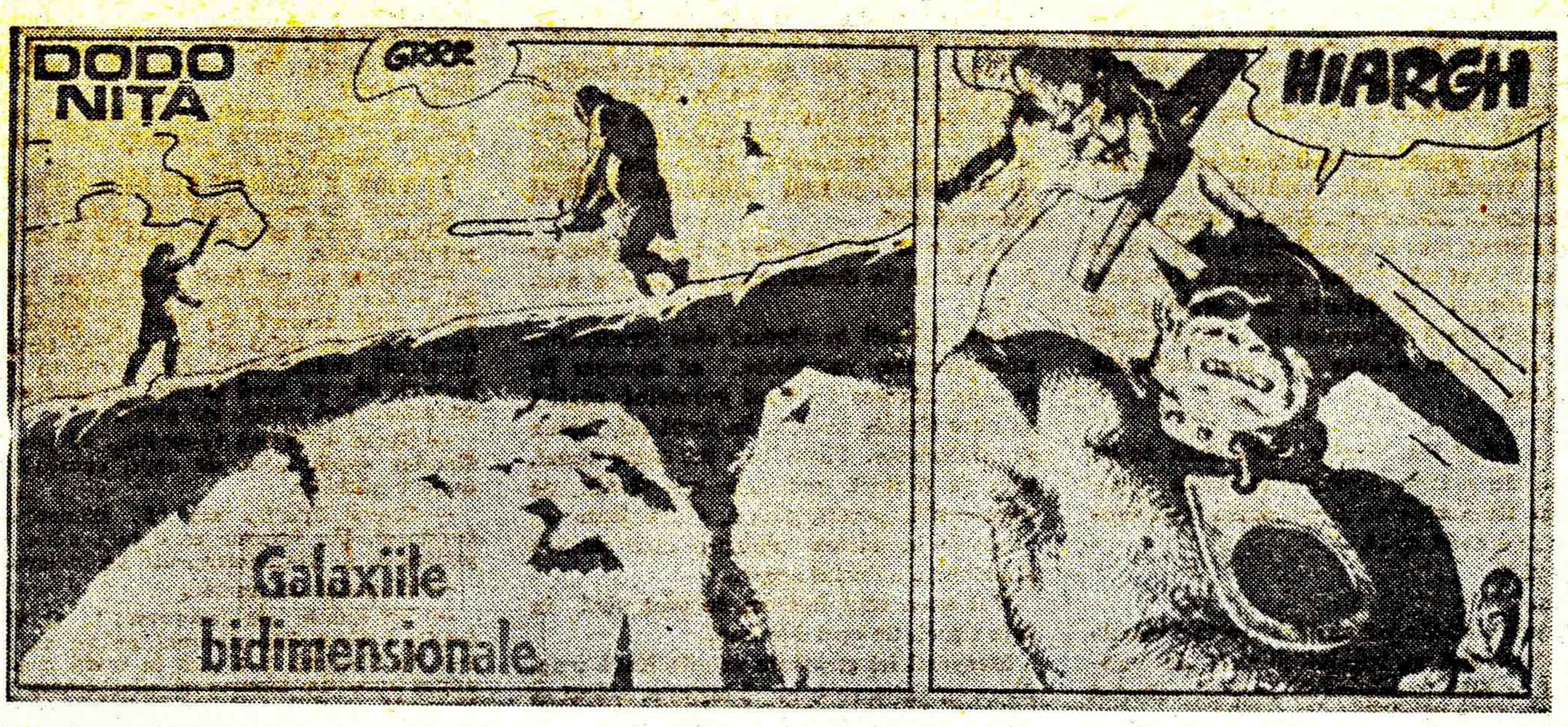

FANTEZIA EROICĂ ÎN BENZI DESENATE

Heroic-fantasy, sau fantezia eroică, își trage seva artistică în egală măsură din fantastic și science fiction, rădăcinile sale mergînd însă în adîncime, de la legendele regelui Arthur și alte saga nordice și pînă la basmele orientale din ciclul celor O Mie și Una de Nopți.

Deși criticată uneori pentru manihеismul său, morala sa simplificatoare și apologia forței nude, fantezia eroică a cunoscut un mare succes de public. După ce a fost multă vreme apanajul scriitorilor de limbă engleză ca Robert Howard (autorul celebrului **Conan**), Abraham Merritt, C. Moore (**Jirel de Joiry**), Philip Farmer, Michael Moorcock (cunoscut mai ales pentru **Elric the Necromancer**), Roger Zelazny, Fritz Leiber (Ciclul Spadelor) etc., fără a-l uita pe J.R.R. Tolkien și celebra sa trilogie **The Lords of the Rings**, ea a început să fie abordată și de autori europeni ca Michael Ende în Germania (romanul său, **Poveste fără sfîrșit**, s-a tradus și la noi) și Daniel Walther în Franța.

Prin intermediul cinema-ului și al benzii desenate, fantezia eroică seduce un public din ce în ce mai numeros.

Fără îndoială, cea mai faimoasă bandă desenată aparținînd acestui gen rămîne **Conan the Barbarian** (publicată în 15 țări !). Bazîndu-se în special pe principiul luptei implacabile dintre reprezentanții Binelui și forțele Răului, ea a plecat la început (în 1970) de la adaptări ale romanelor lui Robert Howard și apoi a folosit scenarii originale (remarcabile rămîn cele ale lui Roy Thomas) ilustrate de o serie întreagă de desenatori, dintre care se detașează Barry Smith, Gil Kane, John Buscema, Frank Frazetta, Don Kraar și Ernie Chan.

Alături de aceștia au mai creat fantezii eroice B.D. și **Jeff Jones**, **Richard Corben** (**Pilgor** și **Bloodstar**), **Wallace Wood**, Jim Starlin etc.

În Europa, primele apariții ale fantezиilor eroice au fost **Haxtur**, desenată de spaniolul Victor de la Fuente și **Yragael**, d. Phillip Druillet, s. Michel Demuth (tentativă de adaptare a lui **Elric the Necromancer**), înainte de marele boom al anilor 80.

Emanații ale S.F.-ului, amestecîndu-se uneori cu space-opera (cum este cazul lui **Flash Gordon**, desenat pentru prima oară în 1934 de americanul Alex Raymond), fantezia eroică și derivatele sale, „epic-fantasy" și „sword and sorcery" înlocuiesc știința cu magia, extraterestrii cu zei, arme ale viitorului cu simple spade, în timp ce lumilor necunoscute li se substituie universuri barbare. Contextul esențialmentea arhaic evocă un univers medieval sau o orînduire primitivă, originală sau preexistență, cum este cazul în **Thorgal** s. Jean Van Hamme, d. Grzegorz Rosinski)unde vikingii combat uneori ființe legendare, cu puteri magice sau crezute astfel, cînd cei ce le posedă fac apel la instrumente aparținînd domeniului S.F.

Fantezia eroică încearcă să regăsească suflul epopeei, își înfige rădăcinile în mituri și legende pe care le actualizează în manieră anacronică și barocă. Această întoarcere spre origini, la timpuri trecute în care legendele se confundă cu Istoria propriu-zisă caută să regăsească sensul miraculosului, să opună magia raționalului.

Datorită numeroaselor „împrumuturi" din legendele și miturile religioase ale unor civilizații apuse (greacă, romană, germană, celtă sau nordică), fantezia eroică se poate defini ca o neo-saga, aflată la confluența S.F.-ului clasic și a basmului modern.

Epică și mitică, fantezia eroică se dorește în același timp atemporală, situîndu-și povestirile în epoci nedatabile, în perioade inaccesibile timpului omenesc sau într-un timp ciclic imprecis (trecut-viitor). Aceste imprecizii, în egală măsură și de ordin geografic, permit o mare libertate de manevră, imaginația nefiind înfrînată de necesitatea unor detalii exacte.

Fantezia eroică împrumută miturilor și legendelor constantele căutării inițiatice. Astfel Pelisse și Bragon (seria **La Quête de l'oiseau du temps** s. Serge Le Tendre, d. Regis Loisel) sînt în căutarea unei așa-zise „Păsări a Timpului" fără de care Țara Akbar va fi învăluită pentru totdeauna de nesfîrșita Noapte a Anotimpului Schimbător. Orswald și Eriadec (seria **Le Maitre de la Brume**, s. Jean Dufaux, d. Erik) a frumoasei Morgane Tête d'or, răpită de Stăpînul Cetii ; Laiyna, „sora" mai mică a Pellisse-i (albumul **Le Crépuscule des Elfes**, s. Dubois, d. René Hausman) cată, alături de micul popor al Elfilor, o Vale a Fericirii. Gully și Molo (albumul **Le Pays des menteurs**, s. Makyo, d. Alain Dodier) îl caută pe Buimăcilă, singurul care spune adevărul din Țara mincinoșilor, în timp ce pasnicul gnom Dabriel (albumul **Le Soleil des Loups**, s. Gonnort și Ralph, d. Arthur Qwak) este el însuși căutat și silit să ia locul bătrînului magician — Stăpînul lupilor. Această căutare este împiedicată de un șir nesfîrșit de dușmani, umani sau entități malefice, care sînt însă înfrînți rînd pe rînd, cu prețul unor lupte epuizante dar și prin iscusința minții.

Interesul fanteziei eorice se situează în general mai puțin în narațiunea propriu-zisă, care este în mod firesc restrînsă la un număr limitat de subiecte posibile, cît mai ales în contextul său și modalitatea de expunere. I se cere naratorului un talent de povestitor epic, de poet mai mult sau mai puțin liric. Iconografia genului se va traduce prin detalii ornamentale, prin perspective neobișnuite, ca pictura sugestivă a unei păduri ascunse în ceață, sau a unui palat de porfir, cu multe și minuțioase bazoreliefuri hieroglifice... Pentru desenatori ca francezul Phillip Druillet (**Yragael**) sau spaniolul Vincente Segrelles (**El Mercenario**) narațiunea este doar o trambulină permițînd nașterea unor imagini impresionante, copleșitoare. Totuși, opunîndu-se „delirului" grafic al lui Druillet și paginilor ornamentale ale unor albume ca **Thorkael** (de Loro și de Beketch), seriile care apar în ultimii ani plasează ritmul trepidant și imprevizibil al acțiunii pe primul loc : **La Quête de l'oiseau du temps**, **Elfquest : La Fantastique Quete des Elfes** (de Wendy și Richard Pini), **Zetari** (de Martin Lodewijk și John M. Burns, album apărut în Iugoslavia în 1987 și deja tradus în Italia, Spania și Olanda).

Este de remarcat faptul că, dacă o parte din fanteziile eroice B.D. sînt adaptări mai mult sau mai puțin reușite ale romanelor și povestirilor heroic-fantasy, celelalte în totalitatea lor recunosc și reflectă influența acestora. Și universul tolkian este unul dintre cele mai evocate. Astfel, zînele, piticii, uriașii, măgărușii zburători, elfii, drosii, dracșii, dahuții, folletii, robin good fellows, kabuterșii, șninkelii, kirdshii, drokstii, pilpocheții, badigonflii, curiosiconii din albumele **La Forteresse de pierre** (s. Dubois, d. Hausman), **La nuit de l'étoile** și **Cristal majeur** (de Bati și Moebius), **Les aventures de Gully** (de Dodier și Makyo), **Le Grand Pouvoir de Chninkel** (de Rosinski și Van Hamme), **Dark Shak** (Patrito) etc. par ieșiți direct din paginile cărților lui Tolkien (romanul său, **Poveste cu un hobbit**, a apărut și în românește).

Și enumerarea albumelor B.D. heroic-fantasy poate continua : **Les Geants du Mu** și **La Prisonnière de l'Ombre Jaune**, de William Vance ; **Le Dieu jaloux**, de Cadelo și Jodorowski ; **Orn. Coeur de chien**, de Cothias și Taffin ; **Marada**, de John Bolton și Christopher Claremont ; **Armées du conquerant**, de Gal ; trilogia **La Saga de Vam (Le pouvoir d'Ormag, l'enfant d'argile, La cité de Naat)** de Igor Kordey, adaptare B.D. a cărții **Legendele țării lui Vam** de Vladimir Colin...

„Căci fantezia eroică, așa cum spunea Daniel Walther, departe de a fi simplistă cum poate ar părea la prima vedere, tratează subiecte grave cum ar fi „mitul puterii, fascinația haosului și lupta contra puterilor obscurantismului."

MIHAIL GRĂMESCU

CONSTRUCTORII STELEI

1. Lorc cel Mic dădu călcîie himenopodului, care zvîcni nervos către stîncile de la marginea serpentinei, urmărind erogul pufos. Lorc se apleca din fugă cînd într-o parte, cînd într-alta, încercînd, de pe crupa înaltă, să lovească pufosul cu securea de cristal, dar animalul hăituit se descurca de fiecare dată, lungindu-se cu burta la pămînt, și Lorc era nevoit să ia de la cap hăituiala, înjurînd și chiuind de mama focului. Pinii ghimpoși treceau ca fulgerul, și Lorc nu mai percepea din zburleala lor decît o dungă continuă ce îl încadra ca o perdea verde și transparentă dincolo de care, departe, se ridicau crestele teșite și albe ale scăfîrliei masivului ce le însoțea peregrinările prin lume.

Cînd, în ultimul moment, Lorc a întins brațul și arma a fulgerat multicolor, orbindu-l, erogul s-a oprit instantaneu chiar pe marginea prăpastiei, iar himenopodul, purtat de elan, s-a destins, executînd un impecabil salt în gol. Soarele ros s-a dezvăluit în întreaga-i splendoare, nemaifiind ascuns de formele zdrențuite ale pinilor și nici de forfecătura stîncilor sălbatice, și cînd Lorc a privit în jos, însîngerarea din cer s-a reflectat adînc în vîna bolborositoare din canionul de dedesupt. A întins gîtul să mai vadă o dată pufosul, care acum era departe, și, înainte ca aripile membranoase să se desfășoare cu pocnet sec, vîntul căderii îi flutură în părul alb, și Lorc se rostogoli într-un luping vijelios din care, atunci cînd himenopodul încremeni, în sfîrșit, cu călăreț cu tot, în plutire lină, se pomeni chiar deasupra unei haite minate de două Hoituri : Hoit-Cel-Puturos și Hoit-Cel-Strîmb-Pe-Care-L-a Călcat-Mă-sa-Pe-Cap.

— Hoit, puți ca un hoit ! îi strigă Lorc-Cel-Mic ca să-l sperie, glumă reușită și de efect, de care ar fi rîs chiar și un castor, dar pe care Hoit-Cel-Puturos nu păru s-o guste, de vreme ce izbucni spontan într-un șir de înjurături, dîndu-și totodată silința să-l doboare cu tăișul securii. Pentru a se feri de amenințarea primejdioasă, Lorc își duse himenopodul într-o parte, pînă în mijlocul turmei de castori, printre nenorociții cadaverici și costelivi. Un scofîlcit cu oase mari i se agăță de picior, încercînd să-l dărîme de pe himenopod.

— Apără-te, Lorc, fir-ar al dracului să fie, că sînt nedomesticiți, strigă la el Hoit-Cel-Strîmb, speriat de turnura neașteptată a evenimentelor.

Tînărul repezi, aproape fără nici un efort, un călcîi în botul castorului, dar se reechilibră imediat și, trăgînd securea de la brîu, izbi peste ochi bestia, zdrobind-o din prima încercare, așa cum îi șade bine unui adevărat Lorc. Ceilalți castori se repeziră hulpavi asupra victimei, mîrîindu-se și mușcîndu-se între ei de poftă. Se spune că nimic nu e mai gustos pentru un castor decît creierul unui semen în agonie și, dacă așa se spune, trebuie să fie adevărat.

Abia cînd himenopodul, profitînd de învălmășeala creată, reuși să scape de la strîmtoare, vorbiră :

— Bine c-ai ieșit teafăr, că numai de vendete cu Lorci nu ne ardea nouă azi ! îi strigă Hoit-Cel-Puturos, arătîndu-și a rînjet colții ascuțiți și albaștri, în vreme ce pleoapele cu solzi lucioși îi clipeau des, ca și cînd ar fi fost orbit de prea multă lumină.

— Flit, îi răspunse Lorc-Cel-Mic, liniștit. Ia zi, mai bine, cum fac să ajung înapoi, la erogul de colo ?

Și arată cu vîrful diamantat al securii cu mîner de os către pufosul rămas pe prispa înaltă : o pată deschisă în verdele pantei.

2. Păstrăvul cenușiu înghețase în nemișcare, cu botul buzat înfipt în cristalul lichid, îndreptat împotriva curentului iute. Era un păstrăv mare și nu-ți venea să crezi că apa nu-l ia la vale, cînd fura pînă și nisipul de sub tălpi ; dar păstrăvul stătea încremenit, mai statornic decît stîncile : o piatră neclintită în spațiu și timp.

Lorc-Cel-Greu rămăsese și el încremenit, contemplînd fascinat ființa din apă, la fel de masivă între semenele ei, pe cît era și el printre ai lui. Stătea împietrit de atîția și atîția ani în Fluviul Timpului, care tîra la vale Istoriile.

Eu sînt Lorc-Cel-Greu, păstrăvul sprinten din șuvoiul Timpului, cel pe care Istoria nu-l va lua niciodată la vale ! Temelia și pragul de care s-au împotmolit toate mișcările lumii !

Dar dinspre pădure răsună chiote și se ivesc primele rînduri ale turmei de castori, tîrîndu-și picioarele prin frunzișul putred ; slăbănogii se bulucesc spre Rîul Cel Limpede. Și păstrăvul zvîcnește și se pierde în tulburarea stîrnită de picioarele fără număr, pleoscăind prin apa mică a vadului.

Lorc-Cel-Greu scuipă scîrbit în apă, înjură și, înșfăcîndu-și securea, se repede izbind cu năduf în vitele de castori, neputincioși să înțeleagă și să-i respecte momentul de reculegere din după-amiaza aceea frumoasă, în apusul de vară al Întoarerii din Incursiunea prea lungă și prea grea pentru o viață de Lorc.

Cînd coboară seara, Lorcii și Hoiturile lasă turmele obosite să se așeze, pentru înoptat, iar ei se adună împrejurul focurilor. Prin întunericul înstelat nu se mai aude tălăzuirea fără formă a turmei castorilor neliniștiți pe care-i păstoresc peste veac ; dincolo de orizonturi, îi așteaptă tigva albă a bătrînului de piatră dominîndu-i noapte de noapte, oriunde i-ar fi dus pașii, în pribegia lor fără popas.

Lorc-Cel-Mare se ridică de lîngă foc, să-și facă ultimul rond înainte de culcare.

— Aducem și de data asta pradă bogată la șantiere, rostește el, privind îngîndurat la masivul din înalturi. Lorc-Cel-Mic, tu n-ai văzut niciodată construcțiile castorilor. În curînd, băiete, vei trece printr-o mare experiență.

Lorc-Cel-Mic, proptit în cot în iarba înaltă, își ridică ochii de la obiectul curios pe care-l studia cu atenție, ca să asculte cuvintele înțelepte ale lui Lorc-Cel-Mare. Acesta, aplecîndu-se, ia din mîinile tînărului ciudățenia care îi ocupase toată seara și întrebă :

— De unde ai năzbîtia asta ?

— Am capturat-o într-o vizuină de castor, în Sălbăticie, explică tînărul. Ai idee ce poate fi ?

— E o carte, zise Lorcul, răsfoind-o.

— O carte ? se miră Cel-Mic.

— Da. O carte științifico-fantastică.

— Și la ce slujește ? mai întrebă Cel-Mic, neîncrezător.

Lorc-Cel-Mare frunzărește cartea, oprindu-se la poze și silabisind titlurile scrise cu majuscule.

— La nimic, spune el, aruncînd-o, înapoi, pe iarbă. Lorc-Cel-Mare se îndepărtă de foc și umbra i se întinse uriașă.

Minunate, stelele se mișcau pe cer în înflorescențe strălucitoare și undeva, aproape, castorii mîrîiau în somn. Cît de perfectă este natura ! Cum aranjează ea, cu o înțelepciune mai mare decît gîndim noi, lucrurile, atunci cînd pune în ființa stupidă a castorilor sălbatici instinctul construcției, adunîndu-i în turme numai și numai pentru ca Lorcii și Hoiturile să aibă ce răpi din Sălbăticie, ce păzi și ce dirija spre Șantiere, în puhoaie fără de număr, din care nu vor ajunge la destinație nici a mia parte din cei adunați. Dar Construcțiile evoluează și toată lumea este mulțumită, toată lumea, pînă și Castorii cei mîrșavi care se mănîncă între ei, care construiesc și care scriu cărți științifico-fantastice. Și Lorc-Cel-Mare parcă văzu, prin vremi, epoca de demult, depășită pentru vecie, Epoca Nemulțumirii, cînd Castorii mai erau încă stăpînii, Cei Mai Tari, și cînd Lorcii și Hoiturile erau puși la Înjositoarea Corvoadă. Asta fusese însă mai înainte ca atotbiruitoarea Civilizație să-și pună amprenta de neșters peste societățile, astăzi perfecte, ale Lumii.

Și Lorc-Cel-Mare trase un chiot, căruia îi răspunse agitația Castorilor, ce-și presimțeau parcă Viitorul, adulmecînd, printr-un simț al lor și doar al lor, apropierea Construcțiilor.

3. La prima dintre ele : Cea Mică, ajunseră chiar în amiaza următoare. Himenopodele planau în cercuri largi pe deasupra turmei ce alerga, parcă mai grăbită, să ajungă la capătul de drum ; pentru Castori însă nu reprezenta decît începutul unui alt drum, la fel de dur și de spinos ca și primul. Riul din canion se lărgise, transformîndu-se într-un fluviu vast și tulbure. Apoi jungla de conifere și fitopalmate se rări, lăsînd la vedere pîrtii către blocurile monolitice părăsite în invazia vegetală. Megaliții erau șlefuiți în paralelipipede precise, asemenea Construcțiilor Castorilor din Sălbăticie.

La întîlnirea cu primele santinele, ce le-au răspuns cu urlete prelungi de bucurie la apeluri, Lorcii și Hoiturile au descălecat să-și îmbrățișeze semenii. Cei care se născuseră în cursul Expediției și care încă nu-și cunoșteau rudele de la Construcții, priveau vrăjiți la făpturile aspre în privirile cărora deslușeau nu cutezanță, ci o neîndurare neclintită, dură ca diamantul, dură ca tăișul securii cu coadă de os de castor.

Turma era bogată, așa cum erau întotdeauna turmele lui Lorc-Cel-Mare, și, năvălind la Construcție, castorii cei noi se amestecară printre castorii cei vechi, îndemnîndu-se la trudă.

Lorc-Cel-Mare și Lorc-Cel-Mic își urmară drumul prin Șantier. Cel-Mic se minuna de uriașele blocuri, de mulțimea castorilor colcăind, de mașinile lor cu forme bizare și greoaie care executau manevre de neînțeles. Și apoi, cînd depășiră limita pinilor ghimpoși și Construcția li se dezvălui în întreaga-i măreție, Lorc-Cel-Mic nu se putu stăpîni să nu dea un chiot de bucurie. Din aburul alb al cîmpiei, clădirile paralelipipedice se înălțau pînă la cer, sfidînd Nemărginirea. Pasarele înalte, punți suspendate, arcuri de triumf ogivale, dar mai ales blocurile, masive, de neînfrînt.

— Desigur, asta este Marea Construcție, rosti Cel-Mic. Nimic nu-i poate sta alături sub soare.

Lorc-Cel-Mare pufni, nemulțumit. Tînărul, care-și petrecuse întreaga viață numai în Sălbăticia Incursiunii, se entuziasma atît de ușor ! Deschise gura să spună ceva, făcînd un gest a lehamite din mînă. Cel-Mic surprinsese însă semnul și întrebă contrariat :

— Ce, nu e asta ?

Cel-Mare clătină încet din cap, zîmbind enigmatic.

— Ce poate fi mai mult decît atît ? se minună Cel-Mic.

— Ai să vezi, rosti sentențios Cel-Mare.

— Să-mi atragi atenția cînd ajungem, ca să pot face comparație...

— Nu va fi nevoie !

Pluteau în tăcere, himenopod lîngă himenopod, șold lîngă șold : îngeri ai văzduhului, zburători suverani și trufași peste frumusețea și măreția Lumii.

4. Cu cît se afundau mai adînc în orașul de conglomerate, blocurile creșteau tot mai impunătoare. Construcțiile, tăiate direct în monoliți compacți, aveau ferestre migăloase și ușă cu șlefuiri de basorelief. În acest oraș, în spatele aparențelor de deschidere, se ascundea granitul orb, mut și surd la agitația de furnicar a castorilor care îi trezeau formele adormite în piatră.

Treptat, blocurile s-au rărit. Îndărătul clădirilor, Cel-Mic începuse, fără să-și dea seama, să întrezărească un perete muntos strălucitor de alb. Ultimele ziduri, Cel-Mic nu și-a dat seama că sînt într-adevăr ultimele, decît atunci cînd s-a pomenit înaintea pantei convexe, abrupte și verzi, continuîndu-se rotund pînă la orizont. Fluviul se scurgea pe lunca domoală, extraordinar de adîncă. Cel-Mic se întoarse spre edificiile depășite. Blocurile erau toate ciclopice, așa încît era greu să te decizi care era cel mai mare.

— Spune, Lorc, unde este Marea Construcție ?

Lorc-Cel-Mare izbucni în rîs.

— Acolo, încotro te uiți tu, este Construcția Cea Mică.

Lorc-Cel-Mic își roti ochii împrejur. Cîmpia abruptă se întindea pînă spre orizont. La orizont, vederea spre cer era acoperită de masivul muntos. Fluviul se răsucea după curbura spinării verzi, pentru a se prăbuși, acolo, departe, în Cataractă.

— Cauți prea jos Marea Construcție ! Ridică ochii în sus, pentru a o putea percepe ! îl îndemnă Cel-Mare. Nu știi să privești cum trebuie, fiindcă așa cum te uiți tu la ea se uită și castorii, și de aceea nu o văd. Uită-te mai sus de orizont, căci de aia-i zice MAREA Construcție !

Abia atunci, ridicînd fruntea, lui Lorc-Cel-Mic i se tăie respirația de emoție. Masivul, despre care credea că-i obturează vederea spre cer, nu era altceva decît o figură, un chip de bătrîin, mare cît puteai cuprinde. Cu barba și pletele răvășite parcă de un vînt care, aici sau nu ajunsese încă, sau trecuse deja, statuia îi fixa cu o căutătură aspră și încruntată care s-ar fi putut interpreta și drept un efort maxim de concentrare. Continuînd liniile gîtului și claviculelor ieșite mult în afară și întuind în munții rotunzi ascunși de o parte și de alta a curburii planetei UMERII, prelungind anamorfoza derutantă în spațiul fără limite al memoriei pure, Lorc-Cel-Mic se cutremură atunci cînd realiză că pantele verzi între care fluviul se rostogolea spre Cataractă nu era decît podul unei monstruoase palme întoarse în sus. Cu globii oculari proeminenți, de piatră, sclipind în lumină, Bătrînul, ușor aplecat înainte, privea la Construcția Cea Mică, pe care o ținea în mînă, dimpreună cu Pădurea, cu Fluviul și cu tot ce-i înconjura : Universul stimt și de necuprins în care-și dusese Lorc-Cel-Mic existența de o viață, nici habar avînd de Construcția Mai Presus De Fire ce le stătea deasupra, dedesupt, peste tot, Totul nefiind decît Construcție.

— Și asta nu este decît opera castorilor ? murmură el, cu glasul plin de emoție. Construcția asta fără egal este edificată de ființele stupide și mărunte pe care le vînăm noi în Sălbăticie, complet inconștiente de rolul fenomenal pe care-l joacă ?

Lor-Cel-Mare tăcea, cu ochii afundați în Nesfîrșire.

S-ar fi putut afirma că tot ce era pe Lume nu reprezenta decît modestul decor format din amănuntele nesemnificative ale Marii Construcții în care se aduna, expresiv, ÎNTREGUL. Fluviul, la ale cărui izvoare nu ajunsese nimeni, nu era decît linia vieții din palma titanului adormit în piatră. Sau poate deșteptat din ea. Cetatea Micii Construcții era un vis de sare picurat peste Rîu din ochii albi și orbi ai Bătrînului. Iar ei — ei ? ei nu erau nimic ! Poate doar castorii, dar nici aceștia vreunul anume, nu în parte, ci în sumă : castorii de acum și dintotdeauna, castorii agitîndu-se inutil în imbecilitatea decăzută și jalnică ce-i determina să se sfîșie între ei, împinși de foamea teribilă ce-i bîntuia fără încetare. Castorii, înălțînd în mod conștient Construcția Cea Mică, și în mod inconștient Marea Construcție. Inconștient, desigur, de îndată ce nu ridicau niciodată privirea în sus, ca Lorcii și Hoiturile, și din acest motiv nu aveau cum să-și dea seama de Edificiul crescînd ca urmare a activității lor mizerabile și obscure.

Au rămas așa pînă la căderea nopții. Aici noaptea era de lumină, fiindcă Bătrînul reflecta durerea stinsă a astrului apus, continuînd să sclipească pe ceruri pentru ca muncile castorilor să nu înceteze niciodată.

Gîndind la cît de minunat era potrivit totul pe lume, către miezul nopții, Lorc-Cel-Mic a adormit pur și simplu de-a călare, în legănarea dulce a mersului himenopodului, așa încît n-a mai putut să admire și panorama ce se deschidea la limita cea mai îndepărtată a cîmpiei convexe, acolo unde Fluviul se prăbușea de la amețitoare înălțime în Abis.

Rostogolindu-se la vale din ce în ce mai repede, himenopodele își desfășurară pseudopterele cu pocnete seci, lansîndu-se-n cercuri largi, infinit de largi, sub ochii Bătrînului de piatră.

— Hei, băieți, Lorcii au pornit într-o nouă incursiune, strigă Hoit-Cel-Strîmb.

Toate privirile se ridicară spre cele două forme din adînc. Vîntul teribil flutura pseudopterele himenopodelor. Cei doi călăreți răzbiseră dincolo de conul de umbră și acum pluteau, strălucind matinal în eterurile Abisului.

— Să mergem și noi cu ei ! strigă Hoit-Cel Puturos, care, contrar numelui, era un vajnic temerar.

Cavalcada se stîrni în galop pe topoganul pantei Planetei, în chiuiturile hoardei. Abia atunci se deșteptă și Lorc-Cel-Mic și se întoarse către armata liberă și năprasnică, recunoscîndu-i epopeic după amănunte nesemnificative : Cel-Strîmb, Cel-Puturos, Cel-Greu, Cel-Trist, cum cădeau în salturi împietrite printre aburii violeți ce se ridicau din Cataractă, unde Fluviul, prăbușindu-se, părea un fir de argint de stea, rostogolit cu huiet mare în noaptea de jos. Și Lorc privi iar spre chipul Bătrînului, încadrat în părul și barba colilii, în neorînduială, să-l mai contemple o dată, înainte de a se scufunda în cercuri largi, planînd, planînd mereu. De unde ajunseseră, nori străvezii voalau partea de jos a chipului Bătrînului, care părea mascat. Dar ochii albi se holbau la ei, înconfundabil.

— Nu te mai juca de-a v-ați-ascunselea cu noi ! strigă Lorc-Cel-Mic. Degeaba ! Te-am recunoscut !

În spațiul gol, vocea firavă se desfășura în cercuri concentrice, amplificîndu-se și crescînd în bubuit de tunet ce despică zăgazurile nopții, pînă răsună de parcă însuși Bătrînul ar fi vorbit, de dincolo de norișorii străluminați din Tărie.

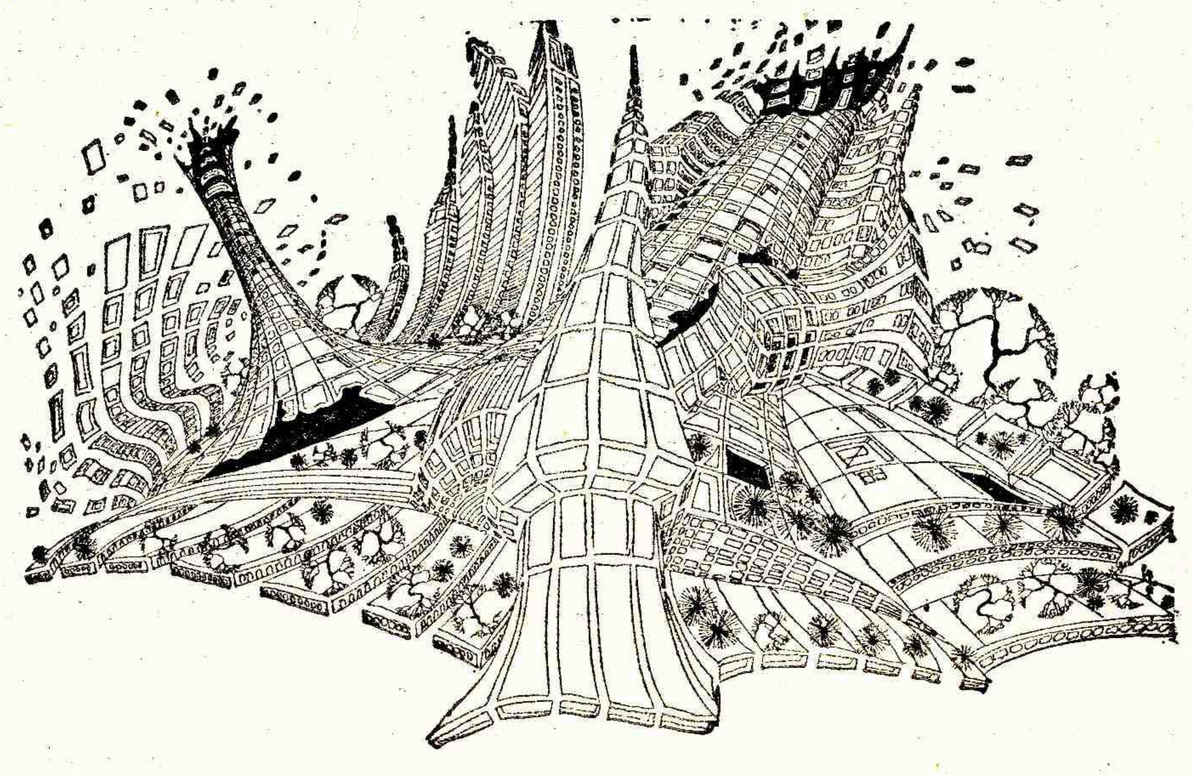

Petru Zemd — „Fantezie". (Din lucrările premiate la concursul „Zilele Cenaclului Henry Coandă"

Desen de Valentin Iordache

O anchetă, pentru a se justifica, nu trebuie obligatoriu să dea un răspuns tranşant obiectului studiat, ci poate deveni valoroasă prin imaginea elementelor analizate, prin disecarea aparenţelor şi pătrunderea esenţei. Este ceea ce şi-au propus membrii colegiului de redacţie prin această rubrică. Ancheta SF, aşadar, îşi propune o cercetare a fenomenului SF. Care sînt punctele de vedere asupra acestui fenomen cultural al sec. XX? Le vom trece pe rînd în revistă, de-a lungul mai multor numere. Vom lua ca punct de reper întrebările formulate în ORION 2 (cu menţiunea că aşteptăm în continuare răspunsurile d-voastră pe adresa ORION, c.p. 647 cod 1100 CRAIOVA). Întrebarea 1) De ce vă place literatura SF? *vizează, în mod logic, consumatorul acestui gen literar, deci măria-sa Cititorul. Am ales pentru nr. 4, răspunsurile definitorii ale unui punct de vedere solid, urmînd ca în numerele viitoare să le aflăm pe cele ale editorilor, criticilor şi creatorilor aventurii umane definite laconic SF.*

1. Pe lîngă trăsăturile pe care literatura SF le are în comun cu alte genuri literare şi care o fac să placă, există cel puţin două care îi sînt specifice: libertatea de mişcare şi independenţa faţă de timp.

a) LIBERTATEA DE MIŞCARE. Literatura SF nu suportă constrîngeri de spaţiu, de forţe ale naturii, de legi imuabile. Se poate combina orice cu orice, se poate realiza orice. Dar toate acestea, nu într-o anarhie totală sau măcar parţială. O lege fundamentală există, rămîne şi reprezintă însăşi raţiunea de a fi a genului: tot ce se construieşte, trebuie să aibă puterea de convingere a realităţii, a unei realităţi posibile.

b) INDEPENDENŢĂ FAŢĂ DE TIMP. O poveste cu acţiunea într-un trecut mai îndepărtat, mai apropiat sau imediat, este închisă, pecetluită, determinările temporale şi istorice interzicîndu-i orice posibilitate de a se mai modifica sau schimba. Suferinţa trecută a rămas zăvorîtă, aruncîndu-şi umbrele sumbre în veşnicie. Bucuria trecută nu mai poate trezi decît o vagă nostalgie a lucrului frumos care însă, mort fiind, nu poate fi readus la viaţă.

Literatura SF nu este, însă, îngrădită de forţa timpului. Dacă acţiunea e plasată în viitor şi cele zugrăvite sînt cumplite, mai există încă speranţa că lumea nu va apuca totuşi pe acel drum al pierzaniei. Dacă cele zugrăvite sînt luminoase şi de dorit, mai există speranţa că se vor întîmpla cu adevărat. Cînd acţiunea e plasată în trecut, fiind abolită determinarea istorică, rămîne libertatea ca orice, bun sau rău, să-şi capete o altă interpretare, mult diferită de cea convenţională şi nu, în mod obligatoriu şi de nezdruncinat, nesatisfăcătoare.

Atrocităţile unui lagăr de exterminare din timpul ultimului război mondial sînt ireversibile, celor ce s-au chinuit şi au murit acolo nu li se mai poate înapoia viaţa, pentru a o trăi şi pentru a se bucura. Un pămînt pustiit de distrugerile unui război nuclear total ce n-a avut încă loc, mai poate fi salvat. Cei ce se vor sufoca în gazele unui dezechilibru ecologic ce n-a avut încă loc, mai pot fi salvaţi.

Indiferent cît de urîte sau de frumoase lucruri ar zugrăvi, indiferent la ce timp s-ar referi, literatura SF este o poartă deschisă speranţei.

2. Fenomen de o surprinzătoare complexitate, „ficţiunea ştiinţifică" oferă un cîmp larg de investigare, nu numai criticilor, de literatură şi artă, ci şi sociologilor şi psihologilor.

Literatura SF, imaginea SF, muzica SF — trei piloni susţin acest fenomen, adevărat templu ce se construieşte sub ochii noştri, indiferent dacă ne uităm la el sau nu, dacă îl aprobăm sau nu, dacă îl apreciem sau îl dispreţuim.

Cum se face, însă, că literatura SF, promotoarea şi susţinătoarea de bază a fenomenului, se menţine pe margine, ca o rudă săracă şi oropsită a „marii literaturi"?

Probabil că aceasta se datorează unor lipsuri care ar trebui scoase la iveală, nu pentru a acuza, ci pentru a curăţa trunchiul de crengile uscate şi a netezi drumul.

Ca orice literatură, ca orice artă, ca orice lucru făcut de mintea şi mîna omului, literatura SF are în cîmpia sa şi flori şi buruieni. Aşa cum poezia nu trebuie dispreţuită pentru că există şi poezii proaste, aşa cum romanul nu trebuie dispreţuit pentru că există şi romane proaste, nici literatura SF nu trebuie dispreţuită pentru că există lucruri SF proaste. Şi, ce e bun e puţin, ce e prost e mult, dar rătăciţi în oceanul maculaturii, nu trebuie să uităm paginile de calitate.

Oricum, nici lipsa literaturii bune şi nici abundenţa literaturii proaste nu pot fi reproşate literaturii SF. Literatura SF bună există. Literatura SF proastă nu contează.

Primul lucru care poate fi însă reproşat literaturii SF este lipsa conştiinţei de sine. Profesionişti sau amatori, duşmani sau indiferenţi, admit fără să se gîndească prea mult ceea ce s-a spus de atîtea ori despre literatura SF: că nu este o literatură propriu-zisă. Ce alt exemplu mai elocvent şi mai întristător poate exista, decît însăşi întrebarea a patra a anchetei ORION, care solicită o paralelă „între literatura propriu-zisă şi genul SF"?

Literatura SF trebuie să creadă mai întîi ea însăşi în propriile forţe, reprezentate de profesionişti şi amatori, pentru a-i putea convinge, în cele din urmă, pe indiferenţi şi chiar pe duşmani.

În încercările sale de a străbate drumul pornind de la schiţele rudimentare spre capodoperă, literatura SF se apropie într-un anume fel de jazz, care, pornind din crîşmele New-Orleans-ului, şi-a făcut apoi auzit glasul — printr-un Gershwin — la Carnegie Hall. Spre deosebire de jazz, literatura SF, deşi cu o istorie mult mai veche, este încă, din păcate, departe de o recunoaştere la „nivel înalt".

Derivînd din lipsa de încredere în sine, există şi o altă lipsă a literaturii SF: credinţa că literaturii SF i-ar fi interzise anumite domenii. Scriitorii de seamă ai genului recunosc sincer că nu îndrăznesc să se aventureze în teritorii cum ar fi zugrăvirea naturii şi a peisajului, studierea psihologiei, caracterizarea profundă şi diversă a personajului.

E un complex de inferioritate nejustificat. Natura SF, peisajul SF, psihologia SF, personajul SF, oferă tot atîta profunzime şi libertate — dacă nu chiar mai multă libertate — decît literatura non-SF. Acest complex de inferioritate este umbra care încătuşează încă desfăşurarea deplină a forţelor SF, împiedicînd totodată încrederea celorlalţi în aceste forţe.

3. Există o tendinţă periculoasă în orice domeniu de activitate umană: tendinţa spre absolutizare şi idealizare. De la fan la fanatic nu e decît un pas. Dar tot un pas este şi de pe bîrnă pînă la începutul căderii fără fund. Dacă, însă, îţi concentrezi atenţia asupra bîrnei şi nu asupra abisului, nu e nici un pericol, oricum nu unul mai mare decît a circula printr-un oraş modern. Nu trebuie să sperie postura de fan, de amator de literatură SF.

Un amartor SF citeşte literatură SF şi asta e bine. Dar dispreţul faţă de alte genuri literare este un pericol de care sînt apăraţi doar cei care nu se lasă stăpîniţi de demonul absolutizării şi al idealizării, deci, în fond, al mărginirii.

Trebuie însă spus că demonul mărginirii îi ameninţă în mai mare măsură pe amatorii de literatură non-SF, care ignorînd fenomenul SF, ignoră un important aspect al realităţii culturale şi sociale.

Exclusivismul şi mărginirea trebuie ocolite şi de o parte şi de alta, astfel încît să nu mai existe o parte şi altă parte, opuse şi contradictorii, ci numai un singur teritoriu imens, acela al literaturii, presărat cu multe plante, în nenumărate forme şi culori, unele împrăştiind arome minunate, altele, simple buruieni, utile şi ele, cel puţin pentru a îngrăşa solul.

4. Literatura non-SF — realistă sau fantastică — şi literatura SF pot fi caracterizate prin raportul lor cu realitatea, acest raport diefrenţiindu-le destul de net. Literatura realistă ia realitatea aşa cum este şi îi respectă legile integral, deci lucrurile pe care le înfăţişează derivă din această realitate, există sau pot exista. Literatura fantastică prezintă lucruri care nu există şi nu pot exista şi nu se îngrijeşte de justificarea logică a celor prezentate, a legăturii lor cu realitatea imediată. Literatura SF înfăţişează lucruri care nu există în realitatea imediată, ca în cazul literaturii fantastice, dar stabileşte — sau creează cu convingere senzaţia că o face — o justificare logică a celor prezentate ca lucruri posibile, derivînd din realitate, ca literatura realistă.

Literatura realistă este strict cauzală. Literatura fantastică este, cel puţin parţial, acauzală. Literatura SF este cauzală numai în măsura în care lanţul cauzalităţilor este ipotetic.

În felul acesta, literatura SF îmbină două aspecte diferite şi, aparent, contradictorii: realitatea şi fantasticul, imaginînd o punte posibilă şi convingătoare ce oferă o mare libertate de mişcare între cele două tărîmuri, ce se confruntă mai mult sau mai puţin dureros în sufletul şi mintea celor dotaţi cu oarecare sensibilitate.

Ştefan Diaconescu — Bucureşti

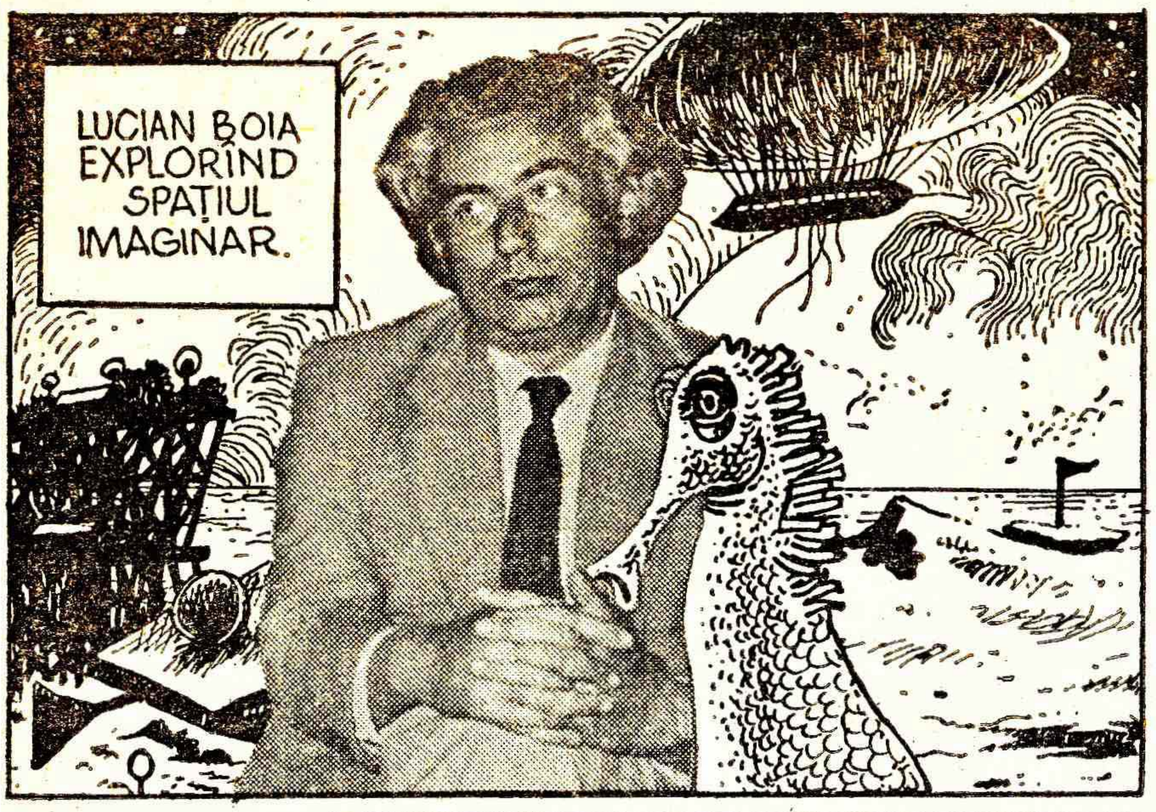

„ZILELE HELION" — Timișoara

Timișoara, 19 mai 1989. La Casa Universitarilor Timișoara (C.U.T.) sediu al Helionului, mare fierbere. Ne întîmpină Cornel Secu, directorul C.U.T. și organizatorul acestei manifestări. Printre surîsuri și strîngeri de mîini, ne comunică programul și hotelul unde ni s-au rezervat locuri.

După micul dejun, la restaurantul Casei, asistăm la un „eveniment comercial": membrii cenaclului Atlantis din Cernavodă, cu un zel ce ar face să pălească de invidie cei mai buni comercianți de la I.C.S., oferă la prețul cu amănuntul (40 lei) fanzinul cenaclului tras la xerox. „Cine vrea cumpără, cine nu..." Nu-l cumpăr, îl răsfoiesc. Desene stîngaci executate, cîteva pagini ilizibile, ș.a. „Cărășelisme", exclamă cineva din spate. Mda. Plecăm la hotel.

La 17.00 sîntem din nou la C.U.T. După cuvîntul de deschidere, al secretarului Organizației P.C.R. a C.U.T., conf. dr. Dumitru Daba, prima conferință: „Știință și imaginar susținută de conf. dr. Lucian Boia de la Universitatea din București, vicepreședintele Comitetului Internațional de Istoriografie. Subiectul, — exploatarea spațiului imaginar al diferitelor popoare, îl regăsim în volumul (comentat în ultima parte a conferinței) „L'exploatation imaginaire de l'espace" apărut la Paris, în editura „La Decouverte". (Un fragment din această lucrare îl puteți citi în Almanahul enciclopedic Contemporanul — vara — 1985, sub titlul „Scurtă istorie a marțienilor").

După conferință, vernisajul expoziției de artă plastică și fotografii cu tematică S.F. Criticul de artă Deliu Petroiu începe prin a defini arta în raport cu fenomenul S.F. În viziunea sa, pictura și grafica S.F. nu constituie un punct de vedere separat, ci se integrează cu succes în Marea Artă. De altfel, remarcă acesta, mai otți artiștii perioadei moderne practică acest gen, nedeclarîndu-l S.F., dar folosind din abundență recuzita specifică. De la Bosh la Dali, de la Leonardo la Renoir, încărcătura fantastică transpare aproape în fiecare pînză, disimulată subtil în viziuni metaforice ce dau realului o altă dimensiune...

Pe lîngă lucrările de pictură și grafică — amintim aici pe Romul Nuțiu, Leon Vreme, Virgil Tolan, Traian Abruda, Cornel Ionicelli — remarcăm și cîteva fotocolaje ale lui V.S. Antohi și Dan Iordache. Acesta din urmă, folosind tehnica suprapunerii, realizează două lucrări de excepție atît din punct de vedere (foto)grafic cît și ideatic.

În jurul orei 19.00, începe sesiunea de comunicări propriu-zisă. Primele expuneri, „Anexă la certificatul unei existențe" — Valentin Vârtan, „Lumea o hologramă?" — Bruno Würtz, „Unele clișee ale receptării științei — între tradiție și inovație", Ștefan Buzărnescu abordează aproape în totalitate partea „science" a genului, oferind treceri de la ipoteza științifică la realitate, interpretînd tangențial rolul literaturii. Puncte de vedere diferite care converg spre aceeași concluzie: Știința oferă premizele dezvoltării genului SF. Negînd (subtil) fenomenul invers, cele trei prelegeri, diferite prin expresie dar apropiate ideatic, nu fac altceva decît să îndepărteze literatura SF de rolul ei, așezînd-o undeva la marginea demersului științific.

„Despre o modalitate de reînnoire a gîndiri ianticipative" vorbește scriitorul Mandics György. O dizertație care susține cu succes ideea din titlu. Drept argumente, printre altele, sînt prezentate și volumele de proză apărute la editura Kriterion, — ultimul volum al trilogiei urmînd să vadă în curînd lumina tiparului. (Am fi recunoscători dacă editura susmenționată ar publica și ediția în limba română a lucrării.

Finis coronat opus. Sfîrșitul primei părți a sesiuinii de comunicări este marcat de lucrarea ce-i dă titlul generic „Anticipația, un gen epuizat?". Susținută de scriitorul și editorul Mircea Opriță, prelegerea stîrnește un larg ecou în rîndul ascultătorilor.

SF-ul românesc în impas? S-ar zice că nu, argumentează Mircea Opriță. Fenomen de import în lumea fantasticului literar românesc, SF-ul, nu s-a bucurat de o contribuție bogată a clasicilor literaturii noastre, abordat fiind doar ocazional sau parodic de Tudor Arghezi, Victor Eftimiu, sau A. Macedonsky. Dar acest lucru n-a însemnat pentru noile generații nici vlăguirea terenului, nici epuizarea pe traseu a resurselor, chiar dacă mai persistă unele clișee evidente în tratare, sau repetarea temelor. Degradarea „morală" a motivelor genului nu reprezintă decît o autodepășire.

Referindu-se la opinia că ar exista o „vlăguire a forțelor ce asigură perenitatea genului" Mircea Opriță a evidențiat aportul generațiilor care și-au predat ștafeta jalonind cu lucrări semnificative istoria producțiilor literare specifice. Carențele curentului de azi? „Critica destul de timidă și plutonul prea compact valoric al creatorilor ce nu-și găsesc o individualitate artistică pregnantă."

Cornel Secu ne invită la cină și apoi la film, The Shining, un Kubrik -made, 1980.

La hotel, adormim în bîzîitul (din cînd în cînd cu sonorități de pikamer) al frigiderului de la room service. SF, nu?...

Simbătă, 20 mai, ziua a II-a

Ora 9.30. Dintre cele mai interesante comunicări amintesc: „Personajul SF între două universuri" — **dr. Pia Brînzeu,** „Tragicul și fascinația interiorității" — **Lucian Vasile Szabo, (prelegere- eseu)** Metamorfozele imaginarului între SCIENCE și FICTION — **dr. Doralina Selca,** Personajul SF, structură sau mesaj? — **dr. Tudor Bețuan,** De la mit la basm, de la basm la SF — **Anamaria Borlan. (Atît fonogramele cît și textele dactilografiate ale tuturor prelegerilor le puteți găsi la CUT, — sperăm că vor fi reproduse în fanzinul „Helion" și Biblioteca „Nova").**

Ora conferinței profesorului univ. dr. Livius Ciocîrlie s-a decalat cu zece minute față de cea anunțată în program — 12.30. Profesorul, cu binecunoscuta-i vervă, își începe astfel conferința „Simbolul navei": „Nu citesc asemenea literatură **(SF, n. n.), cuvinte care-i fac pe toți cei din sală să ridice sceptic din sprîncene.** „Citim cu ipocrit interes literatură dar o dăm la o parte pentru un roman polițist (!) **Apoi, cu fiecare frază pătrunde într-atît în universul SF, încît afirmația de la început mi se pare o glumă (sau o referire la un anumit gen de literatură SF). Dintr-o dată, în lumea mirifică a căpitanului** Nemo, **redescoperim acel aparat formidabil** Nautilus, **cu ajutorul căruia străbatem nu numai meridianele ficțiunii, ci și paralelele eului interior. La cîrmă, alături de** Nemo, **Livius Ciocîrlie reușește uimitoare volute printre recifele atît de înșelătoare ale imaginației. Urcăm pe** Argos, **în căutarea ipoteticei lîni de aur, abordăm** Speranța, **apoi tot trecînd de pe o navă pe alta, aterizăm subtil în realitate treziți de aplauze...**

Realitate care de data asta ia forma omniprezentului Cornel Secu, ce ne invită la masă, aducîndu-ne aminte programul după-amiezii.

„Cine mai cumpără Atlantida?" Se pare că cei de la Cernavodă nu și-au epuizat stocul de marfă și insistă.

După amiază, de la ora 16, altă serie de comunicări. Literatura posibilului — **Aurel Cărășel;** Istorie și SF — **Ovidiu Pecican;** Cîteva observații asupra literaturii SF românești postbelice — **Cornel Robu:** Un moment semnificativ din istoria literaturii SF românești — **Cristian Tudor Popescu,** Un dialog al SF-ului contemporan Românesc — **Cornel Secu.**

Ziua a doua de prelegeri se încheie cu Psihologia persoanei și dimensiunea transtemporală în mișcarea New age — **Conferință susținută de dr. Bruno Würtz.**

Pe la ora 20 coborîm în sala mare a CUT unde are loc recepția oferită de cenaclul Helion în onoarea invitaților.

Duminică, 21 mai, ziua a treia

Dimineața, concluzii asupra sesiunii de comunicări. Se comentează referatele care au stîrnit mai mult interes. Se citesc cîteva din lucrările ce au fost trimise la concursul de proză scurtă „Helion 89". Se așteaptă premiile. Într-o cameră în care nimeni nu are acces, juriul format din Mircea Opriță — președinte, Mandics György, Viorel Marineasa, Lucian Vasile Szabo și Dorin Davideanu deliberează, în timp ce alături, Traian Dinorel Stănciulescu susține ultima conferință Previziune științifică și viziune poetică în cosmologia eminesciană.

Imediat după conferință sînt anunțate premiile „Helion 89":

Premiul I — Paul Tatomir — Brașov
„Numele lui fie tot Gabriel"

Premiul II — Aurel Cărășel — Cernavodă
„Luna de ametist cu nori ciruss"

Premiul III — Vorel Mihalcea — Bacău
„Tranzacția"

Mențiuni: Dana Mîndru — Piatra Neamț și Cristina Vrăjitoru — Iași. Timișorenii, conform tradiției, nu participă cu lucrări la acest concurs.

În fuga condeiului am consemnat cîteva opinii:

■ Mircea Opriță: **(...) Am ascultat o serie de comunicări interesante care lasă să se întrevadă o adîncire a explorărilor de natură istorico-literară și sperăm că, într-un viitor relativ apropiat, vom avea cîteva instrumente necesare în abordarea anticipației românești. (...) Să nu uităm că anticipația poartă propriul nostru chip.**

■ Ioan Albescu — **redactorul șef al revistei „Știință și tehnică": (...) Dezbateri de un înalt profesionalism, cu un suport academic ce detașează „Zilele Helion" din modelul cultural împămîntenit altundeva în astfel de zile, dar care aduce un mare serviciu teoretizării pe plan literar al fenomenului anticipației tehnico-științifice. (...) Un act de cultură demn de tradiția timișoreană.**

...La ora la care citiți aceste rînduri, în Timișoara are loc Consfătuirea anuală a cenaclurilor de literatură și artă de anticipație tehnico-științifică — 28—30 septembrie 1989. **Vom reveni.**

DRAGOȘ VASILESCU

Vînătorul de mutanți

de viorel pîrligras
după daniel sunjara

ZORII SOVĂIELNICI SCĂPĂRAȚI PESTE O CÎMPIE DE O GOLICIUNE ÎNSPĂIMÎNTĂTOARE ANUNȚĂ O ZI DEOSEBITĂ, CĂCI E CLIPA AȘTEPTATĂ CU TEAMĂ DE ȘASE TINERI **MUTANȚI** UMANOIZI TREBUIE SĂ TREACĂ PROBA DE INIȚIERE CE VA FACE DIN EI RĂZBOINICI ADEVĂRAȚI – VOR OMORÎ AȘADAR UN VÎNĂTOR DE MUTANȚI ... UN **OM** !...

1A

PAȘII ÎI ÎNDREAPTĂ SPRE ORAȘUL ABANDONAT DE UMANITATE ÎNTR-UN TIMP UITAT PENTRU TOTDEAUNA. ACUM LOCUL E TERITORIUL ANIMALELOR SĂLBATICE, A CRUDELOR TRIBURI, ADESEA DE ANTROPOFAGI ȘI A PRĂDALNICILOR SINGURATICI.

O APARIȚIE NEAȘTEPTATĂ LE STOPEAZĂ ELANUL: DOUĂ LEȘURI DE OAMENI-CÎINI SE LEAGĂNĂ ÎN FAȚA LOR AMENINȚĂTOR.

MĂSCAT DE COLȚUL UNEI CLĂDIRI, OȘTIAȘ ANTROPOS, CEL MAI TEMUT DINTRE VÎNĂTORI, ÎNARMAT PÎNĂ-N DINȚI, AȘTEAPTĂ...

CÎND PRIMII AJUNG ÎN DREPTUL LUI, SE REPEDE ASUPRA LOR ȘI-I STRĂPUNGE.

IMEDIAT SE PUNE ÎN GARDĂ, GATA SĂ PAREZE ATACUL CELORLALȚI.

O CLIPĂ SE SCURGE ÎNCET, LA FEL DE LUNGĂ CÎT O VIAȚĂ...

URLÎND, CEI PATRU MUTANȚI SE NĂPUSTESC ÎN ACELAȘI TIMP. MUȘCHII LI SE DESTIND, ELIBERÎNDU-SE DIN INSUPORTABILA TENSIUNE NERVOASĂ...

1B

FĂCÎND UN PAS LATERAL, OSTIAS EVITĂ ASALTUL OMULUI TAUR ŞI-L STRĂPUNGE CU SPADA, ACOPERIT DE SCUT ÎN FAŢA OMULUI-GORILĂ..

AGIL, ÎL DEZECHILIBREAZĂ ŞI, ÎN TIMP CE-ŞI SCOATE PUMNALUL CURBAT, ÎL OMOARĂ PE URMĂTORUL CU O LOVITURĂ DE PICIOR.

FAŢĂ ÎN FAŢĂ CU AL TREILEA LOVEŞTE FULGERĂTOR, PREA REPEDE CA SĂ-I LASE TIMP SĂ SCHIŢEZE VREUN GEST, ŞI ÎI ZBOARĂ CAPUL..

CLIPA DE RĂGAZ CE URMEAZĂ DEZVĂLUIE UN SPECTACOL DEZOLANT. ULTIMUL RĂMAS ŞI AŞTEAPTĂ MOARTEA LÎNGĂ TRUPURILE CELORLALŢI..

..CĂCI SFÎRŞITUL LUPTEI NU-I LASĂ NICI O UMBRĂ DE ÎNDOIALĂ.

ÎNCĂ O DATĂ, VÎNĂTORUL NU LASĂ TIMP PENTRU PARAREA ATACULUI ŞI..

OMUL-GORILĂ SE STINGE..

..SUB PRIVIREA RECE

..A OMORÎTORULUI

OSTIAS ÎŞI ÎNĂLŢĂ CU MÎNDRIE CAPUL ŞI PLEACĂ DE-A LUNGUL LABIRINTULUI URIAŞULUI ORAŞ.

2A

DEODATĂ ÎNCREMENEŞTE ÎN POZIŢIE DE APĂRARE, CĂCI EXACERBATELE SALE SIMŢURI ÎI SEMNALEAZĂ UN PERICOL ÎN IMEDIATA APROPIERE...

..DAR NICI REFLEXELE, NICI FORŢA NU-L VOR AJUTA ÎN FAŢA MUTANTULUI DESĂVÎRŞIT PÎNĂ LA PERFECŢIUNE.

OSTIAS ÎNŢELEGE CĂ EPURA ABSTRACTĂ A CORPULUI ŞI SUFLETULUI „FIINŢEI" ÎNCĂTUŞEAZĂ O PUTERE ÎMPOTRIVA CĂREIA EL NU-ŞI POATE GĂSI DECÎT PIEIREA!

2B

-VIGREL 89

sfîrşit

HEROIC FANTASY SAU FARMECUL INDISCRET AL kitschului (CUM VĂ PLACE)

„Imaginația pîndește ca un dușman atotputernic, ea are din fire o înclinație irezistibilă către absurd care, în pofida întregii civilizații, scoate la iveală din mijlocul celui mai decent univers brutalitatea înnăscută a barbarilor grimasanți." (Goethe) [5])

Un îmblînzitor al acestei „dihănii" este Frank Frazetta (n. 1928, Brooklin — New York), pictor („ilustrator" precizează el — „Conan", „Back to the Stone Age", pentru care i s-a decernat **Premiul de excelență** de către New York Society of Illustrators), autor de benzi desenate („Thun'da") și de film („Fos și gheață", în colaborare cu Ralph Bakshi — „Heavy Traffic", „Fritz"). Armele sale : talentul, buna cunoaștere a „pieței", a psihicului consumatorului și o strategie : dinamizarea și motivarea imaginii printr-o prezență feminină tipic frazettiană (ambiguă : femeia-copil amenințată sau, uneori, chiar amenințătoare). De altfel, întreaga sa operă poartă pecetea unei maniere, a unui stil specific în arta fantastică, care a marcat profund o serie de creatori de F și HF (grafică, pictură, cinematografie).

Retras din „jungla" orașului în East Strodsburg (Pennsylvania), într-o casă-muzeu unde-și păstrează gelos originalele, își rememorează cariera prodigioasă

„Știința ne spune că viața reală a început în mare ; într-un fel de ocean ceresc a început viața visătoare." (Gaston Bachelard) [1])

Contemplîndu-l, nu scrutăm oare în noi înșine ? Acest nemărginit „tărîm" în care imaginația își găsește sursa inepuizabilă, ca fiind, cum zice același G. Bachelard, „și voință de a fi mai mult, de loc evazivă, ci sisipitoare, de lac contradictorie, ci ametită de contraste." [2])

Revitalizarea fabulosului arhaic, a „fanteziei eroice" în speță (basmul) este aparentă. Calificată formal drept „științifică", făcînd-o să pară altceva — „SF", pe numele mic, a însoțit și a dat farmec „anticipației tehnologice". „Formele" arhetipale au fost astfel galvanizate de un impetuos curent futurist ! Perspectiva, nelecesarmente limpezită într-o epocă a unui zbucium mondial, a orientat imaginația spre o Istorie viitoare, care este în mîinile noastre, la fel de fabuloasă ca și cea trecută prin mîinile noastre... „Ispita idealizării posibilului, a fabulării viitorului în consens cu dorințele încă neîmplnite, în consens cu acea fericire după care orice ins tînjește", spune Abraham Moles, „ține de esența umană" [3])... Acest Heroic Fantasy, ca atare, ne „întoarce" într-un timp compozit, echivoc, în care explicită este lupta dintre Bine și Rău, definitorie pentru arta fantastică, parabolă ucronică supusă unei înalte tensiuni : real/supra-real, sau uman/supra(sub)uman. Avem, de o parte, Omul (corpul omenesc, nudul în mod frecvent + valori morale „pozitive"), iar de cealaltă, Monstrul (hibridul, dragonul vrăjitorul, mașinăria „diabolică", etc.), amîndouă supradimensionate René de Solier caracterizează arta fantastică prin „o mare vigoare, un naturalismpanteistic, corelat cu abundența, cu „alte lumi", cu o primăvară neașteptată, datorată tocmai surplusului de vigoare..." [4]) „Forța", **eroismului** înfring „puterile rele" **(grotești, groaznice, monstruoase)** într-un cadru originar **(vetust, minunat, feeric)**, în urma unui conflict **grandios** pentru protejarea **grațiosului, fermecătorului**, trezind „puterile fecunde" — aceasta ar fi schema H.F. și categoriile estetice implicate (definite de Gh. Achiței în „Frumosul dincolo de artă", Ed. Meridiane, 1988, pp. 141—160).

de artist „comercial" și, nostalgic, se destăinuie. [6])

FANTASTIC FRANK FRAZETTA

„Am locuit doi ani la Los Angeles. Infernal ! Aici, din luna iunie, poți merge prin fragi. Acum mă lupt cu afinele care-mi invadează peluza. Copiii pescuiesc în helești, iar pe timp de iarnă, cînd apa îngheață, pot patina... Sîntem înconjurați de cerbi, vulpi, iepuri. Într-o iarnă am surprins o ursoaică cu puii în spatele casei. Scotocea prin lada de gunoi...

Aș fi vrut să fiu un cavaler. Sau un prinț viking. Viitorul vostru nu prea mă interesează. Mașinile, cosmosul, tehnologia, la astea nu mă pricep. Dar vorbiți-mi de viața în mijlocul naturii, asta da ! Să alergi, să te cațeri în copaci, să lupți, ei da, ăsta sînt eu. Eram adică... Copil fiind, trăiam într-o lume de fantome. Mă credeam „Lone Ranger", un explorator, sau „Tarzan". Eram impulsiv și visător. Trăiam ca un sălbatic. Mă credeam un fel de Justițiar. Un solitar. Nu făceam parte din nici o gașcă, dar săream repede la bătaie, și cea mai mare plăcere a mea era să cotonogesc una din brutele pe care le-am cunoscut atunci. Astăzi, te plimbi prin New York și te pomenești înjunghiat fără să știi de ce. Eu n-am pomenit așa ceva ! Copilăria nu mi-a fost îmbelșugată, nici lipsită de griji, dar n-am cunoscut demența asta criminală. Oricum, pentru a exprima violența, trebuie s-o fi simțit. Eu am simțit-o."

Henri Michaux („L'Espace du Dedans") spunea [7]) că cel care nu cunoaște furia nu știe nimic, nu cunoaște imediatul. Fantezia eroică este dinamică a conflictului pur, al mizei totale — puterea, frumusețea, despotică și pîngărită t, un joc al imaginației, acceleratoare a psihismului, mereu prea rapidă, nestăpînită...

„Locuiem în zona Sheepshead a Brooklinului, unde nu era bine să zici că ești artist. Dar chiar și acolo era o (Brooklin) Academy of Fine Arts, unde am intrat la vîrsta de opt ani. Mă cam plictiseau vazele cu flori și fructele. Dar acum nu regret. Școala m-a smuls din lumea ostilă cu care mă obișnuisem. Dintotdeauna am trăit între două lumi, realitatea și imaginarul. Dacă profesorul meu de pictură (Michael Falanga, un înzestrat clasicist italian) n-ar fi murit cînd aveam treisprezece ani, aș fi fost un al doilea Andrew Wyeth. [8]) La șaisprezece ani am fost descalificat la o competiție școlară de pictură, pe motiv că am fost ajutat de un profesionist ! Atunci, la șaisprezece ani, am văzut cum lucrează profesioniștii și am știut că puteam ușor să lucrez ca ei.

Popularitatea a fost inevitabilă. Nu-i de mirare. Știam că mă voi găsi pe mine însumi într-o zi.

Îmi sînt cel mai aspru critic... Mă țin tare... Design, culoare, mișcare, fără păcăleli, multă soliditate și formă. Mențin treaz interesul — vorbesc de ce-i mai bun în munca mea. Eu prefer dificultatea. Caut imaginea în sine (spre deosebire de un Boris Vallejo, un „Frazettist" care utilizează fotografii, n.n.). **De aceea lucrările mele par atît de diferite și caracteristice. Culorile mele nu sînt „reale". Carnația, de exemplu, e uneori albastră, verde... Îmi imaginez că sînt acolo, că personajul vine spre mine. Eu sînt în primul rînd un desenator și un povestitor. Pictura e secundară, o fac ușor, fără să mă gîndesc.**

Înainte, cînd lucram deveneam un superman. Mă concentram atîta încît îmi urmăream mîna mișcîndu-se deasupra pînzei cu iuțeală, de parcă nu era a mea. Lucram pînă la epuizare. -mi place să lucrez în zgomot. Copiii se hîrjonesc, cîinii și pisicii se aleargă în jurul meu. Nu-mi pasă. De fapt, cu cît e mai mult zgomot, cu atît lucrez mai bine. Cea mai mare parte a lucrărilor mele au fost realizate într-o noapte, în cîteva ore. Într-o viziune fugace, la impulsul unei simple emoții. Acum îmi ia chiar și o săptămînă... Cîteodată aveam impresia că puteam desena orice mai bine ca oricine. Incredibil ! Uite, cînd am început „Conan, barbarul", îmi ziceam mereu : „Voi face o chestie să-i dea gata pe toți" și Ellie (soția) rîdea : „Să se vîndă, în primul rînd". „Nu, nu ! O să vezi : îi dau gata." Așa a fost. Acum, mai întîi îmi caut ochelarii, îmi fixez viziunea, fac „poze", găsesc cu greu culoarea — asta mă îmbolnăvește. Merge greu. De ce ? Pentru că sînt fericit. Viața mea s-a schimbat. Cînd ești fericit, nu mai contează nimic.

Da, pictura e o pacoste. Dacă vrei să te faci pictor, înseamnă că ești pregătit să crăpi de foame douăzeci de ani lucrînd și așteptînd celebritatea care să-ți permită să te burdușești fără să pictezi alți douăzeci de ani. Eu, douăzeci de ani, am făcut și bandă desenată. Eu voiam să pictez și să vînd în același timp."

Perspectiva comercială descalifică o operă, coborîtă la nivelul „Midcultului", sau, mai rău, a „Mass-cultului" consumatorului (stressat) de tranchilizante „artistice". „Kitschul pune în evidență reacțiile pe care opera trebuie să le provoace" (Umberto Eco) [9]), exprimă o formă de (in)sensibilitate estetică, provocată în massă de acele produse artistice ce pot fi „massificate" **eficient.** Apelatvul de **fenomen Kitsch** deși peiorativ, printr-o extensie nemăsurată nu mai este întotdeauna și lămuritor, încurajat uneori chiar și de anumite curente avangardiste (Pop-Art, care a străbătut drumul de la ironizare la identificare). Echilibrul (precar) între Kitsch și Artă se realizează între „un Kitsch care utilizează reziduurile artei și o artă de avangardă care utilizează reziduurile Kitschului" (U. Eco)... Graffiti și simeze ! Încurcate rămîn căile spre muzeele reci, fără bufet și parking !

„Nu văd de ce cuvîntul „Artă" se aplică unei forme de pictură și nu altora pe motiv că subiectul tratat e lipsit de intelectualitate. Găsiți că Rubens (influența acestuia se observă în dinamismul și nudurile din pictura lui Frazetta) **e „intelectual" ? A face Artă, înseamnă a comunica o emoție într-un mod cît mai aproape de perfecțiune..."**

„Schiller spunea despre sculptura greacă : «Omul a înfăptuit aici ceva ce este mai mult decît era el însuși, un lucru care amintește de ceva și mai măreț decît specia sa — dovedește oare aceasta că el este mai puțin decît va fi cîndva ?» [10]) Priviți gladiatorii lui Frazetta. Vă recunoașteți ?

„...Simțul proporțiilor, compoziției, echilibrului, formelor și culorii. Dacă produsul final este plăcut, eu zic că e Artă ! Și dacă, în plus, spune o poveste, cu atît mai bine !

În banda desenată, cel mai mare e Almington, Allan St-John, creatorul lui Foster, un clasic, apoi Howard Pile, Re-„Tarzan" în anii 20. Am desenat și eu „Tarzan", ca o reacție la viziunea hollywoodiană — acest fabulos personaj era prezentat ca un dandy englez care vorbea șapte limbi... Da' de unde !

În sfîrșit, am făcut și film. Mi-a luat doi ani. Cincizeci de ilustratori, pe care i-am învățat — ce grozăvie ! — să gîndească și să deseneze ca mine, au executat 700 000 desene.

Vreau să fac ceva ce n-a încercat nimeni să facă și vreau s-o fac atît de bine încît să nu fiu uitat. Frazetta face totul în stil mare. (Chiar și sculptură !)

Poate că publicul meu, privindu-mi opera, reușește să mai evadeze prin vis din lumea tehnologică, strehsantă în care trăim." [11])

[1]) **L'air et les songes — essai sur l'imagination du mouvement,** Libraire José Corti, Paris, 1987, p. 227

[2]) idem, p. 19

[3]) citat de Gheorghe Achiței în **Frumosul dincolo de artă,** Ed. Meridiane, București, 1988, p. 247

[4]) René de Solier, **Arta și imaginarul,** ed. Meridiane, București, 1978, p. 186

[5]) citat de Edgar Wind în **Artă și anarhie,** Ed. Meridiane, București, 1979, p. 111

[6]) după **Telegraph Sunday Magazine** no. 58, oct. 23, 1977, **Fascination,** Ed. Publicness-Zoom, Paris, 1984 și **Les chefs — d'oeuvres de l'art fantastique,** Medea, 1986

[7]) după G. Bachelard op. cit., p. 102

[8]) Dacă „Fantastic" Frank Frazetta era cel mai bine cotat artist comercial, Andrew Wyeth, reprezentantul realismului „rece", era cel mai popular artist din America **(reproducerile** — s.n. — după picturile lui au devenit extrem de populare, revistele de cultură, ziarele, calendarele publică de multe ori coperte inspirate de el" — „Arta americană" de Dan Grigorescu, Ed. Meridiane,, B., 1973, p. 303) și cu o „ieșire" în Europa — retrospectiva la Royal Academy din Londra, 1980

[9]) **Apocalittici e integrati.** Tascabili Bompiani, 1985, p. 73

[10]) citat de Nikolaus Himmelmann în **Trecutul utopic,** Ed. Meridiane, București, 1984, p. 231

[11]) este vorba de necesitatea „stimulării unor efecte fundamentale (eroismul, comicul, pateticul) pentru restabilirea echilibrului vieții fizice și intelectuale" a consumatorului mediu (care poate fi fiecare dintre noi la un moment dat) despre care scrie U. Eco în op. cit. p. 84

MARIAN MIRESCU

URSULA K. LE GUIN

LUMEA LUI ROCANNON

Prolog : Colierul

Cum se poate despărți legenda de realitate în lumile acestea aflate la atîția ani depărtare ? — planete fără nume, cărora locuitorii lor le spun, pur și simplu, Lumea, planete fără istorie, unde trecutul constituie substanța mitului, iar un explorator, revenind după cîțiva ani, constată că propriile lui fapte au devenit acțiunile unei divinități. Supranaturalul întunecă prăpastia timpului, peste care navele noastre cu viteze luminice aruncă o punte, iar în întuneric nesiguranța și exagerările cresc precum bălăriile.

Încercînd să spui istoria unui bărbat, a unui savant obișnuit din Ligă, plecat, nu cu mulți ani în urmă, spre o asemenea lume, fără denumire și doar pe jumătate cunoscută, te simți aidoma unui arheolog în mijlocul unor ruine milenare, cînd zbătîndu-se prin împletituri încîlcite de frunze, flori, ramuri și liane, ajunge la geometria surprinzătoare și strălucitoare a unei roți, sau a unei pietre unghiulare șlefuite, cînd pătrunzînd într-o incintă aparent modestă, printr-un prag scăldat în lumina soarelui, găsește înăuntru bezna, pilpiitul neverosimil al unei flăcări, sclipirea unei nestemate, mișcarea, pe jumătate întrevăzută, a brațului unei femei.

Cum poți despărți legenda de realitate, adevărul de adevăr ?

Prin istoria lui Rocannon, se regăsește giuvaerul, scînteierea albăstruie de-abia văzută. Cu ea să începem, deci :

Zona Galactică 8, Nr. 62 : FOMALHAUT II

Ființe cu inteligență dezvoltată : Specii contactate : Specia I :

A) Gdemiar (singular, Gdem) : Troglodiți nocturni, complet umanoizi, inteligență dezvoltată, înălțime : 120—135 cm, piele deschisă la culoare, pilozitate craniană neagră. În momentul contactului alcătuiau o soicetate urbană, rigid stratificată oligarhic, atenuată de telepatie colonială parțială precum și o cultură orientată tehnologic spre Oțel Timpuriu. Tehnologia a evoluat pînă la Industrial, punctul C, în decursul Misiunii Ligii din 252—254. În 254, o navă Pilot Automat (proveniență : Noua Georgie de Sud) a fost dăruită oligarhiilor comunității Zonei Mării Kirien. Statut : C-Prim.

B) Fiia (singular Fian) : Diurni, complet umanoizi, inteligență dezvoltată, înălțime medie : 130 cm ; indivizii observați prezintă, în general, piele și pilozitate deschise la culoare. Puținele contacte indică societăți colective statice sau nomade, telepatie colonială parțială; de asemenea, unele dovezi asupra telekinezei pe distanțe reduse. Rasa pare a-tehnologică și evazivă, cu structuri culturale minime și schimbătoare. Actual neimpozabilă. Statut : E — Neclar.

Specia II :

Liuar (singular, Liu) : Diurni, complet umanoizi, inteligență dezvoltată, înălțime medie : peste 170 cm ; specia posedă fortărețe, o societate cu descendență prin clanuri o tehnologie plafonată (Bronz) și o cultură feudal-eroică. De remarcat, delimitarea socială orizontală în 2 pseudorase : a) Olgyor, „Smiromi", cu pielea albă și părul negru ; b) Angyar, „lorzi", foarte înalți, pielea întunecată, părul blond...

— Asta-i ea, zise Rocannon, ridicînd privirea din Ghidul Ființelor cu Inteligență Dezvoltată, **ediția prescurtată, către femeia înaltă, cu piele închisă la culoare și păr bălai, aflată la jumătatea coridorului lung al muzeului. Stătea nemișcată și dreaptă, încadrată de pletele ei strălucitoare, și privea într-o vitrină. În jurul ei se foiau patru pitici, neatrăgători și stinjeniți.**

— Habar n-aveam că Fomalhaut II are atîtea ființe, în afară de trogi, comentă Ketho, custodele.

— Nici eu nu știam... Ba chiar, aici mai sînt înșirate cîteva specii „Neconfirmate", pe care nu le-am contactat niciodată. Se pare că a sosit vremea pentru o misiune de explorare mai amănunțită a planetei. Ei bine, cel puțin acum știm ce este.

— Aș fi preferat să aflăm mai degrabă cine este...

Femeia se trăgea dintr-o familie străveche, descinzînd din primii regi Angyar și, în ciuda sărăciei, părul ei strălucea ca aurul curat și statornic al strămoșilor. Piticii, Fiia, se plecau cînd trecea printre ei, chiar și pe vremea cînd nu era decît o copilă, alergînd desculță pe cîmpuri, cometa zvăpăiată și înflăcărată a pletelor luminînd vînturile pline de grîji din Kirien.

Era încă foarte tînără cînd Durhal de Hallan o zărise, îi făcuse curte și o luase din turnurile dărăpănate și sălile reci ale copilăriei, ducînd-o în castelul lui. În Hallan, pe coasta muntelui, confortul era același, dar splendoarea dăinuia. Cercevelele n-aveau geamuri, iar podelele de piatră nu erau acoperite ; în general te puteai trezi și vedea zăpada ninsă peste noapte, așezată în vălurele sub pervazuri. Mireasa lui Durhal stătea desculță pe dușumeaua brăzdată de nea, își împletea focul părului și rîdea spre tînărul ei soț în oglinda de argint ce atîrna în odaia lor. Oglinda aceea și rochia de nuntă a mamei sale, brodată cu o mie de cristale minuscule, era toată avuția lui. Unele neamuri mai puțin nobile din Hallan, încă mai aveau rînduri de straie din brocart, mobilier din lemn aurit, harnașamente argintate pentru armăsarii lor, zale și săbii bătute în argint și nestemate, și giuvaeruri... iar la acestea din urmă, mireasa lui Durhal privea cu jind, întorcînd capul după o diademă încrustată, sau o broșă din aur, chiar atunci cînd purtătoarea podoabei se retrăgea, lăsînd-o să treacă, cinstindu-i obîrșia și rangul conferit de măritiș.

Durhal și soția lui, Semley, stăteau la patru locuri depărtare de jilțul Sălii Mari, atît de aproape de Lordul Hallan încît, deseori, bătrînul însuși îi turna vin lui Semley și tăifăsuia despre vînători cu nepotul și moștenitorul său, Durhal, privind tînăra pereche cu o dragoste aspră, lipsită de speranță. Speranța era tot mai îndepărtată de Angyar de Hallan, și de Tărîmurile Apusene, de cînd Lorzii Stelelor apăruseră în turnurile lor înălțîndu-se pe stîlpi de foc, și cu arme înspăimîntătoare ce puteau fărîma dealuri. Se amestecaseră toate datinile și feudele străvechi și, deși sumele erau neînsemnate, Angyar se simțeau teribil de umiliți pentru că trebuiau să le plătească tribut, o taxă pentru războiul Lorzilor Stelelor ce urma să fie luptat cu un vrăjmaș ciudat, undeva în locurile pustii dintre sori, la capătul anilor. „Va fi războiul nostru" spuseră ei, dar trecuse o generație și Angyar rămăseseră, rușinați și inutili, în sălile lor vaste, privind cum le rugineau săbiile duble, cum fiii le creșteau fără a schimba măcar o lovitură în bătălii, și cum fecioarele se măritau după sărăntoci, chiar smiromi, neavînd zestre din prăzi eroice, pentru a-și aduce un soț nobil. Obrazul Lordului Hallan era întunecat, privind perechea bălană și auzindu-i rîsetele, în vreme ce beau vin amărui și glumeau în castelul rece, ruinat și strălucitor al neamului lor.

Chipul lui Semley se încruntă cînd privi în josul sălii și zări, pe locurile mai prejos de al ei, chiar mai departe, printre bastarzi și smiromi, strălucirea și scînteierea pietrelor prețioase, împodobind pielea albă și părul negru. Ea nu adusese nici un fel de zestre în căsătorie, nici măcar o agrafă din argint. Rochia brodată cu o mie de cristale o închisese într-un cufăr, păstrînd-o pentru cununia fiicei ei, dacă avea să fie o fată.

Așa s-a întîmplat, și i-au pus numele Haldre, iar puful pe căpșorul arămiu crescu și străluci auriu, moștenirea generațiilor de lorzi, singurul aur pe care fata avea să-l dețină vreodată...

Semley nu pomeni bărbatului ei nimic despre nemulțumirea simțită. Cu toată blîndețea sa, Durhal, cu mîndria lui de nobil, simțea numai dispreț pentru invidioși și cei ce nutreau speranțe deșarte, iar femeii îi era teamă de disprețul său. Vorbi însă cu Durossa, sora lui Durhal.

— Cîndva, zise Semley, neamul meu a deținut o podoabă însemnată. Era un colier cu totul și cu totul din aur, avînd în mijloc o nestemată vineție... safir, nu?

Durossa clătină din cap, zîmbind, necunoscînd nici ea denumirea. Se aflau spre sfîrșitul caldanului, așa cum numeau Angyar din miazănoapte vara lungă cît întregul an de opt sute de zile, reîncepînd ciclul lunilor la fiecare echinox ; lui Semley i se părea un calendar înapoiat, o cronologie a smiromilor. Neamul ei se sfîrșea acum, dar fusese mai vechi și mai pur decît al locuitorilor din mlaștinile nord-vestice care se amestecau cu Olgyor cu prea multă ușurință. Semley stătea alături de Durossa, sub razele soarelui, pe un pervaz din piatră, sus, în Marele Turn, unde locuia femeia cea vîrstnică. Văduvă de tînără și lipsită de copii, Durossa fusese măritată pentru a doua oară, cu Lordul Hallan, fratele tatălui ei. Deoarece era o căsnicie între neamuri și amîndoi soții mai fuseseră căsătoriți o dată, ea nu luase titlul de Lady Hallan, pe care urma să-l poarte Semley într-o bună zi ; totuși, stătea pe jilț alături de bătrînul lord, cîrmuind laolaltă. Mai vîrstnică decît fratele ei, Durhal, o iubea pe tînăra lui soție și era încîntată de Haldre cea bălaie.

— A fost cumpărat, continuă Semley, cu toți banii obținuți de strămoșul meu, Leynen, cînd a cucerit Feudele din Miazăzi — gîndește-te, toți banii unui întreg regat pentru un giuvaer ! Oh, ar fi strălucit mai puternic decît orice din Hallan, cu siguranță, chiar mai puternic decît cristalele acelea, asemănătoare ouălor de Koob, pe care le poartă verișoara ta, Issar. Era atît de minunat încît i-au pus un nume ; i-au spus Ochiul Mării. L-a purtat străbunica mea.

— Tu nu l-ai văzut niciodată ? întreabă domol Durossa, privind în jos, spre pantele verzi ale muntelui, acolo unde vara cea lungă își trimitea adierile fierbinți și neastîmpărate să hoinărească prin păduri și apoi să se învolbureze pe drumurile albe, coborînd către îndepărtatul țărm al mării.

— A fost pierdut înainte de-a mă naște...

— L-au luat tribut Lorzii Stelelor ?

— Nu, tata zicea că a fost furat înainte ca Lorzii Stelelor să vină pe tărîmurile noastre. Nu voia să spună mai multe, dar o smiromă bătrînă, care cunostea multe istorii, îmi zicea într-una că Fiia trebuie să știe unde se află.

— Ah, pe Fiia mi-ar place să-i văd ! încuviință Durossa. Am auzit atîtea cîntece și legende despre ei... de ce nu vin niciodată în Tărîmurile Apusene ?

— Bănuiesc că din cauza munților ; frigul iernii este prea pătrunzător. Ei iubesc soarele văilor din miazăzi.

— Seamănă cu Argilienii ?

— Pe aceia nu i-am văzut niciodată ; se feresc de noi. Nu sînt oare albi, precum smiromii, și diformi ? Fiia sînt bălani ; par niște copii dar sînt mai zvelți și mai înțelepți. Oh, mă-ntreb dacă ei știu unde se află colierul, cine l-a furat și unde l-a tăinuit ? Gîndește-te, Durossa — dacă aș putea ședea lîngă soțul meu, în Sala Mare, cu bogăția unei împărătii înconjurîndu-mi grumazul, umbrindu-le pe celelalte femei așa cum el îi adumbrește pe toți bărbații !

Durossa se plecă asupra pruncului, care își cerceta degețelele arămii ale picioarelor, așezat pe o blană între cele două femei.

— Semley este o prostuță, murmură ea fetiței. Semley care lucește aidoma unei stele căzătoare ; Semley, al cărei bărbat nu iubește galbenii, ci numai aurul ei...

Iar Semley tăcu și privi peste pantele verzi ale verii, către marea îndepărtată.

Însă după ce se scurse un alt geran, și Lorzii Stelelor veniră din nou să stringă birul pentru războiul împotriva sfîrșitului lumii — folosind de data aceasta doi Argilieni drept tălmaci, și umilindu-i astfel pe Angyar pînă aproape de pragul revoltei — și după ce mai trecu un caldan, iar Haldre era acum o fetiță frumoasă și vorbăreață, Semley o aduse, într-o dimineață, în odaia scăldată de soare a Durossei. Semley purta o mantie azurie, veche, și părul îi era ascuns de glugă.

— Durossa, vorbi ea cu glas blînd, ține-o cîteva zile pe Haldre. Plec spre miazăzi, la Kirien.

— Vrei să-ți vizitezi tatăl ?

— Vreau să-mi găsesc moștenirea. Verii tăi din Feuda Harget l-au zeflemisit pe Durhal. Pînă și bastardul de Parna îl poate face să sufere, deoarece soția lui are un macat din mătase drept acoperămînd al patului, și mai are un cercel din diamant, și trei rochii lungi, șleampăta și buhăita cu păr negru ! în vreme ce nevasta lui Durhal trebuie să-și cîrpească rochia...

— Mîndria lui Durhal stă în soția lui, sau în veșmintele ei ?

Semley era însă de neclintit.

— Lorzii Hallanului sărăcesc în propriul lor palat. Doresc să-mi aduc zestrea bărbatului, așa cum este obiceiul soției mele.

— Semley ! Durhal știe că pleci ?

— Întoarcerea mea va fi plină de fericire — asta-i tot ce-i post spune, rosti Semley cea tînără, izbucnind pentru un moment în rîsul ei bucuros ; apoi se aplecă să-și sărute fetița, se întoarse și, înainte ca Durossa să poată vorbi, dispăru precum un virtej peste podelele din piatră, scăldate de soare.

Nevestele Angyar nu călăreau niciodată doar pentru plăcerea lor, iar după măritiș, Semley nu mai părăsise Hallanul ; de aceea, strîngînd șaua înaltă a unui vîntelegar, se simțea iarăși precum o fată, fecioara sălbatică de demult, călărind bidivii pe jumătate istoviți, cu vîntul de miazănoapte, peste cîmpiile Kirienului. Acum, cobora din colinele Hallanului pe un animal de rasă, cu blana dungată și lucioasă deasupra oaselor goale pe dinăuntru, ochii verzi mijiți împotriva vîntului, aripile ușoare și puternice ridicîndu-se și coborînd de ambele părți ale femeii, dezvăluind și acoperind, dezvăluind și acoperind norii de deasupra și colinele de dedesubt.

În cea de-a treia dimineață, ajunse în Kirien și intră iară în castelul ruinat. Tatăl ei băuse toată noaptea și, precum altădată, razele soarelui de dimineață, strecurîndu-se prin spărturile acoperișului, îl iritau, iar apariția fiicei lui îi spori năduful.

— De ce te-ai întors ? mîrîi privind-o pentru o clipă, cu ochi injectați. Focul nărăvaș din părul tinereții sale se stinsese și pe frunte i se încîlceau șuvițe cărunte. Tînărul Hallan nu s-a însurat cu tine și te-ai întors, pe furiș, acasă ?

— Sînt soția lui Durhal. Am venit să-mi iau zestre, tată.

Bărbatul pufni scîrbit, dar Semley rîse și el mijì din nou ochii spre ea.

— Tată, este adevărat că Fiia au furat Ochiul Mării ?

— De unde pot ști ? Povești vechi... Cred c-a fost pierdut înainte de nașterea mea. Mai bine nu m-aș mai fi născut... Dacă vrei să afli, întreabă-i pe Fiia. Du-te la ei, la bărbatul tău. Pe mine lasă-mă în pace. În Kirien nu-i loc pentru fete, aur și povești. Aici, povestea s-a sfîrșit ; aici e ruina, castelul pustiu... Toții fiii lui Leynen au murit, toate averile lor s-au pierdut. Pleacă pe calea ta, fetițo !

Cenușiu și buhălt precum pălanjenii sălilor năruite, bărbatul se răsuci și porni, împleticindu-se, către hrubele unde se ascundea de razele soarelui.

Purtînd de frîu vîntelegarul tărcat din Hallan, Semley părăsi căminul copilăriei și coborî colina abruptă, trecînd pe lîngă așezarea smiromilor, care o salutară cu un respect ursuz, pe lîngă ogoarele și pășunile unde rumegau herilorii uriași, pe jumătate sălbatici, cu aripile retezate, pînă într-o vîlcea aidoma unui pocal din smarald umplut cu raze de soare. În adîncul văii se afla sătucul Fiia și, pe cînd ea cobora, conducînd armăsarul, oamenii cei micuți și firavi ieșiră din casele și grădinile lor, și alergară spre ea, rîzînd și strigînd cu glasuri subțiri :

— Bun-venit, mireasa lui Hallan, Lady Kirien, Briza-vîntului, preafrumoasă Semley !

O chemau cu nume dintre cele mai plăcute, iar femeii îi plăcea să-i audă și n-o supărau rîsetele lor ; deoarece omuleții rîdeau de tot ceea ce spuneau. Așa obișnuia și ea : să vorbească și să rîdă. Din volbura lor primitoare, Semley se desprindea înaltă, în mantia ei lungă și azurie.

— Bun-găsit, Fiii Luminii, Copii ai Soarelui, Fiia, prietenii oamenilor !

O călăuzire în așezarea lor, și o purtară într-una prin locuințele delicate, urmați îndeaproape de copilașii mititei. Nu puteai cunoaște vîrsta unui Fian adult ; era greu chiar să-i deosebească unul de altul și să fie sigură, în vreme ce forfoteau cu mișcările iuți ale unor fluturi în jurul unei flăcărui, că vorbea mereu cu același. I se părea totuși că discută numai cu unul dintre ei, pe cînd ceilalți hrăneau și mîngîiau telegarul, sau îi aduceau apă de băut și potire cu fructe culese din grădini.

— Niciînd Fiia n-au furat colierul Lorzilor Kirien ! ciripi piticul. Ce să facă Fiia cu aurul, Lady ? Noi avem lumina soarelui în caldan, și amintirea razelor aurii în geran, fructele limonii, frunzele gălbui în anotimpul-spulberării, părul bălai al doamnei noastre din Kirien, nu alt aur !

— Atunci l-a furat un smirom ?

Rîsetele clincheniră zglobii în jurul ei.

— Cînd ar îndrăzni un smirom ? ! Oh, Lady Kirien, cum a dispărut colierul acela nu știe nici un muritor, fie el om, smirom, Fian, sau oricare altul din cele Șapte Neamuri. Doar minții stinse cunosc adevărul despre pierderea lui, petrecută demult, cînd Kireley cel Mîndru, a cărei stră-strănepoată este Semley, pășea singur pe lîngă grotele mării. Dar s-ar putea să-i descoperi printre Vrăjmașii-soarelui.

— Argilienii ?

O cascadă sonoră de rîsete nervoase.

— Rămîi cu noi, Semley, plete-de-soare, revenită din miazănoapte. Femeia se opri acolo să mănînce, și omuleții o încîntară cu farmecul lor și rămaseră vrăjiți de farmecul ei. Însă, cînd o auziră repetîndu-și dorința de-a pleca la Argilieni, pentru a-și găsi moștenirea, dacă se afla acolo, rîsetele încetară ; și, încetul cu încetul, numărul celor strînși în jurul ei se micșoră. În cele din urmă, rămase doar cel cu care vorbise de la început.

— Nu te duce la Argilieni, Semley, spuse el, iar inima femeii se strînse pentru o clipă. Coborîndu-și palma încet prin fața ochilor, Fianul întunecase aerul din jurul lor.

Pe tipsii, fructele aveau culoarea albicioasă a scrumului, și vasele cu apă limpede se goliseră.

— În munții îndepărtatelor tărîmuri, s-au despărțit Fiia și Gdemiar, urmă bărbatul cel subțire și încordat. A trecut multă vreme de atunci. Demult, demult formam un singur neam. Noi nu sîntem ce sînt ei. Sîntem ceea ce nu sînt ei. Semley, gîndește-te la razele soarelui, la iarbă și la pomii ce poartă roade ; gîndește-te că nu toate drumurile ce coboară mai și urcă.

— Drumul meu nici nu urcă și nici nu coboară, curtenitoare gazdă, ci merge drept către moștenirea mea. Voi pleca drept pe acest drum și mă voi întoarce cu colierul.

Fianul făcu o plecăciune, surîzînd.

Ieșind din așezare, Semley încălecă vîntelegarul și, răspunzînd cu rămas bun strigătelor piticilor, se înălță pe vîntul după-amiezii și zbură spre sud-vest, către grotele din țărmul stîncos al Mării Kirien.

Se temea că va trebui să intre adînc în inima acelor peșteri-tuneluri, pentru a-i găsi pe cei căutați, deoarece se spunea că Argilienii nu ieșeau niciodată sub lumina soarelui, înfricoșîndu-i chiar și Steaua Mare și lunile. Drumul era lung ; coborî o dată, lăsînd armăsarul să vîneze șobolani-de-copaci, în vreme ce ea ciuguli puțină pîine din coburi. Pîinea se uscase, era tare și avea gust de piele, totuși mai păstra ceva din aroma cuptorului și, o clipă, mîncînd singură într-un luminiș din pădurile de miazăzi, Semley auzi sunetul blînd al unui glas și-l zări pe Durhal, întorcîndu-se spre ea în pîlpîirea lumînărilor din Hallan. Pentru o vreme rămase locului, visînd cu ochii deschiși chipul cel tînăr, încruntat și preocupat, precum și cuvintele pe care urma să i le spună ea, atunci cînd avea să revină acasă, purtînd prețul unei împărătii în jurul gîtului : „Voiam un dar pe măsura soțului meu, stăpîne...“ Porni după aceea mai departe, însă cînd ajunse pe coastă, soarele apusese și Steaua Mare se cufunda înapoia lui. Dinspre vest se stîrnise un vînt răutăcios, răbufnind neregulat și schimbîndu-și mereu direcția, iar vîntelegarul obosise și nu-l mai putea înfrunta. Îi dăduse voie să lunece în jos, coborînd pe nisip. Îndată după aceea, armăsarul își plie aripile, îndoindu-și sub el membrele groase, dar ușoare, și începu să toarcă încet. Femeia își strînse mantia la gît și mîngîie grumazul animalului, care ciuli urechile și toarse iarăși. Blana lui moale îi dezmierda palma, însă de jur împrejur nu putea zări decît cerul sur, acoperit de nori murdari, marea cenușie și nisipul întunecat. Apoi văzu, alergînd pe plajă, o siluetă scundă și închisă la culoare... încă una... un grup întreg ghemuindu-se, fugind și oprindu-se.

Strigă din toate puterile înspre ei. Deși se părea că n-o auziseră, o înconjurară în cîteva clipe. Se fereau de vîntelegar, iar acesta se oprise din tors și blana i se zburlise sub mîna lui Semley. Ea apucă frîul, liniștită de prezența lui, totuși temîndu-se puțin de ferocitatea ce putea fi stîrnită de nervii animalului. Ciudatele făpturi tăceau, privind-o, cu picioarele mușchiuloase, desculțe, înfipte în nisip. Nu-i putea confunda : erau de înălțimea Fiia, iar în toate celelalte privințe o umbră, o imagine întunecată a poporului cel vesel. Fără veșminte, îndesați, încordați, cu părul lins și pielea alb-cenușie, umedă, aidoma viermilor ; ochii precum stincile.

— Voi sînteți Argilienii ?

— Sîntem Gdemiar, poporul Lorzilor Tărîmurilor Nopții.

Glasul era neașteptat de puternic și profund, răsunînd semeț în amurgul brăzdat de vîntul sărat ; dar, ca și Fiia, Semley nu era sigură care dintre ei vorbise.

— Bun găsit, Lorzi ai Nopții. Sînt Semley de Kirien, soția lui Durhal din Hallan. Am venit la voi pentru a-mi căuta moștenirea, colierul numit Ochiul Mării, care s-a pierdut cu mult timp în urmă.

— De ce-l cauți aici, Angya ? Aici nu există decît nisip, sare și întuneric.

— Deoarece lucrurile pierdute apar în adîncuri, răspunse Semley, pregătită pentru o înfruntare pe tărîmul vorbelor, iar aurul scos din pămînt obișnuiește să se întoarcă acolo. De asemenea, se spune că, uneori, obiectele revin la făuritorii lor.

Ultima afirmație era doar bănuiala ei ; dar nimeri ținta.

— Este adevărat ; după nume, Ochiul Mării ne este cunoscut. A fost făurit în peșterile noastre, demult, tare demult, apoi vîndut Angyor. Nestemata cea vineție era din Pămîntarii, de la neamurile noastre răsăritene. Însă toate acestea sînt istorii vechi, Angya.

— Le pot asculta și eu, în locurile unde sînt povestite ?

Un răstimp, o privire în tăcere, parcă nesiguri. Vîntul sur răscolea nisipul, întunecîndu-se pe măsură ce apunea Steaua Mare ; vuietul mării urca și cobora. Glasul baritonal vorbi :

— Da, doamnă Angyar. Poți pătrunde în palatele Adîncului. Vino cu noi.

În voce se simțea o intonație nouă, ademenitoare. Semley nu voi s-o audă. Îi urmă pe Argilieni, ținînd din scurt armăsarul ei cu ghearele ascuțite.

La intrarea peșterii, o gură căscată și știrbă din care răzbătea o miasmă caldă, unul din Argilieni rosti :

— Fiara-văzduhului nu poate intra.

— Ba da, răspunse Semley.

— Nu, se împotriviră oamenii cei scunzi și îndesați.

— Ba da, nu-l voi părăsi aici ! Nu este al meu și nu-l pot lăsa. Nu va face nici un rău, atîta vreme cît îi țin frîiele.

— Nu, repetară glasurile groase, dar altele interveniră : Cum dorești, și după un moment de ezitare, își reluară drumul. Sub pămînt era atît de întuneric, încît se părea că gura peșterii se închisese înapoia lor. Mergeau în șir, iar Semley era ultima.

Bezna tunelului începu să se destrame, apoi ajunseră sub un glob din foc alb, palid, agățat sub tavan. Mai departe se zărea un altul, și altul ; între ele, atîrnau ghirlande de viermi lungi și negri. Pe măsură ce înaintau, globurile de foc erau mai dese, și tot coridorul era scăldat într-o lumină strălucitoare, rece.

Călăuzele se opriră la răspîntia a trei tunele, toate ferecate cu porți ce păreau din fier.

— Vom aștepta, Angya, vorbiră ei și opt bărbați rămaseră cu ea, în vreme ce alți trei descuiară una dintre porți și intrară. Poarta coborî, huruind, în urma lor.

Mîndră și neclintită rămase fiica Angyar sub lumina albă și puternică a lămpilor ; vîntelegarul se ghemuise înapoia ei, zvîcnind din vîrful cozii vărgate și tremurînd într-una din aripile mari și pliate, rezistînd cu greu pornirii de a zbura. Mai încolo, cei opt Argilieni stăteau pe vine, murmurînd între ei, cu glasuri groase.

Poarta din mijloc se deschise larg, uruind.

— Lăsați pe Angya să pătrundă în Tărîmul Nopții ! răsună o voce nouă, plină de fală. Din prag, un Argilian purtînd cîteva straie pe trupul său butucănos îi făcu semn să se apropie : Intră și privește splendorile împărățiilor noastre, minunile făurite de mîini, operele Lorzilor Nopții !

Înclinîndu-și capul, tăcută, Semley trase de frîul armăsarului și-l urmă pe bărbat sub pragul scund, făcut pentru pitici. Înaintea ei se întindea un alt coridor strălucitor, pereții umezi scînteind sub lumina albă, dar, în loc de o podea pe care să mergi, prin mijlocul tunelului se afla o pereche de drugi din oțel lustruit pierzîndu-se în depărtare. Pe ei stătea un fel de rădvan cu roți din metal. Fără să ezite, sau să-și trădeze uimirea, Semley urmă gesturile noii călăuze și sui în caretă împreună cu vîntelegarul. Argilianul urcă și el, așezîndu-se vizavi de femeie, și începu să miște cîteva mînere și roți. Răsună un zgomot puternic, de scrîșnet metalic, apoi pereții tunelului începună să zvîcnească pe lîngă ei. Lunecau din ce în ce mai repede, pînă cînd globurile de foc se contopiră într-o dîră luminoasă, iar aerul cald și cu iz rînced deveni un vînt stricat, suflînd gluga de pe pletele lui Semley.

Rădvanul se opri. Femeia urmă călăuza, urcînd cîteva trepte din bazalt pînă la o anticameră vastă, după aceea mai departe, într-o sală și mai uriașă, săpată de rîuri străvechi, sau prin îngroparea în stîncă a unor pești-de-pămînt. Întunericul de-acolo, ce nu cunoscuse niciodată razele soarelui, fusese izgonit de scînteierea rece, nefirească a globurilor. Înapoia unor zăbrele tăiate în pereți se roteau aripi uriașe, primenind aerul stătut. Sala cea vastă zumzăia și răsuna de zgomote, glasurile puternice ale Argilienilor, scrîșnetele, țiuiturile și vibrațiile aripilor rotitoare și roților, ecourile și reverberațiile acestora. Aici, toate siluetele butucănoase ale Argilienilor erau învesmîntate în straie imitîndu-le pe cele ale Lorzilor Stelelor — pantaloni despicați, cizme moi și tunici cu glugi — deși putinele femei existente, care zoreau piticii servitori, erau dezbrăcate. Mulți dintre bărbați erau osteni, purtînd la șold arme de forma teribilelor aruncătoare-de-lumină ale Lorzilor Stelelor, deși chiar și Semley își putea da seama că nu erau decît niște drugi de fier. Ceea ce vedea, vedea fără să privească. Mergea pe unde era condusă, fără a întoarce capul la stînga sau la dreapta. Cînd ajunse înaintea unui grup de Argilieni purtînd coroane de fier pe părul lor negru, călăuza se opri, se înclină și strigă :

— Înalții Lorzi Gdemiar !

Erau șapte bărbați și toți o priveau cu atîta aroganță pe chipurile lor cenușii și noduroase, încît femeia simți că o pufnește rîsul.

— Vin în mijlocul vostru, o, voi Lorzi ai Tărîmului Întunecat căutînd averea pierdută a familiei mele, li se adresă ea cu gravitate. Caut giuvaerul lui Leynen, Ochiul Mării. În larma sălii uriașe, glasul ei era o șoaptă.

— Așa ne-au spus și oamenii noștri, Lady Semley. De data aceasta, femeia reuși să-l identifice pe vorbitor, un bărbat chiar mai scund decît ceilalți, de-abia ajungînd la sînul ei, cu chipul alb și încrîncenat. Nu avem lucrul pe care-l cauți.

— Se spune că l-ați avut, cîndva.

— Multe se spun sus, acolo unde licărește soarele.

— Iar vorbele sînt purtate de vînturi, acolo unde suflă vînturile. Nu cer să știu cum am pierdut noi colierul, și cum a ajuns el la voi, străvechii lui făuritori. Acelea sînt istorii vechi, pricini de demult. Dorese numai să-l găsesc. Nu-l aveți acum ; însă poate știți unde se află.

— Nu-l aici.

— Atunci este altundeva.

— Se găsește acolo unde nu-l poți ajunge. Niciodată, decît dacă te ajutăm noi.

— Atunci, ajutați-mă. Vă cer asta ca oaspete al vostru.

— Se spune : Angyar iau, Fiia dau, Gdemiar dau și iau. Dacă te ajutăm, ce ne vei da ?

— Mulțumirile mele, Lord al Nopții.

Zîmbea în mijlocul lor, înaltă și strălucitoare. Cu toții o priveau cu un fel de uimire pizmașă și apăsătoare, o poftă ursuză.

— Ascultă, Angya, favoarea pe care ne-o ceri este foarte mare. Nu știi cît de mare. Nu poți înțelege. Ești fiica unui neam ce nu va înțelege, căruia nu-i pasă decît de călărla pe aripile vîntului, strînsul recoltelor, luptele în săbii și răcnitul ținîndu-se după umeri. Cine însă vă făurește săbiile din oțel scînteietor ? Noi, Gdemiar ! Lorzii voștri vin la noi, aici și în Pămîntarii, își cumpără spadele și pleacă, fără să privească, fără să înțeleagă. Acum tu ești aici, vei privi și poți vedea cîteva din nenumăratele noastre minuni : luminile ce ard de-a pururi, trăsura ce se mișcă singură, mașinăriile ce ne croiesc veșmintele, ne gătesc mîncărurile, ne împrospătează aerul și ne slujesc în atîtea chipuri. Află că toate acestea sînt mai presus de înțelegerea ta. Și mai află ceva : noi, Gdemiar, sîntem prietenii celor numiți de voi Lorzii Stelelor ! I-am însoțit la Hallan, la Reohan, Hull-Orren, la toate castelele voastre, pentru a-i ajuta să vă vorbească. Lorzii cărora voi, mîndrii Angyar, le plătiți tribut sînt prietenii noștri. Ne faceți favoruri, așa cum și noi le facem lor ! Atunci, ce înseamnă pentru noi mulțumirile tale ?

— La această întrebare răspunsul trebuie să-l dați voi, spuse Semley, nu eu. Eu am răspuns o dată. Vorbește, Lordule !

O vreme, cei șapte se sfătuiră, prin vorbe și semne. O priveau pe femeie, apoi își fereau ochii, murmurau ceva și rămîneau nemișcați. În jurul lor, încet și în liniște, se strînse o întreagă mulțime, apropiindu-se unul cîte unul pînă cînd Semley fu înconjurată de sute de chici negre și încîlcite, iar uriașa și răsunătoarea podea a cavernei fu acoperită de Argilieni, cu excepția unui spațiu restrîns în jurul domniței. Vîntelegarul tremura de spaimă și de iritarea stăpînită de atîta vreme, iar pupilele i se dilataseră și erau albicioase, precum ochii unui armăsar obligat să zboare noaptea. Semley îi mîngîie blana caldă a capului, șoptind :

—Sșșt, fii liniștit, viteazule, luminosule, lordul vîntului...

— Angya, te vom duce la locul unde se găsește podoaba. Argilianul cu chip alb și coroană din fier se întoarse iarăși către ea : Mai mult nu putem face. Trebuie să vii cu noi, pentru a cere giuvaerul de la cei care-l au. Fiara-văzduhului nu poate veni cu tine. Trebuie să mergi singură.

— Cît de lungă va fi călătoria, Lordule ?

Colțurile buzelor bărbatului se alungiră.

— Va fi o călătorie foarte lungă, Lady. Totuși, va dura numai o noapte.

— Vă mulțumesc pentru curtenie. Veți avea grijă de armăsarul meu în noaptea aceasta ? Nu trebuie să i se întîmple nici un rău.

— Va dormi pînă la întoarcerea ta. Cînd îl vei revedea, vei fi călărit un vîntelegar cu mult mai mare ! Nu ne întrebi unde te ducem ?

— Putem porni curînd ? Nu vreau să lipsesc mult de acasă.

— Da. În curînd. Din nou, buzele cenușii se întinseră, cînd Argilianul o privi.

Semley n-ar fi putut istorisi amănunțit cele petrecute în următoarele ore ; totul era forfotă, confuzie, larmă, ciudățenie. Pe cînd ținea capul armăsarului, un Argilian înfipse un ac lung într-o coapsă vîrstată cu auriu. Femeia aproape izbucni în plîns, dar vîntelegarul doar tresări, apoi, torcînd, adormi. Fu luat de un grup de Argilieni care, cu siguranță, erau nevoiți să-și adune tot curajul pentru a-i atinge blana caldă. Mai tîrziu, văzu un ac înfigîndu-se în propriul ei braț — poate pentru a-i pune la încercare curajul, se gîndi, pentru că nu părea s-o adoarmă ; deși nu era tocmai sigură. De cîteva ori, călători în rădvanele pe drugi, trecînd dincolo de uși din fier

și traversînd sute și sute de caverne boltite ; o dată, trăsura parcurse o grotă ce se pierdea în fiecare parte la nesfîrșit în întuneric, iar toată bezna aceea era plină cu stoluri mari de herilori. Semley le putea auzi uguielile răgușite, și întrezări stolurile în luminile din față ale caretei ; apoi îi deslușì mai limpede în lumina albă, și văzu că erau lipsiți de aripi și orbi. Strînse atunci ochii din răsputeri. Dar trebui să străbată și mai multe tunele, mai multe grote, mereu alte trupuri sure și noduroase, chipuri încrîncenate și glasuri bubuind lăudăroase, pînă ce, în cele din urmă, o aduseră brusc afară, sub cerul liber. Era în toiul nopții ; femeia înălță fericită ochii către stele și spre singura lună strălucind, mieuța Heliki, sclipind în apus. Argilienii continuau să forfotească în jurul ei, obligînd-o să urce într-un nou fel de rădvan, sau cufăr, nu-și dădea exact seama. Era micuț, plin de luminițe clipind precum luminările, foarte îngust, și strălucitor față de cavernele cele uriașe și umede și noaptea luminată de stele. Un alt ac o înțepă și-i spuseră că trebuie să fie legată într-un soi de jilț culcat, legată de mîini, picioare și cap.

— Nu, rosti Semley.

Dar cînd văzu că cei patru Argilieni, care urmau să-i fie călăuze, se lăsau legați înaintea ei, femeia ceda. Ceilalți plecară. Urmă un vuiet, și o tăcere lungă ; o apăsa greutatea uriașă și nevăzută. După aceea, greutatea dispăru ; nu se mai auzea nici un sunet, absolut nimic.

— Am murit ? întrebă Semley.

— Oh, nu, Lady, răspunse un glas care nu-i plăcu.

Deschizînd ochii, zări chipul alb plecat deasupra ei, buzele late dezgolind dinții, ochii aidoma unor pietricele. Legăturile fuseseră desfăcute și femeia sări în sus. Nu mai avea greutate, era lipsită de trup, se simțea pe sine doar ca o rafală de spaimă în vînt.

— Nu-ți vom face nici un rău, continuă glasul ursuz. Lasă-ne numai să te atingem, Lady. Am dori să-ți atingem părul. Lasă-ne să-ți atingem părul...

Rădvanul rotund în care se aflau se zgudui pentru o clipă. Dincolo de fereastră era ceață, ori nimic ? O noapte lungă, îi spuseseră. Foarte lungă. Rămase nemișcată, îndurînd atingerea mîinilor sure și grele de părul ei. Mai tîrziu, aveau să-i atingă brațele, mîinile și picioarele, iar unul îi puse mîna pe gît : atunci strînsese din dinți și se ridicase, iar ei se retrăseseră.

— Nu ți-am făcut nici un rău, Lady, vorbiră Argilienii. Ea clătină din cap.

Cînd îi cerură, Semley se așeză din nou în jilțul cu legături ; iar cînd lumina străfulgeră aurie la fereastră, ea ar fi plîns de fericire, dar leșină mai întîi.

— Ei bine, rosti Rocannon, știm acum cel puțin ce este ea.

— Aș fi dorit să existe vreo cale de-a afla cine este, murmură custodele. Dorește ceva din Muzeul nostru, nu ? parcă așa spun trogii...

— Te rog, nu le mai spune trogi, interveni Rocannon ; ca fider, etnolog al Ființelor cu Inteligență Dezvoltată, trebuia să se opună folosirii acestor termeni. Poate că nu sînt arătoși, dar sînt Extratereștri cu Statut C... Mă întreb de ce Comisia i-a ales tocmai pe ei pentru dezvoltare ? Înainte chiar de-a contacta toate speciile FID ? Pun prinsoare că explorarea a fost efectuată de Centaurieni — dintotdeauna s-au dat în vînt după nocturni și locuitori de grote. Dacă ar fi fost după mine, aș fi sprijinit Specia H.

— Troglodiții par destul de fascinați de ea.

— Tu nu ești ?

Ketho privi din nou spre femeia zveltă, apoi se împurpură la față și rise :

— Ba da, într-un fel... În optsprezece ani de cînd sînt pe Noua Georgie de Sud, n-am mai văzut o ființă, fie ea și extraterestră, atît de frumoasă. De fapt, n-am văzut niciodată, niciunde o femeie atît de frumoasă. Seamănă cu o zeiță. Roșeața atinsese acum creștetul chelici sale, deoarece Ketho era un custode timid, prea puțin înclinat către hiperbolă. Însă Rocannon încuviință din cap cu seriozitate, aprobîndu-l :

— Aș fi vrut să-i putem vorbi fără tr... Gdemiar ca translatori. Dar n-avem de ales.

Rocannon se îndreptă spre musafiră, iar cînd ea întoarse minunatul chip în direcția lui, bărbatul făcu o plecăciune adîncă, atingînd podeaua cu un genunchi coborînd capul și închizînd ochii. Gestul era denumit de el Curtoazia Interculturală Multi-scop, și-l executa cu destulă grație. Cînd se ridică, străina cea frumoasă surîse și vorbi.

— A spus, Bun găsit, Lord al Stelelor, bolborosi în galactică stricată unul din scunzii ei însoțitori.

— Bun sosit, Lady Angyar, replică Rocannon. Cu ce putem noi, cei din Muzeu, să-ți fim de folos ?

Glasul ei unduia ca o adiere argintie peste mormăiturile trogloditului.

— A spus, Te rog, dă colierul care avuție de mult strămoșii ei.

— Ce colier ? întrebă el și, înțelegîndu-l, femeia indică exponatul din mijlocul vitrinei lîngă care stăteau, un obiect magnific, un lanț de aur galben masiv, dar cu o lucrătură extrem de delicată, ornat cu un safir mare de un albastru intens. Rocannon înălță sprîncenele și Ketho murmură dinapoia lui.

— N-are gusturi rele. Este Colierul Fomalhaut — o bijuterie celebră.

Femeia le zîmbi și vorbi iarăși pe deasupra capetelor troglodiților.

— A spus, O, Lorzi, ai Stelelor, Locuitor Tînăr și Vîstnic în Casa Comorilor, avuția asta ea avut. Mult, mult timp înapoi. Mulțumesc.

— De unde-l avem noi, Ketho ?

— Stai puțin, să mă uit în catalog. Îl am aici. Uite ! L-au adus trogii... trolii ăștia, ce-or fi : Gdemiar. Se spune că au obsesia trocului ; a trebuit să-i lăsăm să cumpere naveta cu care au venit aici, o PA-4. Colierul a reprezentat o parte a plății lor. Ei l-au făurit.

— Și pot jura că nu mai pot realiza asemenea obiecte, de cînd au fost orientați spre Industrial.

— Aparent consideră însă că bijuteria este a ei, nu a lor, sau a noastră. Trebuie să fie ceva important. Rocannon, altfel n-ar fi sacrificat timpul acesta pentru cererea ei. Diferența obiectivă între noi și Fomalhaut trebuie să fie destul de mare !

— Cîțiva ani, fără îndoială, încuviință fiderul, familiarizat cu salturile stelare. Nu foarte departe. Oricum, nici Manualul, nici Ghidul nu-mi oferă date suficiente pentru a fundamenta o aproximare decentă. În mod vădit, speciile acestea n-au fost examinate corespunzător. Poate că piticii sînt pur și simplu politicoși. Sau, poate că soarta unui viitor război inter-specii atîrnă de safirul acesta blestemat. Poate că dorința femeii îi dirijează pe pitici, pentru că ei o consideră complet superioară. Ori, în ciuda aparențelor, s-ar putea ca ea să fie prizoniera lor, o momeală. Cum putem ști ?... Poți renunța la obiectul acela, Ketho ?

— Ah, da, Oficial, toate Exoticele sînt împrumutate, nu ne aparțin, pentru că, din cînd în cînd, mai apar asemenea solicitări. Rareori ne împotrivim. Pacea este principalul, pînă la venirea Războiului...

— Atunci, eu zic să i-l dăm.

Ketho surîse :

— Este un privilegiu, rosti el. Descuind vitrina, scoase lanțul masiv de aur ; apoi, cu sfială, îl întinse lui Rocannon : Dă-i-l tu.

Rocannon ținu atunci pentru întîia dată în palmă, preț de o clipă, nestemata vineție.

Nu se uită însă la ea ; se întoarse către străina cea frumoasă, cu pumnul umplut de foc albastru și aur. Femeia nu ridică mîinile, pentru a lua poodaba, ci plecă fruntea, iar el îi trecu colierul peste păr. Ardea ca o rază în jurul gîtului ei arămiu. Privirea femeii era atît de mîndră, fericită și recunoscătoare, încît Rocannon amuți, iar micuțul custode murmură grăbit în propriul lui grai :

— Cu plăcere, cu mare plăcere...

Străina își înclină creștetul auriu spre el și spre Rocannon. După aceea, răsucindu-se, încuviință către însoțitorii — sau paznicii ? — ei și, strîngînd mantia azurie și uzată în jurul trupului, porni pe coridorul cel lung, dispărînd. Ketho și Rocannon rămaseră privind după ea.

— Simt..., începu Rocannon.

— Cum ? întrebă răgușit Ketho, după o pauză prelungă.

— Simt uneori că... știi, cîteodată, întîlnind ființele acestea de pe lumi despre care cunoaștem atît de puține... parcă bîjbîi prin marginea unei legende, sau poate al unui mit tragic pe care nu-l înțeleg.

— Da, își drese glasul custodele. Mă-ntreb cum o cheamă.

Semley cea Bălaie, Semley cea de Aur, Semley a Colierului. Argilienii se plecară înaintea voinței ei, și la fel se întîmplase și cu Lorzii Stelelor, în locul acela îngrozitor unde o duseseră Argilienii, orașul de la capătul nopții. Îi făcuseră plecăciuni și-i oferiseră de îndată comoara ei.

Nu-și putea însă alunga senzația din cavernele acelea unde piatra cobora pînă deasupra creștetului, unde nu puteai spune cine vorbea, unde bubuiau glasuri și se întindeau mîini cenușii... Ajunge cu asta ! Plătise pentru colier ; prea bine. Acum era al ei. Prețul s-a plătit, ce-a fost a fost.

Vîntelegarul se tîrîse afară dintr-un fel de cufăr, cu ochii încețoșați și blana tivită cu gheață, iar la început, cînd părăsiseră peșterile Gdemiar, nu voise să zboare. Acum părea înfremat, călărind o boare lină de miazăzi, prin cerul senin, către Hallan.

— Mai iute, mai iute, îl îndemnă ea, începînd să rîdă pe măsură ce vîntul îi spulbera bezna minții. Vreau să-l văd pe Durhal, repede, cît mai repede...

Zburară cu iuțeală, ajungînd la Hallan în amurgul celei de-a doua zile. Acum, grotele Argilienilor păreau tot atît de îndepărtate cît coșmarele anului trecut, în vreme ce bidiviul o purta în susul celor o mie de trepte ale Hallanului, și peste Podul Genunii, acolo unde pădurile se îndepărtau la o mie de picioare. În lumina aurie a apusului, Semley descălecă în curtea de zbor și urcă ultimele trepte, printre figurile rigide, cioplite ale eroilor, și printre cei doi păzitori ai porții, care se plecară înaintea ei, holbîndu-se la giuvaerul minunat și arzător din jurul grumazului femeii.

Ajunsă în anticameră, opri o fată care trecea pe acolo, o fetișoară drăguță, din neamul lui Durhal după trăsături, deși Semley nu-și putea reaminti numele ei.

— Mă cunoști, copilă ? Sînt Semley, soția lui Durhal. Vrei s-o anunți pe Lady Durossa că m-am întors ?

Îi era teamă să intre și, poate, chiar să se vadă singură cu Durhal ; dorea sprijinul Rurossei.

Fata o fixa cu privirea, iar expresia chipului îi era ciudată. Totuși, murmură :

— Da, Lady, apoi alergă spre Turn.

Semley rămase așteptînd în odaia poleită cu aur, dar dărăpănată. Nimeni nu veni ; oare cinau cu toții în sala cea mare ? Liniștea era apăsătoare. După un minut, femeia porni spre scările Turnului. Atunci însă apăru o bătrînă care, traversînd podelele de piatră, întinse brațele către ea și izbucni în plîns.

— Oh, Semley, Semley !

N-o mai văzuse niciodată pe femeia căruntă, și se retrase un pas.

— Dar... Lady, cine sînteți ?

— Sînt Durossa, Semley.

Rămase tăcută și nemișcată în vreme ce Durossa o îmbrățișă și plînse, și-o întrebă dacă era adevărat că o capturaseră Argilienii, ținînd-o sub vrajă atîția ani, sau fuseseră Fiia cu științele lor ciudate ? După aceea, retrăgîndu-se îndărăt, Durossa încetă să mai plîngă.

— Ești tot tînără, Semley. Tînără ca în ziua plecării tale. Și porți în jurul gîtului colierul...

— Am adus darul meu soțului meu, Durhal. Unde este el ?

— Durhal e mort.

Semley încremeni, fără să clintească.

— Soțul tău, fratele meu, Durhal, Lordul Hallanului, a fost ucis în bătălie acum șapte ani. Ti ai lipsit nouă ani. Lorzii Stelelor n-au mai venit. Am ajuns să purtăm războaie cu Palatele Răsăritene, cu Angyar din Log și Hul-Orren. Durhal a fost ucis în luptă de lancea unui smirom, deoarece purta puține zale pe trup și nimic pe suflet. Zace îngropat în cîmpiile deasupra mlaștinii Orren.

— Atunci, voi merge la el, rosti Semley. Se răsuci, punînd mîna pe lanțul din aur ce-i atîrna în josul gîtului : Îi voi duce darul meu.

— Stai, Semley ! Fiica lui Durhal, fiica ta, privește-o, Frumoasa Haldre !

Era fata pe care o trimisese după Durossa ; avea vreo nouăsprezece ani și ochii albastru închis, precum ochii lui Durhal. Stătea lîngă Durossa, privind-o atentă pe femeia aceea, Semley, care era mama ei și totuși era de-o seamă cu ea. Vîrsta lor era aceeași, și părul auriu, și frumusețea. Semley însă era puțin mai înaltă, și purta nestemata vineție pe piept.

— Ia-l, ia-l ! Pentru Durhal și Haldre l-au adus de la capătul nopții ! strigă femeia, aplecîndu-și capul și întorcîndu-l puțin, ca să scoată lanțul cel greu. Dădu drumul colierului și acesta căzu pe piatră cu un zgomot rece, siroit. Ia-l, Haldre ! repetă ea, apoi, plîngînd în hohote, se întoarse și fugi din Hallan, peste pod, în josul treptelor lungi și late. Țîșni spre răsărit, în pădurea de pe panta muntelui, aidoma unei sălbăticiuni scăpate din captivitate, și dispăru.

PARTEA ÎNTÎIA : LORDUL STELELOR

I

Astfel sfîrșește prima parte a legendei ; și este pe de-a întregul adevărată. Iată alte cîteva fapte, tot atît de adevărate, din Manualul Ligii pentru Zona Galactică Opt.

Numărul 62 : FOMALHAUT II

Tipul : AE — Viața bazată pe carbon. Planetă cu miez feric, diametru : 10 000 kilometri, cu atmosferă bogată în oxigen. Perioada de revoluție : 800 zile pămîntene, 11 min., 42 sec. Perioada de rotație : 29 ore, 51 min., 02 sec. Distanța medie pînă la soare : 3,2 UA, orbită usor excentrică. Înclinarea eclipticii : 27°20'20", determinînd formarea de anotimpuri. Gravitație : 0,86 Standard.

Patru continente : Nordvest, Sudvest, Est și Antarctic, acoperind 38% din suprafața planetei.

Patru sateliți (Perner, Loklik, R-2 și Phobos). Însoțitorul lui Fomalhaut este vizibil ca o stea foarte strălucitoare.

Cea mai apropiată membră a Ligii : Noua Georgie de Sud, capitala Kerguelen (7,88 ani-lumină).

Istoric : Planeta a fost reperată de Expediția Elieson în 202, cercetată cu sondele automate în 218.

Prima Explorare Geografică : 235—236. Director : J. Kiolaf. Continentele au fost survolate (vezi hărțile 3 114 — a, b, c și 3 115 — a, b). Asolizări, studii geologice și biologicce precum și contacte FID au avut loc pe Continentele Est și Nordvest. (vezi descrierea speciilor inteligente).

Misiunea de Dezvoltare Tehnologică a speciei I-A : 252—254. Director : J. Kiolaf (numai Continentul Nordvest).

Misiunea de Control și Taxă a speciilor I-A și II s-au desfășurat sub auspiciile Fundației Locale din Kerguelen, NGS, în 254, 258, 262, 266, 270 ; în 275 planeta a fost pusă sub Interdicție de către Autoritatea FID Împuternicită, solicitînd studierea adecvată a speciilor inteligente.

Prima Cercetare Etnologică : 321. Director : G. Rocannon.

Un copac uriaș, orbitor de alb, se înălță cu repeziciune, fără zgomot, pe cerul dinapoia Lanțului Sudic. Gărzile din turnurile Castelului Hallan strigară cu putere, izbind săbiile de scuturi. Vocile lor și zăngăniturile metalice fură acoperite de vuietul cel puternic, și lovitura de baros a vîntului, și mugetul pădurii legănîndu-se.

Mogien de Hallan își întîmpină oaspetele, Lordul Stelelor, pe panta înclinată ce cobora spre curtea de zbor a castelului.

— Nava ta era înapoia Lanțului Sudic, Lord al Stelelor ?

— Da, încuviință bărbatul. Pălise, era alb ca varul, însă glasul îi era liniștit ca de obicei.

— Vino cu mine. Mogien își sui oaspetele pe șeaua de curier a vîntelegarului care aștepta în curtea de zbor. În josul celor o mie de trepte, peste Podul Genunii, și deasupra colinelor împădurite ale domeniului Hallan, armăsarul zbura ca o frunză sură în vînt.

Traversînd Lanțul Sudic, călărețiî zăriră fumul ridicîndu-se albăstrui printre lăncile de aur ale răsăritului. Focul sfîrîia printre tufișurile reci și umede de pe malurile pîriului ce cobora panta muntelui.

Brusc, în munte apăru o scobitură, un crater negru în care plutea un praf negru, fumegînd. La marginea uriașului cerc de distrugere, copacii carbonizați, aidoma unor dungi de cărbune, erau prăbușiți, cu coroanele îndepărtîndu-se de craterul întunecat.

Tînărul Lord de Hallan își menținu armăsarul sur pe curentul ascendent dinspre valea pustiită și privi în jos, fără nici un cuvînt. Existau multe istorii, de pe vremea bunicului și stră-bunicului său, relatînd prima sosire a Lorzilor Stelelor, cum aceștia arseseră colinele și clocotiseră apele mării cu armele lor înspăimîntătoare, iar cu amenințarea acelor arme îi siliseră pe toți Lorzii de Angien să le jure supunere și să le plătească tribut. Acum, pentru întîia dată, Mogien crezu istorisirile acelea. O clipă uită să mai răsufle.

— Nava ta era...

— Da, era aici. Astăzi trebuia să mă întîlnesc cu ceilalți în locul acesta. Lord Mogien, spune-le oamenilor tăi să ocolească ținutul ăsta. Pentru un timp... Pînă după ploi, următorul geran.

— Un blestem ?

— O otravă. Ploile o vor curăța din pămînt. Glasul Lordului Stelelor continuă să fie potolit, dar privea în jos și începu iarăși să vorbească, adresîndu-se nu lui Mogien, ci craterului cel negru de sub ei, vîrstat acum cu razele strălucitoare ale dimineții. Mogien nu înțelese nici un cuvînt, deoarece vorbea în propriul lui grai, limba Lorzilor Stelelor ; iar nici în Angien și nici în restul lumii nu există vreun om care să cunoască graiul acela.

Tînărul Angya își înfrînă bidiviul nervos. Înapoia sa, Lordul Stelelor inspiră adînc și rosti :

— Să ne întoarcem la Hallan. Aici nu mai e...

Armăsarul vîsli peste pantele fumegînde.

— Lord Rokanon, dacă neamul tău se războiește acum printre stele, îți pot aduce în sprijin toate săbiile Hallanului !

— Îți mulțumesc, Lord Mogien, răspunse Lordul Stelelor, strîngînd puternic șeaua ; curentul zborului îi biciuia părul ușor încărunțit de pe fruntea aplecată.

Lunga zi trecu. Vîntul nopții se năpustea prin deschizăturile odăii sale din turnul Castelului Hallan, făcînd să pîlpîie focul din căminul larg. Geranul era pe sfîrșite ; în aer se simțea neastîmpărul primăverii. Cînd înălța capul, putea deslușì izul dulceag, colbuit al tapiseriilor din ierburi, atîrnate pe pereți, dar și aroma proaspătă și plăcută a nopții în pădurile de afară. Rosti din nou în transmițător :

— Sînt Rocannon. Aici Rocannon. Puteți răspunde ? Ascultă multă vreme tăcerea receptorului, apoi încercă iarăși frecvența navei : Aici Rocannon...

Cînd își dădu seama cît de încet vorbea, aproape în șoaptă, se opri și închise aparatul. Erau morți, toți paisprezece, tovarășii și prietenii lui. Fuseseră toți în navă, deoarece el îi chemase acolo. Timp de o jumătate de an planetar lung, ei

exploraseră Fomalhaut II și sosise timpul să discute și să compare datele culese. Smate și echipa lui veniseră tocmai de pe Continentul Est, luînd, în drum, și grupul arctic. Se adunaseră pentru a se întîlni cu Rocannon, Directorul Primei Cercetări Etnologice, omul care-i adusese pe toți acolo. Iar acum ei erau morți.

Dispăruse și munca lor — toate însemnările, fotografiile, benzile, tot ceea ce le-ar fi justificat moartea — fusese spulberată, distrusă, odată cu ei.

Rocannon reglă din nou aparatul pe frecvența de Urgență, dar nu ridică transmițătorul. Orice apel l-ar fi înștiințat pe dușman de existența unui supraviețuitor. Rămase nemișcat. Cînd la ușă răsună o ciocănitură puternică, bărbatul rosti în graiul acela straniu ce avea să-l folosească de acum înainte.

— Intră !

În cameră păși tînărul Lord al Hallanului, Mogien, cel care fusese cea mai competentă sursă asupra culturii și datinilor Speciei II, și care acum îi controla destinul. Ca toți cei din rasa lui, Mogien era foarte înalt, cu părul bălai și pielea întunecată, iar chipul său frumos era perfect stăpînit, afișînd o seriozitate încruntată, străbătută uneori de fulgerele emoțiilor puternice : mînie, ambiție, bucurie. Era urmat de servitorul său Olgyor, Raho. Acesta așeză un clondir gălbui și două cupe pe o laviță ; umplu cupele și se retrase.

— Voi bea cu tine, Lord al Stelelor, spuse moștenitorul Hallanului.

— Iar neamul meu cu al tău și fiii noștri laolaltă, Lord, replică etnologul, care nu locuise pe nouă planete diferite fără să învețe valoarea bunelor maniere. Împreună cu Mogien, ridicară cupele din lemn învelit în argint, și băură.

— Cutia-cuvintelor, privi Morgien către radio, nu va mai vorbi niciodată ?

— Nu cu glasurile prietenilor mei.

Chipul arămiu întunecat al lui Mogien nu-și schimbă expresia, dar spuse :

— Lord Rokanon, arma care i-a ucis trebuie să fie mai presus de orice închipuire.

— Liga tuturor Lumilor are asemenea arme pentru Războiul Ce Va Veni. Nu le folosește însă împotriva lumilor ei.

— Atunci, acesta e Războiul ?

— Nu cred, Yaddam, pe care l-ai cunoscut, stătea numai în navă ; ar fi auzit la ansiblu vestea unui război și m-ar fi anunțat prin radio. Ar fi fost semne... Cred că este o rebeliune împotriva Ligii. Cînd plecam din Kerguelen, se vorbea despre răzmeriță pe o planetă numită Faraday, iar după timpul soarelui asta se întîmpla acum nouă ani.

— Cutia-cuvintelor nu poate vorbi cu Orașul Kerguelen ?

— Nu ; și chiar dacă ar putea, cuvintele ar avea nevoie de opt ani să ajungă pînă acolo, iar răspunsul ar sosi la mine după alți opt ani. Rocannon vorbea cu obișnuita lui politețe, serios și explicit, însă glasul îi sună puțin stins :

— Îți amintești ansiblul, mașinăria cea mare pe care ți-am arătat-o în navă, cea care poate vorbi cu alte lumi fără să piardă ani de zile ?... Bănuiesc că asta urmăreau să distrugă. Faptul că toți prietenii mei se găseau tocmai atunci înăuntru a fost, pur și simplu, o nefericită coincidență. Fără aparatul acela nu pot face nimic.

Dar dacă neamul tău, tovarășii tăi din Orașul Kerguelen te cheamă prin ansiblu și nu primesc nici un răspuns, nu vor veni să vadă... Mogien întrevăzu replica înainte ca Rocannon să murmure :

— Peste opt ani...

Cînd îl purtase pe Mogien prin nava de Cercetare, și-i arătase transmițătorul instantaneu, ansiblul, Rocannon îi povestise și despre noul tip de navă, care putea ajunge de la o stea la alta aproape imediat.

— Nava care i-a ucis pe prietenii tăi era o FTL * ? întrebă căpetenia Angyar.

— Nu. Avea echipaj. Acum, pe planeta aceasta există dușmani.

Mogien își reaminti cum etnologul îi spusese că ființele vii nu puteau călători cu FTL și să rămînă în viață ; navele acelea erau utilizate doar ca bombardiere robot, arme ce puteau apărea pe neașteptate, lovi și dispărea în același moment. Povestea aceasta era stranie, dar nu mai ciudată decît o alta, despre care Mogien știa că este adevărată : deși nava cu care Rocannon ajunsese acolo călătorise ani și ani de zile prin noaptea dintre lumi, pentru cei dinăuntrul ei, anii aceia păruseră doar cîteva ore. În Orașul Kerguelen de pe steaua Forrosul, bărbatul acesta, Rocannon, vorbise cu Semley de Hallan și-i dăduse giuvaerul Ochiul Mării cu aproape jumătate de veac în urmă. Semley, care trăise șaisprezece ani într-o singură noapte, murise de mult ; fiica ei, Haldre, era bătrînă ; nepotul ei, Mogien, bărbat în putere ; totuși Rocannon, aflat lîngă el, nu era bătrîn. Pentru el, anii aceia trecuseră călătorind între stele. Părea de neînțeles, dar existau lucruri și mai ciudate.

— Cînd mama mamei mele, Semley, a străbătut noaptea... începu tînărul, apoi se opri.

— Niciînd n-a fost făptură mai aleasă, în orice lume, spuse Lordul Stelelor, cu chipul mai puțin adumbrit pentru o clipă.

— Cel ce a primit-o cu prietenie este oricînd binevenit printre ai mei. Voiam să te întreb, Lord, cu ce navă a călătorit ea ? A rămas Argilienilor ? Nu are un ansiblu, ca să le poți spune alor tăi despre dușmani ?

* FTL : Faster Than Light (cu viteză superluminică) (n. tr.)

Pentru o clipă, Rocannon înceremeni, însă își reveni.

— Nu, răspunse el, n-are. A fost dăruită Argilienilor acum șaptezeci de ani ; pe atunci nu exista transmisia instantanee. Și, oricum, de patruzeci și cinci de ani planeta se află sub Iinterdicție. Datorită mie... Pentru că am intervenit... Deoarece, după ce am întîlnit-o pe Lady Semley, le-am spus celor din neamul nostru : Ce facem noi cu lumea aceasta despre care nu cunoaștem nimic ? De ce le luăm biruri și-i manevrăm ? Cu ce drept ? Dacă n-aș fi intervenit, cineva ar fi sosit aici cel puțin o dată la doi ani : ați fi fost lăsați la mila acestui cotropitor...

— Ce să dorească de la noi ? întrebă Mogien, nu cu modestie, ci din curiozitate.

— Presupun că vrea planeta voastră. Lumea voastră. Poate chiar pe voi, drept sclavi. Nu știu...

— Dacă Argilienii mai au nava aceea, Rokanon, și dacă nava merge pînă la Oraș, ai putea pleca și tu, să revii printre ai tăi.

Lordul Stelelor îl privi îndelung.

— Bănuiesc că aș putea, încuviință el. Vocea îi devenise seacă. Urmă un minut de tăcere, apoi izbucni cu înflăcărare : V-am făcut pe voi vulnerabili. I-am adus pe ai mei aici și au murit. Nu voi fugi opt ani în viitor, ca să aflu ce s-a petrecut între timp ! Ascultă, Lord Mogien, dacă mă poți ajuta să ajung în sud, la Argilieni, aș putea lua nava și s-o folosesc pe planetă, să iscodesc cu ajutorul ei. Cel puțin, dacă nu-i pot schimba pilotul automat, o pot trimite cu un mesaj pe Kerguelen. Dar voi rămîne aici !

— Povestea spune că Semley a găsit-o în peșterile Gdemiar, lîngă marea Kirien.

— Îmi poți împrumuta un vintelegar, Lord Mogien ?

— Și tovărășia mea, dacă dorești.

— Cu mulțumiri !

— Argilienii sînt gazde neprimitoare pentru oaspeții singuratici, zise Mogien, părînd încîntat. Nici măcar amintirea gropii aceleia negre și hidoase, săpată în coasta muntelui, nu putea potoli mînecărimea din cele două săbii lungi, atîrnate la brîul său. Trecuse multă vreme de la ultima incursiune... Fie ca vrăjmașii noștri să moară fără moștenitori, adăugă el cu gravitate, înălțînd cupa plină.

Rocannon, ai cărui prieteni fuseseră uciși fără nici un avertisment, într-o navă lipsită de armament, nu ezită :

— Fie ca să moară fără moștenitori, repetă el, și bău cu Mogien, acolo sub lumina galbenă a luminărilor și a lumilor duble, în Turnul cel Înalt al Hallanului.

II

În seara celei de-a doua zile, Rocannon se simțea înțepenit și ars de vînt, dar învățase să stea corect în șeaua înaltă și să conducă cu destulă dibăcie uriașul animal zburător din grajdurile Hallanului. Acum, deasupra și dedesubtul lui se întindea cerul trandafiriu al lungului și lentului amurg, în nenumărate nivele de lumină cristalină, purpurie. Vîntelegarii zburau sus, pentru a rămîne cît mai mult în lumina soarelui, deoarece, aidoma felinarelor, îndrăgeau căldura. Pe negrul său carnasier — să-i spui armăsar, se întrebase Rocannon, sau motan ? — Mogien privea în jos, căutînd un loc pentru popas, pentru că vîntelegarii nu zburau pe întuneric. Înapoia lor pluteau doi smiromi, călărind bidivii mai mici, albi, cu aripile înroșite de ultimele raze ale uriașului soare Fomalhaut.

— Privește, Lord al Stelelor !

Telegarul lui Rocannon se zbîrli și pufni mînios, zărind ceea ce arăta Mogien : un obiect micuț, negru, deplasîndu-se pe cer în fața lor, dar mai jos, lăsînd în urmă un răpăit slab în liniștea înserării. Rocannon făcu semn să coboare imediat. În luminișul unde se opriră, Mogien întrebă :

— Era o navă precum a ta, Lord al Stelelor ?

— Nu. Era o navă legată de planetă, un elicopter. Putea ajunge aici numai la bordul unei nave mai mari decît a mea, o fregată stelară sau un transportor. Înseamnă că au debarcat în forță. Și, pesemne, au pornit înaintea mea. Oricum, ce caută aici cu bombardiere și elicoptere ?... Ne puteau doborî de pe cer de multă vreme. Lord Mogien, trebuie să ne păzim de ei.

— Se ridicase dinspre Pămîntarii. Nădăjduiesc că n-au ajuns acolo înaintea noastră.

Rocannon se mulțumi să încuviințeze, plin de mînie la vederea acelui punct negru în amurg, un gîndac pe o lume imaculată. Indiferent cine ar fi fost cei care bombardaseră o navă a Cercetării de cum o zăriseră, era limpede că doreau să exploreze planeta și s-o preia, pentru colonizare sau în scopuri militare. Ființele cu Inteligență Dezvoltată de pe planetă — existau cel puțin trei specii, toate cu performanțe tehnologice scăzute — urmau să fie ignorate, înrobite sau extirpate, în funcție de varianta cea mai convenabilă. Pentru un popor agresiv, importantă era numai tehnologia.

Poate că acesta era punctul cu adevărat slab al Ligii, reflectă Rocannon, privindu-i pe smiromii care dezhămau vîntelegarii, eliberîndu-i pentru vînătoarea nocturnă. Importantă era numai tehnologia. Cele două misiuni desfășurate în ultimul secol pe această lume începuseră să împingă una dintre specii către o tehnologie preatomică, înainte de-a fi terminată explorarea celorlalte continente, sau de-a fi contactat toate rasele inteligente. El solicitase încetarea acțiunii, și reușise în cele din urmă să-și aducă propria Cercetare Etnografică, pentru a afla ceva despre planetă ; totuși nu se autoamăgea. În cele din urmă, munca lui avea să reprezinte doar o bază de informare pentru încurajarea avansului tehnologic al speciilor sau culturilor similare.

Așa se pregătea Liga Tuturor Lumilor să-și înfrunte dușmanul de moarte. O sută de planete fuseseră instruite și înarmate, încă o mie erau învățate cu utilizarea oțelului, roții, tractorului și reactorului. Însă Rocannon, fiderul, a cărui meserie era inițierea altora și care locuise pe cîteva lumi destul de primitive, se îndoia de ideea mizării exclusiv pe arme și folosirea mașinăriilor. Dominată de speciile umanoide agresive și făuritoare de unelte ale Centaurienilor, Pămîntenilor și Cețienilor, Liga neglijase unele talente, puteri și potențiale aparținînd formelor de viață inteligente, judecînd după criterii prea limitate.

Planeta aceasta, care deocamdată se numea Fomalhaut II, n-ar fi căpătat probabil prea multă atenție/, deoarece înainte de sosirea Ligii nici una dintre speciile ei nu părea să fi depășit nivelul pîrghiei și al forjei. Pe alte lumi, alte rase puteau fi împinse mai rapid înainte, pentru a fi de ajutor atunci cînd dușmanul extragalactic urma să revină. Nu exista nici o îndoială asupra întoarcerii lui. Rocannon se gîndi la Mogien, care se oferise să ridice la luptă toate spadele Hallanului împotriva unei flote de bombardiere cu viteze luminice. Dar dacă viteza luminii sau chiar bombardierele FTL erau precum săbiile din bronz, prin comparație cu armele Dușmanului ? Dacă armele Dușmanului erau mentale ? N-ar fi fost mai bine să învețe cîte ceva din diferite forme și puteri ale creierelor ? Politica Ligii era prea mărginită ; conducea la risipă, iar acum, evident, dusese la rebeliune. Dacă furtuna ce clocotea pe Faraday, cu zece ani în urmă, izbucnise, înseamnă că una din membrele tinere ale Ligii, înarmată și instruită în arta războiului, pornise acum să modeleze din stele propriul ei imperiu.

Împreună cu Mogien și cei doi slujitori cu păr negru, fiderul moflăi cîteva felii de pîine bună și tare, din bucătăriile Hallanului, bău vaskan galben dintr-un burduf de piele și se culcă. Mult deasupra focului mititel se înălțau copacii, ramuri întunecate, încărcate cu conuri ascuțite și negre. Noaptea, o burniță de ploaie rece șopti prin pădure. Rocannon își trase deasupra capului pătura ușoară din blană de herilor și dormi mai departe sub murmurul picăturilor. În zori, vîntelegarii se întoarseră și porniră înainte de răsăritul soarelui, călărind vîntul către pămînturile albicioase de lîngă golful unde locuiau Argilienii.

Spre amiază coborîră într-un cîmp de lut gol. Rocannon și cei doi slujitori, Raho și Yahan, priviră surprinși în jur, nezărind nici un semn de viață.

— Vor veni, îi liniști Mogien cu încrederea absolută a rasei sale.

Într-adevăr, veniră : umanoizi scunzi văzuți de Rocannon în muzeu, cu ani în urmă, șase indivizi nu mai înalți de pieptul său, ori de cingătoarea lui Mogien. Erau dezbrăcați, cu o culoare alb-cenușie asemănătoare cîmpurilor din argilă, o rasă aparte, precum pămîntul. Cînd grăiau, o făceau în mod ciudat, deoarece nu puteai spune care dintre ei vorbea ; se părea că toți odată, însă cu o singură voce, aspră. Telepatie colonială parțială, își aminti Rocannon din Manual, și privi cu respect spre piticii cei urîți, cu harul lor neobișnuit. Înalții lui însoțitori nu împărtășeau aceleași sentimente. Priveau încruntați.

— Ce caută Angyar și slujitorii lor în cîmpurile Lorzilor Nopții ? întrebă unul din Argilieni, sau poate toți, în Graiul Comun, un dialect Angyar folosit de toate speciile.

— Sînt Lordul Hallanului, vorbi Mogien, părînd gigantic. Alături de mine se află Rokanon, stăpîn al stelelor și al căilor peste noapte, aflat în slujba Ligii Tuturor Lumilor, oaspete și prieten al Neamului din Hallan. Cinste lui ! Duceți-ne la cei de seama noastră. Sînt multe de spus, deoarece în curînd în caldan fi-va zăpadă, vînturile vor sufla îndărăt, iar copacii vor crește cu rădăcinile în sus !

Rocannon se gîndi că felul în care vorbea tînărul era foarte plăcut, deși nu excela prin tact.

Argilienii tăcură bănuitori.

— Acesta este adevărul ? întrebă ei în cele din urmă.

— Da ; marea se va preschimba în lemn, iar pietrele vor crește degete ! Duceți-ne la mai-marii voștri, care știu ce este un Lord al Stelelor și nu pierdeți vremea !

Din nou tăcere. Stînd lîngă troglodiții scunzi, Rocannon încercă senzația tulburătoare a unor aripi de fluturi atingîndu-i urechile. Se luase o hotărîre.

— Veniți, ziseră răspicat Argilienii, pornind peste cîmpia clisoasă. Se adunară lîngă un petec de pămînt obișnuit, se aplecară apoi se retraseră, dezvăluind o scară ce ieșea dintr-un puț în sol : intrarea în Împărăția Nopții.

Smiromii rămaseră cu telegarii la suprafață, iar Mogien și Rocannon coborîră scara într-o lume subterană de tunele întretăiate sau ramificate, săpate în lut și pavate cu beton zgrunțuros, iluminate electric, mirosind a sudoare și mîncare rîncedă. Lipăind înapoia lor pe tălpile cenușii, lătărețe, paznicii îi conduseră într-o cameră rotundă aidoma unei bule într-un strat gigantic de rocă și-i lăsară singuri acolo. Încăperea era pe jumătate luminată.

Așteptară. Așteptară și mai mult.

De ce oare primele expediții aleseseră tocmai aceste făpturi pentru a le încuraja apartenența la Ligă ? Rocannon avea o bănuială, poate implauzibilă : acele prime expediții proveniseră din înghețatul Centaur, iar membrii lor plonjaseră extaziați în peșterile Gdemiar, scăpînd de potopul orbitor de lumină și căldură dinspre uriașul soare A-3. Din punctul lor de vedere, pe o astfel de lume, ființele sensibile trăiau în subteran. Pentru Rocannon, soarele alb, fierbinte și nopțile strălucitoare ale celor patru luni, diferențele extreme între anotimpuri, vînturile necontenite, aerul tare și gravitația slabă ce permitea existența atîtor specii de zburătoare erau nu numai agreabile, ci de-a dreptul fermecătoare. Dar, își reaminti el, tocmai de aceea era mai puțin calificat decît Centaurienii în aprecierea locuitorilor grotelor. Cu siguranță, erau inteligenți. În plus, dețineau Telepatia — o putere mult mai rară, și mai puțin înțeleasă, decît electricitatea — însă primele explorări nu urmaseră această direcție. Gdemiar primiseră în dar un generator, o navă automată și cîteva noțiuni de matematică, fuseseră bătuți încurajator pe spate, apoi părăsiți. Ce făcuseră omuleții de atunci ? Îl întrebă pe Mogien.

Tînărul Lord, care, cu siguranță, nu văzuse în viața lui altceva decît luminări sau torțe cu rășină, privi complet dezinteresat becul electric de deasupra capului.

— Dintotdeauna s-au priceput să făurească lucruri, zise el cu aroganță lui atît de extraordinară.

— În ultima vreme, au făcut ceva nou ?

— Noi ne cumpărăm săbiile din oțel de la Argilieni ; au fierari care puteau lucra fierul și pe vremea bunicului ; mai înainte, nu știu. Ai mei au trăit mult timp cu Argilienii, îngăduindu-le să sape sub pămînturile noastre, oferindu-le argint pentru săbii. Se spune că sînt bogați, dar incursiunile împotriva lor sînt oprite. Războaiele între neamuri sînt de rău augur — după cum știi. Chiar atunci cînd bunicul meu, Durhal, și-a căutat soția aici, crezînd c-a fost răpită, el n-a încălcat tabu-ul pentru a-i obliga să vorbească. Pe cît pot, Argilienii nici nu mint, nici nu spun adevărul. Nu-i iubim, și ei nu ne iubesc ; cred că-și amintesc vremurile de demult, dinaintea tabu-ului. Nu sînt viteji.

O voce puternică răsună înapoia lor :

— Plecați-vă capetele înaintea Lorzilor Nopții !

Întorcîndu-se, Rocannon prinse lasarma și Mogier apucă minerele ambelor spade, dar pămînteanul observă numaidecît difuzorul din peretele curb și murmură :

— Nu răspunde...

— Vorbiți, o voi, străini în Peșterile Lorzilor Nopții !

Bubuitul vocii era intimidator, însă Mogien rămase locului, fără să clipească, ridicînd îndolent sprîncenele sale arcuite. Apoi, zise :

— Acum, după ce ai călărit vîntul de trei zile, Lord Rokanon, începi să simți plăcere ?

— Vorbiți și veți fi auziți !

— Da. Iar armăsarul tărcat merge la fel de lin precum vîntul de apus în caldan, răspunse Rocannon, reproducînd un compliment auzit la masă, în Sala Mare.

— Este prăsilă din cea mai nobilă.

— Vorbiți ! Sînteți auziți !

Continuară să discute despre rasele de vîntelegari, în vreme ce difuzorul răcnea la ei. În cele din urmă, doi Argilieni apărură în tunel.

— Veniți, rostiră ei impasibili. Îi conduseră pe străini prin alte labirinte, pînă la un trenulet electric perfect întreținut, asemănător unei jucării gigantice, însă utile, în care mai străbătură cîțiva kilometri cu viteză, părăsind tunelurile din lut și intrînd într-o zonă de peșteri calcaroase. Ultima oprire era la intrarea unei săli puternic luminate ; în capătul îndepărtat al sălii, pe un podium, stăteau trei iroglodiți. La început, spre rușinea profesională a lui Rocannon, toți păreau identici. Așa cum olandezilor li se păreau chinezii, sau rușilor centurienii... După aceea, desluși individualitatea Argilianului din mijloc, cu figura brăzdată, albă și autoritară sub o coroană din fier.

— Ce caută un Lord al Stelelor în Peșterile celor Puternici ?

Formalitatea Graiului Comun se potrivea perfect nevoii lui Rocannon.

— Nădăjduisem să intru ca oaspete în aceste peșteri, să aflu despre căile Lorzilor Nopții și să văd minunile făurite de ei. Încă nutresc speranțe că așa va fi... Dar s-au ivit lucruri rele, și am venit acum cu grabă și cerință. Sînt ofițer al Ligii Tuturor Lumilor. Vă cer să-mi aduceți nava stelară pe care o păstrați drept zălog al încrederii Ligii în voi.

Cei trei priveau neclintiți. Podiumul îi aducea la aceeași înălțime cu Rocannon ; văzuți astfel, chipurile lătărețe, fără vîrstă, și ochii duri precum stînca, erau impresionante. Apoi, grotesc, cel din stînga vorbi într-o galactică strîcată :

— Navă nu.

— Există o navă...

După un minut, același Argilian repetă ambiguu :

— Navă nu.

— Vorbiți graiul comun. Vă cer ajutorul. Pe planetă există un vrăsmaș al Ligii. Dacă-l primiți, lumea aceasta nu va mai fi a voastră.

— Navă nu, zise Argilianul din stînga. Ceilalți doi păreau niște stalagmite.

— Atunci va trebui să le spun celorlalți Lorzi ai Ligii că Argilienii le-au înșelat încrederea, și sînt nedemni de-a lupta în Războiul Care Va Veni ?

Tăcere.

— Încrederea este fie de ambele părți, fie de nicăiuna, vorbi în Grajul Comun bărbatul încoronat cu fier.

— V-aș cere ajutorul dacă nu m-aș încrede în voi ? Vreți cel puțin să trimiteți nava cu un mesaj pentru Kerguelen ? Nu-i nevoie să meargă cineva cu ea și să piardă anii ; merge singură.

Din nou liniște.

— Navă nu, spuse cel din stînga cu graiul lui scrîșnit.

— Vino, Lord Mogien, se răsuci Rocannon.

— Cei care-i trădează pe Lorzii Stelelor, rosti Mogien cu glasul lui limpede și arogant, încalcă înțelegeri străvechi. De multă vreme ne făuriți săbii, Argilienilor. Ele n-au ruginit. Ieși după aceea, alături de Rocannon, urmînd călăuzele scunde și cenușii, care-i conduseră în tăcere pînă la trenulet, prin labirintul de coridoare umede și strălucitoare, sus, la lumina zilei.

Călăriră vîntul cîțiva kilometri spre vest, părăsind teritoriul Argilienilor și

coborîră pe malul unui rîu ce străbătea o pădure, pentru a se sfătui.

Mogien simțea că-și abandonase oaspetele ; nu era obișnuit ca generozitatea să-i fie stăvilită, și stăpînirea lui de sine era pusă la încercare.

— Viermi de pămînt ! exclamă el. Șobolani fricoși ! Niciodată nu spun deschis ce-au făcut, sau ce vor face. Toți Piticii sînt așa, chiar și Fiia. Deși, în Fiia te poți încrede. Bănuiești că Argilienii au dat vrăjmașilor nava ?

— De unde să știu ?

— Ascultă-mă : n-o vor da nimărui dacă nu capătă de două ori prețul ei. Scule, odoare — nu se gîndesc decît cum să adune cît mai multe... Ce voia să spună bătrînul, că încrederea trebuie să fie de ambele părți ?

— Cred că poporul lui simte că au fost trădați de noi — de fapt, de Ligă. La început i-am încurajat, apoi, brusc, i-am abandonat pentru patruzeci și cinci de ani, nu le-am trimis nici un mesaj, i-am oprit să mai vină, le-am spus să se descurce singuri... Iar ideea a fost a mea, deși ei nu știu asta. La urma urmei, de ce mi-ar face un hatîr ? Mă îndoiesc că au vorbit cu dușmanii. Însă chiar dacă au dat nava, n-ar însemna mare lucru. Vrăjmașul n-ar putea face nici măcar ceea ce aș fi făcut eu. Rocanon tăcu, cu umerii gîrboviți, privind rîul scînteietor.

— Rokanon, rosti Mogien, vorbindu-i pentru prima dată ca unuia din neamul său, în apropierea acestei păduri trăiesc verii mei de Kydor, un castel puternic, treizeci de oșteni Angyar și trei sate de smiromi Ne vor ajuta să-i pedepsim pe Argilieni pentru neobrăzarea...

— Nu, zise apăsat pămînteanul. Spune-le oamenilor tăi să fie atenți la mișcările Argilienilor, da ; s-ar putea să fie cumpărați de dușmani. Însă nu se vor înălța tabu-uri și nici nu se vor purta războaie datorită mie. Este inutil. În asemenea vremuri, Mogien, soarta unui singur om nu este importantă.

— Atunci, ridică tînărul chipul său întunecat, ce este ?

— Lorzii mei, interveni Yahan, smiromul cel zvelt, printre copacii de colo este cineva. Arătă spre malul opus al rîului, unde între coniferele închise la culoare se zărea mișcîndu-se o pată de culoare.

— Fiia ! exclamă Mogien. Priviți vîntelegarii !

Cele patru animale priveau peste apă, cu urechile ciulite.

— Mogien, Lordul Hallanului, pășește cu prietenie pe drumurile Fiia !

Glasul lui răsună deasupra rîului lat, zgomotos și puțin adînc, și deodată pe malul celălalt în jocul de lumini și umbre de sub arbori, apăru o siluetă micuță. Părea că dansează, în vreme ce petele de soare i se plimbau pe trup, pîlpîind și schimbîndu-se, obosind ochii care o priveau. Cînd se mișcă, Rocannon avu impresia că umbla pe suprafața apei, atît de lin se apropie, fără să tulbure vadul însorit. Vîntelegarul dungat se ridică și merse, pășind ușor pe picioarele groase, cu oase goale, pînă la malul rîului. Cînd Fiarul ieși, uriașul animal își cobori capul, iar omulețul se întinse și scărpină urechile îmblănite. După aceea, se îndreptă spre cei patru.

— Bun venit, Mogien, urmașul lui Hallan, plete-bălaie, purtător de sabie ! Vocea era subțire și moale precum a unui copil, trupul micuț și ușor, însă chipul nu era de copil. Bun-venit, oaspete al lui Hallan, Lord al Stelelor, Rătăcitor ! Pentru o clipă ochii stranii, mari și deschiși la culoare, îl priviră pe fider.

— Fiia cunosc toate numele și veștile, surîse Mogien, însă micul Fian nu-i răspunse la zîmbet. Lucrul acesta era surprinzător chiar și pentru Rocannon, care vizitase o singură dată un sătuc al speciei, împreună cu o echipă de Cercetare.

— Oh, Lord al Stelelor, rosti glasul cel dulce, cine călărește corăbiile vîntului care vin și ucid ?

— Ucid... neamul tău ?

— Tot satul meu, răspunse omulețul. Eu eram cu turmele pe dealuri. Am auzit cu mintea chemarea lor și am venit, dar ei erau în flăcări, arzînd și strigînd. Erau două corăbii cu aripi rotitoare. Scuipau foc. Acum sînt singur și trebuie să vorbesc cu voce tare. În locul neamului meu, am în minte doar tăcere și foc. De ce s-a întîmplat așa, Lorzilor ?

Privi de la Rocannon la Mogien. Amîndoi tăceau. Se îndoi din mijloc, ca rănit de moarte, se ghemui și-și ascunse fața în palme.

Mogien se apropie de el, cu palmele pe mînerele săbiilor, tremurînd de mînie.

— Jur acum răzbunare asupra celor care i-au ucis pe Fiia ! Rokanon, cum se poate așa ceva ? Fiia n-au spade, n-au avuții, n-au vrăsmași ! Privește, tovarășii săi sînt morți cu toții, aceia cu care vorbea fără cuvinte, cei din neamul lui. Nici un Fian nu trăiește singur. El va muri singur. De ce le-au făcut rău ?

— Ca să-și anunțe puterea, scrîșni Rocannon. Să-l ducem la Hallan, Mogien.

Lordul cel înalt îngenunche lîngă făptura chircită.

— Fian, prieten al omului, călărește cu mine. Nu-ți pot vorbi în minte precum seminția ta, însă nu toate cuvintele zburătorilor sînt goale.

Încălecară în tăcere, Fianul urcat pe șaua înaltă, în fața lui Mogien, precum un copil, și cei patru telegari se ridicară iarăși în aer. Un vînt de ploaie dinspre miazăzi le ajută zborul, iar spre sfîrșitul zilei următoare, sub bătaia aripilor armăsarului său, Rocannon zări scara de marmură ce suia prin pădure, Podul Genunii deasupra abisului verde și turnurile Hallanului pe fundalul amurgului.

Cei din castel, lorzi bălani și slujitori cu păr negru, se strînseră în jurul lor, în curtea de zbor, povestind despre incendierea castelului dinspre răsărit, Reohan, și uciderea tuturor celor care trăiau acolo. Din nou, participaseră două elicoptere și cîțiva bărbați înarmați cu lasarme ; oștenii și fermierii din Reohan, fuseseră măcelăriți înainte de-a izbuti să răspundă cu o singură lovitură. Cei din Hallan erau pe jumătate turbați de mînie, la care se adaugă uimirea simțită atunci cînd îl văzură pe Fiian, călare alături de tînărul lor stăpîn, și aflară motivul prezenței sale. Mulți dintre ei, locuitori ai celei mai nordice fortărețe Angien, nu mai întîlniseră pe Fiia, dar toți îi cunoșteau din legende, și datorită puternicului Tabu care-i proteja. Un asalt, oricît de sîngeros, asupra unuia din castelele Angyar se conforma cu natura lor războinică ; însă un atac împotriva Fiia reprezenta o pîngărire. Veneratia și furia se contopiră în ei. În cursul serii, din camera lui situată în turn. Rocannon auzi tumultul din Sala cea Mare de jos, unde se adunaseră toți Angyar din Hallan, jurînd distrugerea și nimicirea vrăjmașilor în torente de metafore și trăsnete de hiperbole. Angyar erau o rasă lăudăroasă : răzbunătoare, încăpățînată, analfabetă și lipsită de orice forme ale persoanei întîia pentru verbul „a fi incapabil". În legendele lor nu existau zei, ci numai eroi.

Peste vecarmul acela se auzi o voce apropiată, surprinzîndu-l pe Rocannon, a cărui mînă tresări pe butonul radioului. Găsise, în sfîrșit, banda de transmisiuni a inamicului. Un glas lătra într-una, vorbind o limbă necunoscută fiderului. Norocul ar fi fost prea mare ca dușmanul să vorbească galactica ; existau sute de mii de graiuri în Lumile Ligii, ca să nu mai vorbim de planetele necunoscute, cum era chiar aceasta, sau cele nedescoperite încă. Vocea începu să citească un șir de numere, pe care Rocannon le înțelese, deoarece erau în Cetiană, limba unei rase ale cărei cunoștințe matematice conduseseră la utilizarea generală în Ligă a matematicii, și deci a numerelor etiene. Bărbatul ascultă cît mai atent, dar în zadar, nu era decît o listă de numere.

Glasul se întrerupse brusc, lăsînd doar bîzîitul electricității statice.

Rocannon privi către Fianul micuț, care ceruse să stea cu el, iar acum era așezat cu picioarele încrucișate și tăcut, pe podeaua din piatră, lîngă fereastră.

— Asta a fost vrăjmașul, Kyo.

Chipul Fianului era neclintit.

— Kyo, urmă fiderul — obiceiul cerea să te adresezi unui Fian cu numele Angyar al satului său, deoarece nu se știa cu siguranță dacă indivizii speciei aveau nume individuale — Kyo, dacă ai încerca, i-a putea auzi cu mintea pe vrăjmași ?

În scurtele însemnări făcute în decursul singurei vizite într-un sat Fian, Rocannon remarcase faptul că Specia I-B răspundea rareori direct la întrebările puse direct ; și-și amintea perfect eschivările lor surizătoare. Însă Kyo, rămas abandonat în teritoriul străin al graiului, îi răspunse pămînteanului :

— Nu, Lord, vorbi el supus.

— Îi poți auzi pe alții dintre ai tăi, aflați în alte sate ?

— Puțin. Dacă aș fi trăit printre ei poate... Cîteodată, Fiia pleacă să locuiască și în alte părți. Se spune că, pe vremuri, Fiia și Gdemiar vorbeau cu mintea laolaltă, ca un singur popor, dar asta era demult. Se spune... Omulețul se opri.

— Știu, neamul tău și Argilienii sînt o singură rasă, deși acum urmați căi diferite. Ce se mai spune, Kyo ?

— Cu mult, mult timp în urmă, prin miazăzi, în munții cei înalți, unde sînt locurile cenușii, trăiau cei care puteau vorbi cu toate ființele în minte. Străbunii, Cei Mai De Demult, puteau auzi toate gîndurile... Însă noi am coborît din munți, am locuit în văi și peșteri, și-am uitat calea mai grea.

Rocannon căzu pe gînduri. În sudul Hallanului nu există munți. Se ridică să ia Manualul pentru Zona Galactică Opt, unde existau hărți, cînd auzi ceva dinspre radioul lăsat deschis pe aceeași frecvență. Un glas, stins și îndepărtat, se înălța și cobora pe unde, dar vorbea în galactică :

— Numărul Șase, răspunde ! Numărul Șase, răspunde ! Sînt Foyer. Răspunde, Numărul Șase ! După nenumărate repetări și pauze, continuă: Aici e Vineri. Nu, aici e Vineri... Sînt Foyer ; ești pe recepție, Numărul Șase ? FTL-urile sosesc mîine și doresc raport complet asupra secundarelor Șapte Șase și rețelelor. Lasă eșalonarea Detașamentului Estic. Mă auzi, Numărul Șase ? Mîine comunicăm prin ansiblu cu Baza. Doresc urgent informațiile asupra secundarelor. Secundarele Șapte Șase. Nu-i nevoie.

Un val de paraziți acoperi vocea, iar cînd se auzi iarăși nu se distingeau decît frînturi de cuvinte. Trecură lungi minute de paraziți, tăcere și fragmente de vorbire, apoi interveni un glas clar, discutînd rapid în graiul necunoscut folosit mai devreme. Vorbea într-una ; nemișcat, cu mîna pe coperta Manualului, Rocannon asculta. Fianul stătea neclintit în umbrele din celălalt capăt al odăii. O pereche de numere duble se repetă de două ori; pămînteanul deslușì cuvîntul cetian pentru „grade". Deschise carnetul și scrise cifrele ; după aceea, continuînd să asculte, căută hărțile lui Fomalhaut II în Manual.

Numerele notate erau 28°28—121°40. Dacă ar fi reprezentat coordonate de latitudine și longitudine... Rămase deasupra hărților, așezînd de cîteva ori vîrful creionului pe locuri situate în ocean. Apoi, încercînd 121 vest cu 28 nord, nimeri în sudul unui lanț muntos, aflat la jumătatea continentului Sudvest. Rămase locului, privind harta. Vocea din radio amuțise.

— Lord al Stelelor ?

— Cred că mi-au spus unde sînt ei. Poate... Și acolo au un ansiblu. Ridică privirea spre Kyo, dar fără să-l zărească, și o coborî iarăși asupra hărții : Dacă sînt acolo... dacă aș putea ajunge la ei, să le zădărnicesc jocul, dacă aș putea transmite Ligii măcar un singur mesaj prin ansiblu...

Continentul Survest fusese cartografiat numai aerian ; erau schițate doar lanțurile muntoase și principalele rîuri — dincolo de țărmuri se întindeau sute de kilometri de necunoscut. Și o țintă numai presupusă.

— Totuși, nu pot sta așa, continuă fiderul. Înălță din nou ochii, întîlnind privirea limpede, neînțelegătoare a omulețului.

Începu să străbată înainte și înapoi podeaua de piatră a încăperii. Radioul șuiera și pîrîia.

Deținea un singur atu : faptul că dușmanii nu știau de el. Credeau că întreaga planetă le aparține. Constituia însă unicul său avantaj.

— Mi-ar place să-i lovesc cu armele lor, spuse Rocannon. Cred că voi încerca să-i găsesc. În ținuturile sudice... Străinii aceștia, Kyo, i-au ucis pe ai mei, așa cum au făcut și cu neamul tău. Am rămas amîndoi singuri, vorbind un grai care nu este al nostru. Tovărășia ta m-ar bucura.

Nu știa de ce făcuse propunerea aceea.

Umbra unui surîs străbătu chipul Fianului. Își ridică brațele paralele și depărtate. În suporții lor de pe ziduri, flăcările luminărilor se aplecară, pîlpîiră și-și schimbară culoarea.

— Se prorocea că Rătăcitorul își va alege tovarăși, vorbi el. Pentru o vreme...

— Rătăcitorul ? întrebă Rocannon, dar de această dată, Fianul nu-i răspunse.

III

Doamna Castelului traversă încet sala cea înaltă, foșnind cu rochia pe piatră. Vîrsta îi întunecase și mai mult obrazul, transformîndu-i în negrul unei icoane ; părul bălai era acum alb. Păstra încă frumusețea neamului. Rocannon se înclină și rosti cu ceremonia Angyar :

— Bun găsit, Lady a Hallanului, fiica lui Durhal, Haldre cea Bălană !

— Bun venit, Rokanon, oaspete al meu, răspunse ea privindu-l calmă. Precum cele mai multe femei, și toți bărbații Angyar, ea era mult mai înaltă decît pămînteanul : Spune-mi, pentru ce pleci spre miazăzi ?

Continua să pășească lin prin sală, și Rocannon mergea alături de ea. În jurul lor era penumbră și piatră, tapiserii închise la culoare atîrnate de pereții înalți, lumină rece de dimineață, pătrunsă prin ferestrele acoperișului și strecurată printre grinzile negre de sus.

— Plec să-mi caut vrăjmașii, Lady.

— Și cînd îi vei găsi... ?

— Nădăjduiesc să pătrund în... în castelul lor, și să mă slujesc de... de purtătorul lor de mesaje, pentru a înștiința Liga că ei se află aici, pe această lume. Ei se ascund aici și sînt foarte greu de găsit ; lumile sînt tot atît de numeroase, cît și firele de nisip pe țărmul mării. Totuși, trebuie căutați. Au făcut rău aici și vor face și mai mult rău pe alte lumi.

Haldre încuviință din cap.

— Este adevărat că dorești să pleci cu puțini însoțitori ?

— Da, Lady. Drumul este lung și trebuie traversată marea. Iar înaintea puterii lor, singra mea nădejde este iscusința, nu forța.

— Îți va trebui și altceva decît iscusința, Lord al Stelelor, vorbi femeia. Fie, îți voi da patru smiromi credincioși, dacă îți este de ajuns, doi vîntelegari de povară și șase înșeuați, unul sau doi arginți dacă barbarii din ținuturile străine îți vor cere plată pentru găzduire, și pe fiul meu Mogien.

— Mogien mă va însoți ? Darurile tale sînt neprețuite, Lady, însă acesta este cel mai de seamă !

Haldre îl fixă cu privirea ei limpede, tristă și neiertătoare.

— Mă bucură mulțumirea ta, Lord al Stelelor. Își reluă plimbarea alături de bărbat : Mogien rîvnește să meargă, de dragul tău și al aventurii ; iar tu, un lord pornit într-o călătorie dintre cele mai periculoase, îi dorești tovărășia. De aceea, cred că-și poate urma calea. Însă îți spun acum, în această dimineață, în Sala Lungă, pentru ca să-ți amintești și să nu te temi de dojana mea decă te vei întoarce : nu cred să el te va însoți pe drumul de înapoiere.

— Lady, dar el e moștenitorul Hallanului...

Femeia tăcu, continuînd să meargă, se întoarse în capătul sălii, sub o tapiserie înegrită de vreme, pe care uriași înaripați se luptau cu bărbați cu păr auriu, și într-un tîrziu spuse :

— Hallan va găsi alți stăpîni. Glasul îi era liniștit, amar și rece : Voi, Lorzii Stelelor, sînteți iarăși în mijlocul nostru, aducînd războaie și căi noi. Reohan este țărînă ; cît vai mai dăinui Hallan ? Lumea însăși a devenit un fir de nisip pe țărmul nopții. Acum toate se schimbă. Eu știu însă un lucru : deasupra neamului meu plutește întunericul. Mama, pe care ai cunoscut-o, s-a pierdut, cu mintea rătăcită, prin păduri, tata a fost ucis în luptă, soțul meu prin violență ; iar cînd mi-am purtat fiul, sufletul îmi jelea înapoia bucuriei, știind că viața lui va fi scurtă. Pentru el durerea aceasta nu există ; este un Angya și poartă săbiile cu două tăișuri. Dar din întunericul acesta, partea mea este de-a conduce singură un domeniu în paragină, de-a trăi, și-a trăi, și-a trăi mai mult decît ei toți...

Tăcu îndelung, apoi urmă :

— Pentru a-ți cumpăra propria viață, sau calea, vei avea nevoie de bogății mult mai mari decît ale mele. Ia-l ! Ți-l dau ție, Rokanon, nu lui Mogien. Pentru tine, colierul nu-i înegurat. N-a fost, oare, al tău, cîndva, în orașul aflat dincolo de noapte ? Pentru noi a însemnat doar povară și umbră. Ia-l înapoi, Lord al Stelelor ; folosește-l drept răscumpărare, sau prinos.

Desfăcu din jurul gîtului colierul de aur cu piatra cea mare și vineție, care o costase viața pe mama ei, și-l întinse către Rocannon. Bărbatul îl luă, auzind aproape cu teamă zornăitul slab și rece al verigilor din aur, și ridică ochii spre Haldre. De la înălțimea ei, femeia îl privi cu ochii albaștri-închis în penumbra limpede a sălii :

— Acum, ia-l pe fiul meu cu tine, Lord al Stelelor, și urmează-ți calea. Fie ca vrăjmașii tăi să moară fără moștenitori.

Luminile torțelor, fumul și umbrele grăbindu-se în curtea de zbor a castelului, glasurile animalelor și oamenilor, larma și tumultul, toate rămaseră dedesubt după cîteva lovituri de aripi ale armăsarului călărit de Rocannon. Înapoia lor, Hallanul era un punctuleț de lumină pe întinderea întunecată a colinelor și nu se auzea decît vuietul aerului, în vreme ce aripile mari, pe jumătate întrezărite, se ridicau și coborau. Spre răsărit cerul era alburiu, și Steaua Mare ardea ca un cristal strălucitor, vestind soarele, însă revărsatul zorilor avea să vină mai tîrziu. Noaptea și ziua, zorile și amurgul erau maiestuoase și lipsite de grabă pe planeta aceasta, ce se rotea în jurul axei în treizeci de ore. Iar anotimpurile erau, de asemenea, lungi ; azi începea echinocțiul de primăvară și urmau patru sute de zile de primăvară și vară.

— Vor cînta despre noi în castele, rosti Kyo, aflat pe șa înapoia lui Rocannon. Vor cînta cum Rătăcitorul și tovarășii săi au călărit pe cer, spre miazăzi, în penumbra dinaintea primăverii... Chițoti. Dedesubt, dealurile și cîmpiile bogate ale Angienului se iveau precum un pelsaj pictat pe o mătase gri, luminîndu-se puțin cîte puțin, strălucind viu în cele din urmă, în culori și umbre, pe măsură ce soarele măreț se înalță îndărătul lor.

La amiază, poposiră pentru cîteva ore lîngă rîul al cărui curs spre sud-vest îi călăuzea către mare ; cînd începu să amurgească se îndreptară spre un castel micuț, ridicat pe vîrful unui deal, asemenea tuturor castelelor Angyar, lîngă o meandră a albiei. Fură întîmpinați cu căldură de stăpînul locului și familia lui. Bineînțeles, curiozitatea le rodea pe gazde la vederea lui Fian călărind un vîntelegar alături de Lordul Hallanului, patru smiromi și un bărbat, vorbind cu accent straniu, îmbrăcat aidoma unui lord, dar fără să poarte săbii, și cu chipul alb ca de smirom. În realitate, între cele două castele, Angyar și Olgyor, existau mai multe amestecuri decît acceptau să recunoască cei mai mulți Angyar ; puteai întîlni războinici cu piele ca fildeșul, și slujitori bălai; dar acest „Rătăcitor" era mult prea ieșit din comun. Nedorind răspîndirea zvonurilor privitoare la prezența lor pe planetă, Rocannon rămase tăcut, iar gazda nu îndrăzni să-l descoase pe urmașul lui Hallan ; de aceea, dacă a aflat vreodată cine fuseseră ciudații săi oaspeți, a fost numai peste ani de zile, din cîntecele menestrelilor.

Ziua următoare trecu în același fel pentru cei șapte tovarăși, călărind vîntul, fără odihnă... Își petrecură noaptea într-un sat Olgyor de lîngă rîu, iar în cea de-a treia zi ajunseră deasupra unor ținuturi noi, chiar și pentru Mogien. Curbîndu-se spre sud, rîul făcea coturi și meandre, dealurile coborau lin în cîmpii întinse, iar hăt departe, pe cer, se întrezărea o oglindire alburie și sclipitoare. Către sfîrșitul zilei, zăriră un castel ridicat pe o faleză albă, dincolo de care se întindeau, cît vedeai cu ochii, lagune și nisip sur, urmate de mare.

Descălecînd, amorțit și obosit, cu capul vuindu-i de zbor și vînt, Rocannon se gîndi că era cea mai jalnică așezare Angyar văzută de el : o adunătură de colibe asemănătoare unor pui golași, ghemuite sub aripile unei fortărețe scunde, cu aspect coșcovit. De pe ulicioarele înguste îi priveau smiromi scunzi și palizi.

— Parcă s-au împerecheat cu Argilienii, rosti Mogien. Aceea este poarta, iar locul se numește Tolen, dacă nu cumva vîntul ne-a purtat în altă parte. Hei ! Lorzi ai Tolenului, oaspetele este înaintea porții voastre !

Din castel nu se auzea nici un sunet.

— Poarta Tolenului se leagănă în vînt, vorbi Kyo, și văzură că, într-adevăr, poarta din birne prinse în legături de bronz se mișca în țițînile ei, împinsă de briza rece care sufla prin sătuc. Mogien o deschise cu vîrful spadei. Înăuntru era beznă, freamăt agitat de aripi și un iz de mucegai.

— Lorzii Tolenului nu și-au așteptat oaspeții, spuse Mogien. Ei bine, Yahan, vorbește cu nepricopsiții și găsește-ne adăpost peste noapte.

Tînărul smirom se întoarse către oamenii adunați în capătul opus al curții castelului. Unul dintre ei își adună curajul, înaintă, aplecîndu-se într-una și mergînd într-o parte precum o creatură acoperită cu alge de pe plajă, și vorbi umil cu Yahan. Rocannon înțelegea trunchiat dialectul Olygor, și înțelese că bătrînul afirmă că satul n-avea o locuință corespunzătoare pentru pedanar, orice ar fi fost aceștia. Smiromul cel înalt, Raho, se alătură lui Yahan și interveni cu asprime, însă bătrînul continuă să se închine și să mormăie pînă cînd, în cele din urmă, Mogien își pierdu răbdarea. Eticheta Angyar nu-i dădea dreptul să vorbească cu servii unei proprietăți străine, dar el scoase o sabie din teacă și o ridică, sclipitoare, în lumina rece. Moșneagul deschise brațele tînguindu-se, se întoarse și dispăru, șchiopătînd, pe ulițele întunecate ale satului. Călătorii îl urmară, aripile telegarilor atingînd acoperișurile scunde din stuf.

— Kyo, ce sînt pedanarii ?

Omulețul surîse.

— Yahan, ce înseamnă cuvîntul acela : pedenar ?

Smiromul, un tînăr prietenos și sincer, se foi stînjenit :

— Păi, Lord, un pedan este... unul care umblă între oameni.

Rocannon încuviință, culegînd și fărîma aceea de informație. Pe vremea cînd studia rasele acestea, căutase într-una

după religia lor ; părea că nu dețin nici un fel de credințe. Totuși, erau destul de naivi. Considerau vrăjile, blestemele și puterile drept fenomene normale, iar relația lor cu natura era profund animistă ; însă nu avea zeități. Totuși, termenul acela aducea a supranatural. Nici nu-i trecuse prin minte că se referea chiar la el.

Primiră adăpost în trei colibe sărăcăcioase, iar vîntelegarii, mult prea voinici pentru a intra în vreuna din locuințe, trebuiră legați afară. Animalele se strînseră laolaltă, zbîrlindu-și blana împotriva brizei tăioase. Armăsarul dungat al lui Rocannon zgrepțănă peretele și se tîngui, miorlăind, pînă ce Kyo ieși, și-l scărpină înapoia urechilor.

— Îl așteaptă lucruri și mai rele, sărmanul, rosti Mogien, așezîndu-se lîngă Rocannon în fața vetrei. Ei urăsc apa.

— În Hallan, spuneai că nu vor zbura peste mare, iar oamenii aceștia cu siguranță că n-au corăbii ca să-i transporte. Cum vom traversa canalul ?

— Mai ai desenul acela al pămîntului ? întrebă Mogien. Angyar n-avea hărți, și Mogien era fascinat de atlasul realizat de Misiunea Geografică în Manual. Rocannon scoase cartea din săculețul vechi de piele, care îl însoțea în toate lumile, conținînd puținele obiecte avute asupra lui în Hallan, în momentul distrugerii navei — Manualul și carnețelele, costumul și arma, trusa medicală și radioul, un joc de șah terrian și un volumaș uzat de poezie Hainish. La început, ținuse acolo și colierul cu safir, dar cu o noapte în urmă, obsedat de valoarea podoabei cususe nestemata într-o pungulița din piele moale de barilor și-și atîrnase lanțul în jurul gîtului, sub cămașă și mantie, ca o amuletă ce nu putea fi pierdută decît odată cu capul.

Mogien urmări cu degetul său prelung contururile celor două Continente Vestice, acolo unde se aflau față în față : extremitatea sudică a Angienului, cu cele două golfuri adînci și un promotoriu masiv între ele ; iar de cealaltă parte a canalului, capul nordic al Continentului Sudvest, căruia Mogien îi spunea Fiern.

— Aici ne aflăm noi, zise Rocannon, indicînd virful promotoriului cu un oscior din peștele mîncat la cină.

— Iar aici, dacă țărănoii aceștia mîncători-de-pește spun adevărul, este un castel numit Plenot. Mogien așeză un alt oscior cam la un centimetru în estul primului și le studie : Cam așa arată un turn văzut de sus. Cînd mă voi întoarce în Hallan, voi trimite o sută de bărbați pe telegari să privească pămîntul din zbor și din desenele lor vom săpa în stîncă o imagine uriașă a întregului Angien. În Plenot trebuie să existe corăbii — probabil și cele ale Tolenului, pe lîngă ale lor. Era război între acești doi lorzi scăpătați, și de aceea Tolenul este acum locuit numai de vînt și noapte. Așa i-a spus bătrînul lui Yahan.

— Plenot ne va împrumuta corăbii ?

— Plenot nu ne va împrumuta nimic. Lordul de acolo este un Rebel. În codul complex al relațiilor dintre domeniile Angyar, aceasta înseamnă un lord surghiunit de ceilalți, un proscris, nerespectînd regulile ospitalității, reprimării sau restituirii.

— Are numai doi vîntelegari, zise Mogien, desfăcîndu-și centura săbiilor. Iar despre castelul lui se spune că este construit din bîrne.

În dimineața următoare, pe cînd călăreau vîntul spre castelul din lemn, un străjer îi observă aproape în aceeași clipă cînd ei zăriră turnul. Curînd după aceea, cei doi armăsari ai castelului se înălțară, dînd roată foișorului ; apoi întrezăriră siluete micuțe, cu arcuri, înapoia ambrazurilor. Cu siguranță, un Lard Rebel nu se aștepta la prieteni. Rocannon înțelese atunci de ce castelele Angyar erau complet acoperite, întunecate și cavernoase pe dinăuntru, însă protejate de un dușman atacînd din aer. Plenot era micuț, chiar mai primitiv decît Tolen, neavînd un sat de smiromi, cocoțat pe niște stînci negre deasupra oceanului ; dar așa sărăcăcios cum era, încrederea lui Mogien că putea fi cucerit de șase bărbați părea exagerată. Rocannon verifică chingile de coapsă ale harnașamentului său, schimbă priza pe mînerul lancei de luptă primită de la Mogien, apoi își blestemă norocul. Acela nu era un loc pentru un etnolog de patruzeci și trei de ani.

Mult avansat pe armăsarul său negru, Mogien înălță lancea și răcni. Telegarul lui Rocannon plecă fruntea și iuți înaintarea. Aripile negru-cenușii străfulgerau în sus și-n jos, precum o morișcă ; trupul prelung, gros și ușor, era încordat, pulsînd sub bătăile puternice ale inimii. Vîntul șuiera pe lîngă urechi, iar turnul acoperit cu paie al Plenotului părea că se năpustește către ei, păzit de doi grifoni cabrați. Rocannon se ghemui pe spinarea vîntelegarului, pregătindu-și sulița lungă. Se simțea cuprins de încîntare, de-o fericire demult uitată ; rise, călărind vîntul. Foișorul se legănă, apropiindu-se împreună cu cei doi străjeri înaripați, și deodată, cu un răcnet strident și asurzitor, Mogien azvîrli lancea, un fulger argintiu prin aer. Izbi drept în piept un călăreț, rupîndu-i chingile coapselor cu forța loviturii, și aruncîndu-l peste armăsarul său într-un arc perfect și lent către talazurile ce se spărgeau de stîncile aflate o sută de metri mai jos. Mogien țîșni pe lîngă telegarul fără călăreț și angajă lupta cu celălalt străjer, apropiindu-se și încercînd să lovească cu spada, pe lîngă lancea folosită de potrivnicul său la împuns și parat.

Cei patru smiromi se roteau în jur pe bidiviii lor albi și suri, aidoma unor ulii teribili, gata să ajute, dar neintervenind în duelul lordului lor, planînd destul de sus pentru ca arcașii din turn să nu poată străpunge cuirasa din piele de pe pîntecele animalelor. Totuși, în mod neașteptat, toți patru se năpustiră asupra dueliștilor, răcnind acel strigăt de luptă care-ți spărgea urechile. Pentru un moment în văzduh fu un nor de aripi albe și oțel sclipind. Din mijlocul lor se prăbuși o siluetă, ce părea că încearcă să-și găsească un loc cît mai confortabil, întorcîndu-se într-o parte și alta cu membre inerte, pînă cînd izbi acoperișul castelului și lunecă pe stîncile ascuțite de dedesupt.

Acum, Rocannon văzu de ce se intervenise în duel : adversarul încălcase regulile și lovise telegarul. Acesta, cu sîngele purpuriu pătîndu-i o aripă neagră, se opintea din răsputeri să zboare spre dunele de pe țărm. Înaintea lui porniseră smiromii, urmărind cei doi armăsari lipsiți de călăreți, care încercau să revină în grajdurile lor din castel. Etnologul le tăie calea, conducîndu-și calul peste acoperișurile castelului. Îl văzu pe Raho prinzîndu-l pe unul, cu o azvîrlitură lungă a arcanului său, și în aceeași clipă simți o înțepătură în picior. Zvîcnetul lui îl sperie pe telegarul excitat ; îl struni prea violent, iar acesta își arcui spinarea și, pentru prima dată de cînd îl călărise, începu să se cabreze, dansînd și sărind pe vînt, deasupra castelului. Săgețile curgeau în jurul lui precum o ploaie răsturnată. Smiromii și Mogien, călare pe un armăsar galben cu ochi sălbatici, țîșniră pe lîngă el, răcnind și rizînd. Telegarul său se potoli și-l urmă.

— Prinde, Lord al Stelelor ! strigă Yahan și o cometă cu coadă neagră se arcui către el. O prinse cu un gest reflex, și văzu că era o torță cu rășină aprinsă ; se alătură celorlalți, rotindu-se în apropierea foișorului și încercînd să-i incendieze acoperișul din paie și bîrnele de lemn.

— Ai o săgeată în piciorul stîng, răcni Mogien, trecînd pe lîngă Rocannon, iar fiderul hohoti isteric și azvîrli torța printr-o ambrazură. Țintit ! zbieră moștenitorul Hallanului și se prăvăli înspre acoperișul foișorului, înălțîndu-se după aceea, urmat de o vîlvătaie uriașă.

Yahan și Raho reveniseră cu alte torțe fumegînde, pe care le aprinseseră undeva pe dune, și acum le aruncai oriunde zăreau paie sau lemn. Turnul ardea precum o arteziană de scîntei, iar vîntelegarii iritați de strunirile permanente și de scînteile pișcătoare, continuau să pice spre acoperișurile castelului, producînd un vuiet sacadat, înspăimîntător. Ploaia ascendentă de săgeți încetase, și în curtea interioară apăru un bărbat, purtînd pe cap un soi de taler din lemn și ridicînd în mîini o oglindă, cum i se păru la început lui Rocannon ; de abia mai tîrziu își dădu seama că era un blid umplut cu apă. Trăgînd hățurile calului galben, care continua să tragă la grajd, Mogien se opri deasupra bărbatului și rosti :

— Vorbește iute ! Oamenii mei pregătesc torțe noi !

— Al cărui domeniu, Lord ?

— Hallan !

— Lordul-Rebel al Plienotului cere timp să stingă focurile, Lord al Hallanului !

— I-l acord, în schimbul vieților și avuțiilor celor din Tolen.

— Așa să fie, strigă bărbatul și continuînd să țină vasul cu apă deasupra capului, intră în castel. Atacatorii se retraseră pe dune, privindu-i pe cei din Pleont, care se năpustiră, afară, acționînd pompa și organizînd un lanț viu pentru transportul găleților cu apă din mare. Foișorul arse, dar salvară zidurile și odăile. Erau în jur de douăzeci, inclusiv cîteva femei. După ce potoliră incendiul, cîțiva dintre ei ieșiră pe poartă, traversară limba de piatră și urcară dunele. În frunte mergea un bărbat înalt și subțire, cu tenul măsliniu și părul învăpăiat de Angyar ; era urmat de doi ostași, încă purtînd coifurile acelea asemănătoare unor talgere, și de șase bărbați și femei în zdrențe, privind sfioși în jur. Bărbatul cel înalt ridică în palme castronul din lut, umplut cu apă :

— Sînt Ogoren de Plenot, Lord-Rebel al acestui domeniu.

— Iar eu sînt Mogien, moștenitorul Hallanului.

— Viețile celor doi din Tolen îți aparțin, Lord. Făcu semn către grupul dindărătul său : Nu avem lucruri de preț în castel.

— Există două corăbii, Lord Rebel.

— Dragonul zboară dinspre miazănoapte și vede tot, mormăi posac Ogoren. Corăbiile Tolenului sînt ale voastre.

— Iar voi veți primi înapoi vîntelegarii, atunci cînd ele se vor găsi la cheiul Tolenului, spuse Mogien cu generozitate.

— Cum se numește celălalt lord, ce cu cinste m-a învins ? întrebă Ogoren privind spre Rocannon, care era îmbrăcat în armura din bronz și însemnele Angyar, dar nu purta sabii. Mogien se uită și el către prietenul său, și pămînteanul răspunse cu primul nume venit în minte, cel cu care-l întîmpinase Kyo — „Olhor", Rătăcitorul.

Ogoren îl cercetă curios, apoi se plecă înaintea lor și rosti :

— Vasul este plin, Lorzi.

— Fie ca apa să nu se risipească și nici o înțelegere să nu se destrame !

Lordul-Rebel se întoarse și porni, urmat de cei doi osteni, spre castelul fumegînd, fără să-i mai privească pe prizonierii eliberați.

— Duceți-mi vîntelegarul acasă, li se adresă Mogien, este rănit la aripă. Încălecă după aceea șargul din Plenot și se înălță în văzduh. Rocannon îl urmă, privind peste umăr către grupul mic și zdrențăros, care începuse drumul lung spre propriul lor castel devastat.

Pînă ajunse în Tolen, excitarea provocată de luptă îi dispăruse și-și blestema iarăși soarta. Cînd descălecase pe dune, văzuse într-adevăr coada unei săgeți ieșindu-i din gamba piciorului ; rama

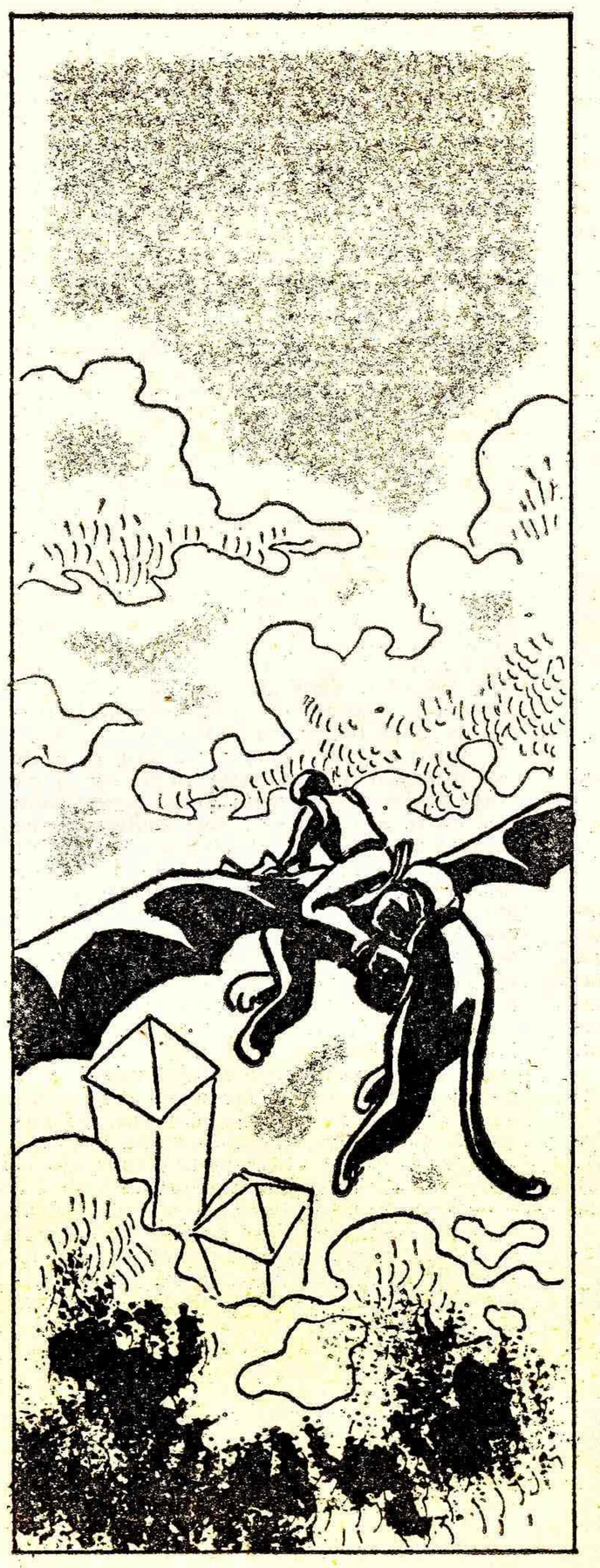

nu-l duruse, pînă trăsese săgeata afară, fără să se uite dacă vîrful nu era ghimpat. Fusese ; Angyar nu-și otrăveau săgețile, însă exista pericolul unei infecții. Molipsit de curajul tovarășilor săi, îi fusese rușine să poarte impermstraiul protector, și aproape invizibil, pentru atacul asupra castelului. Îmbrăcat într-o armură ce putea rezista unei lasarme, putea muri în bordeiul acela nenorocit, din cauza unei săgeți cu vîrf din bronz. Dorea să salveze o planetă, însă nu-și putea apăra propria lui piele.

Smiromul mai vîrstnic din Hallan, un bărbat scund și tăcut pe nume Iot, intră îngenunche fără un cuvînt și, cu blîndețe, spălă și bandajă rana lui Rocannon. Fu urmat de Mogien, îmbrăcat încă în ținută de luptă, părînd înalt de trei metri datorită coifului cu creastă, și cu spatele lat de un metru și jumătate, impunător prin umerii rigizi și mantici. Înapoia lui venea Kyo, tăcut precum un copil între oștenii unei rase mai puternice. Intrară apoi Yahan, Raho și tînărul Bien, astfel încît coliba pîrîi din încheieturi atunci cînd se ghemuiră cu toții în jurul vetrei. Yahan umplu șapte cupe ferecate în argint, iar Mogien le trecu, solemn, din mînă în mînă. Băură. Fiderul începu să se simtă mai bine. Lordul Hallanului întrebă de rană, și Rocannon se simți mult mai bine. Continuară să bea vaskan, în vreme ce chipurile tămătoare și pline de admirație ale sătenilor apăreau fugar în cadrul ușii, pe fundalul amurgului. Rocannon se simțea bun la suflet și viteaz. Mîncară, și băură iarăși, apoi, în cocioaba mirosind a fum, pește fript, unsoare de harnașament și sudoare, Yahan se ridică, ținînd în mînă o liră de bronz cu coarde din argint, și cîntă. Cîntă despre Durholde de Hallan, care a eliberat prizonierii din Korhalt, în vremea Lordului Roșu, lîngă smîrcurile Born ; iar după ce cîntase despre neamul fiecărui luptător din bătălia aceea, și despre fiecare lovitură dată, Yahan continuă cu punerea în libertate a celor din Tolen și incendierea Turnului Pleont, despre torța Rătăcitorului fulgerînd prin ploaia de săgeți, despre lovitura măiastră a lui Mogien, moștenitorul Hallanului, lancea azvîrlită prin vînt care-și găsise ținta precum neiertătoarea sulița a lui Hendin în zilele de odinioară. Rocannon stătea amețit și mulțumit, purtat de fluviul cîntecului, simțindu-se acum pe de-a întregul implicat, legat prin sîngele vărsat în lumea aceea, unde venise ca străin peste hăurile nopții. Abia atunci își dădu seama de prezența micutului Fian, zîmbind straniu și liniștit, lîngă el.

IV

Sub aburii ploii, marea se întindea cu valuri prelungi, cețoase. Lumea era lipsită de orice culoare. Doi vîntelegari, cu aripile legate și înlănțuiți la pupa barcazului, scheunau și chirăiau, iar peste valuri, prin ploaie și ceață se auzea un ecou tînguitor, venind din cealaltă ambarcațiune.

Rămăseseră multe zile în Tolen, așteptînd pînă ce rana lui Rocannon se vindecă, și amăsarul negru putu iarăși să zboare. Deși acestea constituiau motive serioase pentru amînare, adevărul era că Mogien șovăia să plece, să traverseze marea. Cutreierea de unul singur nisipurile cenușii dintre lagunele de sub Tolen, luptîndu-se poate cu presentimentul încercat de mama lui, Haldre. Lui Rocannon îi spunea doar că sunetul și vederea talazurilor îi apăsau inima. Cînd, în cele din urmă, vîntelegarul cel negru se tămădui pe deplin, hotărî, în mod neașteptat, să fie trimis înapoi la Hallan, împreună cu Bien, parcă încercînd să salveze ceva de valoare înaintea primejdiei. Deciseseră de asemenea să lase caii de povară, cu majoritatea încărcăturii lor, bătrînului Lord al Tolenului și nepoților săi, care se cățărau peste tot, străduindu-se să peticească pereții găunoși ai costelului. Acum, în cele două barcazuri cu prova în formă de dragon, pe marea brăzdată de ploaie, navigau doar șase călători și cinci telegari, toți uzi, și cei mai mulți protestau.

Ambarcațiunea era condusă de doi pescari morocănoși din Tolen. Yahan încerca să-i aline pe armăsari, cu o baladă lungă și monotonă, jelind un lord de multă vreme ucis ; Rocannon și Fianul, învesmîntați în mantii și cu glugile lăsate pînă deasupra ochilor stăteau la prova.

— Kyo, cîndva ai pomenit de munții din miazăzi...

— Ah, da, rosti omulețul, privind iute spre nord, unde coasta Angienului dispăruse în ceață.

— Cunoști ceva despre cei care locuiesc în continentul sudic... în Fiern ?

Manualul nu-i era de mare ajutor ; la urma urmei, își adusese aici echipa de Cercetare tocmai pentru a rezolva petele albe ale cărții. Se postulau cinci Ființe cu Inteligență Dezvoltată, dar erau descrise numai trei : Angyar/Olgyor ; Fiia și Gdemiar ; precum și o specie non-umanoidă, descoperită pe uriașul Continent Est, pe partea opusă a planetei. Referințele asupra Continentului Sudvest erau la nivelul zvonurilor lor : Specie neconfirmată ? 4 : Umanoizi uriași trăind în orașe întinse (?) Specie neconfirmată ? 5 : Marsupiale înaripate. Toate acestea erau la fel de utile ca și Kyo, care adeseori părea că-l consideră pe etnolog drept atoateștiutor, iar acum răspunse precum un elev silitor :

— În Fiern trăiesc Neamurile Străbune, nu ?

Rocannon se mulțumi să privească spre sud, în piclele ce ascundeau ținuturile necunoscute, în vreme ce animalele legate jeleau, iar ploaia perfidă i se strecura după ceafă, înfiorîndu-l.

La un moment dat în decursul traversării, i se păruse că aude pe deasupra țăcănitul unui elicopter, și se bucurase că negura îi ascundea ; apoi înălțase din umeri. De ce să se ascundă ?

Forța armată care folosea planeta drept bază în războiul interstelar nu s-ar fi speriat prea tare la vederea a zece bărbați și cinci feline de mărimea unor cai, legănîndu-se sub burniță, în două barcaze șubrede...

Continuau să înainteze, într-un peisaj monoton de ploaie și valuri. Din ocean se înălța o ceață întunecată. Trecu o noapte lungă și rece. Zorile cenușii dezvăluiră tot pîclă, bură și talazuri. Apoi, brusc, cei doi matrozi posaci din fiecare ambarcațiune tresăriră, cîrmind și privind atenți înainte. O stîncă înaltă se ridică deasupra călătorilor, întrezărindu-se parți al printre suvițele de ceață. Ocolind-o, zăriră bolovani și arbuști piperniciți, agățați mult deasupra velelor.

Yahan tăifăsuise cu unii din pescari.

— Spune că vom trece de gura unui fluviu, dincolo de care se află singurul țărm unde se poate debarca.

Chiar în timp ce vorbea, stînca uriașă dispăru înapoi în negură și o pîclă mai deasă se învălătuci deasupra barcazului, care scîrțîi, cînd un alt curent submarin îi izbi chila. Dragonul rînjind de la pro vă se zgîlții și se răsuci. Văzduhul era alb și opac ; apa, bolborosind și clocotind de jur împrejur, căpătase o culoare roșie, lipsită de transparență. Matrozii comunicau între ei prin răcnete.

— Fluviul s-a revărsat din matcă, explică Yahan. Încearcă să se întoarcă... Țineți-vă !

Rocannon prinse brațul lui Kyo, și barca derivă, apoi tangă și se răsuci, lovită de curenți transversali, executînd un fel de dans nebunesc, în vreme ce matrozii se luptau s-o țină pe loc ; jerbe de spumă acoperiră marea, iar vîntelegarii se zbătură, străduindu-se să-și elibereze aripile, și mîrîiră îngroziți.

Dragonul părea că-și regăsise echilibrul inițial, cînd o rafală de vînt și ceață legănă ambarcațiunea nestrunită și o aplecă lateral. Vela lovi apa cu un pocnet rămase parcă înleiată și trase barcazul după ea. Apa stacojie și caldă se înălță pînă lîngă chipul pămînteanului și-i umplu gura, nările, ochii. Încleștîndu-se cu disperare de ceva, bărbatul se luptă să regăsească aerul. Cînd ieși la suprafață, văzu că strîngea brațul Fianului, și cei doi înotară prin marea dezlănțuită, caldă aidoma sîngelui, care-i legăna, îi răsucea și-i îndepărta tot mai mult de barca răsturnată. Rocannon răcni după ajutor, însă glasul îi muri, absorbit de liniștea ceții. Exista oare un țărm — încotro, cît de departe ? Înotă înspre forma tot vagă a epavei, tîrîndu-l pe Kyo după el.

— Rokanon !

Prova-dragon a celuilalt barcaz apăru rînjind din haosul orbitor. Mogien sări peste bord, luptînd împotriva curenților, vîrîndu-i o frînghie în mîini și legîndu-l pe omulet peste piept. Rocannon zări perfect chipul tînărului, sprîncenele arcuite și părul blond, întunecat acum de apă. Fură ridicați la bord ; Mogien, ultimul.

Yahan și unul dintre pescari fuseseră salvați imediat. Celălalt matroz și cei doi

vîntelegari se înecaseră, prinși sub ambarcațiune. Acum intraseră destul de mult în golf, iar curenții și vînturile din zona estuarului slăbiseră ca intensitate. Ticsit cu bărbații uzi leoarcă și tăcuți, barcazul se legăna prin apa arămie și trîmbele de ceață.

— Rokanon, cum se face că nu ești ud?

Încă ametit, etnologul își privi hainele îmbibate de apă, fără să înțeleagă. Zimbind și tremurînd de frig, Kyo răspunse în locul lui :

— Rătăcitorul purta a doua piele.

Rocannon înțelese atunci și-i arătă lui Mogien „pielea" impermstraiului său, pe care-l îmbrăcase în decursul ultimei nopți, pentru a-i ține de cald, lăsînd dezvelite numai palmele și capul. Costumul acesta îi mai rămăsese, ca și Ochiul Mării, încă tăinuit pe pieptul lui ; dar radioul, hărțile, arma, toate celelalte legături cu propria sa civilizație nu mai existau.

— Yahan, te vei înapoia în Hallan.

Stăpînul și slujitorul stăteau unul înaintea celuilalt pe țărmul ținutului sudic, cu valurile clipocind la picioare, prin ploaie. Yahan nu răspunse.

Erau acum șase călăreți, cu trei vîntelegari. Kyo putea merge cu un smirom, și pămînteanul cu celălalt, însă Mogien era un bărbat mult prea masiv pentru a călări alături de cineva pe distanțe lungi ; pentru a-i cruța pe armăsari, al treilea smirom trebuia să revină cu barcazul la Tolen. Mogien hotărîse ca acela să fie Yahan, cel mai tînăr.

— Nu te trimit îndărăt pentru vreo greșeală, sau neascultare, Yahan. Acum, du-te... pescarii așteaptă.

Slujitorul nu se clinti. Înapoia lui, pescarii stîngeau focul lîngă care mîncaseră. Cîteva scîntei palide zburară prin negură.

— Lord Mogien, șopti Yahan, trimite-l pe Iot.

Mogien se întunecă la chip și apucă mînerul săbiei.

— Du-te, Yahan !

— Nu voi pleca, Lord.

Lama ieși șuierînd din teacă, iar smiromul, cu un strigăt de disperare, se retrase cîțiva pași împleticiți, se întoarse și dispăru în ceață.

— Așteptați-l puțin, vorbi Mogien către matrozi. Apoi, plecați. Noi trebuie să ne căutăm calea. Micule Lord, nu dorești să-mi călărești armăsarul, cîtă vreme merge ?

Kyo, stătea ghemuit, de parcă suferea de frig ; de la debarcarea pe țărmul Fiernului, nu mîncase și nu rostise nici un cuvînt. Mogien îl așeză pe șaua telegarului sur și merse înaintea acestuia, conducîndu-i în susul plajei, îndepărtîndu-se de mare. Rocannon îl urmă, privind îndărăt, spre locul unde dispăruse Yahan, apoi iarăși la Mogien, minunîndu-se de ființa aceea ciudată, prietenul său, gata să ucidă cu sînge rece un om, pentru ca în momentul următor să vorbească cu blîndețe. Arogant și loial, nemilos și binevoitor, prin însești aceste contracții, Mogen era un adevărat lord.

Pescarii spuseseră că în estul golfulețului exista o așezare, așa încît porniră într-acolo prin pîcla albicioasă, ce-i înconjura ca o cupolă catifelată și opacă. Pe vîntelegari ar fi putut să se înalțe deasupra păturii de ceață, dar animalele, istovite și posace după ce vreme de două zile fuseseră legate în barcaz, n-ar fi zburat. Mogien, Iot și Raho le conduceau de hățuri, iar pămînteanul îi urma, continuînd să privească pe furiș după Yahan, pe care ajunsese să-l îndrăgească. Își păstrase impermstraiul pentru căldură, cu excepția căștii care l-ar fi izolat complet de lume. Chiar și așa, se simțea straniu în negura impenetrabilă, mergînd pe un țărm necunoscut, și privi în jos, căutînd un băț sau baston. Printre dîrele lăsate de aripile tîrșite ale armăsarilor, panglicile de alge și dungile de sare uscată, zări un baston lung și alb, un lemn azvîrlit de valuri pe plajă ; îl scoase din nisip și, înarmat, se simți mai liniștit. Dezgropatul toiagului sporise însă distanța față de cei dinainte. Se grăbi după ei, călăuzindu-se prin ceață după urme. În dreapta lui se înălță o siluetă. Știu imediat că nu era nici unul dintre tovarășii săi și ridică bastonul, dar fu înșfăcat din spate și răsturnat. Simți peste gură ceva asemănător unei piei reci, umede. Izbuti să-și elibereze brațele și fu răsplătit cu o lovitură în tîmplă care îl făcu să leșine.

Cînd reveni în simțire, încet și dureros, zăcea pe spate, în nisip. Deasupra lui, se ciorovăiau două făpturi mătăhăloase și nedeslușite. Înțelegea numai frînturi din dialectul lor Olgyor.

— Lasă-l aici, spuse una dintre ele, iar celălalt replică :

— Omoară-l, n-are nimic.

— La auzul acestor vorbe, Rocannon se rostogoli pe o parte și-și trase peste cap și față, casca impermstraiului, închizînd-o. Unul din giganți se răsuci, privindu-l, și pămînteanul văzu că era un smirom masiv, încotoșmănat în blănuri.

— Du-l la Zgama, vorbi al doilea poate-l vrea Zgama. După alte replici, Rocannon fu apucat de brațe, ridicat și pe jumătate tîrît. Se zbătu, însă țeasta îi pulsa și pîcla îi pătrunsese în creier. Ca prin vis, simți negura sporind, auzi glasuri, întrezări un perete din lut și rădăcini împletite, o tortă pîlpîind. După aceea, un tavan deasupra, alte voci, întuneric. Cînd înălță în cele din urmă capul, era întins cu fața în jos pe o podea din piatră.

În apropierea lui, un foc de bușteni trosnea într-o vatră de mărimea unei colibe. Înaintea acesteia era un gard viu de picioare desculțe și chingi din piei zdrențuite. Ridică mai mult privirea și zări chipul unui bărbat : un smirom, cu pielea albă, părul negru, barba deasă, învești mîntat în blănuri cu dungi verzi și negre și purtînd pe cap o căciulă pătrată din blană.

— Tu ce ești ? întrebă el cu glas gros și răgușit, privindu-l pe fider.

— Cer... cer ospitalitatea acestei locuințe, rosti Rocannon, cînd izbuti să se ridice în genunchi. Deocamdată, asta era tot ce se putea face.

— Ai căpătat o parte din ea, vorbi bărbosul, privindu-l cum își pipăia umflătura de la ceafă. Mai vrei ? În jurul său, picioarele murdare și blănurile zdrențuite se legănară, iar chipurile albe rînjiră.

Rocannon se ridică în picioare și se-ndreptă. Rămase tăcut și nemișcat, pînă ce își recăpătă echilibrul, iar durerea bubuitoare din țeastă se mai domoli. După aceea, înălță fruntea și privi în ochii negri și strălucitori ai tîlharului.

— Tu ești Zgama, zise el.

Individul se retrase un pas, arătînd speriat. Pămînteanul, care mai trecuse prin situații limită pe cîteva planete, se străduia să exploateze cît mai bine momentul.

— Eu sînt Olhor, Rătăcitorul. Vin dinspre miazănoapte, de pe apă, din ținutul de dincolo de soare. Vin cu pace și plec cu pace. Trecînd pe lîngă Palatul lui Zgama, mă-ndrept spre miazăzi. Nimeni să nu mă oprească !

— O-o-oh, exclamară toate gurile deschise pe fețele palide, privindu-l. Rocannon rămase cu ochii ațintiți asupra lui Zgama.

— Aici eu sînt stăpîn, spuse bărbatul cel masiv, cu un glas răgușit. Nimeni nu mi se-mpotrivește !

Rocannon continuă să tacă, fără să-și clintească un mușchi.

Zgama văzu că pierdea în înfruntarea aceea de priviri : oamenii lui continuau să se holbeze, uluiți, la străin.

— Nu vă mai zgîiți ! răcni el.

Etnologul nici nu clipi măcar. Înțelesese că avea de-a face cu o fire iraselbilă, dar acum era prea tîrziu pentru a-și schimba tactica.

— Nu vă mai zgîiți ! urlă iarăși Zgama, apoi trase o spadă de sub mantia de blănuri, o roti prin aer, și o repezi cu o forță colosală asupra gîtului străinului.

Însă capul acestuia nu se rostogoli pe podele. Rocannon se clătină, dar tăișul tîlharului ricoșase ca din piatră.

— O-o-o-h-h- ! izbucniră toți cei din jurul focului.

Zgama ezită ; pentru o clipă, fu gata să-l lase să plece pe ciudatul captiv. Totuși, încăpățînarea neamului său îi învinse stupefacția și teama.

— Înhățați-l... prindeți-i brațele ! strigă el, iar cînd oamenii săi nu schițară nici un gest, îl apucă pe Rocannon de umeri, și-l răsuci. În momentul acela, interveniră ceilalți, și pămînteanul nu se opuse. Costumul lui îl proteja de elemente străine, temperaturi extreme, radioactivitate, socuri și lovituri cu viteze și forțe mijlocii, precum cele ale săbiilor și gloanțelor ; nu-l putea scăpa însă, din strînsoarea a zece-cincisprezece bărbați puternici.

— Nimeni nu trece pe lîngă Curtea lui Zgama, Stăpînul Golfului Lung ! Bărbosul își revărsă întreaga furie, după ce Rocannon fu imobilizat. Ești o iscoadă a căpățînilor-galbene de Angien. Te cunosc eu ! Ai venit cu vorba ta Angyar, cu vrăjile și farmecele tale, iar corăbiile-dragoni te vor urma dinspre miazănoapte. Dar nu aici ! Eu sînt stăpînul celor fără de stăpîni. Să vină Căpățînile-galbene și slugoii lor lingușitori... vor simți gustul bronzului ! Te-ai tîrît din mare, cerșind un loc lîngă vatra mea ? O să-ți dau căldură, iscoadă ! O să-ți dau carne friptă ! Legați-l de stîlpul de colo !

Răcnetele sale dezlănțuite avură darul de-a restabili încrederea oamenilor și aceștia îl legară pe străin de unul dintre stîlpii ce susțineau deasupra focului o frigare uriașă, apoi îi îngrămădiră lemne în jurul picioarelor.

După aceea, amuțiră. Rînjind, masiv în blănurile lui, Zgama înaintă, luă un vreasc arzînd din foc și-l vîntură prin fața lui Rocannon, apoi aprinse rugul. Vîlvătăile izbucniră dogoritoare. Într-o clipă, veșmintele pămînteanului, tunica și mantia cafenie a Hallanului luară foc și flăcările îi înconjurară capul.

— A-a-a-h, șoptiră din nou privitorii, iar unul dintre ei strigă :

— Priviți !

Cînd pîrjolul se mai domoli, prin fum se putea întrevedea silueta nemișcată, cu flăcările lingîndu-i picioarele, privindu-l fix pe Zgama. Pe pieptul dezgolit atîrnată de un lanț din aur, strălucea o nestemată uriașă, aidoma unui ochi deschis.

— Pedan, pedan, șoptiră femeile, retrăgîndu-se în colțurile întunecate.

Cu glasul său bubuitor, Zgama destramă începutul de panică.

— O să ardă ! Lăsați-l să ardă ! Deho, mai pune lemne, iscoada nu se frige îndeajuns de iute ! Tîrî un băiețel în lumina pîlpîitoare a focului și-l sili să aducă lemne la piciorul rugului : N-avem nimic de mîncat ? Aduceți mîncare, femeilor ! Vezi cît de ospitalieri sîntem, Olhor, vezi cum mîncăm ? Înhață o halcă de carne dată de o femeie, și veni în fața lui Rocannon, mușcînd cu poftă și lăsînd grăsimea să-i curgă prin barbă. Doi dintre bătăușii săi îl imitară, păstrînd totuși distanța. Cei mai mulți nu se apropiară de loc de capătul acela al vetrei ; însă Zgama îi îndemnă să mănînce, să bea și să strige, iar cîțiva băieți se provocau să vină atît de aproape încît să arunce lemne pe rugul unde bărbatul cel calm și tăcut stătea legat, cu flăcările jucînd pe pielea sa straniu strălucitoare.

În cele din urmă, focul și gălăgia se stinseră. Ghemuiți în blănurile zdrențuite, bărbații și femeile dormeau pe podea, prin colțuri, în cenușa caldă. Doi oameni stăteau de pază, cu săbiile pe genunchi și clondirele în mîini.

Rocannon închise ochii. Încrucișînd două degete, desfăcu partea superioară a costumului și respiră din nou aer proaspăt. Noaptea cea lungă trecu și, încet, apărură zorile. În lumina cenușie, din ceața ce se strecura prin ferestre, apăru Zgama, alunecînd pe grăsimea picurată de podea și pășind peste trupurile sforăitoare. Se opri, privindu-și prizonierul. Ochii acestuia erau gravi și neclintiți, ai tîlharului se doreau sfidători, fără să reușească.

— Arzi, arzi ! mîrîi Zgama, apoi se îndepărtă.

Dinafara sălii se auzeau murmurele și uguielile herilorilor, animalele domestice masive și acoperite cu pene, crescute de Angyar pentru carne, ținute aici cu aripile tăiate și duse la păscut pe stîncile marine. Încăperea se goli, cu excepția cîtorva prunci și femei, care păstrară o distanță respectuoasă față de el, chiar și atunci cînd începură să frigă carnea pentru cină.

Pămînteanul era legat de treizeci de ore și suferea atît de durere cît și de sete. Aceasta constituia problema cu adevărat importantă : setea. Ar fi putut rezista mult timp fără hrană și presupunea că putea stătea în lanțuri tot atîta vreme, deși se simțea deja ametit ; însă lipsit de apă o mai putea duce numai una din zilele acelea lungi.

Așa neajutorat, nu-l putea spune nimic lui Zgama, nu-l putea amenința sau ispiti, fără să nu sporească încăpățînarea acestuia.

În noaptea aceea, pe cînd flăcările îi dansau înaintea ochilor iar înapoia lor zărea chipul masiv și bărbos al tîlharului, continua să vadă în minte o altă față, arămie și cu păr bălai : Mogien, de care se simțea legat ca de un prieten, ba chiar de un fiu. Pe măsură ce noaptea și focul urmară într-una, se gîndi la Kyo, micuțul Fian, atît de fragil, aidoma unui copil, straniu legat de el într-un mod pe care nu încercase să-l înțeleagă ; îl văzu pe Yahan cîntînd despre eroi ; pe Iot și Raho, mormăind și rizînd laolaltă pe cînd țesălau armăsarii înaripați ; și pe Haldre, desfăcîndu-și lanțul de aur din jurul gîtului. Nu-și reamintea nimic altceva, deși trăise mulți ani pe multe planete, învățase și făcuse multe. Totul dispăruse. I se părea că se afla în Hallan, în sala cea lungă împodobită cu tapiserii pe care oamenii se luptau cu giganții, și Yahan îi întindea un vas cu apă.

— Bea, Lord al Stelelor. Bea.

Iar el bău.

V

Feni și Feli, cele două luni mai mari, dansară, reflexii albe pe apă, cînd Yahan îi întinse a doua cupă. În vatră străluceau numai cîțiva tăciuni. Încăperea era cufundată în beznă, presărată ici-colo cu pete neregulate de lumină lunară, și tăcere, întreruptă numai de sforăiturile și foielile celor adormiți.

După ce Yahan îi slăbi încetișor lanțurile, Rocannon se lăsă cu toată greutatea, rezemîndu-se pe stîlp, deoarece picioarele îi amorțiseră și nu mai putea sta nesprijinit.

— Poarta de afară este păzită toată noaptea, îi șopti Yahan la ureche, iar străjerii ei nu dorm. Mîine, cînd vor duce turmele...

— Mîine seară. Nu pot fugi. Va trebui să-i păcălesc. Yahan, prinde lanțul în așa fel încît să-mi pot lăsa greutatea pe el. Agață-l aici, lîngă mîna mea.

O siluetă se ridică, căscînd, și Yahan păru că se topește în umbre, cu un zîmbet ce sclipi pentru o clipă sub razele lunilor.

Rocannon îl văzu în zori, ieșind împreună cu ceilalți bărbați pentru a duce herilorii la pășunat ; purta o blană murdară, aidoma celorlalți, iar părul său negru era zbîrlit precum o perie. Zgama veni iarăși să se încrunte la captiv. Pămînteanul știa că tîlharul ar fi fost gata să renunțe la jumătate din turmele și nevestele sale pentru a scăpa de oaspetele acela straniu, însă era prins de propria lui cruzime : temnicerul este prizonierul prizonierului. Zgama dormise în cenușa caldă, și părul îi era plin de scrum, astfel încît părea mai ars decît Rocannon, a cărui piele strălucea albă. Ieșise tropăind, iar sala rămase din nou pustie majoritatea zilei, deși paznicii nu-și părăsiseră locurile de lîngă ușă. Rocannon își trecu timpul, efectuînd pe furiș exerciții izometrice. Cînd o femeie, aflată în trecere pe lîngă el, îl surprinse întinzîndu-se, nu se opri, ci continuă să se relaxeze, legănîndu-se și fredonînd încet un cîntecel ciudat. Femeia căzu în patru labe și dispăru, scîncind.

Ceața amurgului pătrunse prin ferestre, femeile posace gătiră o fiertură cu carne și alge marine, turmele revenite uguiau afară, iar Zgama și oamenii săi intrară, picăturile de ceață condensată sclipindu-le pe blănuri și în bărbi. Se așezară pe podea, să mănînce. Sala răsuna de zgomote, mirosea și era plină de aburi. Începea să se simtă tensiunea întoarcerii, seară de seară, la același spectacol incredibil ; chipurile erau încruntate, glasurile arțăgoase.

— Ațițați focul — tot va arde ! răcni Zgama, sărind în picioare și împingînd un butuc arzînd la baza rugului.

Nimeni nu schiță nici un gest.

— Îți voi mînca inima, Olhor, atunci cînd ți se va frige între coaste ! O să port piatra aia vînătă pe un belciug prin nas ! Tîlharul tremura de furie, îndîrjit de privirea tăcută și fixă pe care o îndura de două zile. O să-ți închid eu ochii! urlă el, și ridicînd un lemn greu de pe podea, îl izbi cu putere de capul fiderului, apoi sări brusc îndărăt, parcă înfricoșat de ceea ce făcuse.

Încet, Rocannon întinse mîna dreaptă, încleștă pumnul pe lemn și-l trase afară din foc. Capătul bățului ardea. Îl înălță, ațintindu-l către ochii lui Zgama, după aceea, foarte încet, pași înainte. Lanțurile căzură în jurul său. În jurul picioarelor lui desculțe, flăcările se întețiră și se destrămară în scîntei și tăciuni.

— Afară ! rosti pămînteanul, mergînd către tîlhar. Acesta se retrase un pas, apoi încă unul. Tu nu ești stăpînul aici. Cel fără de lege este slav, și cel crud este sclav, și cel nerod tot sclav este. Tu ești sclavul meu, și te mînc ca pe-o vită. Afară!

Zgama se prinse de cele două canturi ale ușii, dar lemnul arzînd i se apropie de ochi și tîlharul ieși în curte. Paznicii se ghemuiseră, nemișcați. Lîngă poarta exterioară, flăcările torțelor de rășină luminau ceața ; nu se auzeau decît murmurele cirezilor în staule și vuietul mării sub stînci. Zgama se retrase pas cu pas pînă cînd ajunse la poarta exterioară, încadrată de făclii. Chipul său alb și negru încremenise într-o mască, pe măsură ce se apropia flacăra. Paralizat de spaimă, se agăță de stîlpul porții, umplînd trecerea cu trupul lui masiv. Istovit și răzbunător, Rocannon îl împunse puternic, cu capătul lemnului, în piept, îl doborî și păși peste trupul său în beznă și ceața de afară. Parcursese vreo cincizeci de pași în întuneric, apoi se poticni și nu se mai putu ridica.

Nimeni nu-l urmări. Nimeni nu ieși din îngrăditura dinapoia lui. Rămase în iarba aspră, într-o stare vecină cu leșinul. După o vreme, făcliile de la poartă se stinseră, și rămase numai bezna. Vîntul sufla cu multe glasuri prin iarbă, și valurile guiera undeva dedesubt.

Cînd ceața se destramă, lăsînd lunile să-și azvîrle strălucirea, Yahan îl găsi aproape de marginea stîncii. Cu ajutorul smiromului, Rocannon se ridică și păși. Orbecăind, împiedicîndu-se, mergînd în patru labe acolo unde terenul era accidentat și ascuns în beznă, se îndreptară către est și apoi sud, îndepărtîndu-se de coastă. Se opriră de cîteva ori, pentru a-și trage răsuflarea și a se orienta, iar pămînteanul adormi de fiecare dată, aproape instantaneu, Yahan îl trezea și-l silea să meargă, pînă ce, cu puțin înaintea zorilor, pătrunseră într-o vale, la marginea unei păduri. În pîcla întunecată, copacii se zăreau aidoma unor pete negre. Yahan și Rocannon pătrunseră în ea, urmînd cursul albiei, dar nu avansară prea mult.

— Nu mai pot, vorbi etnologul și se opri. Yahan găsi un petec nisipos, sub malul riulețului, unde se puteau odihni fără să fie zăriți de deasupra ; Rocannon se tîrî înăuntru, precum un animal în vizuină, și adormi.

Cînd se deșteptă după cincisprezece ore, în amurg, smiromul adunase o grămăjoară de rădăcini și mlădițe verzi, comestibile.

— Este prea timpuriu în caldan pentru fructe, explică el mihnit, iar țăranii din Castelul-mocofanilor mi-au luat arcul. Am pus cîteva capcane, dar nu vor prinde nimic pînă la noapte.

Rocannon înfulecă salata pe nerăsuflate, iar după ce bău apă din pîriu, se destinse și putu iarăși să gîndească.

— Yahan, cum de-ai fost tu acolo... în Castelul-mocofanilor ? întrebă el.

Tînărul smirom plecă ochii și înfundă în nisip cîteva rădăcini mai puțin gustoase.

— Lord, știi că... l-am înfruntat pe Lordul meu, Mogien. După aceea, m-am gîndit că m-aș putea alătura Celor-fără-de-stăpîn.

— Știai de ei ?

— Acasă se vorbea de locuri noi, Olgior, sîntem atît stăpîni cît și slugi. Se zice că în vremurile de demult, în Angien locuiau numai smiromi, care vînau prin codri și n-aveau stăpîni ; iar Angyar au venit dinspre miazăzi în corăbii-dragon... Am găsit locul, iar tovarășii lui Zgama m-au crezut fugit din altă așezare de pe coastă. Mi-au luat arcul, m-au pus la muncă și n-au întrebat nimic. Așa te-am găsit. Chiar dacă n-ai fi fost acolo, tot aș fi plecat. Nu doream să fiu stăpîn printre mocofani !

— Știi unde sînt tovarășii noștri ?

— Nu. Dorești să-i cauți, Lord ?

— Spune-mi pe nume, Yahan. Da, dacă există vrea șansă de a-i găsi, îi voi căuta. Nu putem traversa singuri un întreg continent, pe jos, fără straie sau arme.

Smiromul tăcu, netezind nisipul, privind pîrîul, care clipocea limpede și întunecat sub ramurile groase ale coniferelor.

— Nu ești de acord ?

— Lordul meu Mogien mă va ucide, dacă mă află. Este dreptul lui.

După eticheta Angyar, avea dreptate ; iar Mogien ar fi respectat cu siguranță tradiția.

— Dacă-ți găsești un nou stăpîn, cel vechi nu mai are nici un drept : așa-i, Yahan ?

Băiatul încuviință.

— Însă un răzvrătit nu-și găsește alt stăpîn.

— Depinde. Jură-mi ascultare, și voi răspunde pentru tine înaintea lui Mogien... dacă-l vom găsi. Nu știu care sînt cuvintele folosite în asemenea ocazii.

— Noi spunem așa, șopti Yahan, Lordului meu îi încredințez orele vieții și soarta morții mele.

— Le accept. Și împreună cu ele, propria-mi viață pe care mi-ai redat-o.

Pîriiașul curgea zgomotos de pe pragul aflat deasupra lor, și cerul se întuneca solemn. După ce se lăsă bezna, Rocannon își scoase impermstraiul și, întinzîndu-se în curent, lăsă apa rece, care-i scălda trupul, să spele sudoarea, oboseala, spaima și amintirea flăcărilor lingîndu-i ochii. Costumul impermeabil era o grămăjoară de material transparent, greu vizibil, tuburi și sîrme de grosimea firului de păr, și cuburi transiucide de mărimea unei unghii. Yahan îl urmări stînjenit îmbrăcîndu-și iarăși veșmîntul (nu avea alte haine, iar smiromul fusese nevoit să dea straiele sale Angyar în schimbul a două bucăți murdare de blană herilor).

— Lord Olhor, vorbi el în cele din urmă, pielei... pielea aceasta a oprit focul să te ardă. Sau... nestemata ?

Colierul era acum ascuns în săculețul

de amulete al smiromului, atîrnat la gîtul lui Rocannon.

— Pielea, răspunse pămînteanul. Nu-i nici o vrajă. Este un soi de platoşă rezistentă.

— Şi toiagul alb ?

Rocannon privi bățul cu un capăt carbonizat ; Yahan îl culesese din iarba de pe stincă, aşa cum oamenii lui Zgama îl aduseseră de pe plajă împreună cu fiderul ; păruseră hotăriţi că bărbatul trebuia să-l păstreze. Ce-ar fi însemnat un vrăjitor fără toiag ?

— Păi, răspunse el, dacă va trebui să mergem pe jos, este foarte bun.

Se mai întinse o dată şi, deoarece nu mai aveau ce mînca înainte de culcare, bău iarăşi apă din pîrîul rece, întunecat şi zgomotos.

Cînd se trezi a doua zi, era odihnit şi înfometat. Yahan plecase, la revărsatul zorilor, să controleze capcanele şi pentru că se simţea prea înfrigurat ca să mai rămînă în culcuşul umed. Reveni doar cu o mînă de ierburi şi o veste neplăcută. Urcase creasta împădurită pe al cărei versant dinspre ţărm se aflau ei şi, din vîrf, văzuse către sud marea.

— Oare bastarzii mîncători-de-peşte din Tolen ne-au lăsat pe o insulă ? mormăi el; obişnuitul lui optimism era încercat de frig, foame şi nesiguranţă.

Rocannon se strădui să-şi reamintească linia coastelor de pe hărţile pierdute în apă. Un rîu curgînd dinspre vest se vărsa în nordul unei limbi lungi pe uscat, ce făcea parte dintr-un lanţ muntos, paralel cu ţărmul, de la vest spre est; între istmul acela şi continent se întindea un braţ de mare, îndeajuns de lung şi larg pentru a figura destul de clar pe hărţi şi în memoria lui. O sută, două sute de kilometri lungime ?

— Cît de lat ? îl întrebă pe Yahan, şi acesta răspunse mohorît :

— Foarte lat. Nu pot înota, Lord.

— Putem umbla. Limba aceasta se uneşte cu continentul în apus. Probabil că Mogien nu va căuta acolo.

El trebuia să ia hotărîrile — smiromul îşi depăşise mult atribuţiile — dar se simţea descurajat, gîndindu-se la ocolul acela lung prin ţinutul necunoscut şi ostil. Yahan nu se întîlnise cu nimeni, însă văzuse poteci, iar absenţa, sau prezenţa, vînatului nu putea fi cauzată decît de oameni.

Totuşi, dacă mai sperau să fie găsiţi de Mogien — dacă Mogien trăia, era liber şi mai avea vîntelegarii — trebuiau să pornească spre sud şi, pe cît posibil, să iasă în loc deschis. Lordul Hallanului avea să-i caute în direcţia aceea, deoarece acolo era ţinta călătoriei.

— Să mergem, rosti Rocannon, şi porniră.

Puţin după amiază, priveau din vîrful crestei către un golf lat, întinzîndu-se spre est şi vest cît putea fi văzut cu ochiul, cenuşiu că plumbul, sub un plafon jos de nori. Din ţărmul sudic se distingea numai o linie de dealuri scunde şi întunecate. Vîntul din golf le îngheaţă spatele, pe măsură ce coborîră pe ţărm şi porniră de-a lungul lui înspre vest. Yahan cercetă norii, îşi trase capul între umeri şi vorbi cu un ton jalnic :

— O să ningă.

Ninsoarea începu brusc, o rafală umedă de zăpadă întîrziată, disprînd pe solul ud la fel de iute ca şi pe apa întunecată. Costumul lui Rocannon îl ferea de frig, însă efortul şi foamea îl epuizau ; Yahan era şi el obosit, şi înfrigurat. Continuau să se împleticească înainte, deoarece n-aveau altă alternativă. Traversară un rîuleţ prin vad, escaladară malul, prin iarba aspră şi zăpada spulberată, şi în vîrf le răsări înainte un bărbat.

— Huf ! exclamă acesta, holbîndu-se surprins, apoi uimit. Vedea în faţa lui doi oameni umblînd prin viscol, unul cu buzele vinete şi zgribulindu-se în blănuri zdrenţuite, iar celălalt gol-goluţ. Ha, huf! adăugă el. Era un individ înalt, uscăţiv, crăcănat şi bărbos, cu o privire rătăcită în ochii negri. Ha, tu, acolo ! continuă el în grai Olgyor, îngheţi şi mori !

— A trebuit să înotăm... ni s-a scufundat barca, improviză prompt Yahan. Ai o casă, cu foc înăuntru, vînătorule de pelliunur ?

— Aţi traversat apa dinspre sud ?

Bărbatul părea tulburat, şi smiromul replică vag :

— Sîntem din răsărit — am venit să cumpărăm blănuri de pelliunur, dar toate bunurile noastre s-au pierdut în mare.

— Hînh, hînh, reflectă sălbaticul, nesigur, dar firea lui, probabil prietenoasă, păru să-i învingă temerile : Veniţi ; am foc şi mîncare, rosti el si, întorcîndu-se, porni prin rafalele de ninsoare.

Urmîndu-l, ajunseră în scurt timp la coliba lui, cocoţată pe o pantă între creasta împădurită şi golf. Atît pe dinăuntru cît şi pe dinafară, era aidoma oricărui adăpost de iarnă al smiromilor din codrii Angienului, iar Yahan se ghemui înaintea focului, suspinînd uşurat, aşa cum ar fi făcut acasă. Aceasta linişti gazda mai bine decît orice explicaţie ingenioasă.

— Înteteşte focul, băiete, spuse el şi-i întinse pămînteanului o mantie grosolană să se înveleaşcă.

Azvîrlindu-şi propria mantie, stăpînul colibei aşeză un vas din lut, cu fiertură, să se încălzească si se tolăni pe jos, alături de ei, rostogolindu-şi ochii de la unul la celălalt.

— Mereu ninge pe vremea asta, şi-o să ningă mai tare. Aveţi loc destul ; iarna stăm trei aici. Ceilalţi vin deseară, sau mîine sau în curînd; pe viscol stau afară, pe creastă, unde vînează. Sîntem vînători de pelliun ; m-ai cunoscut după fluiere, nu, băiete ?

Atinse legătura de naiuri masive din lemn ce-i legăna la brîu, şi rînji. Avea un aspect sălbatic, feroce şi dement, totuşi ospitalitatea sa era reală. Le oferi tocană de carne şi cînd se înseră le arătă unde să se odihnească. Rocannon nu ezită nici un moment. Se înveli în blănurile mirositoare ale firidei-pat, şi dormi ca un prunc.

Dimineaţa, ninsoarea continuă, iar solul era complet alb şi neted. Tovarăşii gazdei lor nu reveniseră.

— O să-şi petreacă noaptea dincolo de Şiră, în satul Timash. O să vină cînd se potoleşte.

— Şira... e braţul de mare de-acolo ?

— Nu, ăla-i golful... dincolo de el nu există nici un sat ! Şira e creasta, dealurile care se ridică deasupra noastră. Dar voi de unde veniţi ? Tu vorbeşti cam ca noi, dar nu şi unchiul tău.

Yahan privi jalnic spre Rocannon, care adormise în vreme ce căpăta un nepot.

— Ah... el e din Ţinuturile Dinapoi ; acolo se vorbeşte altfel. Şi noi îi spunem apei aceleia tot golf. Păcat că nu cunoaştem pe nimeni cu o barcă, să ne treacă dincolo.

— Vreţi să mergeţi către miazăzi ?

— Păi, dacă ne-am pierdut totul, nu sîntem decît nişte cerşetori pe-aici. Cel mai bine ar fi să ne-ntoarcem acasă.

— Există o barcă, pe ţărm, ceva mai departe. O să vedem ce putem face cînd se răzbună vremea. Să ştii, puştiule, îmi îngheaţă sîngele cînd te-aud ce uşor vorbeşti despre drumul către miazăzi. Eu n-am auzit ca vreun suflet de om să trăiască între golf şi munţii cei mari, decît poate Cei despre care nu se vorvorbeşte. Iar alea sînt istorii de demult, şi cine poate spune dacă există chiar munţii ăia ? Eu am fost de cealaltă parte a golfului — nu mulţi bărbaţi se pot lăuda cu asta. Acolo, lîngă apă, se găsesc mulţi pelliunuri. Însă nici un sat. Nici un om. Nimic. Iar eu n-aş poposi acolo peste noapte.

— O să mergem spre răsărit, urmînd ţărmul dinspre miazăzi, făcu Yahan indiferent, dar cu o privire derutată ; cu fiecare întrebare născocirile lui se încîlceau tot mai mult.

Totuşi, instinctul care-l făcuse să mintă fusese corect.

— Cel puţin, n-aţi venit dinspre miazănoapte ! urmă gazda lor, Piai, ascuţindu-şi pe o gresie cuţitul lung cu lama în formă de frunză. Dincolo de golf nu-i nimeni, iar dincolo de mare locuiesc numai rîioşii care sînt sclavii Căpăţînilor-galbene. Ai voştri nu ştiu de ei ? În miazănoapte, dincolo de apă, trăieşte un neam de oameni cu capete galbene. Eadevărat ! Se zice că stau în case înalte cît copacii, că au săbii de argint şi călăresc între aripile vîntelegarilor ! Eu nu cred că nu văd. Blana de vîntelegar are preţ bun pe coastă, dar sînt greu de doborît, ce să mai zic de îmblînzit şi călărit. Nu poţi crede tot ce se povesteşte. Eu mă descurc cu blănurile de pelliun. Pot strînge animalele din jur, de pe-o distanţă de-o zi de zbor. Ascultă ! Ridică naiurile la buze şi suflă, la început uşor de tot, o tînguire de-abia auzită, ezitantă, crescînd şi preschimbîndu-se, pulsînd şi întrerupîndu-se între note, devenind aproape o melodie, strigătul unui animal sălbatic. Rocannon simţi un fior pe spinare ; mai auzise sunetul acela în pădurile Hallanului. Yahan, care fusese crescut pentru a deveni vînător, rînji excitat şi răcni ca în timpul hăituielii, cînd se întrezăreşte prada :

— Cîntă ! cîntă ! i-acolo !

Împreună cu Piai, petrecu restul după-amiezii, amintindu-şi întîmplări de vînătoare, în vreme ce ninsoarea continua să cadă într-una, deşi vîntul se potolise.

A doua zi, cerul era senin. Pe colinele acoperite de zăpadă, soarele sclipea orbitor, ca într-o dimineaţă de geran. Înainte de amiază sosiră şi cei doi tovarăşi ai lui Piai, cu cîteva blănuri pufoase şi cenuşii de pelliun. Voinici şi oacheşi, ca toţi Olgyor din sud, păreau chiar mai sălbatici decît gazda, temători faţă de străini, precum animalele, evitîndu-i şi privindu-i numai pieziş.

— Îi numesc sclavi pe cei din neamul meu, îi spuse Yahan lui Rocannon, cînd ceilalţi erau ieşiţi din colibă. Dar mai bine să fiu un om slujind alţi oameni, decît animal vînînd animale, aidoma lor. Rocannon înalţă mîna şi smiromul amuţi, cînd intră unul din ei, privindu-i cu coada ochiului, fără un cuvînt.

— Haidem, murmură fiderul în graiul Olgyor, din care mai învăţase cîte ceva în ultimele două zile. Ar fi dorit să nu fi aşteptat sosirea celor doi vînători, şi Yahan părea şi el îngrijorat. I se adresă lui Piai, care tocmai intrase :

— Acum plecăm — vremea bună o să mai ţină pînă ocolim golful. Dacă nu ne-ai fi oferit adăpost, n-am fi rezistat în nopţile acestea geroase. Iar eu n-aş fi auzit niciodată astfel cîntat cîntecul pelliun. Fie ca toate vînătorile să-ţi aducă belsug !

Bărbatul rămase nemişcat, fără să spună un cuvînt. În cele din urmă, îşi drese glasul, scuipă în foc, îşi roti ochii şi mormăi :

— S-ocoliţi golful ? Nu voiaţi să traversaţi cu barca ? Există o barcă. Este a mea. Oricum, eu o pot folosi. O să vă ducem peste apă.

— Vă scuteşte de şase zile de mers, interveni cel mai scund nou-venit, Karmik.

— Vă scuteşte de şase zile de mers, repetă Piai. Vă ducem cu barca. Putem pleca acum.

— Bine, răspunse Yahan după ce privi către Rocannon ; nu aveau cum se împotrivi.

— Haideţi, atunci, bolborosi Piai şi, brusc, fără să le ofere provizii pentru drum părăsi coliba, gazda în frunte, iar prietenii săi urmîndu-i pe străini. Vîntul era pătrunzător, soarele strălucea ; deşi zăpada mai dăinuia în locuri adăpostite, în vest plescăia, lucea şi curgea, dezgheţîndu-se. Merseră multă vreme spre vest, de-a lungul ţărmului ; soarele coborîse cînd ajunseră la o adîncitură în mal,

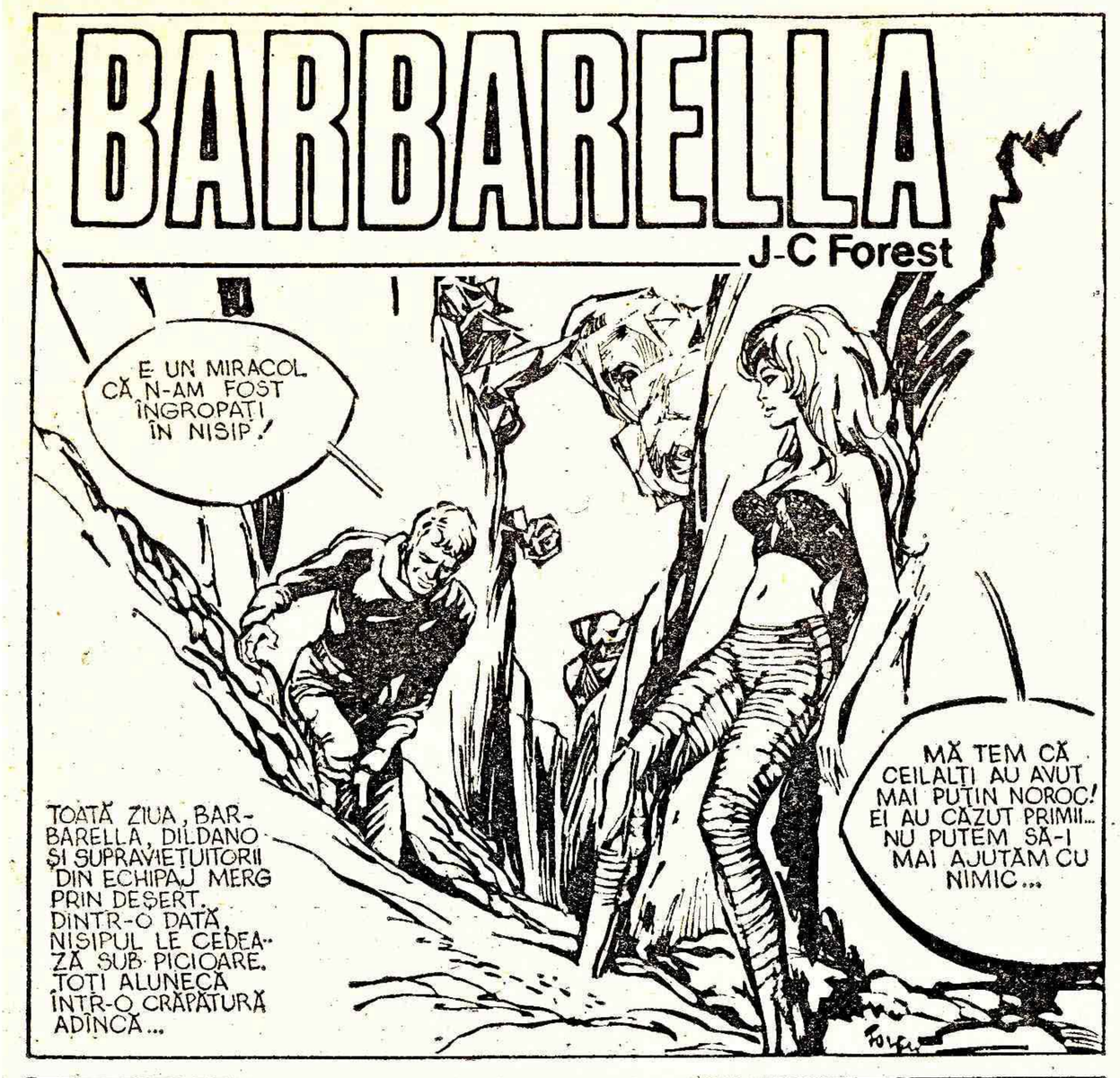

unde printre bolovani și alge se afla o luntre. Purpuriul apusului înflăcăra apa și cerul ; deasupra roșeții sclipea luna cea mică, Heliki, crescînd, iar în estul întunecat, Steaua Mare, tovarășa îndepărtată a lui Fomalhaut, scinteia precum un opal. Sub cerul strălucitor, deasupra apei luminoase, se întindeau țărmurile deluroase, negre și uniforme.

— Aia-i barca, rosti Piai, oprindu-se și întorcîndu-se către ei, cu chipul stacojiu în lumina apusului. Tovarășii lui i se alătură în tăcere.

— Va fi întuneric pe drumul de întoarcere, observă Yahan.

— Steaua Mare strălucește ; va fi o noapte frumoasă. Acum, băiete, trebuie să ne plătiți pentru traversare.

— Aha, făcu smiromul.

— Piai știe... n-aveam nimic. Mantia aceasta este dăruită de el, vorbi Rocannon, căruia, văzînd cum mergeau lucrurile, nu-i mai păsa dacă erau trădați de accentul lui.

— Sîntem vînători săraci. Nu putem face daruri, interveni Karmik, cu o voce mai blîndă și o privire mai normală, și mai amenințătoare, decît Piai și celălalt.

— N-avem nimic, repetă Rocannon. N-avem cu ce plăti traversarea. Lăsați-ne aici.

Yahan i se alătură, spunînd aceleași cuvinte mai fluent, însă Karmik îl întrerupse :

— Străine, porți în jurul gîtului un săculeț. Ce-i înăuntru ?

— Sufletul meu, răspunse prompt pămînteanul.

Toți se holbară la el, pînă și Yahan. Nu avea totuși o poziție de pe care să continuie cacialmaua, și pauza nu dură mult. Karmik apucă mînerul cuțitului și se apropie ; Piai și cu celălalt bărbat îl urmară.

— Ai fost în cetățuia lui Zgama, continuă vînătorul. Am auzit o istorie lungă în satul Timash. Am auzit despre un bărbat dezbrăcat care a stat în mijlocul focului, l-a ars pe Zgama cu un toiag alb, și a ieșit de acolo, purtînd în jurul gîtului o nestemată mare, pe un lanț de aur. Se spune că au fost vrăji și farmece. Eu cred că toți sînt niște proști. Poate că nu poți fi rănit. Dar el... Fulgerător, îl înhață pe Yahan de pletele sale lungi, și îi răsuci capul spre spate și într-o parte ,și-i apropie cuțitul de beregată : Băiete, spune-i străinului acesta cu care călătorești să plătească pentru găzduirea ta... da ?

Nu se clinti nimeni. Purpuriul se topea peste apă. Steaua Mare strălucea în est, vîntul înghețat îi biciuia.

— N-o să-i facem nici un rău pușt'ului, mormăi, Piai, schimonosindu-se și încruntîndu-se sălbatic. O să facem ce ți-am zis, o să vă traversăm golful... dar plătiți-ne. N-ați spus că aveți aur cu care să plătiți. Ați zis c-ați pierdut aurul. Ați dormit sub acoperișul meu. Dă-ne piatra și-o să vă trecem dincolo.

— O s-o dau... acolo, vorbi Rocannon arătînd celălalt mal al golfului.

— Nu, zise Karmik.

Neajutorat în mîinile lor, Yahan nu schițase nici un gest ; Rocannon îi putea zări artera gîtlejului pulsînd sub tăișul cuțitului.

— Acolo, repetă el amenințător, ridicînd puțin toiagul, în eventualitatea că i-ar fi putut impresiona. Traversați-ne; o să vă dau patra. Vă promit. Dar dacă-l răniți, veți muri, aici și acum. Am zis !

— Karmik, murmură Piai, el e pedan. Fă ce spune. Au stat două nopți sub același acoperiș cu mine. Lasă băiatul. A promis ceea ce vrei.

Karmik privi încruntat la el, la Rocannon, apoi rosti :

— Aruncă toiagul ăla. Dup-aia, vă traversăm.

— Mai întîi, eliberează băiatul, spuse pămînteanul, și cînd Karmik îi dădu drumul lui Yahan, îi rise în față și azvîrli bățul hăt departe, în apă.

Cu jungherele scoase, cei trei vînători îi împinseră către barcă ; fură nevoiți să intre în apă și să urce înăuntru de pe bolovanii lunecoși de care se spărgeau undele sîngerării. Piai și cel de-al treilea bărbat vîsleau, iar Karmik stătea înapoia pasagerilor, ținînd cuțitul în mînă.

— Îi vei da nestemata ? șopti Yahan în graiul Comun, necunoscut Olgyor de pe peninsulă.

Rocannon încuviință.

Glasul smiromului era răgușit și tremura :

— Sări și înoată cu el; Lord. Lîngă țărmul de miazăzi. Dup-aia, îmi vor da drumul...

— Îți vor tăia beregata. Ș-ș-ș.

— Fac vrăji, Karmik, interveni al treilea vînător. O să scufunde barca...

— Vîslește, icră-putredă ce ești ! Voi, terminați, sau retez gîtul băiatului.

Rocannon rămase liniștit pe bancă, privind apa devenind treptat cenușie, pe măsură ce țărmul se pierdea în noapte. Cuțitele lor nu-l puteau răni, dar îl puteau ucide pe Yahan, înainte de-a se putea împotrivi prea mult. Desigur, ar fi putut scăpa înotînd, însă smiromul nu știa să înoate. N-avea de ales. Cel puțin, erau traversați pe cealaltă parte.

Treptat, formele vagi ale dealurilor de pe țărmul sudic crescură și căpătară consistență. Înspre vest dispărură umbre sure. Încețoșate, și cîteva stele se ivîră pe cerul oțeliu ; îndepărtata sclipire a Stelei Mari domina pînă și luna Heliki, acum în descreștere. Puteau auzi murmurul valurilor pe țărm.

— Opriți, porunci Karmik, după aceea se adresă pămînteanului : Dă-mi-o acum.

— Mai aproape de mal, răspunse imposibil Rocannon.

— Pot ajunge de aici, Lord, murmură întretăiat Yahan. În față se vede păpurișul...

Barca înaintă cîteva lovituri de vîslă și se opri iarăși.

— Sări odată cu mine, vorbi Rocannon, apoi se ridică încet și se sui pe băncuță. Deschise costumul, rupse cu o smucitură șiretul de piele din jurul gîtului, azvîrli pungulița cu safirul și lanțul pe fundul bărcii, închise costumul și în aceeași clipă plonjă.

După cîteva minute, ieși împreună cu Yahan printre stîncile de pe plajă, privind barca, o pată întunecată în lumina cenușie reflectată în apă, dispărînd.

— Oh, putrezi-ar, mînca-le-ar viermii măruntaiele și face-li-se-ar oasele tină ! strigă Yahan și începu să plîngă.

Fusese înspăimîntat, însă nu doar reacția de eliberare îi înfrînse stăpînirea de sine. Spectacolul unui „lord" azvîrlind o bijuterie ce prețuia cît un regat, pentru a salva viața unui smirom, viața lui, însemna prăbușirea ordinii, recunoașterea unei responsabilități strivitoare.

— A fost rău, Lord ! strigă el. Rău !

— Că ți-am cumpărat viața cu o piatră ? Haide, Yahan, potolește-te. O să-ngheți dacă nu facem un foc. Mai ai amnarul ? Pe aici sînt o mulțime de vreascuri. Mișcă !

Reușiră să aprindă un foc acolo, pe țărm, și-l întețiră pînă alungă noaptea și frigul nemișcat și pătrunzător. Rocannon îi dăduse lui Yahan mantaua din blană a vînătorului și tînărul adormi, ghemuit în ea. Tulburat și fără somn, fiderul rămase să întrețină focul. Își simțea inima grea deoarece fusese nevoit să arunce colierul, nu datorită valorii sale, ci pentru că, odată, i-l dăduse lui Semley, a cărei frumusețe reamintită îl adusese, după atîția ani, pe planeta aceasta ; deoarece Haldre i-l dăduse lui, sperînd, Rocannon știa asta, să mituiască umbra, moartea timpurie de care se temea pentru fiul ei. Poate era mai bine că nestemata nu mai exista ; greutatea, pericolul frumuseții ei... Și poate că, în cazul cel mai rău, Mogien n-avea niciodată să știe c-o pierduse ; poate Mogien n-avea să-l mai găsească, sau poate era deja mort.... Alungă gîndul acela. Mogien îl căuta — aceasta trebuia să fie ipoteza lui de pornire. Îl căuta pe drumurile spre sud. Ce alt plan își făcuseră ei, decît să meargă în sud — și acolo să găsească dușmanul, sau, dacă toate presupunerile lui fuseseră greșite, să nu-l găsească ? Dar cu, sau fără Mogien, el avea să înainteze către sud.

Plecară în zori, urcînd colinele de pe țărm în lumina palidă, și ajungînd în vîrful lor atunci cînd, răsărind, soarele dezvălui o cîmpie înaltă și pustie, întinzîndu-se pînă la linia orizontului, brăzdată de umbrele prelungi ale tufișurilor. Se părea că Piai avusese dreptate, afirmînd că la sud de golf nu trăia nimeni. Mogien cel puțin, ar fi trebuit să-i vadă de la kilometri depărtare. Porniră spre sud.

Era ger, dar văzduhul se limpezise, Yahan purta toate hainele, iar Rocannon numai costumul. Din cînd în cînd, traversară pîraie ce coborau înspre golf și-și potoliră setea cu apa lor. În ziua aceea și în cea următoare, se hrăniră cu rădăcinile unei plante numită peya și cu două viețuitoare mici, asemănătoare unor iepuri, țopăind prin aer cu cioturile lor de aripi. Yahan le doborîse din zbor, cu ajutorul unui băț, și le fripsese la un foc de crenguțe. Nu zăriseră nici un alt animal. Cîmpia se întindea netedă și tăcută, lipsită de copaci sau drumuri.

Copleșiți de imensitate, bărbații stăteau lîngă foc, tăcuți sub amurgul uriaș. La intervale mari, de sus de tot se auzeau niște chemări îndepărtate precum bătăile pulsului noaptea. Erau barilorii, rudele sălbatice mai mari ale herilorilor domestici, călătorind în migrația lor de primăvară, spre nord. Pentru cîteva clipe, stelele erau acoperite de stoluri gigantice, însă niciodată nu răsuna mai mult de un strigăt ,ca un impuls pe vînt.

— De pe care stea vii tu, Olhor ? întrebă încetișor Yahan, ridicînd privirea.

— M-am născut pe o lume numită Hain de cei din neamul mamei mele, și Davenant de cei din partea tatălui. Voi numiți soarele de acolo Coroana Iernii. Dar am părăsit-o de mult...

— Deci voi, Oamenii Stelelor, nu sînteți un singur popor ?

— Sîntem multe sute de neamuri. După sînge, aparțin pe de-a întregul rasei mamei mele ; tata, care era terrian, m-a adoptat. Acesta este obiceiul atunci cînd se căsătoresc oamenii din specii diferite, care nu pot concepe copii. Cum ar fi, de pildă, dacă unul din neamul tău s-ar însura cu o femeie Fian.

— Așa ceva nu se întîmplă, interveni sec smiromul.

— Știu. Dar cei de pe Terra și Davenant seamănă între ei, la fel cum semănăm noi doi unul cu celălalt. Puține lumi au rase atît de diferite cum este aici. De cele mai multe ori, există un singur neam, destul de asemănător nouă, iar restul sînt fiare lipsite de grai.

— Ai văzut multe lumi, rosti visător tînărul, încercînd să-și închipuie.

— Prea multe. După timpul vostru, am patruzeci de ani, dar m-am născut acum o sută patruzeci de ani. O sută i-am pierdut fără să-i trăiesc, călătorind între lumi. Dacă m-aș întoarce pe Pămînt sau pe Davenant, bărbații și femeile pe care-i știam ar fi morți de un veac. Pot doar merge mai departe ; sau să mă opresc, undeva... Ce-a fost asta ?

Senzația unei prezențe păru că amuțește și foșnetul vîntului prin iarba înaltă. La marginea cercului de lumină aruncat de foc de mișcă ceva — o umbră uriașă, întunecată. Rocannon îngenunche, încordat ; Yahan sări de lîngă foc.

Nimic nu se clintea. Vîntul foșnea prin iarbă, sub lumina palidă. În jurul orizontului, stelele sclipeau limpezi, neumbrite.

Cei doi reveniră lîngă foc.

— Ce-a fost asta ? întrebă etnologul.

Yahan clătină din cap.

— Piai a pomenit de... ceva...

Dormiră iepurește, fiecare încercînd să-l

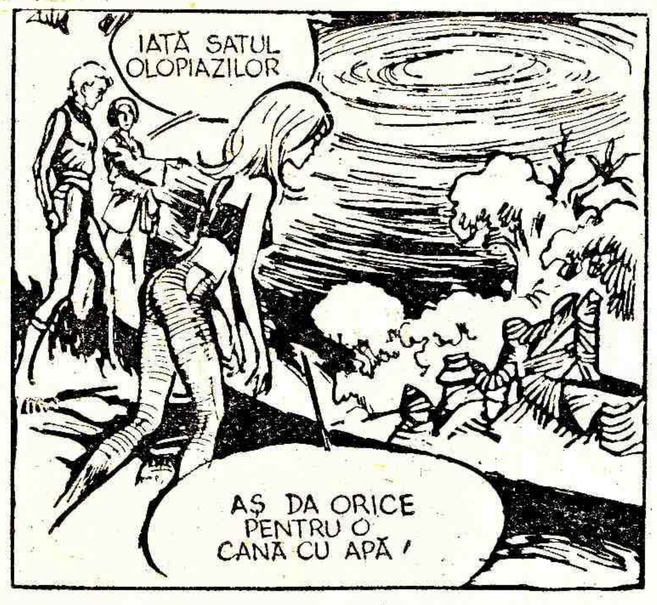

convingă pe celălalt să rămînă de veghe. Cînd sosiră zorile cele lungi, amîndoi erau frînți de oboseală. Căutară urme, sau semne acolo unde li se păruse că stătuse creatura, însă iarba fragedă era neatinsă. Înăbușiră focul și porniră către sud, orientîndu-se după soare.

Crezuseră că în scurtă vreme aveau să traverseze un alt pîrîu dar nu se întîmplă așa. Fie că apele curgeau acum pe direcția nord-sud, fie, pur și simplu, că nu mai existau. Cîmpia care părea neschimbată devenise puțin mai uscată și mai cenușie. În dimineața aceea nu mai zăriră nici un tufiș peya, doar iarba aspră, sur-verzuie, mergînd într-una pînă la cer.

La amiază, Rocannon se opri.

— Nu-i bine, Yahan, rosti el.

Smiromul își frecă ceafa, privind în jur, apoi întoarse chipul tînăr, obosit și slăbit, către Rocannon.

— Dacă dorești să continui, Lord, te urmez.

— Nu putem reuși fără apă și alimente. O să furăm o barcă de pe coastă și ne întoarcem în Hallan. Așa n-are rost. Haide.

Se răsuci și porni spre nord. Yahan i se alătură. Cerul înalt ardea albastru, vîntul șuiera într-una prin iarba nesfîrșită. Fiderul mergea monoton, cu umerii ușor gîrboviți, înaintînd pas cu pas în exil permanent și înfrîngere. Nu se întoarse cînd Yahan se opri.

— Vîntelegari.

Atunci înălță ochii și-i văzu, trei grifoni-pisici uriași, rotindu-se și coborînd către ei, cu ghearele răscheirate și aripile negre pe fundalul cerului [illegible] fiarelor.

PARTEA A DOUA : RĂTĂCITORUL

VI

Mogien sări de pe armăsarul lui. Înainte ca picioarele animalului să atingă pămîntul, alergă spre Rocannon și-l îmbrățișă ca pe un frate. În glasul lui răsuna fericirea și ușurarea :

— Pe lanțul lui Handin, Lord al Stelelor ! de ce umbli dezbrăcat prin pustiul acesta ? Cum de-ai ajuns atît de departe în miazăzi, mergînd spre miazănoapte ? Ești... Îl zări pe Yahan și se întrerupse.

— Yahan mi-a jurat credință, vorbi fiderul.

Mogien nu spuse nimic. După ce-și înfrînă vizibil o izbucnire, începu să surîdă, apoi hohoti :

— Ne-ai învățat datinile ca să-mi furi slujitorii, Rokanon ? Dar cine te-a jefuit de straie ?

— Olhor nu poartă o singură piele, interveni Kyo, ivindu-se cu pasul său ușor peste iarbă. Bun sosit, Lord al Foeulului ! Ieri noapte te-am auzit în minte.

— Kyo ne-a dus la tine, încuviință Mogien. De cînd am pus piciorul pe țărmul Fiernului, cu zece zile în urmă, el n-a scos un cuvînt, dar aseară, pe malul golfului, cînd răsărea Lioka, a ascultat lumina lunii și-a zis : „Acolo !“ La revărsatul zorilor, am zburat încotro arătase, și te-am găsit.

— Unde-i Iot ? întreabă Rocannon, văzîndu-l numai pe Raho ținînd frîiele vîntelegarilor.

— Mort, răspunse lordul Hallanului fără să-i tresară un mușchi de pe chip. Olgyor ne-au atacat pe plajă, în ceață. N-aveau arme, doar pietre, însă erau mulți. Iot a fost ucis, iar tu ai dispărut. Ne-am ascuns într-o văgăună, în stîncile țărmului, pînă ce armăsarii au zburat iarăși. Raho a plecat iscoadă și-a auzit povestindu-se despre un străin care stătea în mijlocul flăcărilor fără să ardă, și purta o nestemată vineție... Cînd bidivii au fost în stare să zboare, am plecat spre fortăreața lui Zgama și, negăsindu-te acolo ,i-am aruncat torțe pe acoperiș și i-am alungat cirezile în pădure, apoi am pornit să te căutăm pe malurile golfului.

— Nestemata, Mogien, îl opri Rocannon ; Ochiul Mării — am fost nevoit să ne răscumpărăm cu ea. N-o mai am.

— Colierul ? îl privi tînărul. Al dat colierul lui Semley ? Nu ca să răscumperi viața ta — cine te poate răni ? Ca să salvezi acea viață lipsită de valoare a unui răzvrătit ? Nu-mi prea onorezi moștenirea ! Ia, ține-l ; nu se pierde atît de ușor !

Hohoti, roti ceva prin aer și-l azvîrli, scînteind, spre Rocannon care-l prinse și rămase cu gura căscată, piatra albastră arzîndu-i în palmă, pe lanțul de aur.

— Ieri, pe celălalt țărm al golfului, am întîlnit doi Olgyor ducînd un altul mort. Ne-am oprit să-i întrebăm despre un călător gol, pe care l-ar fi putut zări, însoțit de sluga lui nevrednică. Unul dintre ei s-a azvîrlit în genunchi și ne-a povestit totul, și astfel am luat giuvaerul de la celălalt. Împreună cu viața lui, deoarece ni s-a împotrivit, luptînd. Atunci am știut că ai traversat apa ; iar Kyo ne-a adus la tine. Dar de ce te îndreptai către miazănoapte, Rokanan ?

— Ca să... caut apă.

— Înspre apus este un rîu, interveni Raho. L-am zărit cu puțin înainte de-a vă găsi.

— Să mergem acolo. Yahan și cu mine n-am băut de aseară.

Încălecară vîntelegarii, Yahan cu Raho, iar Kyo pe vechiul lui loc, înapoia etnologului. Iarba aplecată de vînt coborî sub ei, și porniră spre sud-vest, între cîmpia vastă și soare.

Poposiră lîngă rîul ce șerpuia limpede și fără grabă prin șesul lipsit de flori. În sfîrșit, Rocannon putu să-și dezbrace impermstraiul și se îmbrăcă cu o cămașă și o mantie a lui Mogien. Mîncară pesmeți aduși din Tolen, rădăcini de peya și patru iepuri cu aripi scurte, doborîți de Raho și Yahan, care era în culmea fericirii regăsind arcul și săgețile. Aici, pe cîmpie, animalele zburau aproape direct spre vînători, și-i lăsau pe vîntelegari să le înhațe în timpul zborului, necunoscînd teama. Nici micuțele creaturi verzi, violete și galbene, denumite Kilar, cu aripi transparente și zbîrnîitoare asemănătoare insectelor — deși de fapt erau marsupiale minuscule — n-aveau frică aici; se roteau curioase în jurul capetelor călătorilor și, zgîindu-se cu ochi rotunzi, aurii, poposeau pentru o clipă pe mîna ori genunchiul cuiva, pentru ca imediat să fugă în alt loc. Se părea că toată seva aceea imensă era lipsită de viață inteligentă. Mogien spuse că, zburînd deasupra șesului, nu zărise nici oameni, nici alte ființe.

— Astă-noapte, cînd stăteam lîngă foc, ni s-a părut că vedem o creatură... rosti Rocannon ezitînd, deoarece nici acum nu știa dacă zăriseră într-adevăr ceva. De lîngă foc, Kyo înălță ochii spre el ; descheindu-și centura cu spadele duble, Mogien nu zise nimic.

Ridicară tabără cînd mîjî de ziuă și toată ziua călătoriră vîntul între cîmpie și soare. Zborul deasupra șesului era tot atît de plăcut pe cît fusese de epuizant mersul pe jos. Continuară călătoria în următoarea zi, și cu puțin înaintea amurgului, în vreme ce scrutau terenul în căutarea unuia dintre pîrîașele ce întrerupeau rareori întinderea de iarbă, Yahan se răsuci în șea și strigă :

— Olhor ! Privește înainte !

În depărtare, spre sud, orizontul era întrerupt de o linie cenușie, ușor vălurită.

— Munții ! zise fiderul și, în aceeași clipă, îl auzi îndărătul său pe Kyo, trăgîndu-și bruse răsuflarea, parcă înfricoșat.

Ziua următoare, șesul începu să se ridice, treptat, în coline dulci și dimbulețe, valuri uriașe pe o mare liniștită. Din cînd în cînd, pe deasupra lor treceau pîlcuri de nori plutind spre miazănoapte, iar la distanță puteau zări înălțîndu-se ținutul întunecat și neregulat. Spre seară, munții se distingeau limpede; în vreme ce cîmpia era scufundată în penumbră, piscurile micuțe și îndepărtate din sud continuau să strălucească, aurii. Pe măsură ce sclipirea lor se estompă, răsări luna Lioka, urcînd aidoma unei stele galbene, uriașă și grăbită. Feni și Feli scînteiau deja, deplasîndu-se ceva mai lin către vest. Heliki se ivi ultima și le urmă pe celelalte, variindu-și luminozitatea într-un ciclu de o jumătate de oră, luminînd și pălind. Rocannon stătea întins pe spate și privea, printre tulpinile înalte și negre ale ierbii, complexitatea lentă și strălucitoare a dansului lunilor.

În dimineața următoare, cînd se pregătea, împreună cu Kyo, să încalece vîntelegarul tărcat, Yahan îl preveni, oprindu-se lîngă capul animalului :

— Astăzi, călărește-l cu grijă, Olhor.

Armăsarul scutură din cap, cu o tuse și un mîrîit prelung, reluate și de surul lui Mogien.

— Ce-l supără ?

— Foamea ! răspunse Raho, înfrînîndu-și cu greutate bidivul alb. S-au ghiftuit cu herilorii lui Zgama, însă de cînd am pornit pe deasupra cîmpiei n-au mai găsit nimic de vînat, iar țopăitorii ăștia nu le-ajung nici pe o măsea. Stringe-ți bine mantia, Lord Olhor — dacă se desface și ajunge în preajma fălcilor telegarului, tu vei fi prînzul său.

Raho, al cărui păr castaniu și piele erau mărturia atracției simțită de vreun nobil Angya față de una din străbunicile lui, era mai direct și mai ironic decît majoritatea smiromilor. Mogien nu-l dojenea niciodată, și asprimea lui Raho nu ascundea credința nestrămutată în lordul său. Se apropia de vîrsta mijlocie și, cu siguranță considera călătoria drept o nebunie, dar fără îndoială nici nu s-ar fi gîndit să nu intre în orice primejdie alături de tînărul lui stăpîn.

Yahan dădu drumul hățurilor și sări înapoi de lîngă armăsarul lui Rocannon, care țîșni în aer precum un arc eliberat. Toată ziua, cei trei telegari zburară dezlănțuiți, neobosiți către terenurile de vînătoare simțite, sau adulmecate în sud, iar vîntul nordic le grăbi zborul. Dedesubtul barierei plutitoare de munți, pantele împădurite se înălțau tot mai întunecate și mai distincte. Pe cîmpie începuseră să apară copaci, pîlcuri și crînguri aidoma unor insule în oceanul de ierburi. Dumbrăvile se transformară în păduri, întrerupte de poieni verzi. Cu puțin înaintea amurgului, coborîră lîngă un loc micuț, acoperit de stufăriș, între dealuri. Mișcîndu-se rapid și precaut, cei doi smiromi desfăcură toate ranițele și harnașamentul de pe telegari, se retraseră și-i lăsară să plece. Animalele se înălțară, mugind și bătînd din aripi, și dispărură peste cîteva coline, zburînd în trei direcții diferite.

— Se vor întoarce după ce se satură, îi explică Yahan lui Rocannon, sau cînd Lordul Mogien va sufla în fluierul său mut.

— Uneori, aduc tovarăși cu ei — sălbatici, adăugă Raho, zădărîndu-l pe fider.

Mogien și smiromii se împrăștiară, vînînd iepuri-zburători, sau orice altceva găseau ; Rocannon dezgropă cîteva rădăcini groase de peya și, învelindu-le în frunze, le puse la copt în cenușa focului de tabără. Era expert în a supraviețui în orice mediu, și-l încînta genul acela de provocare ; zilele de zbor continuu, de permanentă foame de-abia amăgită, de dormit pe pămînt, sub vîntul primăverii îl întăriseră, ascuțindu-i simțurile și-l sensibilizau înaintea oricărei senzații sau impresii. Ridicîndu-se, îl văzu pe Kyo la marginea lacului, o siluetă firavă nu mai înaltă decît trestiile ce creșteau pînă departe în apă. Privea munții, copleșind oțelii cerul sudic, adunînd în jurul vîrfurilor toți norii și tăcerea văzduhului. Venind lîngă pîlc, Rocannon îi surprinse expresia chipului, în același timp neferică și înverșunată. Fără să se întoarcă, Fianul vorbi cu glasul său ușor șovăitor :

— Olhor, ai din nou nestemata.

— Încerc să scap de ea, surise etnologul.

— Acolo sus... acolo sus va trebui să dai ceva mai mult decît aur și pietre prețioase... Ce vei da acolo, Olhor, în locurile reci și înalte, în locurile cenușii? De la foc la ger...

Rocannon îl auzea, și-l privea, totuși nu-i zărea buzele mișcîndu-se. Îl străbătu un fior, și-și închise mintea, retrăgîndu-se înaintea atingerii unei esențe străinii de propria lui identitate și umanitate. După un minut, Kyo se întoarse, calm și zimbitor ca întotdeauna, și rosti cu vocea lui obișnuită :

— Dincolo de dealurile acestea, dincolo de codri, în văile verzi există Fiia. Neamul meu iubește văile, chiar și aici, lumina soarelui și vîlcelele. S-ar putea să găsim așezările lor, după cîteva zile de zbor.

Ceilalți se bucurară, atunci cînd Rocannon le spuse vestea.

— Credeam că nu vom găsi ființe vorbitoare aici, comentă Raho. Un ținut atît de bogat, și totuși pustiu.

Privind o pereche de kilari, dansînd deasupra lacului precum niște ametiste înaripate, Mogien vorbi :

— N-a fost dintotdeauna pustiu. Neamul meu l-a străbătut cu mult timp în urmă, în vremea dinaintea eroilor, înainte ca să fie ridicat Hallanul, sau mărețul Oynhall, înainte de marea lovitură a lui Hendin, ori de moartea lui Kirfiel pe Colina Orren. Noi am venit din miazăzi, în corăbii cu capete de dragoni, și-am găsit în Angien un popor sălbatic, ascunzîndu-se prin codri și grote, un popor cu fețe palide. Cunoști cîntecul, Yahan, balada lui Orhogien...

Călărind vîntul,
călcînd iarba,
scrutînd marea,
spre steaua Brehen
pe cărarea Liokei...

Cărarea Liokei merge din miazăzi în miazănoapte. Bătăliile din cîntec povestesc cum noi, Angyar, am luptat și-am cucerit vînătorii sălbatici, Olgyor, singurii asemănători nouă în Angien ; căci noi toți sîntem o singură rasă, Liuar. Balada nu pomenește însă de munți. Este un cîntec străvechi, poate că începutul i s-a pierdut. Sau poate că neamul meu vine din dealurile acestea. Ținutul este fără cusur — păduri pentru vînătoare, dealuri pentru turme și înălțimi pentru cetăți. Totuși, se pare că nimeni nu sălășuiește aici...

În seara aceea, Yahan nu mai cîntă din lira lui cu coarde de argint ; și toți dormiră agitați, poate pentru că vinte-legarii lipseau, și dealurile păstrau o încremenire de moarte, de parcă nici o creatură nu îndrăznea să clintească noaptea.

Ziua următoare plecară, considerînd că terenul de lîngă lac era prea mocirlos, și înaintară încetișor, oprindu-se adesea pentru a vîna, sau a aduna ierburi proaspete. După-amiază ajunseră la un deal al cărui vîrf era cocoșat și zimțat, ducîndu-te cu gîndul la rămășițele unui castel năruit, ascuns sub iarbă. Nu mai exista nici o ruină, însă puteau urmări sau ghici unde fusese curtea de zbor într-o vreme atît de îndepărtată încît nici legendele n-o mai pomeneau. Poposiră acolo, deoarece vîntelegarii îi puteau găsi cu ușurință, cînd reveneau.

Pe la mijlocul lungii nopți, Rocannon se trezi și se sculă în capul oaselor. Cu excepția micuței Lioka, lunile apuseseră, și focul se stinsese. Călătorii nu organizaseră nici un fel de pază peste noapte. Mogien stătea în picioare, la vreo cinci metri depărtare, nemișcat, o siluetă înaltă și vagă sub lumina stelelor. Toropit încă de somn, îl privi, întrebîndu-se de ce mantia îl făcea să pară atît de înalt și îngust în umeri. Ceva era în neregulă. Haina Angya atîrna dinspre umeri precum acoperișul unei pagode, dar, chiar fără mantie, Mogien avea un piept extrem de lat. De ce stătea acolo, atît de înalt, gîrbov și sfrijit ?

Silueta se întoarse încet, și chipul nu era al lui Mogien.

— Cine ești ? tresări Rocannon, cu glasul răgușit în liniștea de moarte. Lîngă el, Raho se trezi, privi în jur, înălță arcul și sări în picioare.

Înapoia străinului înalt se mișca lin ceva — un altul asemănător primului. De jur împrejurul lor, peste ruinele acoperite cu iarbă, sub scînteierea stelelor, se ridicară siluete înalte, subțiratece, tăcute, cu mantii bogate și capetele plecate Lîngă focul rece se aflau numai Rocannon și Raho.

— Lord Mogien ! strigă smiromul.

Nici un răspuns.

— Unde-i Mogien ? Cine sînteți voi ? Vorbiți...

Fără un cuvînt, străinii începură să înainteze încet. Raho încordă o săgeată. Continuînd să păstreze tăcere, siluetele crescură brusc și straniu, mantiile lor deschizîndu-se de ambele părți, și atacară simultan din toate direcțiile, avansînd în salturi înalte și lente. Luptîndu-se cu ele, etnologul se lupta să se trezească din vis — trebuia să fie un vis ; încetineala gesturilor, tăcerea lor, toate erau ireale și nu le putea simți loviturile. Însă el purta costumul. Îl auzi pe Raho, răcnind disperat :

— Mogien !

Atacatorii îl copleșiseră prin număr și greutate pe Rocannon, doborîndu-l la pămînt, apoi înainte de-a încerca să se elibereze, fu ridicat cu capul în jos, într-o mișcare pendulatorie, ametitoare. Pe cînd se zbătea, străduindu-se să scape de nenumăratele mîini ce-l țintuiau, văzu dealurile luminate de stele și pădurile legănîndu-se și balansîndu-se dedesubtul lui — hăt departe. Simți cum i se învîrte creierul și se agăță cu ambele brațe de membrele subțiri ale creaturilor ce-i ridicaseră. Erau peste tot în jurul său, ținîndu-l cu mîinile lor, iar văzduhul era plin de fîlfîiturile aripilor negre.

Merseră așa multă vreme, și uneori mai încercă să se deștepte din spaima aceea monotonă, din glasurile moi și șuierătoare dimprejur, din nenumăratele bătăi ale aripilor, zgîlțîindu-l ușor dar permanent. Apoi, deodată, zborul se preschimbă într-o planare prelungă, brațele puternice, și totuși moi, îi dădură drumul, și căzu. N-avea nici un fel de rană, însă era prea ametit pentru a se ridica, așa încît rămase întins și privi în jur.

Zăcea pe un caldarîm din plăcuțe de ceramică netede, șlefuite. În dreapta și în stînga lui se ridicau ziduri argintii în lumina zorilor, înalte, drepte și lustruite, parcă tăiate din oțel. Înapoia sa, o stradă cu case albe, lipsite de ferestre, perfect aliniate, toate identice, o perspectivă geometrică pură în limpezimea lipsită de umbre a dimineții. Era un oraș, nu un sătuc din epoca de piatră, sau o fortăreață din epoca bronzului, ci un oraș măreț, sobru și grandios, puternic și riguros, produsul unei tehnologii avansate. Rocannon se ridică, continuînd să se simtă ametit.

Pe măsură ce lumina sporea, deslușî cîteva forme risipite prin curte, aidoma unor grămăjoare ; într-una din ele se întrezărea ceva galben. Ca un șoc ce-i spulberă transa, văzu chipul oacheș de sub ciuful de păr blond. Ochii lui Mogien erau deschiși, privind cerul fără să clipească.

Toți cei patru tovarăși ai săi zăceau la fel ; rigizi, cu ochii deschiși. Figura lui Raho era hidos contorsionată. Pînă și Kyo, care păruse invulnerabil prin însăși fragilitatea lui, stătea nemișcat, reflectînd cerul alburiu în ochii săi mari.

Cu toate acestea, răsuflau, în respirații prelungi și de-abia auzite, la interval de cîteva secunde ; Rocannon își lipi urechea de pieptul lui Mogien și îi auzi bătăile inimii, foarte slabe și lente, venind parcă de la mare depărtare.

Un șuier în aerul dindărătul său îl făcu să se ghemuiască pe jos instinctiv, și să rămînă tot atît de nemișcat ca și trupurile paralizate din jur. Niște mîini îl traseră de umeri și picioare. Fu întors cu fața în sus și se pomeni privind un chip : un chip mare, prelung, grav și frumos. Capul smead era lipsit de păr, neavînd nici măcar sprîncene. De sub pleoapele mari și fără gene priveau ochi aurii, limpezi. Gura, mică și delicat conturată, era închisă. Mîinile moi, însă puternice, îi prinseră fălcile și-i deschiseră gura. O altă ființă înaltă se aplecă deasupra lui, și fiderul tuși și se înecă, atunci cînd pe gît i se turnă un lichid — apă călduță, gretoasă și stătută. Cele două făpturi îi dădură drumul. Se ridică în picioare, scuipînd, și vorbi.

— Mă simt bine, lăsați-mă în pace ! Ființele se întorseseră deja cu spatele. Se aplecaseră peste Yahan, una forțîndu-i maxilarele deschise, cealaltă turnînd apă dintr-un vas lung, argintiu.

Erau foarte înalte, subțiratice, semi-umanoide ; puternice și delicate, deplasîndu-se destul de stîngaci și lent pe sol, care nu era mediul lor. Piepturile înguste ieșeau dintre mușchii unor aripi prelungi și catifelate, ce coborau curbîndu-se pe spinări aidoma unor pelerine cenușii. Picioarele erau subțiri și scurte, iar capetele oacheșe și nobile păreau gîrbovite, datorită proeminenței superioare a aripilor.

Manualul lui Rocannon zăcea sub apele acoperite de ceți ale canalului, însă memoria îi aminti : Ființe cu Inteligență Dezvoltată, Specie neconfirmată ? 4 : Umanoizi uriași trăind în orașe întinse (?). Iar el avea șansa confirmării, de-a vedea primul o specie nouă, o cultură inedită, un posibil nou membru al Ligii. Frumusețea ordonată și riguroasă a clădirilor, bunăvoința impersonală a celor două figuri angelice care aduseseră apă, tăcerea lor maiestuoasă, toate acestea îi inspirau respect și teamă. Nu mai văzuse niciodată o asemenea rasă, în nici o lume. Se apropie de cele două făpturi, care-i dădeau apă lui Kyo, și întrebă cu un respect sfios :

—Vorbiți Graiul Comun, lorzi înaripați ?

Nu-l băgară în seamă. Cu mersul lor ușor săltat, se apropiară de Raho și-i turnară forțat apă prin gura contorsionată. Lichidul curse pe obrajii smiromului. Trecură apoi la Mogien și Rocannon îi urmă.

— Ascultați-mă, rosti el, trecînd în fața lor, dar amuți : bruse, își dădu seama, tulburat, că ochii largi și aurii era lipsiți de vedere ; ființele erau oarbe și surde. Nici nu-i răspunseră și nici nu-l priviră, ci se îndepărtară, înalte, eterice, acoperite de la gît pînă la călcîie în aripile moi. Iar poarta coborî lină înapoia lor.

Adunîndu-și puterile, Rocannon trecu pe la fiecare tovarăș al său, sperînd să găsească un leac împotriva paraliziei. Nu se zărea nici o schimbare. La toți întîlni aceeași răsuflare rară și bătăi ale inimii de-abia auzite — la toți, cu o excepție. Pieptul lui Raho era nemișcat, și chipul său schimonosit se răcise. Apa nu i se uscase încă pe obraji.

Furia întrecu uimirea plină de venerație a fiderului. De ce îngerii-oameni îi

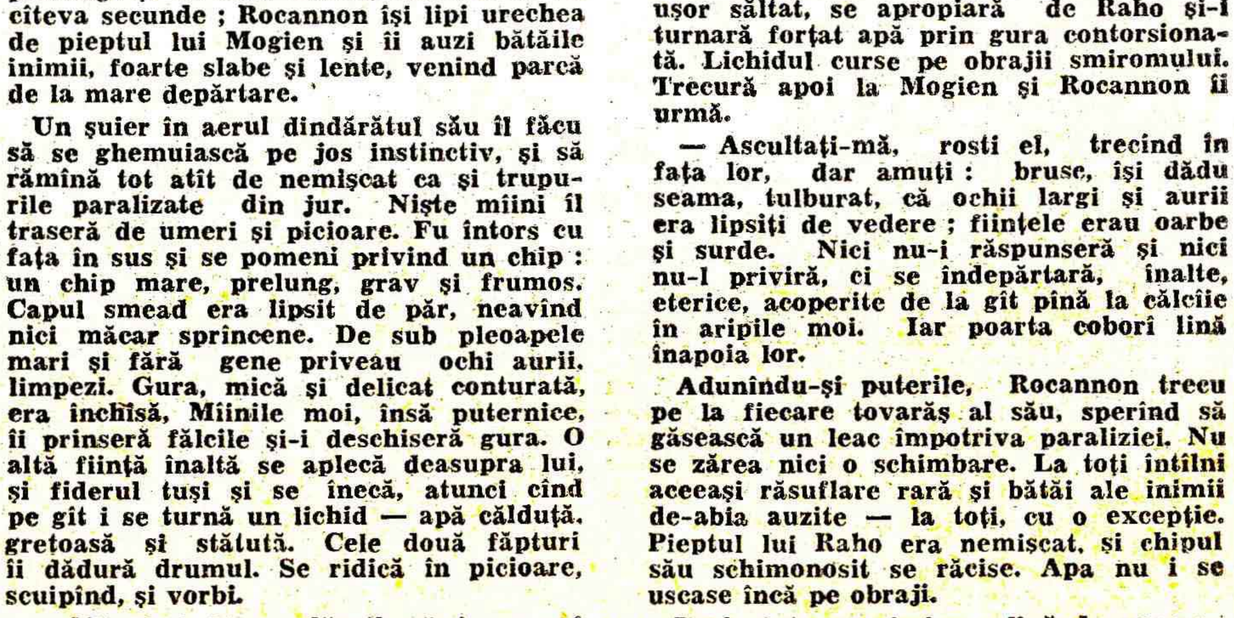

DEMORALIZATĂ, BARBARELLA SE LASĂ DUSĂ DE KLILL, MICUL MARȚIAN. O NAVĂ ABANDONATĂ ÎN SUBTERAN DE O ALTĂ EXPEDIȚIE ÎI AJUTĂ SĂ SCAPE PRIN ADÎNCURILE ÎNFIORĂTOARE ALE PLANETEI LYTHION.

În românește de Cristina Diloiu

tratau ca pe niște animale capturate ? Își părăsi tovarășii, traversă curtea și, prin poarta lipsită de partea superioară, ieși pe strada incredibilului oraș.

Nu se clintea nimic. Toate ușile erau închise. Înalte și lipsite de ferestre, fațadele sidefii se ridicau tăcute, una după alta, sub primele raze ale soarelui.

Rocannon numără șase intersecții înainte de-a ajunge la capătul străzii : un zid. Cu o înălțime de cinci metri, se întindea fără nici o deschidere în ambele direcții ; bănuind absența unei porți, bărbatul nu mai urmă drumul de circumferință. Ce nevoie ar fi avut de porți niște creaturi înaripate ? Reveni pe strada radială, pînă la clădirea centrală de unde pornise, singura construcție diferită, și mai înaltă, față de casele argintii dispuse în rînduri geometrice. Intră în curte. Locuințele erau închise, străzile curate și goale, cerul pustiu și nu se auzea decît zgomotul pașilor săi.

Ciocăni în ușa din capătul curții. Nici un răspuns. O împinse și ușa se deschise.

Înăuntru era un întuneric călduț, un foșnet slab și o foială, o senzație de lărgime, de spațiu. Pe lîngă el se clătină o siluetă înaltă, se opri și rămase nemișcată. În lumina încă palidă a răsăritului, pătrunsă prin intrare, etnologul zări ochii galbeni ai făpturii înaripate deschizîndu-se și închizîndu-se încetișor. Soarele le orbea. Zburau prin ținut și umblau pe străzile lor argintii numai noaptea.

Așezîndu-se înaintea privirii aceleia impenetrabile, Rocannon adoptă poziția pe care fiderii o denumeau „DGD" — Deschiderea Generală a Dialogurilor — o atitudine dramatică, receptivă și întrebă în galactică :

— Cine-i conducătorul vostru ?

Rostită adecvat, întrebarea căpăta, de obicei, răspuns. Nu și de data aceasta. Înaripatul îl privi fix, clipi o dată, cu o impasibilitate mai presus de dispreț, închise ochii și rămase locului, aparent adormit.

Ochii lui Rocannon se obișnuiseră cu semi-întunericul și zărea acum, întinzîndu-se sub bolți, în penumbra caldă, șiruri, grupuri și cete de siluete cu aripi, sute și sute, toate nemișcate, cu ochii închiși.

Păși printre ele, fără ca acestea să se clintească.

Cu mult timp în urmă, pe Devenant, planeta lui natală, străbătuse un muzeu plin de statui, un copil privind în sus, în chipurile încremenite ale străvechilor zei Hainish.

Adunîndu-și tot curajul, atinse unul — una ? puteau foarte bine să fie femele — pe braț. Ochii aurii se deschiseră și chipul fermecător se întoarse către el, întunecat deasupra lui în penumbră.

— Hassa ! rosti Înaripatul și, aplecîndu-se iute, îi sărută umărul, după aceea se îndepărtă trei pași, își plie mantaua de aripi și rămase înlemnit, cu ochii închiși.

Fiderul își urmă drumul, bîjbîind prin semi-întunericul pașnic și gălbui al sălii uriașe, pînă găsi o altă trecere, deschisă din podea pînă la plafonul înalt. Încăperea următoare era ceva mai luminoasă, orificiile minuscule din tavan scăldînd în auriu firișoarele de praf. Pereții se curbau, de ambele părți, ridicîndu-se către bolta îngustă. Părea un culoar de trecere circular, înconjurînd cupola centrală, inima orașului radial. Zidul interior era minunat împodobit cu un model de triunghi și hexagoane, complicat întrepătrunse și repetîndu-se pînă la tavan. Entuziasmul etnologic al lui Rocannon reveni. Ființele acelea erau niște artiști constructori. Fiecare suprafață a uriașei clădiri era netedă, și fiecare îmbinare precisă ; concepția era splendidă, iar execuția ireproșabilă. Doar o cultură avansată putea realiza așa ceva. Cu toate acestea, niciodată nu întîlnise atîta insensibilitate la o rasă evoluată cultural. La urma urmei, de ce-i aduseseră aici ? În tăcuta lor aroganță angelică, îi salvaseră de o primejdie nocturnă ? sau foloseau alte rase ca sclavi ? În acest caz, era ciudat modul în care ignoraseră aparenta lui imunitate față de agentul paralizator. Poate comunicau fără cuvinte ; totuși el înclina să creadă, în palatul acesta incredibil, că explicațiile puteau consta în existența unei inteligențe situate, pur și simplu, în afara umanului. Continuă să meargă, descoperind în zidul interior al coridorului — tor o a treia ușă, de data aceasta foarte scundă, astfel încît el trebuia să se aplece, iar un Înaripat era nevoit să se tîrască.

Înăuntru găsi aceeași pnenumbră călduță, gălbuie și dulce-mirositoare dar aici foiau, foșneau și șopteau cu un murmur blînd de voci și mișcări line nenumărate trupuri și aripi. Hăt deasupra, vîrful cupolei se întrevedea auriu. O rampă lungă urca într-o spirală ușor ascendentă, pe lîngă pereți, pînă sus. Ici-colo, pe rampă se întrezăreau mișcări, și de două ori o siletă, micuță de la depărtare, își desfăcu aripile și zbură fără nici un zgomot de-a curmezișul uriașului cilindru de aer galben. Îndreptîndu-se către piciorul rampei, văzu ceva prăbușindu-se de la mijlocul spiralei și izbindu-se de podea cu un pocnet surd. Trecu destul de aproape de locul respectiv. Era leșul unui Înaripat. Deși impactul îi zdrobise țeasta, nu se zărea sînge. Corpul era micuț, aripile nu erau încă deplin formate.

Continuă încăpățînat și porni să urce rampa.

Cam la zece metri deasupra podelei, găsi în zid o nișă triunghiulară, unde se ghemuiau Înaripații, tot dintre cei mici și scunzi, cu aripi botite. Erau nouă, grupați cîte trei la intervale egale, în jurul unei siluete mari și albicioase, pe care Rocannon o cercetă o vreme, pînă desluși botul și ochii deschiși și goi. Era un vîntelegar viu, paralizat. Gurile micute și delicate ale celor nouă Înaripați se aplecau într-una spre el, sărutîndu-l.

O altă izbitură pe dușumeaua sălii. Alergînd încetișor, Rocannon îl privi în treacăt. Era trupul secătuit, supt al unui barilor.

Traversă culoarul-tor înalt și ornat și se strecură cît putut de repede și tăcut printre siluetele adormite din sală. Ieși în curte. Era pustie. Razele albe și piezișe ale soarelui străluceau pe caldarîm. Tovarășii săi dispăruseră. Fuseseră transportați pentru larve, acolo în încăperea boltită, pentru a fi supți.

VII

Genunchii etnologului cedară. Se așeză pe pavajul roșu lustruit și încercă să-și stăpînească teama, pentru a se gîndi ce putea face. Ce putea face ? Trebuia să revină în dom și să încerce să-i scoată pe Mogien, Yahan și Kyo. La gîndul întoarcerii printre creaturile înalte și angelice, ale căror capete nobile adăposteau creieri degenerați, sau specializați la nivelul insectelor, simți un fior rece pe ceafă ; însă trebuia s-o facă. Prietenii săi erau acolo și el trebuia să-i salveze. Oare larvele și doicile acestora din dom erau îndeajuns de adormite pentru a nu interveni ? Renunță să-și mai pună întrebări. Mai întîi era necesar să verifice zidul exterior de jur împrejur, deoarece dacă nu exista nici o poartă, totul era inutil. Nu-i putea trece peste un perete înalt de cinci metri.

Existau pesemne trei caste, reflectă, parcurgînd strada tăcută : doici pentru larvele din dom, constructori și vînători în încăperile exterioare, iar în clădirile acestea, poate cei fertili, clocitorii și depunătorii de ouă. Cei doi care îl adăpaseră trebuiau să fie doici, păstrînd în viață prăzile paralizate pînă erau consumate de larve. Îi dăduseră apă și lui Raho, deși era mort. Cum de nu înțelesese că erau lipsiți de inteligență ? Dorise să-i considere raționali, pentru că arătau atît de ingenește umani. Specie norocoasă ?4, se adresă el cu furie Manualului scufundat. În același moment, în dreptul următoarei intersecții, ceva țîșni, traversînd strada — o creatură măruntă, castanie, a cărei mărime era greu de apreciat în perspectiva ireală a fațadelor identice. În mod vădit, nu aparținea orașului. Cel puțin, îngerii-insecte aveau paraziți în minunatul lor stup. Rocannon se deplasă rapid în liniștea stranie, ajunse la zidul exterior și porni spre stînga, de-a lungul lui.

Puțin mai departe, aproape de baza peretelui argintiu, era ghemuit unul din animalele cafenii. Așezat pe toate cele patru labe, nu era mai înalt decît genunchiul său. Spre deosebire de majoritatea creaturilor cu inteligență scăzută de pe planetă, era apter. Se strînsese ghem, părînd înspăimîntat, și Rocannon îl ocoli, încercînd să nu-l sperie și trecu mai departe. Din cîte vedea, zidul curb nu mai prezenta nici o deschidere.

— Lord, se auzi de nicăieri un glas firav. Lord !

— Kyo ! se întoarse bărbatul, și vocea se reflectă de pereți. Nici o mișcare. Clădiri albe, umbre negre, liniște.

Animalul cel mic și castaniu țopăi către el.

— Lord, strigă, Lord, oh, vine, vine. Oh, vine, Lord !

Rocannon rămase locului, holbîndu-se. Creatura se așeză înaintea lui, pe vine. Gîfîia și bătăile inimii îi zgudulau pieptul îmblănit pe care erau încrucișate brațele negre, mititele. Ochii întunecați îl priveau speriați. Repetă într-un Grai Comun stîlcit :

— Lord...

Bărbatul îngenunche. Gîndurile îi alergau, privind făptura. În cele din urmă, vorbi cu blîndețe :

— Nu știu cum să-ți spun.

— Oh, vine, se bîlbîi ființa micuță. Lorzi... lorzi. Vine !

— Ceilalți lorzi... prietenii mei ?

— Prieteni. Prieteni. Castel. Lorzi, castel, foc, vîntelegar, zi, noapte, foc. Oh, vine !

— O să vin, încuviință Rocannon.

Animalul țopăi deîn dată și etnologul porni după el. Se întoarseră pe strada radială, apoi apucară spre nord și trecură printr-una din cele douăsprezece intrări ale domului. Acolo, în curtea cu caldarîm roșu, zăceau cei patru tovarăși ai săi. Mai tîrziu, cînd avu vreme să se gîndească, își dădu seama că ieșise din dom într-o altă curte, și de aceea nu-i găsise.

Lîngă Yahan așteptau alte cinci făpturi cafenii, într-un grup destul de ceremonios. Rocannon îngenunche din nou, pentru a fi la înălțimea lor, și schiță o plecăciune :

— Bun găsit, mici lorzi, rosti el.

— Bun găsit, bun găsit, repetară ființele, apoi una dintre ele, cu blana neagră în jurul botului, spuse :

— Kiemhrir.

— Voi sînteți Kiemhrir ? Creaturile se plecară iute, imitîndu-i reverența. Eu sînt Rokanon Olhor. Venim din miazănoapte, din Angien, din castelul Hallan.

— Castel, îl înghină Smolitul. Glasul său subțire și ascuțit tremura de seriozitate. Reflectă o vreme, scărpinîndu-se în cap : Zile, noapte, ani, ani, zise el. Lorzi pleca. Ani, ani, ani... Kiemhrir nu pleca. Privi întrebător spre om.

— Kiemhrir... au rămas aici ? întrebă Rocannon.

— Rămas ! strigă Smolitul cu o putere nebănuită. Rămas ! Rămas ! Toți ceilalți murmură, parcă fericiți :

— Rămas...

— Zi, arătă hotărît Smolitul către soare, lorzi vine. Pleca ?

— Da, vom pleca. Ne puteți ajuta ?

— Ajuta ! făcu Kimherul, pronunțînd cuvîntul în același mod încîntat, avid. Ajuta pleca. Lord, rămas !

Așa încît bărbatul rămase : stătu și-i privi pe Kiemhrir apucîndu-se de treabă. Smolitul fluieră și imediat apărură încă vreo zece, țopăind precauți. Rocannon se întrebă unde se putuseră ascunde și trăi în ordinea matematică a orașului-stup ; însă, cu siguranță, o făcuseră, ba aveau și magazii, deoarece unul apăru, transportînd în minușele sale negricioase o sferă albicioasă, asemănătoare unui ou. Era coaja unui ou, folosită drept recipient. Smolitul o luă și, cu atenție, îi desfăcu vîrful. Înăuntru se găsea un fluid limpede, vîscos. Întinse cîteva picături peste rănile punctiforme de pe umerii bărbaților inconștienți ; apoi, pe cînd ceilalți, cu grijă și tremurători, le ridicară capetele, turnară puțin lichid în gurile lor. De Raho nu se atinseră. Kiemhrir nu vorbeau între ei, folosind numai fluierături și gesturi, tăcuți și cu un mișcător aer de curtenie.

Smolitul veni lîngă Rocannon și spuse liniștitor :

— Lord, rămas.

— Să aștept ? Bineînțeles.

— Lord, continuă Kiemherul, arătînd către corpul lui Raho, după care se opri.

— Mort, rosti etnologul.

— Mort, mort, făcu micuța creatură. Își atinse baza gîtului, și Rocannon încuviință.

Curtea înconjurată de ziduri argintii strălucea sub o lumină incandescentă. Lîngă Rocannon, Yahan răsuflă prelung.

Kiemhrir se așezară pe labele posterioare, într-un semicerc, înapoia conducătorului lor. Rocannon i se adresă :

— Mic lord, pot să-ți cunosc numele ?

— Numele, șopti cel cu chip negru. Ceilalți stăteau nemișcați. Liuar, urmă el, cuvîntul străvechi folosit de Mogien pentru a denumi atît nobilii cît și smiromii, sau ceea ce Manualul denumea Specia II. Liuar, Fiica, Gdemiar : nume. Kiemhrir : nu nume.

Omul încuviință iarăși, întrebîndu-se ce se ascundea acolo. Cuvîntul „Kiemher, Kiemhrir" era de fapt, înțelese el, doar un adjectiv, însemnînd micuț, sau iute.

Îndărătul său, Kyo tuși, se foi și se sculă. Rocannon veni lîngă el. Făpturile fără nume priveau cu ochii lor negri, atente și tăcute. Yahan se trezi, și în cele din urmă Mogien, care primise probabil o doză masivă de agent paralizant, deoarece nu putea nici măcar să-și ridice brațul. Cu sfială, unul din Kiemhrir îi arătă lui Rocannon că-l putea ajuta pe Mogien masîndu-i brațele și picioarele, ceea ce și făcu, explicînd în acest timp ce se întîmplase și unde se aflau.

— Tapiseria, șopti lordul Hallanului.

— Ce anume ? întrebă etnologul cu blîndețe, gîndindu-se că era încă ametit, dar tînărul șopti :

— Tapiseria de-acasă — uriașii înaripați.

Atunci Rocannon își aminti cum stătuse, cu Haldre, sub tabloul țesut al unor războinici bălai, luptîndu-se cu siluete înaripate, în Sala Lungă din Hallan.

Kyo, care-i privise pe Kiemhrir, ridică palma. Smolitul țopăi către el, și-și așeză mîna micuță, negricioasă și lipsită de degetul mare peste palma prelungă și îngustă a piticului.

— Stăpînii-cuvintelor, șopti Fianul. Iubitorii-cuvintelor, mîncătorii-cuvintelor, cei fără de nume, prichindeii, care țin minte. Încă n-ați uitat cuvintele Oamenilor Înalți, oh, Kiemhrir ?

— Încă, aprobă Smolitul.

Cu ajutorul lui Rocannon, Mogien se ridică în picioare ; era tras la față și încruntat. Rămase, cîteva minute, tăcut, lîngă Raho, al cărui chip arăta teribil în lumina albă și puternică a soarelui. Apoi îi salută pe Kiemhrir și-i răspunse etnologului, spunînd că se simțea perfect.

— Dacă nu există porți, putem tăia trepte ca să escaladăm zidurile, zise Rocannon.

— Cheamă armăsarii, Lord, șopti Yahan.

Întrebarea dacă fluierul putea trezi creaturile din dom era prea complexă pentru a fi adresată Kiemhrir. Deoarece Înaripații păreau complet nocturni, hotărîră să riște. Mogien scoase de sub mantie un fluieraș legat cu lanț și suflă puternic ; Rocannon nu auzi nimic, însă Kiemhrir se înfiorară. După douăzeci de minute, o umbră uriașă trecu pe deasupra domnului, se roti, dispăru spre nord și, nu după mult timp, reveni cu un tovarăș. Amîndoi coborîră în curte, filfiind puternic din aripi : vîntelegarul tărcat și surul lui Mogien. Pe cel alb nu-l mai văzură niciodată. Poate că el fusese zărit de Rocannon pe rampă, în lumina aurie și prăfuită a domului, hrană pentru larvele îngerilor.

Kiemhrir erau înspăimîntați de armăsari. Curtenia plăcută a Smolitului se pierduse aproape de tot în panica de-abia controlată. Fiderul încercă să-i mulțumească și să-și ia rămas bun.

— Oh, zbor Lord ! rosti el, jalnic, îndepărtîndu-se din calea picioarelor mari și înarmate cu gheare ale vîntelegarului ; așa încît, nu mai pierdură nici o clipă.

La o oră de zbor de orașul-stup, rănițele și șeile lor, mantiile și blănurile folosite drept așternuturi erau neatinse lîngă tăciunii focului. Puțin mai jos pe panta dealului zăceau trei Înaripați morți, iar în apropierea lor, ambele săbii ale lui Mogien, una dintre ele ruptă de la mîner. Lordului Hallanului se deșteptase și-i zărise pe Înaripați aplecați deasupra lui Yahan și Kyo. Unul dintre ei îl mușcase.

— N-am mai putut vorbi, povesti el. Continuase însă lupta și ucisese trei, înainte să-l copleșească paralizia. L-am auzit pe Raho răcnind. M-a strigat de trei ori, și nu l-am putut ajuta.

Se așeză pe iarba crescută peste ruinele ce supraviețuiseră tuturor numelor și legendelor, ținînd sabia ruptă pe genunchi, și tăcu.

Înălțară un rug din crengi și tufișuri, deasupra îl așezară pe Raho, pe care-l aduseseră din oraș, iar alături îi puseră arcul și săgețile. Yahan făcu un foc și Mogien aprinse rugul. Încălecară vîntelegarii, Kyo, îndărătul lui Mogien, iar Yahan înapoia lui Rocannon, și se ridicară spiralînd în jurul fumului și căldurii focului ce dogorea în lumina amiezii pe vîrful colinei din ținutul cel straniu.

Zburînd, putură zări multă vreme stîlpul subțire de fum.

Kiemhrir explicaseră destul de limpede că nu trebuiau să se oprească, iar nopțile să se ascundă, deoarece Înaripații aveau să-i urmărească odată cu căderea nopții. Spre seară coborîră lîngă un pîriu, într-un defileu adînc, împădurit, instalînd tabăra în apropierea unei cascade. Era umezeală, dar aerul era înmiresmat și sonor, relaxîndu-i. Pentru cină, găsiră o delicatesă, un animal acvatic cu carapace, lent în mișcări, foarte gustos, însă etnologul nu putu mînca. Pe coadă și în dreptul articulațiilor exista blană ; erau mamifere ovipare, aidoma multor animale de acolo, așa cum erau probabil și Kiemhrir.

— Tu mănîncă, Yahan. Eu nu pot ucide ceva care mi-ar putea vorbi, rosti el, chinuit de foame și se așeză lîngă Kyo.

Piticul zîmbi, frecîndu-și umărul dureros.

— Dacă am putea auzi toate creaturile vorbind...

— Eu unul aș muri de foame.

— Măcar cele verzi sînt tăcute, zise Fianul, lovind ușor cu palma scoarța aspră a unui copac aplecat deasupra apei. Aici în miazăzi, arborii, coniferi cu toții, începeau să înflorească, iar văzduhul din păduri era cețos și dulce datorită polenului. Toate florile își dăruiau polenul vîntului, ierburilor și coniferelor ; nu existau nici insecte, nici plante cu petale. În lumea aceea fără nume, primăvara era învești mîntată numai în verde, tonuri mai închise și mai deschise, cu șuvițe plutitoare, aurii.

Cînd se întunecă, Mogien și Yahan se culcară, întinși lîngă cenușa caldă ; stinseră focul pentru a nu-i atrage pe Înaripați. Așa cum bănuise Rocannon, Kyo era mai rezistent decît oamenii în privința otrăvurilor ; rămase de vorbă cu etnologul pe malul rîului, în beznă.

— I-ai salutat pe Kiemhrir de parcă îi cunoșteai, remarcă Rocannon, iar Fianul răspunse :

— Olhor, ceea ce-și amintește unul din satul meu, își amintesc toți. Cunoaștem atîtea istorii și zvonuri, minciuni și adevăruri, și cine mai știe cît de vechi sînt unele...

— Vrei să-mi spui că nu aveai habar de Înaripați ?

Se păru că Fianul nu voia să răspundă însă, în cele din urmă, vorbi :

— Olhor, Fiia n-au amintirea spaimei. Cum am putea ? Noi alegem. Noaptea, peșterile și săbiile din metal le-am lăsat Argilienilor, cînd ni s-au despărțit drumurile, iar noi am ales văile verzi, lumina soarelui și vasele de lemn. De aceea, sîntem Jumătate-Oameni. Și am uitat, am uitat multe ! În seara aceasta, glasul piticului era mai hotărît, mai insistent ca oricînd, răsunînd limpede prin murmurul curentului de sub ei și acoperind zgomotul cascadei de la capătul trecătorii. Călătorind spre miazăzi, întîlnesc zilnic istorii pe care cei din neamul meu le-au învățat pe cînd erau copii, în văile Angienului. Și descopăr că toate erau adevărate. Dar am uitat jumătate din ele. Micii Mîncători de Cuvinte, Kiemhrir, el există în balade vechi, pe care le cîntăm din minte în minte ; dar nu și Înaripații. Prietenii, nu însă și dușmanii. Lumina soarelui, nu noaptea. Iar eu sînt tovarășul lui Olhor care merge spre miazăzi în legende, fără să poarte sabie. Călătoresc cu Olhor, care caută să audă glasul vrăjmașului său, care a străbătut întunericul cel necuprins, și a zărit Lumea atîrnînd aidoma unei nestemate azurii în beznă. Eu sînt doar jumătate-om. Nu pot trece de dealuri. Nu te pot însoți în munți, Olhor !

Rocannon își lăsă palma ușor pe umărul lui Kyo. Îndată, Fianul amuți și rămase nemișcat. Stătură împreună așa, ascultînd șoaptele pîrîului și sunetele cascadei în noapte, și privind stelele scînteind oțelii în apa rece ca gheața, alergînd sub volburi de polen dinspre munți către sud.

De două ori în decursul zborului din ziua următoare, văzură în depărtare, spre est, cupolele și străzile radiale ale orașelor — stupuri. În noaptea următoare, rămaseră cîte doi de veghe. După încă o zi, dealurile crescură în altitudine și o ploaie rece, în rafale, îi biciui toată noaptea și ziua ce urmară. Cînd norii de ploaie se sparseră pentru scurt timp, de ambele părți ale dealurilor se înălțau acum munții. Petrecură încă o noapte ploioasă și întreruptă de veghe pe vîrful unui deal, sub ruinele unui turn străvechi, apoi, în după-amiaza următoare coborîră prin celălalt capăt al trecătorii într-o vale largă și însorită, ce continua către sud, în depărtările cețoase și tivite de munți.

Zburînd în josul văii, ca pe un drum verde uriaș, erau străjuiți din dreapta de un șir de piscuri albe, îndepărtate și masive. Vîntul era tăios și auriu, iar vîntelegarii goneau sub razele soarelui aidoma frunzelor împrăștiate de vîrtej. Deasupra tiosiei verzi și moi de sub ei, pe care pîlcurile întunecate de tufișuri și arbori păreau smălțuite, plutea un văl îngust, cenușiu. Armăsarul lui Mogien se înfoarsese, descriind cercuri, cu Kyo arătînd în jos, și coborîră pe vîntul gălbui pînă la sătucul dintre deal și rîu, scăldat de lumina soarelui, cu hornurile micute fumegînd. Mai sus, o turmă de herilori rumega. În mijlocul cercului neregulat de căsute, numai piloni, garduri și prisne însorite, se ridicau cinci copaci uriași. Călătorii opriră acolo și Fiia le ieșiră în întîmpinare, sfioși, dar rîzînd.

Sătenii aceștia cunoșteau prea puțin Graiul Comun, și de altfel nu erau obișnuiți să vorbească cu glas tare. Totuși, se simțiră reveniți acasă, întrînd în lo-

euințele suspendate, mîncînd din vasele de lemn lustruit, refugiindu-se pentru o seară în ospitalitatea lor voioasă. Un popor straniu de pitici grațioși, evazivi ; Kyo îi denumise Jumătate-Oameni. Cu toate acestea, Kyo însuși nu mai era chiar dintre ei. Deși, îmbrăcat cu straiele noi pe care le primise, semăna, se mișca și gesticula precum ei, într-un grup de Fiia el ieșea în evidență. Se datora oare faptului că, fiind un străin, nu le putea vorbi liber în minte sau pentru că prietenia lui cu Rocannon îl transformase, devenind o altă ființă, mai singuratică, mai tristă, mai completă ?

Piticii le descriseră ținutul. Dincolo de lanțul muntos din vestul văii lor, se întindea pustiul ; pentru a continua către sud, călătorii trebuiau să urmeze cursul rîului, rămînînd în estul munților multă vreme, pînă ce lanțul însuși cotea spre răsărit.

— Nu putem găsi treceători ? întrebă Mogien, iar omuleții zîmbiră și încuviințară.

— Ba da, ba da.

— Și nu știți ce se găsește dincolo de ele ?

— Trecătorile sînt foarte înalte, și geroase, răspunseră politicoși Fiia.

Călătorii rămaseră două zile în sat, să se odihnească, și plecară cu ranițele pline de pesmeți și carne uscată, primite de la Fiia, care erau încîntați să dăruiască. După două zile de zbor, întîlniră altă așezare a piticilor, unde fură primiți cu aceeași prietenie, părînd mai degrabă o întoarcere mult așteptată, decît sosirea unor străini. Cînd vînțelegarii coborîră, un grup de femei și bărbați Fiia îi întîmpinară, salutîndu-l pe Rocannon, care descălecase primul :

— Bun venit, Olhor !

Bărbatul rămase surprins și continuă să fie derutat deși știa că asta înseamnă „rătăcitor", adică exact ceea ce era el. Cu toate acestea, numele îi fusese dat de Kyo.

Mai tîrziu, ceva mai departe pe cale, după alt zbor lung și lin de-o zi, se adresă omulețului :

— Kyo, printre ai tăi, nu aveai un nume propriu ?

— Îmi spuneau „păstorul", sau „frățiorul", sau „alergătorul". Eram iute în alergări.

— Dar acestea sînt porecle, descrieri — ca Olhor, sau Kiemhrir. Voi, Fiia, aveți un talent deosebit la botezat. Întîmpinați fiecare nou venit cu un nume, Lordul Stelelor, Purtătorul de Spadă, Păr Bălai, Stăpînul Cuvintelor... cred că Angyar au învățat de la voi dragostea pentru asemenea porecle. Totuși, voi n-aveți nume.

— Lord al Stelelor, călător-al-depărtărilor, păr-de-cenușă, purtător-de-nestemată, zîmbi Kyo, atunci ce-i un nume ?

— Păr-de-cenușă ? Am încărunțit ?... Nu știu precis ce este un nume. La naștere, mi s-a spus Gaveral Rocannon. Cînd spun cuvintele acestea, nu descriu nimic, totuși m-am numit pe mine. Iar cînd zăresc un copac necunoscut în acest ținut, te întreb pe tine — sau pe Yahan, ori Mogien, deoarece tu răspunzi rareori — cum se numește. N-am astîmpăr pînă nu-i cunosc numele.

— Ei bine, este un copac ; așa cum eu sînt un Fian ; așa cum tu ești un... ce anume ?

— Dar există și deosebiri, Kyo ! În fiecare sătuc, am întrebat cum se numesc munții aceia dinspre apus, lanțul ce se înalță deasupra lor de la naștere pînă la moarte, iar ei au răspuns : „Aceia sînt munți, Olhor".

— Asta și sînt, încuviință omulețul.

— Există însă și alți munți — ceva mai scunzi, spre răsărit, mărginind aceeași vale ! Cum îi deosebesc între ei, cum deosebesc o ființă de alta, dacă n-au nume ?

Îmbrățișîndu-și genunchii, Fianul privi piscurile vestice arzînd în amurg. După o vreme, etnologul își dădu seama că n-avea să-i răspundă.

Vînturile se încălzeau, iar zilele lungi se lungeau și mai mult, pe măsură ce intrau în caldan și avansau mereu spre sud. Deoarece vînțelegarii purtau povară dublă, nu-i zoriră, poposind deseori o zi sau două, să vîneze și să lase animalele să-și caute hrană ; dar, în sfîrșit, zăriră munții curbîndu-se în fața lor și întîlniră lanțul estic, barîndu-le drumul. Verdele văii se urca pînă la coastele piscurilor semețe, oprindu-se acolo. Mult mai sus, apăreau petece verzi și verzi-cafenii, pășunile alpine ; apoi cenușiul stîncii și steiurilor ; iar în cele din urmă, pe la jumătatea cerului, albul orbitor al piscurilor bîntuite de viscole.

Sus, pe cele mai înalte dealuri, ajunseră la un sat Filan. Vîntul sufla înghețat dinspre vîrfuri peste acoperișurile fragile, împrăștiind fumul albăstrui printre umbrele lungi ale amurgului. Ca întotdeauna, omuleții iuți ca argintul viu îi primiră cu grație voioasă, oferindu-le apă, carne proaspătă și ierburi aromate în vase din lemn, în căldura locuințelor, în vreme ce straiele lor prăfuite erau curățate, iar vînțelegarii hrăniți și alintați. După cină, patru fete din sat dansară pentru ei, fără acompaniament muzical, cu mișcări și pași atît de ușoare și sprintene încît păreau imateriale, un joc de lumini și umbre în strălucirea focului, line, aeriene. Rocannon zîmbi încîntat spre Kyo, care stătea lîngă el, ca de obicei. Fianul îl privi grav și rosti :

— Eu voi rămîne aici, Olhor.

Rocannon își stăpîni replica uluită și continuă să privească dansatoarele, mișcările schimbătoare și lipsite de substanță ale formelor luminate de flăcări. Țeseau o muzică din tăcere și străinătatea încercată în minte. Pe pereții din lemn, focul juca, pîlpîind și alergînd.

— S-a prorocit că Rătăcitorul va alege tovarăși. Pentru o vreme.

Nu știa dacă vorbise el, Kyo, sau memoria lui. Cuvintele erau în mintea sa și a lui Kyo. Dansatoarele se îndepărtară, umbrele lor repezindu-se în susul pereților, părul despletit al uneia dintre ele legănîndu-se sclipitor pentru o clipă. Dansul fără muzică se încheie, dansatoarele, care n-aveau mai multe nume decît lumină și umbră, încremeniră. Între ele și Kyo, o relație ajunsese la capăt, lăsînd doar tăcere.

VIII

Sub aripile filfîind puternic ale vînțelegarului său, etnologul văzu un povîrniș stîncos, un haos abrupt de bolovani, coborînd îndărăt și atît de înclinat în față încît vîrful aripii stîngi a armăsarului aproape atingea roca, în vreme ce se străduia în sus și înainte, spre trecătoare. Rocannon purta peste coapse centuri de luptă, deoarece curenții ascendenți și rafalele de vînt îl dezechilibrau uneori pe armăsar ; de asemenea, îmbrăcase impermstraiul, pentru a-i ține căldura. Călărînd înapoia lui, înfofolit cu toate mantiile și blănurile pe care le aveau ei doi, Yahan era atît de înghețat încît își legase încheieturile mîinilor de șea, neavînd curajul de-a se încrede în brațele amorțite. Călărind mult înainte, pe armăsarul lui mai puțin împovărat, Mogien rezista la frig și altitudine mai bine decît smiromul, și întîmpina cu o bucurie aspră lupta cu înălțimile.

Părăsiseră ultima așezare Fian cu cincisprezece zile în urmă, luîndu-și rămas bun de la Kyo, și porniseră peste înălțimile subalpine și munții scunzi către ceea ce părea trecătoarea cea mai largă. Fiia nu le putură oferi nici o indicație ; la orice aluzie referitoare la traversarea lanțului muntos, omuleții amuțiseră, privind înfricoșați.

În primele zile fusese bine, dar pe măsură ce urcau, vînțelegarii începură să obosească iute ; aerul rarefiat nu le oferea suficient oxigen necesar zborului. Urcînd într-una, întîlniră frigul și vremea perfidă a marilor altitudini. Ultimele trei zile parcuseră poate cincisprezece kilometri, cea mai mare parte orbește. Flămînzeau, pentru a da animalelor o rație suplimentară de carne uscată ; în dimineața aceasta, Rocannon îi lăsă să termine tot ce mai rămăsese în raniță, deoarece dacă nu traversau trecătoarea astăzi, erau nevoiți să revină în regiunile pădurilor, unde se puteau odihni și vîna, reîncepînd apoi totul. Acum, păreau pe calea cea bună spre o trecătoare, dar dinspre vînturile estice sufla un vînt teribil de tăios, iar cerul devenise alb și greu. Mogien continua să zboare în frunte și fiderul își forță armăsarul pe urmele lui ; în atacul acela crud și nesfîrșit asupra marilor înălțimi, Mogien era conducătorul și el îl urma. Uitase de ce dorea să traverseze munții, amintindu-și numai că trebuia s-o facă, știind că trebuia să meargă spre sud. Dar pentru curajul respectiv depindea de lordul Hallanului.

— Cred că acesta este domeniul tău, se adresase tînărului cu o seară în urmă, cînd discutaseră traseul lor actual ; privind măreața panoramă de piscuri și abisuri de stîncă, zăpadă și cer, Angya îi răspunse cu siguranța rapidă a conducătorului :

— Este domeniul meu.

Îl striga acum, și Rocannon se strădui să-și încurajeze armăsarul, în vreme ce scruta atent terenul printre genele înghețate, căutînd o trecere prin nesfîrșitul haos abrupt. Acolo, o coamă, o grindă din tavanul planetei ; panta stîncoasă cobora bruse și sub ei se întindea un pustiu alb, defileul. De ambele părți, crestele brăzdate de vînturi se înălțau în norii groși de zăpadă. Rocannon era îndeajuns de aproape ca să zărească chipul netulburat al lui Mogien și să audă răcnetul său, acel falsetto de luptă al războinicului victorios. Continuă să-l urmeze deasupra văii albe, sub norii lăptoși. În jurul lor, zăpada începuse să danseze ; nu era o ninsoare, fulgii doar se învolburau acolo, în reședința lor, în locul de naștere, un dans monoton și tremurat. Pe jumătate mort de foame și împovărat, vînțelegarul icnea la fiecare ridicare și coborîre a uriașelor aripi tărcate. Mogien încetinise, încît să nu se rătăcească prin norii de omăt, însă rămăsese tot în frunte.

În vîrtejul cețos de nea apăru o sclipire și treptat se înfiripă o strălucire aurie, clară, deși străvezie. Palid chihlimbarii, povîrnișurile de zăpadă coborau. Apoi, bruse, lumea dispăru și vînțelegarii plutiră într-un golf vast de aer. Hăt dedesubt, foarte departe, limpezi și minuscule, se întindeau văi, lacuri, limba scînteindă a unui ghețar, petece verzi de pădure. Armăsarul etnologului se zbătu și căzu, cu aripile ridicate, se prăbuși precum o piatră, Yahan strigă înspăimîntat și Rocannon închise ochii, strîngînd pleoapele puternic.

Aripile bătură și vuiră, bătură încă o dată ; căderea încetini, redeveni o planare chinuită și se opri. Animalul se ghemui, tremurînd, într-o văioagă stîncoasă. În apropiere, armăsarul sur al lui Mogien încercă să se întindă, în vreme ce tînărul, hohotind, sări din șea și strigă :

— Gata, am reușit ! Se apropie de ei chipul oacheș strălucind de triumf. Acum ambele părți ale munților sînt domeniul meu, Rokanon !... La noapte rămînem aici. Mîine, telegarii pot vîna, mai jos, unde sînt codrii, iar noi vom coborî pe jos. Haide, Yahan.

Smiromul stătea ghemuit în șea, incapabil să se mai miște. Mogien îl ridică și-l ajută să se întindă la adăpostul unei streșini de stîncă ; cu toate că soarele după-amiezii strălucea pe cer, nu dădea mai multă căldură decît Steaua Mare, o fărîmă de cleștar deasupra orizontului sudvestic, iar vîntul continua să sufle tăios. În vreme ce Rocannon deshăma bidivii, lordul Angya încercă să-l ajute pe Yahan, încălzindu-l. N-aveau cu ce face focul — se aflau încă deasupra zonei pădurilor. Rocannon își scoase impermstraiul, și-l obligă pe Yahan să-l îmbrace, ignorînd protestele slabe și înfricoșate ale acestuia, apoi se încotoșmănă în blănuri. Vînțelegarii și bărbații se strînseră laolaltă, pentru mai multă căldură, și împărțiră puțină apă și pesmeți Fian. Noaptea se înălță dinspre ținutul îndepărtat de desubt. Stelele țîșniră, eliberate din beznă, și cele două luni mai luminoase străluciră la o aruncătură de băț.

În mijlocul nopții, fiderul se trezi dintr-un somn fără vise. Totul era luminat de stele, tăcut, ucigător de rece. Yahan îl ținea de braț și șoptea ceva agitat, scuturîndu-l. Rocannon privi unde i se arăta și zări, pe stînca de deasupra lor, o umbră, o formă acoperind stelele.

Aidoma umbrei văzute pe cîmpie, mult mai în nord, silueta era mare și, în mod ciudat, vagă. Chiar în timp ce privea, stelele începură să scînteieze estompate prin conturul întunecat, după care rămase numai văzduhul negru și transparent. În stînga, acolo unde fusese, lucea acum Heliki, palidă, în descreștere.

— A fost o iluzie din cauza lumii, Yahan, murmură el. Culcă-te, delirezi.

— Nu, se auzi de lîngă el vocea calmă a lui Mogien. N-a fost o iluzie, Rokannon. Era moartea mea.

— Nu, Lord ! se ridică smiromul zgîlțîit de febră. Nu a ta ; nu se poate ! Am mai văzut-o, pe cîmpie, cînd nu erai cu noi — și-a văzut-o și Olhor !

Chemînd în ajutor ultimele fărîme de bun simț, de cumpătare științifică, de reguli desprinse din viață, Rocannon încercă să vorbească autoritar :

— Nu fi absurd !

Mogien nu-l băgă în seamă.

— Am zărit-o pe cîmpie, unde mă iscodea. Și încă de două ori, în dealuri, cînd căutam trecătoarea. A cui moarte să fie dacă nu a mea ? A ta, Yahan ? Ești tu un lord, un Angya ; porți oare a doua spadă ?

Febril și disperat, Yahan încercă să argumenteze, însă tînărul continuă :

— Nu este nici a lui Rokanon, deoarece el încă își urmează drumul. Un om poate muri oriunde, dar un lord își întîlnește moartea, adevărata moarte, numai pe domeniul său. Ea îl așteaptă într-un loc ce-i al lui, un cîmp de luptă, o sală sau capătul unui drum. Iar aici e locul meu. Neamul meu a coborît din acești munți, și eu m-am întors la ei. A doua mea sabie s-a frînt în luptă. Dar ascultă, moarte a mea : sînt Mogien, urmașul lui Halla — acum mă cunoști ?

Vîntul înghețat și tăios suflă peste bolovani. Stîncile se înălțau deasupra lor, stelele sclipeau mai departe. Unul din vînțelegari se foi și mîrîi.

— Terminați, interveni Rocannon. Astea-s prostii. Terminați și culcați-vă...

Însă el nu mai putu să se odihnească după aceea, și de cîte ori se trezi îl văzu pe Mogien în capul oaselor, lîngă coasta armăsarului său, tăcut și încordat, privind peste ținutul scufundat în beznă.

Odată cu ivirea zorilor, dădură drumul vînțelegarilor să vîneze în codrii de sub ei și porniră să coboare pe jos. Se aflau încă foarte sus, deasupra pădurilor, iar siguranța lor era legată numai de vremea bună. După mai puțin de o oră, își dădur seama că Yahan n-avea să reziste : coborîșul nu era greu, însă frigul și oboseala îl epuizaseră și numai putea merge ; cît despre eforturi nici nu mai putea fi vorba. Încă o zi de odihnă în protecția costumului fiderului i-ar fi putut oferi puterea de-a continua ; însă asta ar fi însemnat o altă noapte petrecută sub cerul liber, fără foc, adăpost, sau hrană suficientă. Mogien cîntări riscurile, deși aparent nici nu le băgă în seamă, și propuse ca Rocannon să rămînă cu Yahan pe o terasă însorită și adăpostită, în timp ce el căuta un coboriș îndeajuns de ușor să-l poată transporta pe Yahan, sau măcar un adăpost care să-i ferească de zăpadă.

După ce plecă, smiromul, pe jumătate toropit, ceru apă. Ploșca era goală. Rocannon îi spuse să rămînă nemișcat și urcă panta pietroasă și abruptă pînă la o streașină stîncoasă, aflată cam la cincisprezece metri deasupra lor, unde văzuse sclipind niște zăpadă. Ascensiunea fu mai grea decît se așteptase și se prăbuși lîngă streașină, înghițind cu lăcomie aerul rarefiat și limpede, cu inima bubuindu-i.

Auzi un zgomot pe care, la început, îl crezu produs de tensiunea propriului sînge ; apoi, zări apa curgînd lîngă mîna lui. Se ridică. Un pîrîiaș din care se înălțau aburi șerpuia în jurul bazei unui morman de omăt înghețat. Căută locul de unde izvora și, sub streașina stîncii, văzu o deschidere întunecată : o grotă. O peșteră era marea lor speranță ca adăpost, îi reaminti mintea rațională, dar vorbea numai la hotarul unui sentiment copleșitor, negru și lipsit de rațiune — panica. Rămase neclintit, în cleștele celei mai înspăimîntătoare frici cunoscute pînă atunci.

În jurul lui, soarele strălucea zadarnic pe piatra sură. Piscurile muntelui erau ascunse înapoia stîncilor cele mai apropiate, iar ținutul dinspre sud era acoperit de nori permanenți. Aici, pe creasta cenușie și stearpă a lumii nu exista decît el însuși și o întrare neagră între bolovani.

După mult timp, se sculă în picioare, înaintă, pășind peste pîrîul aburind, și vorbi prezenței despre care știa că aștepta în umbra văgăunii :

— Am venit.

Întunericul se mișcă puțin și în deschizătură apăru stăpînul grotei.

Semăna cu Argilienii, scund și spălăcit ; cu Fiica, delicat și cu ochi limpezi ; semăna cu amîndouă rasele și cu nici una. Părul era alb. Vocea nu era voce, deoarece răsună în mintea lui Rocannon, în vreme ce urechile lui nu auzeau decît șuieratul slab al vîntului ; și nu erau cuvinte. Totuși, îl întrebă ce dorea.

— Nu știu, rosti cu glas tare, înfricoșat, bărbatul, dar voința lui hotărîtă răspunse tăcută pentru el : Să ajung în sud, să-mi găsesc dușmanul și să-l nimicesc.

Vîntul continuă să fluiere ; izvorul cald clipoci la picioarele sale. Mișcîndu-se lent și eteric, locuitorul peșterii păși într-o parte, iar Rocannon, aplecîndu-se, intră în beznă.

Tu ce oferi pentru ceea ce ți-am dăruit ?

Ce trebuie să ofer, Străbunule ?

Ceea ce iubești cel mai mult și dorești cel mai puțin să pierzi.

Pe lumea aceasta n-am nimic care să-i aparțină. Ce pot dărui eu ?

Un obiect, o viață, o șansă ; un ochi, o speranță, o reîntoarcere : numele nu trebuie cunoscut. Dar îi vei striga numele cu glas tare, atunci cînd nu va mai fi. Îl oferi de bunăvoie ?

De bunăvoie, Străbunule.

Tăcere și țiuitul vîntului. Rocannon aplecă fruntea și ieși din întuneric. Cînd înălță capul, lumina roșiatică îl izbi în ochi, un răsărit rece și singeriu deasupra unui ocean de nori suri-stacojii.

Yahan și Mogien dormeau strînși laolaltă pe terasa inferioară, un morman de blănuri și mantii ; nu-l simțiră pe fider cînd coborî.

— Sculați-vă, rosti el încet. Yahan se trezi, cu chipul supt, dar copilăros în purpura începutului de zi :

— Olhor ! Am crezut... plecaseși... credeam că ai căzut...

Angya își scutură capul cu coamă bălaie, alungîndu-și somnul și-l privi îndelung pe Rocannon. După aceea, vorbi răgușit însă blînd :

— Bun venit, Lord al Stelelor, tovarăș de drum. Te-am așteptat aici.

— M-am întîlnit... am vorbit cu...

Tînărul înălță brațul :

— Te-ai întors ; mă veselesc de revenirea ta. Mergem către miazăzi ?

— Da.

— Bine. În clipa aceea, lui Rocannon nu i se păru ciudat că Mogien, care atîta timp păruse conducătorul lui, îi vorbea acum precum vasalul unui stăpîn.

Mogien suflă în fluier dar, deși așteptaseră mult, vînțelegarii nu apărură. Terminară ultimele fărîme ale pesmeților Fian și porniră mai departe. Căldura impermstraiului îl ajutase pe Yahan, iar Rocannon insistă să continue să-l poarte. Smiromul avea nevoie de hrană și de odihnă adevărată pentru a-și recăpăta puterile, dar putea merge, și ei trebuiau să meargă ; răsăritul acela împurpurat avea să fie urmat de vremea rea. Drumul nu

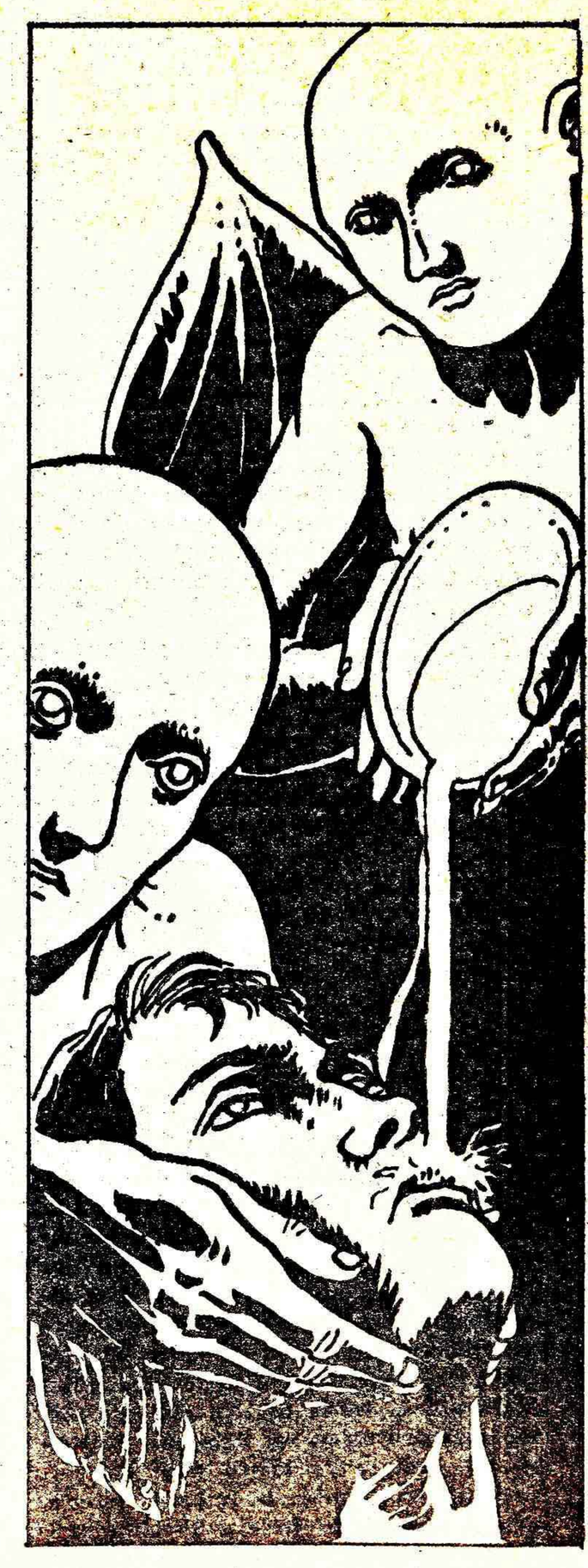

era periculos, ci obositor şi greu de parcurs. Pe la mijlocul dimineţii apăru unul din armăsari : surul lui Mogien, ivindu-se din codrii de dedesubt. Îl încărcară cu şei, harnaşamente şi blănuri — tot ce purtaseră asupra lor — şi vînătorul zbura, însoţindu-i, deasupra, dedesubt sau alături de ei, aşa cum dorea, uneori scoţind un strigăt melodios şi pătrunzător, chemîndu-şi poate tovarăşul tărcat, care continua să vîneze sau să se ospăteze în codri.

Pe la amiază, întîlniră primul obstacol dificil : faţa unei stînci bombată în exterior precum un scut, peste care trebuiau să se tîrască legaţi laolaltă.

— Mogien, poate din văzduh ai putea zări o cale mai bună, sugeră Rocannon. Ar fi bine dacă ar apărea şi celălalt armăsar. Încerca o senzaţie de grabă ; dorea să coboare cît mai iute de pe versantul acela cenuşiu şi pustiu şi să se ascundă printre copaci.

— Era obosit cînd i-am dat drumul, răspunse tînărul, s-ar putea ca să nu fi vînat nimic deocamdată. Surul a fost mai puţin împovărat peste trecătoare. Voi vedea cît de întinsă este stînca. Poate bidiviul meu ne va putea purta pe toţi trei cale de cîteva aruncături de săgeată.

Fluieră şi, cu supunerea aceea credincioasă ce continua să-l uimească pe etnolog, venind din partea unui carnivor atît de puternic, vînătorul se roti prin aer, coborînd cu graţie pînă în locul unde-l aşteptau. Mogien sări pe el şi, cu un răcnet, se înălţară, părul său blond reflectînd ultimele raze de soare ce străbătuseră norii tot mai graşi.

Vîntul tăios şi pătrunzător nu încetase. Yahan se ghemui într-o scobitură a stîncii şi închise ochii. Rocannon rămase privind la distanţă, la marginea cea mai îndepărtată unde putea fi simţită strălucirea palidă a mării. Nu scruta peisajul imens şi vag, apărînd şi dispărînd dedesubtul norilor ce alunecau prin văzduh, ci fixa un singur punct, spre sud şi puţin către est, un singur loc. Ascultă şi auzi.

Căpătase un dar straniu de la locuitorul văgăunii, păzitorul pîrîului fierbinte din munţii fără nume : împotriva firii lui de-a iscodi. Acolo în beznă, lîngă izvorul adînc şi clocotit, învăţase un talent pe care neamul lui şi oamenii Pămîntului îl observaseră şi-l studiaseră la alte rase, însă faţă de care erau surzi şi orbi, cu excepţia unor scurte întrezăriri şi rare excepţii. Agăţîndu-se de caracterul său uman, Rocannon se retrăsese înaintea absolutului puterii deţinute şi oferite de pustnic. Învăţase să asculte minţile unei rase, unui anumit fel de fiinţe ; dintre toate glasurile tuturor lumilor, un singur glas : acela al duşmanilor săi.

Cu Kyo începuse cîte ceva din graiul minţii ; însă nu dorise să afle gîndurile tovarăşilor săi, dacă nu aveau aceiaşi posibilitate. Înţelegerea trebuia să fie reciprocă, atunci cînd exista credinţă, şi dragoste.

Îi auzea însă pe cei care-i uciseseră prietenii şi încălcaseră convenţia de pace. Rocannon stătea pe pintenul de argint al unui vîrf de munte fără cale de acces şi asculta gîndurile unor bărbaţi din clădirile de pe dealurile aflate la cîteva mii de metri mai jos şi la o sută de kilometri distanţă. Un murmur slab, un zumzet, bolboroseli şi confuzie, o furtună, un amalgan de senzaţii şi emoţii îndepărtate. Nu ştia cum să distingă un glas de altul şi-l încerca ameţeala printre sute de locuri şi poziţii diferite ; asculta precum un prunc, fără selecţie. Cei născuţi cu ochi şi urechi trebuie să înveţe să vadă şi să audă,să recunoască o figură dintre numeroasele imagini ale unei lumi răsturnate, să aleagă înţelesul dintr-un noian de zgomote. Păzitorul izvorului avea talentul despre care etnologul auzise că ar mai exista pe o singură planetă, de-a elibera simţul telepatic ; şi-l învăţase pe Rocannon cum să-l înfrîneze şi să-l direcţioneze, dar n-avuseseră timp de exersat. Fiderul era năucit de ciocnirea gîndurilor şi senzaţiilor, a miilor de străini înghesuiţi în teasta lui. Nu răzbătea nici un cuvînt. Angyar, cei dinafară, numeau simţul acesta auzul-minţii. Ceea ce „auzea" nu erau vorbe, ci intenţii, dorinţe, emoţii, localizările fizice şi direcţiile senzaţiilor mentale ale atîtor indivizi distincţi, amestecîndu-se şi suprapunîndu-se prin propriul său sistem nervos, rafale teribile de teamă şi invidie, valuri de mulţumire, abisuri de somn, un vîrtej sălbatic şi chinuitor de semi-înţelesuri şi jumătăţi de senzaţii. Pentru ca, deodată, în tot haosul acela, ceva să se definească limpede şi perfect, un contact mai limpede decît o mînă atingîndu-i pielea. De el se apropia cineva : un bărbat a cărui minte simţise propria lui minte. Alături de siguranţa receptivă soseau impresii mai puţin distincte de viteză, spaţiu închis, curiozitate şi frică.

Rocannon deschise ochii, privind înainte de parcă ar fi putut zări în faţa lui chipul bărbatului pe care-l simţise. Era în preajmă ; fiderul era sigur că omul se afla undeva în preajmă şi se apropia. Nu vedea însă decît văzduhul şi norii mohoriţi. Cîţiva fulgi de zăpadă, micuţi şi uscaţi, se rotiră în vînt. În stînga lor se înălţa stînca uriaşă ce le bloca drumul. Yahan venise lîngă el şi-l observa cu ochi speriaţi. Totuşi, nu-l putea linişti pe smirom, deoarece prezenţa aceea nevăzută era legată acum de el şi nu putea întrerupe contactul.

— Este... este o... navă, murmură Rocannon răguşit, precum un somnambul. Acolo !

Nu exista nimic în locul spre care arăta ; văzduh, nori...

— Acolo, şopti el.

Privind din nou, Yahan scoase un strigăt. Pe armăsarul sur, Mogien călărea vîntul, departe de stîncă ; iar înapoia lui, şi mai îndepărtare în umbra unui nor, apăruse deodată o formă neagră, uriaşă, părînd că stă pe loc, sau avansează foarte încet. Purtat de vîntul din spate, Mogien n-o zărise ; cu faţa întoarsă către versantul muntelui, îşi căuta tovarăşii, două siluete micuţe pe un platou minuscul în întinderea de piatră şi nori.

Forma neagră crescu, apropiindu-se, elicele ei clămpăneau şi tăcăneau în tăcerea înălţimilor. Rocannon o distingea cu mai puţină limpezime decît îl simţea pe bărbatul dinăuntru, neînţeleasa atingere dintre două minţi, teama intensă şi bănuitoare.

— Ascunde-te ! îi şopti lui Yahan, dar el însuşi nu se putu clinti. Elicopterul avansa nehotărît, zdrenţe de nori agăţîndu-se de elicele rotitoare. Chiar în vreme ce-l privea, etnologul vedea dinăuntru, neştiind ce caută, zărind două siluete pe coasta muntelui, speriat, speriat... Un fulger luminos, un şoc fierbinte de durere, durere în propria lui carne, insuportabilă. Contactul mental era întrerupt, spulberat. Redevenise el însuşi, stînd pe marginea terasei, apăsîndu-şi pieptul cu palma dreaptă şi gîfîind, zărind elicopterul împingîndu-se tot mai aproape, elicele învîrtindu-se cu un ţăcănit puternic şi sec, tunul laser din bot aţintit asupra lui.

Din dreapta, din genunea de văzduh şi nori, ţîşni un uriaş animal înaripat, călătaie a aripilor întinse propulsă armăsarit de un bărbat răcnind cu un glas aidoma unui rîs ascuţit, triumfător. O bărul şi călăreţul drept înainte, cu toată viteza, către aparatul plutitor. Se auzi un zgomot strident, aidoma sfîrşitului unui urlet, apoi văzduhul rămase pustiu.

Cei doi de pe stîncă se ghemuiră, privind. De jos nu răzbătea nici un sunet. Norii se încleştau şi pluteau peste abis.

— Mogien !

Rocannon strigă numele cu toată puterea. Nu căpătă nici un răspuns. Doar durere, teamă şi linişte.

IX

Ploaia răpăia puternic pe acoperişul cu căpriori. Odaia era întunecată, însă obiectele din jur se distingeau clar.

Lîngă patul său stătea o femeie al cărei chip îl cunoştea, o figură oacheşă, mîndră, blîndă, încununată cu aur.

Voia să-i spună că Mogien murise, dar nu putea rosti cuvintele. Zăcea întins acolo, derutat, deoarece acum îşi amintea că Haldre din Hallan era bătrînă şi căruntă ; iar făptura cu păr bălai pe care o cunoscuse murise de mult ; şi, oricum, o întîlnise o singură dată, pe o planetă aflată la opt ani-lumină depărtare, demult, pe cînd el fusese un bărbat numit Rocannon.

Încercă iarăşi să vorbească. Ea îl linişti, rostind într-un Grai Comun, uşor accentuat :

— Nu te mişca, lordul meu. Se aplecă deasupra lui şi continuă cu glasul ei gîngaş : Te afli în castelul Breygna. Ai sosit aici împreună cu un alt bărbat, prin zăpezi, din înălţimile munţilor. Ai fost aproape de moarte şi eşti încă suferind. Să mai treacă timp...

Mai trecu mult timp, alunecînd neclar, paşnic prin sunetele ploii.

În ziua următoare, ori poate după două zile, veni la el Yahan ; foarte slăbit, şchiopătînd puţin, cu faţa purtînd urmele degerăturilor. O schimbare mai greu de înţeles i se citea în purtare : supusă şi docilă. După ce vorbiră o vreme, Rocannon, întrebă stînjenit :

— Yahan, ţi-e teamă de mine ?

— Voi încerca să nu-mi fie, Lord, se bîlbîi tînărul.

Cînd fu în stare să coboare în Sala Mare a castelului, aceeaşi veneraţie sau spaimă se desluşca pe toate chipurile întoarse către el, deşi acestea erau curajoase şi binevoitoare. Blonzi şi cu pielea smeadă, înalţi de statură, vechea rasă din care Angyar nu era decît un trib, plecat cu mult timp în urmă spre nord, pe mare: aceştia erau Liuar, Lorzii Pămîntului, trăind acolo, în dealurile de la poalele munţilor şi pe cîmpiile întinse din sud, dinaintea amintirilor oricărei rase.

La început/ crezuse că erau înspăimîntaţi de aspectul lui diferit, de părul negru şi pielea deschisă la culoare ; dar Yahan era aidoma lui şi nimeni nu se temea de smirom. Îl tratau ca pe un lord printre lorzi, ceea ce era o fericire uimită pentru fostul serv din Hallan. Însă pe Rocannon îl priveau ca pe un lord deasupra lorzilor, despărţiţi printr o treaptă.

O singură persoană îl trata ca pe un om obişnuit. Lady Ganye, văduvă de cîteva luni ; micul ei fiu bălai o însoţea aproape pretutindeni. Deşi sfios, copilul nu era speriat de Rocannon, ci atras de el, plăcîndu-i să-l întrebe despre munţi, ţinuturile nordice şi mare. Etnologul răspundea la toate întrebările. Mama copilului asculta, senină şi blîndă precum razele soarelui, zîmbind uneori şi întorcînd către Rocannon chipul, pe care el si-l reamintise, deşi îl văzuse pentru prima oară.

În cele din urmă, o întrebă ce credeau despre el cei din castelul Breygna, iar ea îi răspunse sinceră :

— Cred că eşti un zeu.

Cuvîntul era acela pe care l remarcase demult, în satul Tolen, pedan.

— Nu sînt, rosti cu asprime bărbatul.

Femeia rise.

— De ce cred asta ? insistă el. Oare zeii Liuar vin cu părul cărunt şi ologi de braţe ? Raza laser a elicopterului îl lovise în încheietura mîinii drepte şi n-o mai putea folosi aproape deloc.

— De ce nu ? replică Ganye cu surîsul ei sincer, dar mîndru. Adevăratul motiv este faptul că ai coborît din munţi.

Rocannon rămase pe gînduri, apoi întrebă :

— Spune-mi, Lady Ganye, ce ştii despre... paznicul izvorului ?

— Despre aceia nu cunoaştem decît legende, vorbi ea devenind gravă. A trecut multă vreme, nouă generaţii de Lorzi Breygna, de cînd Iollt cel Înalt a urcat în munţi, revenind schimbat de acolo. Ştim că te-ai întîlnit cu ei, cu Cei Mai Demult.

— De unde ştiţi ?

— În timpul somnului tău provocat de febră, ai vorbit într-una despre preţ, despre darul oferit şi preţul său. Şi Iollt a plătit... Preţul acela a fost mîna ta dreaptă, Lord Olhor ? întrebă femeia, sfioasă, înălţînd ochii spre ai săi.

— Nu. Mi-aş fi dat ambele braţe ca să fi salvat ceea ce am pierdut.

Se ridică şi se apropie de fereastra odăii din turn, îndreptată către ţinutul vast dintre munţi şi marea îndepărtată. La poalele dealului înalt pe care se afla castelul Breygna, şerpuia un riu, lărgindu-se şi sclipind printre măgurile mai joase, dispărînd în întinderile estompate, unde puteai întrezări sate, ogoare, turnuri de castele, şi iarăşi scînteierea apei, prin vijelii albastre şi raze de soare.

— Aceasta este ţara cea mai frumoasă pe care am cunoscut-o vreodată, urmă el. Continua să se gîndească la Mogien, care n-avea s-o vadă niciodată.

— Pentru mine nu-i tot atît de frumoasă pe cît a fost odată.

— De ce, Lady Ganye ?

— Datorită Străinilor !

— Povesteşte-mi despre ei, Lady.

— Au venit aici spre sfîrşitul iernii trecute, mulţi dintre ei călătorind cu corăbii zburătoare uriaşe, avînd arme ce ard. Nimeni nu poate spune de unde au venit; nu există nici o legendă despre ei. Întregul ţinut dintre rîul Viarn şi mare este acum al lor. Au ucis sau alungat toţi oamenii din opt domenii. Noi ,cei de pe colnice, sîntem prizonieri ; nu îndrăznim să coborîm nici măcar cu turmele pe vechile păşuni. La început, ne-am luptat cu Străinii. Soţul meu, Ganhing, a fost ucis de armele lor arzătoare. Privirea femeii poposi pentru o clipă pe mîna uscată a lui Rocannon ; pentru o clipă, ezită. A fost... a fost omorît pe vremea primului dezgheţ şi încă n-a fost răzbunat ! Ne plecăm capetele şi le ocolim pămînturile, noi, Lorzii Pămîntului ! Şi nu există nici un bărbat care să-i facă să plătească pe aceşti străini pentru moartea lui Ganhing.

Oh, dulce răzbunare, îşi spuse bărbatul, auzind în glasul ei trîmbiţele Hallanului pierdut.

— Vor plăti, Lady Ganye ; vor plăti cu vîrf şi îndesat. Deşi ştiai că nu sînt un zeu, m-ai considerat un om obişnuit ?

— Nu, Lord, murmură ea. Nicidecum.

Zilele trecură, zilele nesfîrşite ale erii cît un an. Deasupra castelului, pantele albe ale piscurilor deveniră azurii, recoltele se pîrguiră pe ogoarele Breygnei, fură culese şi semănate iarăşi cînd, într-o după-amiază, Rocannon se aşeză lîngă Yahan, în curte, unde erau dresaţi doi vînătorari tineri.

— Pornesc din nou spre miazăzi, Yahan. Tu rămîi aici.

— Nu, Olhor ! Lasă-mă să vin...

Smiromul se opri, amintindu-şi probabil plaja ceţoasă unde, în dorinţa lui de aventură, refuzase să-i dea ascultare lui Mogien.

— O să mă descurc mai bine, zîmbi Rocannon. N-o să dureze mult, indiferent ce voi face.

— Sînt slujitorul tău şi ţi-am jurat credinţă, Olhor. Te rog, ia-mă.

— Jurămintele nu mai au valoare cînd numele se pierd. Tu ai jurat credinţă lui Rokanon, de cealaltă parte a munţilor. În ţara aceasta nu există vasali şi nu există nimeni cu numele de Rokanon. Te rog ca pe un prieten, Yahan, să nu mai spui nici un cuvînt, mie sau oricui de aici, ci să înşeuezi armăsarul din Hallan în zorii zilei de mîine.

A doua zi, înainte de răsăritul soarelui, Yahan îl aşteptă credincios în curtea de zbor, ţinînd căpăstrul singurului bidiviu din Hallan, cel vărgat. Îi urmase în Bregna, sosind după cîteva zile, pe jumătate îngheţat şi înfometat. Acum era ţesălat şi în bună dispoziţie, mîrîind şi bicîuind din coadă.

— Porţi a doua Piele, Olhor ? şopti smiromul, strîngînd curelele de luptă pe picioarele lui Rocannon. Se spune că Străinii trag în oricine se apropie de ţinuturile lor.

— O port.

— Dar nici o sabie ?...

— Nu. Nici o sabie. Ascultă, Yahan, dacă nu mă întorc, caută în ranita pe care am lăsat-o în odaia mea. Înăuntru sînt nişte haine, cu... cu însemne pe ele, şi tablouri ale ţinuturilor ; dacă cineva din neamul meu va veni cîndva aici, să le dai, ai înţeles ? Tot acolo este şi colierul. Se întunecă la faţă şi pentru o clipă îşi feri privirea : Dă-i-l Ladyei Ganye. Dacă nu mă voi întoarce s-o fac eu însumi... La revedere, Yahan ; ureazămi noroc.

— Fie ca vrăjmaşii tăi să moară fără urmaşi, rosti înverşunat smiromul, şi dădu drumul vînătorarului. Animalul ţîşni în sus, în văzduhul cald şi lipsit de culoare al zorilor de vară, se întoarse, bătînd puternic din aripi, şi, prinzînd vîntul de nord, dispăru deasupra măgurilor. Yahan rămase privind. Sus în turnul Breygna, de la o fereastră, un chip oacheş şi blînd privi asemenea, mult timp după ce soarele se înălţase pe cer.

Drumul fiderului a fost unul straniu, către un loc pe care nu-l văzuse niciodată şi totuşi îl cunoştea perfect, din feluritele impresii a sute de minţi diferite. Deşi simţul-minţii nu-l făcea să vadă, existau senzaţii tactile, percepţii şi relaţii spaţiale, temporale, de mişcare şi poziţie. Cufundîndu-se în senzaţiile acestea, iarăşi şi iarăşi, ore la rînd, vreme de o sută de zile, pe cînd stătea nemişcat în odaia lui din castelul Breygna, Rocannon obţinuse

o cunoaștere exactă, deși ne-vizualizată și ne-rostită, al fiecărei clădiri și zone din baza dușmanilor. Iar din senzațiile directe și din extrapolarea acestora știa acum ce era baza, de ce se află acolo, cum să pătrundă în ea și unde să găsească ceea ce dorea.

Era însă foarte greu, după antrenamentul lung și intens, să nu folosească simțul-minții apropiindu-se de inamic : să-l închidă, să-l blocheze, utilizînd numai ochii, urechile și inteligența. Incidentul din munți îl avertizase că, la distanțe mici, indivizii mai sensibili puteau deveni conștienți de prezența lui, deși într-un mod vag, sub forma unei intuiții sau presimțiri. Atrăsese pilotul elicopterului precum un pește în undiță, deși probabil că acesta nu înțelesese niciodată ce anume îl determinase să zboare într-acolo, sau de ce simțise imboldul să tragă asupra oamenilor pe care-i zărise. Acum, intrînd singur în baza uriașă, Rocannon nu dorea să atragă în nici un fel atenția, deoarece pătrundea ca un hoț noaptea.

În amurg, lăsă vîntelegarul priponit la poalele unui deal și acum, după cîteva ore de mers, se apropia de un pîlc de clădiri situat dincolo de o cîmpie vastă și netedă de beton, rachetodromul. Un singur aparat se vedea acolo, și acela rareori folosit, deoarece toți oamenii și toate materialele fuseseră aduse. Războiul nu se purta cu rachete avînd viteza luminii, cînd cea mai apropiată planetă civilizată se afla la o depărtare de opt ani lumină.

Baza era uriașă, înspăimîntător de uriașă, cînd o vedeai cu propriii tăi ochi, dar majoritatea terenului și clădirilor erau destinate adăpostirii trupelor. Rebelii își adunaseră aici aproape întreaga armată. În vreme ce Liga își irosea timpul scotocind și îngenunchind planeta lor de baștină, ei mizaseră pe probabilitatea, foarte mare, de a nu fi găsiți în această lume fără nume, pierdută între lumile galaxiei. Rocannon știa că o parte din giganticele barăci erau goale ; cu cîteva zile în urmă, un contingent de soldați și tehnicieni fusese trimis, bănuise el, pentru a prelua o planetă pe care o cuceriseră, sau o convinseseră să li se alăture ca aliat. Soldații aceia urmau să ajungă la destinație abia după zece ani. Faradaxenii erau foarte siguri pe ei. Probabil că războiul decurgea în favoarea lor. Pentru a distruse siguranța Ligii Tuturor Luminilor, nu le trebuia decît o bază bine tăinuită și cele șase arme teribile.

Rocannon alesese o noapte cînd, din cele patru luni, numai micul asteroid capturat, Heliki, avea să fie pe cer înainte de miezul nopții. Strălucea deasupra dealurilor, pe cînd el se apropia de un șir de hangare, asemănătoare unor recifuri negre pe oceanul cenușiu de beton, însă nu-l văzu nimeni și nici nu simți pe cineva în preajmă. Garduri nu existau, iar sentinelele erau puține. Paza lor era asigurată de mașini care cercetau spațiul pe o rază de ani-lumină în jurul sistemului Fomalhaut. La urma urmei, de cine ar fi trebuit să se teamă, de băștinașii planetei fără nume, aflați în epoca de bronz ?

Cînd ieși din umbra hangarelor, Heliki atinsese strălucirea maximă. Se afla la jumătatea ciclului descrescător, cînd bărbatul își atinse destinația : cele șase nave FTL. Stăteau una lîngă alta, aidoma unor imense ouă de abanos, sub un acoperămînt înalt și neclar, o plasă de camuflaj. În jurul navelor asemănătoare unor jucării, se găsea un pîlc de copaci, liziera pădurii Viarn.

Acum, cu orice risc, trebuia să apeleze la simțul-minții. Rămase nemișcat în umbra arborilor și, cu multă prudență, străduindu-se să-și păstreze ochii și urechile atente, se întinse către navele ovoidale, în ele, în jurul lor. Din Breygna știa că, zi și noapte, în fiecare stătea la post un pilot, gata oricînd să le pornească — probabil către Faraday — în caz de urgență.

Pentru cei șase piloți, urgența însemna un singur lucru : Centrul de Comandă, situat la șase kilometri spre estul bazei, fusese sabotat, sau bombardat. În cazul acela, fiecare trebuia să-și deplaseze nava într-un loc sigur, utilizînd comenzile manuale, deoarece FTL-urile aveau comenzi precum orice altă rachetă, independente de exterior, calculatoare vulnerabile și surse energetice. Însă orice zbor cu ele însemna sinucidere ; nici un organism viu nu putea supraviețui unei „călătorii" cu viteză supraluminică. De aceea, piloții respectivi nu erau numai matematicieni polinomiali cu antrenament special, ci și fanatici gata de sacrificiu. Erau aleși pe sprînceană. Cu toate acestea, se plictiseau, stînd locului și așteptînd improbabilul lor fulger de glorie. În noaptea aceea, Rocannon simți într-una dintre nave prezența a doi bărbați. Amîndoi erau extrem de absorbiți. Între ei exista o suprafață plană împărțită în pătrate. Rocannon prinsese aceeași impresie și-n alte seri, iar mintea lui rațională etichetase tablă de șah, în vreme ce simțul-minții se deplasase la următoarea navă. Era goală.

Traversă iute terenul cenușiu și neclar, printre copaci, pînă la cea de-a cincea rachetă, sui pe rampa ei și intră prin ușa deschisă. Înăuntru nu semăna cîtuși de puțin cu o navă obișnuită. Erau numai hangare și rampe de lansare, baterii de calculatoare, reactoare, un gen de labirint strîmt și ucigaș, cu coridoarele largi atît numai cît să treacă prin ele proiectilele distrugătoare. Deoarece nu traversase spațiul-timp, n-avea început sau sfîrșit, nici o logică ; și nu putea descifra limbajul semnelor. Nu exista nici o minte înăuntru, pentru a o folosi drept călăuză.

Petrecu douăzeci de minute căutînd cabina de comandă, metodic, reprimîndu-și panica, străduindu-se să nu utilizeze simțul-minții, pentru a nu altera pilotul absent.

Numai pentru o singură clipă, cînd găsise cabina de comandă și se așezase în fața ansiblului, permise minții sale să plutească pînă la nava situată alături, către est. Acolo citi senzația limpede a unei mîini tremurînd nesigură deasupra unui nebun alb. Se retrase numaidecît. Reținu coordonatele pentru care era reglat emițătorul ansiblului, apoi le schimbă cu cele ale Bazei de Explorări FID a Ligii pentru Zona Galactică 8, la Kerguelen, pe planeta Noua Georgie de Sud — singurele coordonate pe care le știa pe dinafară. Porni aparatul și începu să bată.

În timp ce degetele lui (doar mîna stîngă, cu greutate) loveau tastele, fiecare literă apărea simultan pe un ecran micuț, negru, într-o încăpere dintr-un oraș situat pe o planetă la opt ani-lumină distanță :

URGENT PENTRU PREZIDIUL LIGII. Baza navelor FTL a răsculaților Faradayeni se află pe Fomalhaut II, Continentul Sudvest 28°28' nord și 121°40' vest, la aproximativ 3 km NE de un fluviu. Baza e camuflată, dar se compune din 4 clădiri pătrate, 28 barăci și hangare grupate pe un rachetodrom orientat E-V. Cele 6 FTL nu sînt în bază, ci în SV rachetodromului la marginea pădurii, camuflate cu plase și absorbanți de lumină. Nu atacați fără discernămînt ; băștinașii nu sînt implicați. Aici Gaveral Rocannon din Cercetarea Etnologică Fomaulhaut. Sînt unicul supraviețuitor al expediției. Transmit de la ansiblul unei FTL dușmane. Aici mai sînt 5 ore pînă în zori.

Intenționase să adauge : „Dați-mi două ore de răgaz, să mă pot îndepărta", dar n-o făcu. Dacă-l prindeau cînd pleca, Faradayenii ar fi fost preveniți și ar fi mutat FTL-urile. Închise emițătorul și bătu vechile coordonate. Parcurgînd pasarelele prin navă, verifică racheta vecină. Jucătorii de șah se ridicaseră și se deplasau. Începu să alerge, singur prin încăperile și coridoarele lipsite de sens, pe jumătate luminate. Crezuse că greșise drumul, dar găsi în cele din urmă ușa, coborî rampa și alergă cu disperare pe lîngă nava interminabilă, pe lîngă următoarea navă interminabilă și apoi în întunericul pădurii.

Ajuns sub copaci se opri din alergare, deoarece răsuflarea îi ardea în piept, iar ramurile negre nu lăsau să pătrundă nici razele lunii. Continuă, mergînd cît mai iute, ocolind baza pînă la capătul pistei rachetodromului, după aceea mai departe, ajutat de următorul ciclu de strălucire al lui Heliki și, după încă o oră, de Feni. I se părea că nu înaintează deloc prin ținutul scufundat în beznă, și timpul se scurgea. Dacă bombardau baza în vreme ce el se găsea atît de aproape, unda de șoc sau perdeaua de flăcări l-ar fi ajuns și se strădui prin noapte cu spaima, imposibil de stăpînit, a luminii ce putea fulgera înapoia lui, distrugîndu-l. Totuși, de ce nu veniseră, de ce erau atît de înceți ?

Zorile nu se iviseră, cînd ajunse la colinele gemene unde își lăsase vîntelegarul. Animalul mîrîi la el, furios deoarece fusese legat toată noaptea într-un ținut plin de vînat. Rocannon se rezemă de umărul lui cald, scărpinîndu-i urechea și gîndindu-se la Kyo.

Cînd își recăpătă răsuflarea, încălecă și îndemnă armăsarul. Mult timp, acesta rămase ghemuit precum un sfinx și nu voi nici măcar să se ridice. În cele din urmă, o făcu, protestînd cu un schelălăit melodios, și porni către nord cu o încetineală înebunitoare. În jurul lor începuseră să se întrevadă dealuri și ogoare, sate părăsite și arbori bătrîni, dar telegarul nu zbură pînă ce lumina răsăritului nu se revărsă deasupra măgurilor estice. Abia atunci țîșni în sus, găsi un vînt potrivit și pluti prin zorile albicioase. Din cînd în cînd, bărbatul privea înapoi. Nu zărea nimic, doar ținutul liniștit și pîcla de-a lungul rîului înspre vest. Ascultă cu simțul-minții și simți gîndurile, mișcările și visele de trezire ale dușmanilor săi, desfășurîndu-se ca de obicei.

Făcuse tot ceea ce putuse. Fusese un prost, închipuindu-și că putea realiza ceva. Ce reprezenta un singur om împotriva unui popor de războinici. Istovit, rumegîndu-și cu amărăciune înfrîngerea, călări spre Breygna, unicul loc ce-i rămăsese. Nu se mai întreba de ce Liga își întîrzia atacul. Nu aveau să vină. Consideră mesajul lui un șiretlic, o cursă. Sau, la fel de bine, uitase coordonatele exacte ; o cifră greșită îi trimisese mesajul în golul unde nu exista nici timp, nici spațiu. Pentru asta, murise Raho, murise Iot, murise Mogien : pentru un mesaj care nu ajunsese nicăieri. Iar el era exilat aici pentru restul vieții, inutil, un străin într-o lume străină.

La urma urmei, era lipsit de importanță. Era un singur om. Soarta unui om nu este importantă.

„Dacă asta nu-i important, atunci ce este ?"

Nu putea suporta amintirea acelor cuvinte. Privi îndărăt, încă o dată, ca să uite chipul lui Mogien — și, răcnind, ridică brațul schilod pentru a stăvili lumina intolerabilă, copacul înalt de foc alb ce țîșni, în tăcere, pe cîmpia dinapoia lui.

În vacarmul și rafala de vînt care urmară, vîntelegarul țipă, apoi se prăbuși îngrozit spre sol. Rocannon sări de pe șea și se ghemui la pămînt, acoperindu-și capul cu brațele. N-o putea însă spulbera — nu lumina, ci bezna, întunericul ce-i orbise mintea, cunoașterea în adîncul ființei lui a faptului că o mie de oameni muriseră într-o secundă. Moarte, moarte, moarte iarăși, și iarăși, toată dintr-o dată, într-o clipă, în trupul și creierul său. Iar apoi, tăcere.

Înălță capul și ascultă și auzi liniștea.

EPILOG

Coborînd pe vînt în curtea Breygnei, la apusul soarelui, descălecă și rămase lîngă vîntelegar, un bărbat obosit, ținînd aplecat capul cărunt. Se strînseră iute în jurul lui locuitorii bălai ai castelului, întrebîndu-l ce fusese focul cel mare din miazăzi și dacă alergătorii de pe șesuri care povesteau despre nimicirea Străinilor spuneau adevărul. Era ciudat cum îl înconjuraseră, știind că el știa. Bărbatul o căută cu privirea pe Ganye. Cînd îi zări chipul, își regăsi graiul și rosti, cu multe șovăieli :

— Vrăjmașul a fost distrus. Nu va mai reveni aici. Lordul tău Ganhing a fost răzbunat. Și lordul meu, Mogien. Și frații tăi, Yahan ; și neamul lui Kyo ; și prietenii mei. Toți sînt morți.

Îi făcură loc să treacă și el intră în castel, singur.

Peste cîteva zile, într-un amurg azuriu și limpede, spălat de ploile turnătoare, o însoți pe Ganye pe terasa încă udă a turnului. Femeia îl întrebase dacă avea să părăsească Breygna. El tăcu multă vreme înainte de-a răspunde :

— Nu știu. Yahan se va întoarce în miazănoapte, în Hallan, cred. Sînt destui tineri aici doritori să întreprindă o asemenea călătorie pe mare. Iar Lady a Hallanului așteaptă vești despre fiul ei... Însă Hallan nu este căminul meu. Eu nu am așa ceva. Nu fac parte din poporul vostru.

Ganye știa acum cîte ceva despre el și-l întrebă :

— Cei din neamul tău nu vor veni să te caute ?

Bărbatul privi peste ținutul minunat, riul sclipind în amurgul verii, departe către sud.

— S-ar putea, zise el. Peste opt ani. Ei pot trimite moartea instantaneu, însă viața e mai înceată... Cine este neamul meu ? Eu nu mai sînt ce-am fost. M-am schimbat, am băut din izvorul munților. Și nu-mi doresc niciodată să mai merg acolo unde aș putea auzi glasurile vrăjmașilor mei.

Laolaltă parcurseră, în tăcere, șapte pași pînă la parapet ; după aceea, Ganye, privind către azurul neclar al munților, vorbi :

— Rămîi cu noi aici.

Rocannon tăcu puțin, apoi spuse :

— Voi rămîne. Pentru o vreme.

A rămas însă pentru tot restul vieții. Cînd navele Ligii s-au întors pe planetă și Yahan a călăuzit una din expediții către sud, spre Breygna, în căutarea lui, l-au aflat mort. Cei din Breygna își jeliseră Lordul, iar văduva lui, înaltă și bălaie, purtînd în jurul gîtului o nestemată mare, vineție, montată în aur, i-a primit pe cei care veniseră după el. Astfel încît n-a știut niciodată că Liga dăduse planetei numele său.

SFÎRȘIT

În românește de
MIHAI DAN PAVELESCU

URSULA K. LE GUIN

S-a născut în S.U.A. la 21.10.1929. A început să publice povestiri SF din anul 1962, iar primul roman i-a apărut în anul 1966.

Opera ei explorează etnologic universul și creează o frescă de mare întindere a posibilelor evoluții ale omului, față în față cu eternele probleme ale contactului cu alte rase ce populează universul, cu decăderea și cu rasismul.

Lucrările ei cuceresc premiu după premiu : premiul Hugo în 1973 și 1974, premiul Nebula în 1974 pentru trei nuvele : **The Word for World is Forest** (Numele lumi e pădure — 1973) ; **The Ones Who Walk Away From Omelas** (Cei care pleacă din Omelas — 1974) și **The Day Befor The Revolution** (Ziua dinaintea revoluției — 1974).

Romanul **The Left Hand Of Darkness** (Mîna stîngă a nopții — 1969) obține premiile Nebula în 1969 și Hugo în 1970, și tot un roman, **The Dispossessed : An Ambiguous Utopia** (Dezmoștenitii — 1974), l-a adus încă un Nebula în 1974 și un Hugo în 1975.

Planet of Exile (Planeta exilului — 1966) și **City of Illusions** (Orașul iluziilor — 1967) au ca subiect primele contacte ale oamenilor cu extratereștrii ; autoarea îmbină cu o mare măiestrie limbajul poetic, cu etnologia și antropologia.

A Wizard of Earthsea (Vrăjitorul din Pămîntapă — 1968), **The Tombs of Atuan** (Mormintele din Atuan — 1970) și **The Farthest Shore** (Ultimul țărm — 1972) constituie un ciclu de romane heroic-fantasy, în care isprăvile lui Ged Eretele, ucenicia lui în arta magiei, lupta lui împotriva forțelor titanice ale Răului, se desfășoară într-o lume în care magia are același rol ca știința, în lumea noastră.

The Left Hand Of Darkness prezintă un univers înghețat, acoperit de zăpezi eterne — planeta Nivose — pe care nu trăiesc bărbați și femei, ci ființe androgine. Trimisul diplomatic al Terrei pe această planetă apare ca un monstru în ochii locuitorilor regatului Karhaide ; el va fi ajutat de un aliat (sau o aliată) neașteptat(ă).

The Lathe of Heaven (Cealaltă față a visului — 1971) : jocurile a doi oameni care visează realități alternative.

The Word For World is Forest : Athshe este o planetă silvestră, locuită de omuleți pașnici și visători. Dar, într-o zi, sosesc aici Oamenii. Și, odată cu ei, colonizarea, moartea... Povestea distrugerii unei ecologii și povestea unei revolte.

The Dispossessed : An Ambiguous Utopia — proscrișii de pe Uranus au înființat pe planeta Anarres o societate anarhistă, bazată pe libertatea absolută a indivizilor și pe posesiunea în comun a bunurilor ; toate acestea, cu prețul unei izolări totale pe Anarres, care e o planetă săracă și aspră. Shevek de Anarres, fizician, inventatorul unui aparat care permite comunicarea instantanee la distanță, pleacă spre Urras, planeta geamănă lui Anarres, ce se află încă în epoca marilor monopoluri capitaliste.

Romanul e o incontestabilă reușită de coerență în universul uluitor de contradicții sociale și culturale al celor două lumi — Urras și Anarres — ca „o utopie ambiguă".

V. P.

Tiparul : Combinatul poligrafic „Casa Scinteii", comanda 98761/1989 ● Fascicolele 1 și 2 se vînd împreună ● 14 lei.